

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1021**

11 Αυγούστου 2000

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. Γ2/2685/20.7.2000

Ωρολόγια Προγράμματα και Προγράμματα Σπουδών των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (Τ.Ε.Ε.).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του εδαφ. δ της παραγράφου 9 του άρθρου 8 του Ν. 1566/85, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του Ν. 2525/97 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 188-Α).

2. Τις διατάξεις του εδαφίου α) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του νόμου 2640/98 καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 3 του ίδιου Νόμου.

3. Την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε στη με αριθμ. 18/2000 Πράξη του Τμήματος Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

4. Τις διατάξεις του άρθρου 29α του Ν. 1558/85 ΦΕΚ 137/Α, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (ΦΕΚ 154-Α) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παράγρ. 2α του Ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38-Α) και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Τη με αριθ. Γ2/3914/13-9-1999 Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός Τομέων και Ειδικοτήτων των ΤΕΕ, Ωρολόγιο Πρόγραμμα Μαθημάτων» (ΦΕΚ 1717-Β΄).

6. Την αναγκαιότητα καθορισμού νέων Προγραμμάτων Σπουδών, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τα Ωρολόγια Προγράμματα και τα Προγράμματα Σπουδών των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (Τ.Ε.Ε.) και των δύο κύκλων του τομέα Υγείας και Πρόνοιας ως εξής:

Α. ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α' ΤΑΞΗΣ 1ΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Τα μαθήματα και οι ώρες διδασκαλίας τους τροποποιούνται σε :

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1	Ιατρική Βιολογία – Βιοχημεία	3 (2 Θ + 1 Ε)
2	Ανατομία – Φυσιολογία	4 (3 Θ + 1 Ε)
3	Υγιεινή – Μικροβιολογία	3 (2 Θ + 1 Ε)
4	Νοσολογία	2
5	Πρώτες Βοήθειες	2 (1 Θ + 1 Ε)
6	Επικοινωνία – Διαπροσωπικές Σχέσεις	2
7	Θέματα Διατροφής	2
8	Εργασιακό Περιβάλλον	1
9	Εφαρμογές Η/Υ	1 Ε
	ΣΥΝΟΛΟ	20

ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Β' ΤΑΞΗΣ 1ΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

Τα μαθήματα και οι ώρες διδασκαλίας τους τροποποιούνται σε :

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Νοσηλευτική	9 (2 Θ + 7 Ε)
2.	Στοιχεία Παθολογίας	2
3.	Χειρουργική	2
4.	Στοιχεία Ειδικής Διατροφής	2
5.	Πρακτική Άσκηση στο νοσοκομείο	7 Ε
6.	Φαρμακολογία	2
	ΣΥΝΟΛΟ	24

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ

Τα μαθήματα και οι ώρες διδασκαλίας τους τροποποιούνται σε :

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Γενικές αρχές ορθοπεδικής	2
2.	Μάλαξη	4 Ε
3.	Λειτουργική ανατομία – Κινησιολογία	6 (2 Θ + 4 Ε)
4.	Αρχές Νευροφυσιολογίας (Φυσιολογία Έργου)	2
5.	Εισαγωγή στη Φυσιοθεραπεία	2
6.	Υδροηλεκτροθεραπεία Ι	4 (2 Θ + 2 Ε)
7.	Φυσικοθεραπεία Ι	4 (1 Θ + 3 Ε)
	ΣΥΝΟΛΟ	24

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Βρεφοκομία Ι	3 (1Θ+2Ε)
2.	Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας	2
3.	Μουσική αγωγή Ι	2Ε
4.	Πρακτική Άσκηση	5 Ε
5.	Στοιχεία δημιουργικής έκφρασης και τεχνικά εποπτικά μέσα	4 (1Θ+3 Ε)
6.	Οργάνωση Βρεφικών τμημάτων και μορφές δραστηριοτήτων για βρέφη	2
7.	Γενική και Εξελικτική Ψυχολογία	4
8.	Στοιχεία Παιδιατρικής	2
	ΣΥΝΟΛΟ	24

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Κλινική Βιοχημεία	2
2.	Βιοχημικές Εργαστηριακές Εξετάσεις	5Ε
3.	Τεχνολογία Εργαστηριακών Οργάνων	2(1Θ+1Ε)
4.	Αιματολογία - Αιμοδοσία Ι	6(3Θ+3Ε)
5.	Μικροβιολογία Ι	7(3Θ+4Ε)
6.	Οργάνωση και Λειτουργία Εργαστηρίου	2
	ΣΥΝΟΛΟ	24

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Κινητή Προσθετική Ι	9 (2Θ+7 Ε)
2.	Ακίνητη Προσθετική Ι	9 (2Θ + 7 Ε)
3.	Μορφολογία Δοντιών – Σύγκλιση	4 (1Θ+3 Ε)
4.	Θεωρία Οδοντοτεχνικών Υλικών	2
	ΣΥΝΟΛΟ	24

ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 2ΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

Τα μαθήματα και οι ώρες διδασκαλίας τους τροποποιούνται σε :

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Νοσηλευτική	4 (3 Θ + 1 Ε)
2.	Τεχνική Χειρουργείου	2
3.	Κοινοτική Νοσηλευτική	2
4.	Πρακτική Άσκηση στο Νοσοκομείο	12 Ε
5.	Γυναικολογία – Μαιευτική	2
6.	Στοιχεία Παιδιατρικής	2
7.	Νευρολογία – Ψυχιατρική	2
	ΣΥΝΟΛΟ	26

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ - ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Σύνταξη και ανάλυση διαιτολογίων	4(2Θ+2 Ε)
2.	Αρχές μαζικής σίτισης και Πρακτική Άσκηση	8(2Θ+6 Ε)
3.	Μεθοδολογία διατροφικής αξιολόγησης	5(2Θ+3 Ε)
4.	Διατροφικές Συνήθειες	3(2Θ+1 Ε)
5.	Προδιαγραφές τροφίμων (Νομοθεσία)	3(2Θ+1 Ε)
6.	Συμβουλευτική Ψυχολογία	3(2Θ+1 Ε)
	ΣΥΝΟΛΟ	26

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Υδροηλεκτροθεραπεία II	6 (2Θ + 4 Ε)
2.	Αθλητιατρική - Κακώσεις	4 (2Θ+2 Ε)
3.	Φυσικοθεραπεία	10 (4Θ+6 Ε)
4.	Πρακτική Φυσικοθεραπεία	4Ε
5.	Μάλαξη	2Ε
	ΣΥΝΟΛΟ	26

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Κινητή Προσθετική II	8 (2Θ+6 Ε)
2.	Ακίνητη Προσθετική II	8 (2Θ + 6 Ε)
3.	Θεωρία Πορσελάνης	2
4.	Ορθοδοντική	4 (1Θ+3 Ε)
5.	Οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίου	2
6.	Αγγλικά Ειδικότητας	2
	ΣΥΝΟΛΟ	26

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Κλινική Βιοχημεία II	2
2.	Βιοχημικές Εργαστηριακές Εξετάσεις II	3Ε
3.	Αιματολογία - Αιμοδοσία II	5(2Θ+3Ε)
4.	Ανοσολογία	5(2Θ+3Ε)
5.	Μικροβιολογία II	5(2Θ+3Ε)
6.	Επιδημιολογία -Στοιχεία Βιοστατιστικής	2
7.	Ιστολογία - Ιστολογικές Τεχνικές	2
8.	Αγγλική Ορολογία	2
	ΣΥΝΟΛΟ	26

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Βρεφοκομία II	2(1θ+1Ε)
2.	Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας II	3
3.	Μουσική Αγωγή II	2Ε
4.	Πρακτική Άσκηση II	6Ε
5.	Οργάνωση βρεφονηπιακού σταθμού και μορφές δραστηριοτήτων προσχολικής ηλικίας	3(1Θ+2Ε
6.	Εξελικτική Ψυχολογία II	2
7.	Λογοτεχνία Προσχολικής Ηλικίας	3
8.	Ενταξη παιδιών με ιδιαιτερότητες στο βρεφονηπιακό σταθμό	3
9.	Αισθητική Αγωγή	2
	ΣΥΝΟΛΟ	26

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ

1ΟΣ ΚΥΚΛΟΣ - Β΄ ΤΑΞΗ

1. ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑ Ι

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:

- έχει κατανοήσει και να έχει ευαισθητοποιηθεί ως προς την ιδιαιτερότητα του επαγγέλματος της βρεφονηπιοκόμου, καθώς και ως προς τις αρχές δεοντολογίας του επαγγέλματος, και να τις τηρεί
- έχει κατανοήσει τις σωματικές και κοινωνικο-συναισθηματικές ανάγκες των βρεφών και να είναι ικανός να τους τις καλύπτει
- έχει ευαισθητοποιηθεί στο ότι το κάθε παιδί είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα με το δικό του ρυθμό ανάπτυξης και να του φέρεται ανάλογα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I. Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΥ 1. Προσόντα Βρεφ/μου 2. Καθήκοντα Βρεφ/μου 3. Ατομική Υγιεινή Βρεφ/μου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει τους στόχους εκπαίδευσης της βρεφ/μου ? αναφέρει και να τηρεί τις αρχές δεοντολογίας ? κατανοεί τις ανάγκες των παιδιών ηλικίας 0 – 6 και να τροποποιεί ανάλογα τη συμπεριφορά του ? διακρίνει την ιδιαιτερότητα του επαγγέλματος της βρεφ/μου ? σέβεται τους γονείς και το προσωπικό στο χώρο της δουλειάς τους. ? τηρεί τις αρχές υγιεινής ? συνειδητοποεί και να εξηγεί τους λόγους για τους οποίους πρέπει να τηρούνται οι κανόνες υγιεινής στο χώρο δουλειάς τους.	1. Να χωριστούν οι μαθητές/τριες ανά ομάδες και να κάνουν την παρακάτω εργασία: Στον Βρεφονηπιακό Σταθμό που πηγαίνουν εργαστήρια να παρατηρήσουν και να καταγράψουν αν τηρούνται: α. οι αρχές δεοντολογίας του επαγγέλματος β. οι κανόνες υγιεινής. Να γράψουν τα συμπεράσματά τους και μια κριτική. Να συζητηθούν οι εργασίες μέσα στην τάξη με τον καθηγητή. 2. Να συζητήσουν οι μαθητές/τριες μέσα στην τάξη τι επιπτώσεις μπορεί να έχει στα παιδιά του Βρεφ/κού Σταθμού η μη τήρηση του σεβασμού μεταξύ του προσωπικού και των γονιών. 3. Το κεφάλαιο προσφέρεται για προγράμματα Αγωγής Υγείας όπως π.χ. «Κάπνισμα και Παιδί». 4. Προτείνεται να παρουσιασθούν στους μαθητές διαφάνειες και βίντεο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΙΙ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 1. Κανόνες Ανάπτυξης 2.Αύξηση βάρους, μήκους, κεφαλής 3. Πρόωρο νεογνό	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει τους κανόνες ανάπτυξης των βρεφών κατανοεί και να περιγράφει τρόπο υπολογισμού μέτρησης του βάρους, του μήκους και της περιμέτρου της κεφαλής του βρέφους ? περιγράφει τα χαρακτηριστικά του πρόωρου νεογνού ? αναγνωρίζει ένα πρόωρο νεογνό ? εξηγεί τη φροντίδα του πρόωρου νεογνού ? κατανοεί τις επιπτώσεις της προωρότητας στον αρχικό δεσμό βρέφους γονέων.	1. Να επιλέξουν δύο δραστηριότητες (από αυτές που θα έχουν δοθεί στην τάξη) για την αδρή κινητικότητα και δύο για τους χειρισμούς, και να τις εφαρμόσουν στα βρέφη στον Σταθμό που πηγαίνουν εργαστήρια. Να παρατηρήσουν τις αντιδράσεις τους και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους. 2. Προτείνεται να παρουσιασθούν στους μαθητές διαφάνειες και βίντεο.
4. Ανάπτυξη των κινήσεων και χειρισμών βρέφους 0 –12 μηνών	? περιγράφει τις κινήσεις και τους χειρισμούς του βρέφους ανάλογα με την ηλικία του ? συντονίζει τις κινήσεις του όσον αφορά το κράτημα βρέφους 0 - 4 μηνών ? αναγνωρίζει σε ποιο στάδιο ανάπτυξης βρίσκεται ένα βρέφος ? επιλέγει δραστηριότητες για την αδρή κινητικότητα και τους χειρισμούς ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξης του βρέφους	3. Επιλέγουν δύο δραστηριότητες Λεπτών Χειρισμών για βρέφη 10 – 12 μηνών και τις εφαρμόζουν στα εργαστήριά τους. Καταγράφουν τις αντιδράσεις των βρεφών και συζητούν στην τάξη με τον καθηγητή τις τυχόν αποκλίσεις στις αντιδράσεις τους, σε σχέση με αυτά που έχουν διδαχθεί στη θεωρία, και πού μπορεί να οφείλονται αυτές.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΙΙ. ΥΓΙΕΙΝΗ ΒΡΕΦΟΥΣ 1. Γενικοί κανόνες καθαριότητας 2. Περιποίηση ομφαλού 3. Αλλαγή πάνας 4. Γενικό/ τοπικό πλύσιμο 5. Μπάνιο - ετοιμασία και τεχνική - πιθανά προβλήματα 6. Παράτριμμα	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει και να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής του βρέφους ? συμβουλεύει τους γονείς για τη σωστή υγιεινή του βρέφους τους ? κατανοεί πώς συμπεριφέρονται σε ένα βρέφος κατά τη διάρκεια της καθαριότητάς του ? διακρίνει πότε έχει μολυνθεί ο ομφαλός και να τον περιποιείται ανάλογα ? γνωρίζει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αλλαγή της πάνας και να το εφαρμόζει ? οργανώνει και να εκτελεί το μπάνιο του βρέφους ? συντονίζει τις κινήσεις του όσον αφορά το κράτημα του βρέφους κατά τη διάρκεια του λουσίματος και του μπάνιου ? επιλέγει τον τρόπο πλυσίματος ενός βρέφους ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες, τις ανάγκες και την ηλικία του ? περιγράφει τα στάδια του τοπικού πλυσίματος Ο ρυθμίζει τη θερμοκρασία του νερού όσον αφορά την προετοιμασία του μπάνιου Ο αποτρέπει την εμφάνιση πιθανών προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια του μπάνιου ? διακρίνει πότε ένα βρέφος έχει αρχίσει να δημιουργεί παράτριμμα, και να περιγράφει τις αιτίες του ? περιποιείται ένα παράτριμμα	1. Πρακτική εφαρμογή την ώρα του εργαστηρίου. 2. VIDEO 3. SLIDES-ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ. 4. Στο βρεφικό τμήμα που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες αλλάζουν δύο βρέφη 4 μηνών, τα οποία και δεν γνωρίζουν. Παρατηρούν και καταγράφουν τις αντιδράσεις τους και τις συζητούν με τον καθηγητή τους στην τάξη.
7. Θερμομέτρηση και αντιμετώπιση πυρετού	? περιγράφει τα στάδια θερμομέτρησης από τη μασχάλη ? διακρίνει τη φυσιολογική θερμοκρασία του σώματος ? επιλέγει όποιο τρόπο θερμομέτρησης εξυπηρετεί αυτούς και το παιδί ? μπορεί να θερμομετρεί ένα παιδί ? αντιμετωπίζει τον πυρετό ενός παιδιού	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
IV. ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ 1. Προϋποθέσεις εκλογής μητρικού θηλασμού – Πλεονεκτήματα 2. Τεχνική θηλασμού 3. Μικτή διατροφή - Απογαλακτισμός	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει και να εξηγεί τις αντενδείξεις του θηλασμού ? περιγράφει και να εξηγεί τα πλεονεκτήματα του θηλασμού ? ευαισθητοποιηθεί στο μητρικό θηλασμό και κυρίως πάνω στη σχέση αυτού και της ψυχο-συναισθηματικής ανάπτυξης του βρέφους ? συμβουλεύει μια μητέρα για την αναγκαιότητα του θηλασμού ? εντοπίζει τις διαφορές μεταξύ αγελαδινού και μητρικού γάλατος ? περιγράφει την τεχνική του μητρικού θηλασμού ? καθοδηγεί μια μητέρα για τη συχνότητα των γευμάτων στα βρέφη ? εντοπίζει και να εξηγεί τις διαφορές μεταξύ μικτής διατροφής και απογαλακτισμού ? τηρεί τα στάδια και τους κανόνες απογαλακτισμού ώστε να γίνεται ομαλά για το βρέφος ? αναφέρει και να δικαιολογεί τις τυχόν αντιδράσεις των βρεφών κατά τον απογαλακτισμό ? αναφέρει την ηλικία έναρξης απογαλακτισμού και μικτής διατροφής	1. Να χωριστούν οι μαθητές/τριες σε ομάδες και να επεξεργαστούν διάφορα θέματα πάνω στη φυσική διατροφή του βρέφους και τον απογαλακτισμό, είτε επιλέγοντάς τα οι ίδιοι, είτε σε συνεργασία με τον καθηγητή τους. 2. Να κάνουν οι μαθητές/τριες μια μικρή έρευνα πάνω στο θηλασμό στο Βρεφονηπιακό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση. Το ερωτηματολόγιο καλό είναι να περιέχει 2-4 ερωτήσεις, τις οποίες θα ετοιμάσουν οι ίδιοι οι μαθητές/τριες ή θα γίνει σε συνεργασία με τον καθηγητή τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα συζητηθούν στην τάξη. 3. Η ενότητα ενδείκνυται για προγράμματα Αγωγής Υγείας, όπως «Κάπνισμα και θηλασμός», «Ναρκωτικά και θηλασμός», κ.α. 4. Παρακολούθηση βίντεο και διαφανειών με ανάλογο περιεχόμενο.
V.ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ: 1. Κανόνες επιλογής ρουχισμού 2. Κατάλογος ιματισμού και άλλων υλικών 3. Παπούτσια για βρέφη και νήπια	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει και να τηρεί τους κανόνες επιλογής ρούχων και παπουτσιών για τα παιδιά ? επιλέγει κατάλληλα ρούχα και παπούτσια για παιδιά	Στον Βρεφονηπιακό Σταθμό που κάνουν οι μαθητές/τριες την πρακτική τους άσκηση παρατηρούν τα ρούχα και τα παπούτσια που φορούν τα βρέφη. Στη συνέχεια γράφουν μια μικρή έκθεση κρίνοντας τα ρούχα και τα παπούτσια των βρεφών, καθώς και το πού μπορεί να επηρεάσει το ακατάλληλο ρούχο ή παπούτσι τα βρέφη. Συζητούν στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VI. ΥΠΝΟΣ 1. Διάρκεια ύπνου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να : -αναφέρει τη διάρκεια του ύπνου ανά ηλικία -περιγράφει και να τηρεί τους κανόνες του ημερήσιου ύπνου, και να συμβουλεύει τους γονείς πάνω σε αυτούς	
2. Προϋποθέσεις ευχάριστου ύπνου 3. Πιθανά προβλήματα ύπνου	Ο περιγράφει και να τηρεί τους κανόνες ώστε ο ύπνος του παιδιού να είναι ευχάριστος ? προβλέπει και να αποτρέπει τους λόγους που μπορεί να δημιουργήσουν προβλήματα στον ύπνο του παιδιού ? οργανώνει σωστά τον ύπνο του παιδιού ? σέβεται τις επιθυμίες του παιδιού κατά τη διάρκεια του ύπνου ? κατανοεί τα προβλήματα του ύπνου και να εξηγεί στους γονείς που μπορεί να οφείλονται αυτά ? αντιμετωπίζει τις αντιδράσεις του παιδιού όταν έχει διαταραγμένο ύπνο	1. Να κοιμήσουν οι μαθητές/τριες τα παιδιά του Βρεφικού Τμήματος που κάνουν την πρακτική τους άσκηση εφαρμόζοντας κάποιες δραστηριότητες από αυτές που διδάχθηκαν, π.χ. να διαβάσουν ένα παραμύθι. Να καταγράψουν τα προβλήματα που τυχόν αντιμετώπισαν. Να γίνει συζήτηση στην τάξη. 2. Επιλέγουν οι μαθητές/τριες κάποια παραμύθια που θα διάβαζαν στα παιδιά πριν κοιμηθούν. Γράφουν τα κριτήρια επιλογής τους και γίνεται συζήτηση στην τάξη.
VII. ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ 1. Γενικά για τον περίπατο 2. Σημασία του περιπάτου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει και να τηρεί τον τρόπο επαφής του παιδιού με το φυσικό περιβάλλον ? επιλέγει την κατάλληλη ώρα που θα βγουν τα παιδιά περίπατο ανάλογα με την εποχή και την ηλικία ? εξηγεί τη σπουδαιότητα του περιπάτου	Δραστηριότητες Αγωγής Υγείας με θέματα όπως: Περιβάλλον και Υγεία κ.λπ. επισκέπτονται παιδικές χαρές και παρουσιάζουν τις παρατηρήσεις τους στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VIII. ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ 1. Παιδικό δωμάτιο .2. Θέρμανση 3. Αερισμός – Φωτισμός .4. Παιδικά έπιπλα - είδη ανά χρησιμότητα - κανόνες παιδικών επίπλων	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: -περιγράφει και να τηρεί τους κανόνες για τη διαμόρφωση του παιδικού δωματίου -διαμορφώνει ένα παιδικό δωμάτιο ή το δωμάτιο του βρεφικού τμήματος ? εξηγεί τους λόγους της κατάλληλης θέρμανσης του παιδικού δωματίου ? επιλέγει την κατάλληλη θερμοκρασία του παιδικού δωματίου ανά ηλικία ? εξηγεί την αναγκαιότητα του αερισμού – φωτισμού του παιδικού δωματίου ? εφαρμόζει τους κανόνες του σωστού αερισμού των παιδικών δωματίων και των χώρων του Βρεφ/κού Σταθμού ? αναφέρει τα είδη των επίπλων που χρειάζεται ένα βρέφος ανάλογα με τη χρησιμότητά τους ? επιλέγει τα κατάλληλα έπιπλα για βρέφη έχοντας υπόψη του τους κανόνες ασφαλείας ? οργανώνει το χώρο της αλλαγής ενός Βρεφικού Τμήματος ? επιλέγει τη σωστή επίπλωση για τους χώρους του Βρεφικού Τμήματος, και να διαμορφώνει το χώρο ανάλογα με τις ανάγκες	Οι μαθητές/τριες κατά την πρακτική τους άσκηση στον Βρεφονηπιακό Σταθμό παρατηρούν και περιγράφουν το χώρο των δωματίων και του μπάνιου. Στη συνέχεια σημειώνουν ό,τι κατά τη γνώμη τους λείπει, καθώς και ποιά νομίζουν πως είναι τα έπιπλα που δεν πληρούν τους κανόνες ασφαλείας. Γίνεται επίδειξη με βίντεο και χρήση Η/Υ.
IX. ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 1. Λόγοι και αίτια ατυχημάτων 2. Μέτρα πρόληψης ατυχημάτων ανά δωμάτιο 3. Μέτρα πρόληψης ατυχημάτων για την αυλή του Βρεφ/κού Σταθμού 4. Μέτρα πρόληψης ατυχημάτων για τα παιχνίδια και το δρόμο	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναφέρει τους λόγους που τα παιδιά 0-4 ετών είναι επιρρεπή στα ατυχήματα ? αναφέρει τις αιτίες των ατυχημάτων ? επιλέγει τρόπους σωστής οργάνωσης των χώρων που κινείται το παιδί, ανάλογα με την επικινδυνότητά τους, ώστε να βοηθά στην αποφυγή των παιδικών ατυχημάτων	1. Χωρίζονται οι μαθητές/τριες σε ομάδες και κάνουν εργασίες με θέματα πάνω στα ατυχήματα, π.χ. να βρουν στοιχεία για τα αίτια των ατυχημάτων στην παιδική ηλικία. 2. Παρατηρούν την αυλή του Σταθμού και προτείνουν λύσεις διαμόρφωσής της, αν χρειάζεται, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος ατυχημάτων. 3. Προτείνεται η παρακολούθηση βιντεο με θέμα τις Πρώτες Βοήθειες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
X. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ 1. Όραση 2. Ακοή 3. Γεύση και Όσφρηση 4. Αφή	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει την ανάπτυξη των αισθήσεων στα βρέφη ανά ηλικία ? επιλέγει δραστηριότητες που θα βοηθά τα βρέφη στην ανάπτυξη των αισθήσεων	Οι μαθητές/τριες επιλέγουν δραστηριότητες από αυτές που θα τους έχουν δοθεί στην τάξη για τις αισθήσεις και τις εφαρμόζουν στα εργαστήριά τους.
XI. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 1. Στάδια γλωσσικής ανάπτυξης ηλικίας 0 – 24 μηνών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει τα στάδια γλωσσικής ανάπτυξης ? διακρίνει σε ποιο στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης βρίσκεται ένα βρέφος ? επιλέγει και να εφαρμόζει δραστηριότητες ανάλογα με το στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης που βρίσκεται το βρέφος, ώστε να το βοηθήσει στην ομιλία του	1. Στο Βρεφικό Σταθμό θα παρατηρήσουν δύο βρέφη 6 και 12 μηνών αντίστοιχα. Θα γράψουν σε ποιο στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης βρίσκεται το καθένα και θα προσδιορίσουν τις διαφορές τους. 2. Θα επιλέξουν δραστηριότητες για την ανάπτυξη του λόγου και θα τις εφαρμόσουν στα εργαστήριά τους.
XII. ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 1. Αλληλεπίδραση ενήλικα – παιδιού και κοινωνική συμπεριφορά 2. Στοιχεία και στάδια επικοινωνίας ενήλικα – παιδιού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: -κατανοεί τη σπουδαιότητα της στενής επαφής ενήλικα – παιδιού στην κοινωνική του συμπεριφορά -διακρίνει την ιδιαίτερη συμπεριφορά του κάθε παιδιού και να το βοηθά ανάλογα -διαφοροποιεί τη δική του συμπεριφορά ανάλογα με την προσωπικότητα του κάθε παιδιού ? εντοπίζει τα στάδια επικοινωνίας του παιδιού με τον ενήλικα ? ικανοποιεί τις κοινωνικο-συναισθηματικές ανάγκες του βρέφους στο Βρεφικό Σταθμό ? περιγράφει τα στοιχεία επικοινωνίας με τον ενήλικα ? διακρίνει τους τύπους και τα αίτια του κλάματος ? προλαβαίνει τα αίτια του κλάματος ? περιγράφει τα είδη του χαμόγελου ? αναγνωρίζει πότε ένα βρέφος είναι ικανοποιημένο ή δυσαρεστημένο και να του καλύπτει τις ανάγκες του ? διακρίνει τα είδη προσκόλλησης ανά ηλικία	Χωρίζονται οι μαθητές/τριες σε ομάδες και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να επεξεργαστεί ένα θέμα για εργασία πάνω στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Γίνεται επίδειξη με βίντεο μετά. Οι εργασίες παρουσιάζονται στην τάξη και ακολουθεί συζήτηση. Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνουν την δημιουργία αφίσας, επιλέγονται οι καλύτερες για τον τοίχο της τάξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
	? περιγράφει το άγχος προς τα ξένα πρόσωπα και το άγχος του αποχωρισμού ? διακρίνει την ηλικία του άγχους προς τα ξένα πρόσωπα και του άγχους του αποχωρισμού ? επιλέγει τρόπους συμπεριφοράς στο βρεφικό σταθμό για τη μείωση του άγχους του αποχωρισμού, κυρίως στην περίοδο της προσαρμογής	
XIII. ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣ ΜΟΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 1. Ορισμοί αυτογνωσίας και προσανατολισμού στο περιβάλλον 2. Εξέλιξη της αυτογνωσίας και του προσανατολισμού στο χώρο βρέφους 6-12 μηνών	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια να: ? ορίζει τις έννοιες της αυτογνωσίας προσανατολισμού στο περιβάλλον ? αναφέρει την εξέλιξη της αυτογνωσίας ανά ηλικία ? διακρίνει τί επιτυγχάνει το βρέφος ηλικίας 6 – 12 μηνών όσον αφορά την αυτογνωσία του και τον προσανατολισμό στο χώρο ? επιλέγει δραστηριότητες ανά ηλικία που θα είναι σύμφωνες με την εξέλιξή του ? οργανώνει δραστηριότητες στο βρεφικό τμήμα ώστε να βοηθά τα βρέφη στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας τους και της αντίληψης του χώρου ? ορίζει την έννοια της μονιμότητας του αντικειμένου ? διακρίνει το στάδιο της μονιμότητας και να επιλέγει ανάλογες δραστηριότητες για τα βρέφη	Οι μαθητές/τριες επιλέγουν δραστηριότητες πάνω στην αυτογνωσία και στον προσανατολισμό στο χώρο, ανάλογα με τις ηλικίες των βρεφών, και τις εφαρμόζουν στα εργαστήριά τους. Παρατηρούν και καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους κάνοντας μια έκθεση. Η εργασία καλό είναι να ολοκληρωθεί σε διάστημα τουλάχιστον 2 μηνών ώστε να μπορέσουν να δουν οι μαθητές/τριες κάποια διαφορά στην εξέλιξη του βρέφους. Ακολουθεί συζήτηση στην τάξη. Γίνεται επίδειξη βίντεο και χρήσ Η/Υ.

1. ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-γνωρίζει την εξελικτική πορεία της προσχολικής αγωγής καθώς και το τι γίνεται σήμερα
-εξοικειωθεί με το θεσμό των παιδικών σταθμών και των νηπιαγωγείων και να κατανοεί το ψυχοπαιδαγωγικό έργο που συντελούν
-έχει συνειδητοποιήσει τον αντισταθμιστικό ρόλο της προσχολικής αγωγής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Ι. ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 1. Έννοια προσχολικής αγωγής 2. Αναγκαιότητα προσχολικής αγωγής και βασικές έννοιες 3. Σκοποί της προσχολικής αγωγής	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί την έννοια της προσχολικής αγωγής ? συνειδητοποιεί τη σπουδαιότητα της προσχολικής αγωγής για τα παιδιά ? προσδιορίζει τους σκοπούς της προσχολικής αγωγής	Οι μαθητές/τριες να καταθέσουν εμπειρίες από νηπιαγωγεία ή παιδικούς σταθμούς που παρακολούθησαν ως παιδιά και να συζητήσουν τους λόγους που νομίζουν ότι πιστεύουν πως αυτό τους ωφέλησε ή όχι. Επίδειξη με βίντεο
ΙΙ. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ 1. Η εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στον ευρωπαϊκό χώρο και στην Ελλάδα 2. Η προσχολική αγωγή στην Αρχαία Ελλάδα 3. Παλαιά, Νέα και Σύγχρονη Παιδαγωγική – Σύγκριση 4. Σύγχρονη αντίληψη για την προσχολική ηλικία	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει την εξελικτική πορεία της προσχολικής αγωγής ? προσδιορίζει τα διάφορα παιδαγωγικά ρεύματα και να τα συγκρίνει - κατανοεί τη σύγχρονη αντίληψη για την προσχολική ηλικία	Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν στην τάξη θέματα ανάλογα με τα διάφορα είδη παιδαγωγικής. Τα στοιχεία μπορούν να τα συλλέξουν μόνοι τους ή να συνεργαστούν με τον καθηγητή τους. Η σύγκριση μπορεί να γίνει από τους ίδιους τους μαθητές. Χρήση διαφανειών και βίντεο.
ΙΙΙ. ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ 1. ΝΤΕΚΡΟΛΥ -Το παιδαγωγικό του έργο -Το υλικό του -Αξιολόγηση του έργου του 2. ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙ -Το παιδαγωγικό της έργο -Το υλικό της -Αξιολόγηση του έργου της 3. ΦΡΑΙΜΠΕΛ -Το παιδαγωγικό του έργο -Το υλικό του -Αξιολόγηση του έργου του	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? προσδιορίζει το παιδαγωγικό έργο και την αξία των παιδαγωγών ? διακρίνει το υλικό που χρησιμοποιεί ο κάθε παιδαγωγός και να προσδιορίζει το σκοπό του ? αξιολογεί συνολικά το έργο του κάθε παιδαγωγού	1. Οι μαθητές/τριες μπορούν να χωριστούν σε ομάδες και αφού συλλέξουν στοιχεία για το έργο κάθε παιδαγωγού να το παρουσιάσουν στην τάξη. Θα ακολουθήσει συζήτηση και σύγκριση μεταξύ των παιδαγωγών. 2. Να πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε πρότυπα νηπιαγωγεία που εφαρμόζουν το Μοντεσσοριανό σύστημα ώστε οι μαθητές αφού παρακολουθήσουν και συζητήσουν με τους παιδαγωγούς, να προσπαθήσουν να αξιολογήσουν το σύστημα που είδαν στην πράξη. Θα μπορούσαν να έχουν συντάξει, σε συνεργασία με τον καθηγητή τους, ένα ερωτηματολόγιο για να διευκολυνθούν στις ερωτήσεις που θα ήθελαν να κάνουν στις παιδαγωγούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
IV. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ 1. Έννοια και οργάνωση 2. Βρεφικοί Σταθμοί 3. Η εξέλιξη του Παιδικού Σταθμού στην Ελλάδα 4. Σκοποί και πλεονεκτήματα του Παιδικού Σταθμού 5. Πρόγραμμα του Παιδικού Σταθμού - Ψυχοπαιδαγωγικό Υλικό 6. Η σύγχρονη αποστολή του Παιδικού Σταθμού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει την οργάνωση των Βρεφονηπιακών Σταθμών - κατανοεί την εξελικτική πορεία του θεσμού του Παιδικού Σταθμού στην Ελλάδα - προσδιορίζει τη σπουδαιότητα του Παιδικού Σταθμού - ακολουθεί το πρόγραμμα του Παιδικού Σταθμού - γνωρίζει το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό του Παιδικού Σεισμού	Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες μπορούν να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν εργασίες με θέματα πάνω στις δραστηριότητες του Παιδικού Σταθμού και τη συμβολή του στη σύγχρονη ζωή. Υλικό μπορούν να συλλέξουν από μικρές έρευνες με ερωτηματολόγια σε γονείς που πηγαίνουν τα παιδιά τους στον παιδικό σταθμό που κάνουν τα εργαστήριά τους. Προτείνεται και η παρακολούθηση βίντεο ή διαφανειών σχετικά με το θέμα. Γίνονται επισκέψεις σε παιδικούς σταθμούς.
V. ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ 1. Η εξέλιξη του Νηπιαγωγείου στην Ελλάδα 2. Σκοποί και πλεονεκτήματα του Νηπιαγωγείου 3. Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει την εξελικτική πορεία του Νηπιαγωγείου στην Ελλάδα ? προσδιορίζει τη σημασία του Νηπιαγωγείου ? περιγράφει το πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου	Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν εργασίες με θέμα τη συμβολή του Νηπιαγωγείου στη σύγχρονη ζωή. Θα μπορούσε να γίνει και μια σύγκριση σχετικά με τη συμβολή του παιδικού σταθμού με βάση τις εργασίες του προηγούμενου κεφαλαίου.
VI. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ - Μετάβαση από την οικογένεια στον Π.Σ. - Προσαρμογή	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - συνειδητοποιεί τη σημασία της συνεργασίας του παιδικού σταθμού και της οικογένειας ιδιαίτερα στο θέμα της μετάβασης από το σπίτι στον παιδικό σταθμό και της προσαρμογής	Οι μαθητές/τριες να κάνουν μια μικρή έρευνα στον παιδικό σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση σχετικά με τον τρόπο που συνεργάζονται οι γονείς των παιδιών με τις παιδαγωγούς. Να παρουσιάσουν και να συζητήσουν τα συμπεράσματά τους στην τάξη.
VII. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ - Η συνεργασία παιδαγωγών, γονέων με Συμβούλους – Ψυχολόγους στον Παιδικό Σταθμό	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: 3. κατανοεί τη σημασία του ρόλου του παιδαγωγού ? συνειδητοποιεί το λόγο της συνολικής συνεργασίας παιδαγωγών, γονέων και Συμβούλων – Ψυχολόγων στον Παιδικό Σταθμό	Οι μαθητές/τριες μπορούν να κάνουν μια μικρή έρευνα πάνω στο κατά πόσο υπάρχει συνεργασία με Σύμβουλους – Ψυχολόγους στους Παιδικούς Σταθμούς της περιοχής τους. Σε περίπτωση που τα αποτελέσματα είναι αρνητικά θα μπορούσαν να ερευνήσουν κατά πόσο θα ήταν δεκτικοί για κάτι τέτοιο τόσο οι παιδαγωγοί όσο και οι γονείς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VIII. Ο ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 1. Αντικείμενο της αντισταθμιστικής αγωγής 2. Αιτίες στις διαφορές των παιδιών στους τομείς ανάπτυξης 3. Τα χαρακτηριστικά των παιδιών που μειονεκτούν στους τομείς ανάπτυξης 4. Στόχοι της αντισταθμιστικής αγωγής ανά τομέα 5. Η στάση του παιδαγωγού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: 1. κατανοεί το αντικείμενο της αντισταθμιστικής αγωγής 2. συνειδητοποιεί τους λόγους που τα παιδιά παρουσιάζουν διαφορές στους τομείς ανάπτυξης και να προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά των παιδιών αυτών 3. διακρίνει τους στόχους της αντισταθμιστικής αγωγής ανά τομέα ανάπτυξης 4. εξοικειωθεί με τη στάση του παιδαγωγού	Στο παιδικό σταθμό που κάνουν οι μαθητές/τριες την πρακτική τους άσκηση να παρακολουθήσουν ένα παιδί που μειονεκτεί σε κάποιο τομέα ανάπτυξης. Σε συνεργασία με την παιδαγωγό να ζητήσουν να μάθουν κάποια πράγματα από το ιστορικό του παιδιού. Να ρωτήσουν την παιδαγωγό αν το παιδί έχει παρουσιάσει κάποια βελτίωση με τον ερχομό του στον παιδικό σταθμό. Να παρουσιάσουν και να συζητήσουν τις περιπτώσεις τους στην τάξη. Επίδειξη με βίντεο και χρήση Η/Υ.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ Ι

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια, μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να :

- έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες και τα συστατικά της μουσικής, μέσα από βιωματική – ενεργητική συμμετοχή, με τη βοήθεια της φωνής, σώματος(κίνηση) και ρυθμικών κρουστών οργάνων (ντέφι, ξυλάκια, τρίγωνα κ.ά.) και παράλληλα να γνωρίσει τη μεθοδολογία διδασκαλίας των παραπάνω εννοιών, η οποία θα ανταποκρίνεται στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.
- Μάθει να παίζει ένα μουσικό όργανο, όπως μεταλλόφωνο, ξυλόφωνο, αρμόνιο, κιθάρα, φλογέρα κ.ά., έτσι ώστε να μπορεί να το χρησιμοποιεί ενισχυτικά για τη διεξαγωγή μουσικών δραστηριοτήτων με τα παιδιά αυτής της ηλικίας.
- Έχει καλλιεργήσει τη φωνή του, για να μπορεί να την χρησιμοποιεί με ευχέρεια, σαν ένα βασικό εκφραστικό μέσο στις καθημερινές δραστηριότητες των παιδιών αυτής της ηλικίας.
- Μάθει να επιλέγει και να κατασκευάζει ένα βασικό υλικό υποστήριξης (ρεπερτόριο τραγουδιών, καρτέλες, ηχογραφημένες κασέτες, κ.ά.) απαραίτητο για την οργάνωση των μουσικών δραστηριοτήτων.
- Έχει καλλιεργήσει τις αισθήσεις του και να μπορεί να οργανώνει τις πράξεις τους, κινητικές και νοητικές, με τρόπο δημιουργικό, αναπτύσσοντας πρωτοβουλίες ελεύθερα και αβίαστα.

Περιεχόμενα	Στόχοι	
I. ΗΧΟΧΡΩΜΑ	ΜΑΘΗΤΩΝ	ΝΗΠΙΩΝ
	Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν και να διακρίνουν την πηγή του ήχου, μέσα από την τάξη, έξω από την τάξη και από τα μουσικά όργανα.	να διακρίνουν τις διάφορες πηγές του ήχου και την κατεύθυνση αυτών μέσα στο χώρο. Να ταξινομούν τα μουσικά όργανα σε ομάδες: κρουστά, έγχορδα, πνευστά ή ξύλινα, μεταλλικά κ.ά.
II. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	Να μάθουν να κατασκευάζουν απλά μουσικά όργανα και να μπορούν να πειραματιστούν μ' αυτά, ανακαλύπτοντας έτσι, διαφορετικούς ήχους που είναι δυνατό να παράγουν	να μάθουν να κατασκευάζουν απλά μουσικά όργανα, με τη συνεργασία του διδάσκοντα, αναπτύσσοντας έτσι τη φαντασία τους και ευαισθητοποιώντας την ακοή τους.
III. ΕΝΤΑΣΗ	Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τη διαφορά ανάμεσα στο δυνατό και σιγανό ήχο.	Να αναγνωρίσουν τη διαφορά ανάμεσα στο σταδιακό δυνάμωμα και χαμήλωμα της έντασης του ήχου.
IV. ΔΙΑΡΚΕΙΑ	Να αναγνωρίζουν τα φθογγόσημα, τις παύσεις, τη στιγμή διάρκειας & τη σύζευξη διάρκειας	να μπορούν να διακρίνουν ένα αργό από ένα γρήγορο και ένα κοφτό ήχο.
V. ΥΨΟΣ	Να γνωρίσουν και να μάθουν το πεντάγραμμο, το κλειδί του Σολ και τις νότες.	να έχουν τη δυνατότητα να διακρίνουν το ψηλό, μεσαίο και χαμηλό ήχο.
VI. ΡΥΘΜΟΣ	Να εξοικειωθούν με τα μέτρα των 2/4, 3/4, 4/4, 7/8 και να γνωρίσουν τα σημεία επανάληψης.	να απαιτήσουν ρυθμικές εμπειρίες, βασιζόμενα στη μίμηση της κίνησης.
VII. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ	Να μπορούν να οργανώσουν μια παιδική ορχήστρα, βασιζόμενοι στις βιωματικές εμπειρίες των νηπίων. Με τις ορχήστρες αυτές, να μπορούν ακόμη, να συνοδεύουν τραγούδια ή να περιγράφουν τα συναισθήματα που απορρέουν από την αφήγηση μιας ιστορίας ή ενός παραμυθιού.	να αναπτύξουν την αίσθηση της συνεργασίας, της πειθαρχίας, της αυτοπεποίθησης και της ατομικής-συλλογικής ευθύνης.
VIII. ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ	Να αναπτυχθεί η αμφίδρομη σχέση που δημιουργείται μεταξύ ακροάματος και του ακροατή για την ευαισθητοποίηση και εκλέπτυνση των συναισθημάτων.	να είναι σε θέση μέσα από την απόλαυση και τη χαρά της ακρόασης, να αναγνωρίσει βασικές ιδιότητες του ήχου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. **Ηχόχρωμα:** Αναγνώριση ήχων που παράγονται από το σώμα, από αντικείμενα της τάξης, ήχους περιβάλλοντος και μουσικά όργανα.
2. **Κατασκευές απλών μουσικών οργάνων:** Κατασκευές που ενισχύουν τις λεπτές κινητικές δεξιότητες και αναπτύσσουν την ικανότητα της αναγνώρισης διαφορετικών ηχητικών χρωμάτων.
3. **Ένταση:** Μουσικά παιχνίδια για την κατανόηση της έντασης, με τη χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων – υλικών.
4. **Διάρκεια** : Παιχνίδια με κίνηση που ενεργοποιούν τις αισθήσεις και δίνουν τη δυνατότητα για περιγραφή της διάρκειας στο χώρο.
5. **Ύψος** : Παιχνίδια για την κατανόηση του ύψους, μέσα από την εκμάθηση παιδικών τραγουδιών (ταχταρίσματα, νανουρίσματα, ρίμες κ.ά.)
6. **Ρυθμός:** Ψυχοκινητικά παιχνίδια γνωριμίας, οικοδόμησης και εμπέδωσης βασικών χρονικών σχέσεων.
7. **Οργάνωση παιδικής ορχήστρας:** Παρουσίαση ομαδικών παιχνιδιών που ενεργοποιούν κινητικά την ομάδα, αναπτύσσουν τις διαπροσωπικές σχέσεις, εξάρουν τη φαντασία και ευαισθητοποιούν τα συναισθήματα.
8. **Μουσική ακρόαση** : Σωστά επιλεγμένα μουσικά κομμάτια που να στοχεύουν σε συγκέντρωση της προσοχής τους στην ακοή.

Παρατηρήσεις

1. Οι στόχοι των μαθητών μπορούν να επιτευχθούν βιωματικά μέσα από την πρακτική τους άσκηση σε ένα επιλεγμένο μουσικό όργανο.
2. Η διδασκαλία του μουσικού οργάνου να είναι ομαδική, μέσα στα πλαίσια του προγράμματος μουσικής εκπαίδευσης των μαθητών.
3. Το πρόγραμμα χωρίζεται σε δυο παραμέτρους: α) στο πρόγραμμα των μαθητών και β) στο πρόγραμμα των νηπίων. Εξελίσσεται κατά τη διάρκεια δύο ετών.
4. Ο **α΄ κύκλος** επεξεργάζεται τα περιεχόμενα: Ηχόχρωμα, Κατασκευές απλών μουσικών οργάνων, Ένταση, Διάρκεια, και ο **β΄ κύκλος** τα : Ύψος, Ρυθμός, Οργάνωση παιδικής ορχήστρας και Μουσική ακρόαση.
5. Οι ώρες και για τους δυο κύκλους κατανέμονται μία (1) για το πρόγραμμα μαθητών και μία (1) ώρα για το πρόγραμμα νηπίων εβδομαδιαίως.

4.ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Ι

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να:

- Οργανώνει και να εφαρμόζει καθημερινά προγράμματα απασχόλησης για βρέφη και για παιδιά προσχολικής ηλικίας με άξονα την ολόπλευρη ανάπτυξή τους
- γνωρίζει και να αντιμετωπίζει τυχόν προβλήματα που μπορεί να προκύψουν όσον αφορά τη συμπεριφορά των παιδιών
- τροποποιεί τη συμπεριφορά του/της ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών
- οργανώνει τους χώρους ενός βρεφονηπιακού σταθμού σε τμήματα ανά ηλικία και αριθμό παιδιών γνωρίζοντας τη σωστή αναλογία παιδιών - παιδαγωγών.

Η πρακτική άσκηση των μαθητών/τριών θα πραγματοποιείται σε Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, σε Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς ή σε Ιδιωτικούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς.

Η επιλογή των Σταθμών θα γίνεται σε συνεργασία με τη Διεύθυνση του Σχολείου και τη Διεύθυνση των Σταθμών της περιοχής τους. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να τηρούν τους κανονισμούς και τις οδηγίες των Διευθύνσεων του Σταθμού.

Στη Β' τάξη οι μαθητές/τριες θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα των βρεφικών και νηπιακών τμημάτων των Βρεφονηπιακών Σταθμών.

Το αναλυτικό πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να συμβαδίζει, όσο γίνεται, με τα αντίστοιχα θεωρητικά μαθήματα.

Να δίνεται έμφαση στους στόχους των δραστηριοτήτων που οργανώνονται ώστε να καλλιεργούνται όλοι οι τομείς ανάπτυξης του παιδιού.

Είναι αναγκαίο , επίσης, για την εμπέδωση θεωρίας και πράξης να πραγματοποιούνται επισκέψεις σε αντίστοιχους χώρους κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΥ Αυτό το πρώτο μέρος της πρακτικής άσκησης θα γίνει την πρώτη φορά που θα πάνε οι μαθητές/τριες στον βρεφονηπιακό σταθμό	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια : ? κατανοεί τη συμασία του προγράμματος για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ? εξοικειωθεί με την οργάνωση και υλοποίηση ενός προγράμματος σ΄ένα βρεφικό ή νηπιακό τμήμα του βρεφονηπιακού σταθμού.	Προτείνεται οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν το πρόγραμμα της Βρεφονηπιοκόμου στο τμήμα του σταθμού που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση. Να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους και να συζητήσουν με τον καθηγητή τους, τους προβληματισμούς και τις απορίες που τους γεννήθηκαν. Να πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε πρότυπους βρεφονηπιακούς σταθμούς για να δουν ίσως κάποιες διαφορές και να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους.
II ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ : 1. Ψυχοπαιδαγωγικού Υλικού 2. Ηλικίες και αριθμό παιδιών. 3 Δρασητριοτήτων των παιδιών 4. Αναλογίας παιδαγωγού – παιδιών 5. Αρχιτεκτονική κτιρίου. Το δεύτερο μέρος της πρακτικής άσκησης θα γίνει τις επόμενες δύο εβδομάδες (2 φορές) που θα πάνε οι μαθητές/τριες στα εργαστήριά τους.	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια : - να γνωρίζει το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό που χρησιμοποιείται σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό - να επιλέγει το κατάλληλο υλικό ανά ηλικία και τομέα ανάπτυξης. - Να γνωρίζει τις ηλικίες των παιδιών του σταθμού - Να οργανώνει τα τμήματα ενός Βρεφονηπιακού Σταθμού ανάλογα με τον αριθμό και τις ηλικίες των παιδιών. - Να κατανοεί την οργάνωση του προγράμματος ενός Βρεφονηπιακού Σταθμού - Να γνωρίζει τις δραστηριότητες ανά ηλικία παιδιών που εφαρμόζονται στο ημερήσιο πρόγραμμα. - Να γνωρίζει τον αριθμό των παιδιών ανά παιδαγωγό ανάλογα με την ηλικία τους - Να κατανοεί την σπουδαιότητα της σωστής αναλογίας παιδιών ανά παιδαγωγό. - Να γνωρίζει ποιο είναι το κατάλληλο κτίριο για παιδιά προσχολικής ηλικίας από αρχιτεκτονικής άποψης. - Να εντοπίζει τους κινδύνους ενός ακατάλληλου κτιρίου.	Προτείνεται οι μαθητές/τριες να -καταγράψουν το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό που υπάρχει στο τμήμνα του σταθμού που πραγματοποιούν τα εργαστήριά τους. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους αν αυτό ανταποκρίνεται στην ψυχοκινητική και κοινωνική συναισθηματική του παιδιού. - Καταγράψουν τα τμήματα και τον αριθμό παιδιών ανά τμήμα και ηλικίες. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή ους πάνω στην αναγκαιότητα αυτού του χωρισμού. -Παρατηρήσουν το πρόγραμμα που εφαρμόζει η παιδαγωγός του τμήματος που κάνουν τα εργαστήριά τους. Να συζητήσουν με τον καθηγητή τους τους προβληματισμούς και τις απορίες που τους γεννήθηκαν. -Καταγράψουν ανά τμήμα του σταθμού που κάνουν την πρακτική τους άσκηση τον αριθμό των παιδιών και των παιδαγωγών. Να συζητήσουν με το επόπτη καθηγητή την σπουδαιότητα αυτής της αναλογίας. -Περιγράψουν το κτίριο του Βρε/κου Σταθμού που κάνουν την πρακτική τους άσκηση. Να συζητήσουν με τον καθηγητή τους την καταλληλότητα του κτιρίου και να προτείνουν λύσεις για την αποφυγή κινδύνων που μπορεί να υπάρχουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
III ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ Το τρίτο μέρος θα διαρκέσει μέχρι τη λήξη του Α' τετραμήνου.	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια : - να οργανώνει και να εφαρμόζει δραστηριότητες ανά τομέα ανάπτυξης - χρησιμοποιεί σωστούς σκοπούς στην οργάνωση δρασστηριοτήτων ανά τομέα ανάπτυξης.	Προτείνεται οι μαθητές/τριες να εφαρμόσουν στο Βρεφονηπιακό Σταθμό που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση ομαδικά μια δραστηριότητα κάθε φορά σε ένα συγκεκριμένο τομέα ανάπτυξης με συγκεκριμένους στόχους. Να καταγράψουν τα υλικά που χρησιμοποίησαν, τους στόχους της δραστηριότητας , την περιγραφή και την αξιολόγησή της. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν.
IV ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Το τέταρτο μέρος θα διαρκέσει όλο το Β΄τετράμηνο	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια : ? να εφαρμόζει κάθε δραστηριότητα την κατάλληλη ώρα μέσα στο ημερήσιο πρόγραμμα του Σταθμού , ώστε να καλύπτει την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού ? να καλύπτει τους στόχους που επιλέγει για τις δραστηριότητες ? να εντοπίζει μέσα από την εφαρμογή των προγραμμάτων τους τυχόν λάθη ώστε να αποφεύγει την επανάληψή τους ? να εντοπίζει αδυναμίες των παιδιών στην πραγματοποίηση μιας δραστηριότητας ώστε να μπορεί να τα βοηθά προσαρμόζοντας τους στόχους τους.	Καλό θα είναι να οργανώνουν οι μαθητές/τριες και να εφαρμόζουν ένα ημερήσιο πρόγραμμα στο σταθμό , επιλέγοντας τις κατάλληλες δραστηριότητες ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των παιδιών. Να καταγράφουν τα υλικά που χρησιμοποίησαν , τους στόχους των δραστηριοτήτων , την περιγραφή τους και την αξιολόγηση τους. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν ώστε να βελτιώνονται συνεχώς.

5.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να :

- γνωρίζει και να εφαρμόζει τρόπους δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού
- γνωρίζει τις ιδιότητες και δυνατότητες διαφόρων υλικών καθώς και να εφαρμόζει τεχνικές χρήσιμες για την ανάπτυξη ικανοτήτων έκφρασης και δημιουργίας του παιδιού

*: Επειδή το μάθημα εκτός από το θεωρητικό μέρος έχει και 3 ώρες εργαστήριο οι δραστηριότητες είναι ουσιαστικά η πρακτική εφαρμογή της θεωρίας.

Οι περισσότερες ενότητες έχουν τη θεωρία και το εργαστήριό τους. Κάποιες μπορεί να είναι μόνο θεωρητικές ενότητες όποτε και στο εργαστήριο γίνονται δραστηριότητες οι οποίες μπορεί να είναι καθαρά εργαστηριακές ή είναι συνέχεια προηγούμενων ενοτήτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
I. Η ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ 1. Η σημασία της χειροτεχνίας για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας 2. Μεθοδολογικές οδηγίες	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα της χειροτεχνίας για την ψυχοκοινωνική εξέλιξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας - δίνει οδηγίες στα παιδιά όσον αφορά την κατάλληλη χρήση όλων των υλικών της χειροτεχνίας - εφαρμόζει σωστά αυτές τις μεθοδολογικές οδηγίες ώστε να βοηθά κατάλληλα τα παιδιά στην ψυχοκινητική τους εξέλιξη	Γίνεται επίδειξη βίντεο με σκοπό την : - Γνωριμία με διάφορα υλικά ζωγραφικής ? Παιχνίδια και τεχνικές ζωγραφικής Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν σε συζήτηση.
II. ΧΡΩΜΑΤΑ – ΜΙΞΕΙΣ ΧΡΩΜΑΤΩΝ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναφέρει τις κατηγορίες των χρωμάτων ? πραγματοποιεί μίξεις χρωμάτων	Άσκηση με πραγματικά χρώματα και πειραματισμοί με τις αναμείξεις αυτών. Χρήση Η/Υ.
III. ΚΟΛΛΑΖ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία του κολλάζ ? χρησιμοποιεί τα είδη του κολλάζ ? συνθέτει κολλάζ χρησιμοποιώντας διάφορα υλικά	Προτείνεται να ασκούνται οι μαθητές/τριες, με ποικιλία υλικών κυρίως από τη φύση αλλά και άχρηστων υλικών , στα είδη του κολάζ και συνθέσεων. Χρήση βίντεο.
IV. ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ – ΤΥΠΩΜΑΤΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? εξηγεί τη σπουδαιότητα των σφραγίδων – τυπωμάτων για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ? χρησιμοποιεί τα διάφορα είδη σφραγίδων τυπωμάτων	Καλό θα είναι να εξασκηθούν οι μαθητές/τριες με μήτρες τυπώματος(κομμένα φρούτα, λαχανικά) και να χρωματίσουν με αυτοσχέδια ταμπόν- τύπωση σε απορροφητικό χαρτί.
V. ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία της παροχής εθνικών – πατριωτικών ερεθισμάτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας κατά την περίοδο εθνικών εορτών ? επιλέγει και να εφαρμόζει δραστηριότητες κατάλληλες για τις εθνικές εορτές	Παρατήρηση και αξιολόγηση των εθνικών εορτών που οργανώνονται στο βρεφονηπιακό σταθμό. Συνθέσεις διακόσμησης (σημαίες, ενδυμασίες κ.α.) γίνεται επίδειξη με βίντεο.
VI. ΠΛΑΣΤΙΚΗ - Ζυμάρι - Πηλός	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: 1. γνωρίζει τα υλικά με τα οποία γίνεται η πλαστική 2. επιλέγει τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας 3. κατανοεί τη σημασία της πλαστικής για την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας 4. εφαρμόζει δραστηριότητες κατάλληλες για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας	Προτείνεται η επιλογή κατάλληλων εργαλείων και η κατασκευή εσωγλύφων,αναγλύφων ή ολογλύφων έργων αναλόγως της ηλικίας των παιδιών που θα απευθύνεται η δραστηριότητα. Γίνονται επισκέψεις σε εργαστήρια χειροτεχνίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
VII. ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ Φθινόπωρο - Χειμώνας Άνοιξη - Καλοκαίρι	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? προσδιορίζει την σπουδαιότητα των ομαδικών εργασιών στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας ? εφαρμόζει δραστηριότητες που να απαιτούν την ομαδική εργασία παιδιών προσχολικής ηλικίας ανάλογα με τις αντίστοιχες θεματικές ενότητες	Οι μαθητές/τριες ανά ομάδες συγκεντρώνουν επιλέγοντας τα κατάλληλα υλικά και κατασκευάζουν μακέτες, πίνακες κ.α. ανάλογα με την εποχή. Γίνεται χρήση Η/Υ.
VIII. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία της δημιουργίας εορταστικού κλίματος για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ? εφαρμόζει δραστηριότητες κατάλληλες για την χριστουγεννιάτικη περίοδο ? πραγματοποιεί μια χριστουγεννιάτικη γιορτή	Καλό θα είναι να μυηθούν οι μαθητές/τριες στην δημιουργία εορταστικού κλίματος με την κατασκευή χριστουγεννιάτικης διακόσμησης με όλες τις τεχνικές που ήδη γνωρίζουν και να κατασκευάσουν ενδυμασίες (μάγους, νάνους,αστέρια κ.α). Για την συμμετοχή στη χριστουγεννιάτική γιορτή.
IX. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕ ΑΧΡΗΣΤΟ ΥΛΙΚΟ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? προσδιορίζει την σπουδαιότητα των κατασκευών με άχρηστο υλικό ? εφευρίσκει, να προτείνει και να εφαρμόζει δραστηριότητες με άχρηστο υλικό για παιδιά προσχολικής ηλικίας	Συλλογή κατάλληλου άχρηστου υλικού για κάθε ηλικία παιδιού στο βρεφονηπιακό σταθμό, ελεύθερη δημιουργική έκφραση και προτάσεις για κατασκευές από τους μαθητές/τριες.
X. ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΑ - Καπέλα - Μάσκες - Φυλές Χαρταετός	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τη σημασία της δημιουργίας αποκριάτικου κλίματος στο χώρο του Παιδικού Σταθμού - χρησιμοποιεί και να εφαρμόζει δραστηριότητες για τη δημιουργία του κλίματος αυτού	Κατασκευή με ανάλογο υλικό καπέλων, μασκών, χαρταετών κ.α. Εφαρμογή αυτών στο βρεφονηπιακό σταθμό και συζήτηση μέσα στην τάξη.
XI. ΜΟΜΠΙΛ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ! προσδιορίζει τι είναι μόμπιλ και να αναγνωρίζει τη σπουδαιότητά τους στα παιδιά προσχολικής ηλικίας ! προτείνει και να χρησιμοποιεί υλικά για την κατασκευή των μόμπιλ ανάλογα με τις ηλικίες των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Προτείνεται η επιλογή κατάλληλων υλικών για να επιτυγχάνεται ο στόχος των μομπίλ που θα κατασκευαστούν μέσα στην τάξη από τους μαθητές/τριες, Να παρουσιαστούν τεχνικές και να γίνει συζήτηση μετά την αξιοποίησή τους στο βρεφονηπιακό σταθμό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
XII. ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ - Τόμπολα (αφής, χώρου, χρόνου) - Ντόμινο - Ενσφηνώσεις - Παζλ (σώματος) - Μέμορι	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναφέρει τα επιτραπέζια παιχνίδια και να αναγνωρίζει τα είδη τους ? κατασκευάζει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα επιτραπέζια παιχνίδια ανάλογα με την ηλικία και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Οι μαθητές /τριες να παρουσιάσουν και να αναγνωρίζουν τα επιτραπέζια παιχνίδια. Να κατασκευάσουν με επιλογή κατάλληλων υλικών όλα τα επιτραπέζια παιχνίδια. Επίσκεψη Σε εργαστήρια παραγωγής επιτραπέζιων παιχνιδιών.
XIII. ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία της δημιουργίας πασχαλιάτικου κλίματος στο χώρο του Παιδικού Σταθμού ? εφαρμόζει δραστηριότητες για τη δημιουργία του κλίματος αυτού	Καλό θα ήταν να συλλέξουν οι μαθητές/τριες ποικιλία υλικού για κατασκευή πασχαλιάτικων και να μάθουν τεχνικές κατασκευής. Να εφαρμόσουν και να δημιουργήσουν πασχαλινό κλίμα μέσα στην τάξη και στο βρεφονηπιακό σταθμό και στο τέλος να αξιολογήσουν την όλη διαδικασία.
XIV. ΚΟΥΚΛΕΣ - Σκηνικά κουκλοθεάτρου - Παίξιμο κουκλοθεάτρου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ αναφέρει κάποια είδη κουκλών που χρησιμοποιούνται από τα παιδιά προσχολικής ηλικίας (γαντόκουκλες, δακτυλομαριονέτες, κούκλες κουκλοθεάτρου, κούκλες από χαρτοπολτό, κούκλες από κουτάλες) ¦ προσδιορίζει την σπουδαιότητα της χρήσης των κουκλών αυτών για την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας ¦ γνωρίζει και να εφαρμόζει τεχνικές κατασκευής των κουκλών αυτών ¦ γνωρίζει και να εφαρμόζει τεχνικές κατασκευής σκηνικών ¦ γνωρίζει και να εφαρμόζει τεχνικές παιξίματος κουκλοθεάτρου	Παρουσίαση και αναγνώριση ειδών κούκλας. Επίδειξη τεχνικής κατασκευής τους και παράλληλη εφαρμογή από τους μαθητές/τριες. Το ίδιο μπορεί να γίνει με τα σκηνικά και τις τεχνικές παιξίματος.Προτείνεται η ολοκληρωμένη παρουσίαση σε μία παράσταση κουκλοθεάτρου στην τάξη και στο βρεφονηπιακό σταθμό από στις ομάδες των μαθητών/τριων. Γίνεται επίδειξη με βίντεο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
XV. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΑΦΗΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - προσδιορίζει τη σπουδαιότητα της κατασκευής ενός βιβλίου αφής για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας - γνωρίζει την τεχνική κατασκευής ενός βιβλίου αφής καθώς και τα υλικά που μπορεί να χρησιμοποιήσει	Προτείνεται να συγκεντρωθούν κατάλληλα υλικά για την κατασκευή βιβλίου αφής και να γίνει επίδειξη και κατασκευή του. Να εφαρμοστεί αυτό στο βρεφονηπιακό σταθμό και μετά να συζητηθεί και να αξιολογηθεί στην τάξη.
XVI. ΦΥΤΕΜΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - προσδιορίζει τη σπουδαιότητα του φυτέματος για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ? γνωρίζει τρόπους φυτέματος που να εφαρμόζονται μέσα στην τάξη	Επισήμανση της αναγκαιότητας του φυτέματος, εφαρμογή στην τάξη και επίδειξη τεχνικών εφαρμογής στο βρεφονηπιακό σταθμό. Γίνεται επίδειξη με βίντεο.
XVII. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - αναγνωρίζει όλες τις φάσεις εξέλιξης του παιδικού σχεδίου ? εκτιμάει και να παρακολουθεί τη ψυχοδιανοητική ωρίμανση του παιδιού ανάλογα με το στάδιο εξέλιξης του σχεδίου του	Προτείνεται η προβολή φάσεων εξέλιξης του παιδικού σχεδίου. Να συγκεντρωθεί πραγματικό αντίστοιχο υλικό όλων των σταδίων εξέλιξης των παιδιών που βρίσκονται στο βρεφονηπιακό σταθμό και να αξιολογηθεί το υλικό.
XVIII. ΤΟ ΨΑΛΙΔΙ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει σε ποια ηλικία θα δώσουμε ψαλίδι στα παιδιά ? εφαρμόζει τα στάδια της χρήσης του ψαλιδιού ανάλογα με την ηλικία και τις εκάστοτε δραστηριότητες των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Καλό θα ήταν να προηγηθεί συζήτηση στην τάξη με τους μαθητές/τριες και να ακολουθήσει εφαρμογή στον βρεφονηπιακό σταθμό. Να γίνονται ανά τακτά διαστήματα , παρατηρήσεις για την εξέλιξη της εφαρμογής.
XIX. ΜΑΚΕΤΕΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ κατανοεί τη σπουδαιότητα της χρήσης των μακετών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας ¦ γνωρίζει και να χρησιμοποιεί κατάλληλα υλικά για την κατασκευή των μακετών	Συλλογή κατάλληλου υλικού. Σύνθεση της δραστηριότητας με τις κατασκευές από άχρηστο υλικό. Εφαρμογές – έντυπο υλικό – βίντεο. Γίνεται χρήση Η/Υ.
XX. ΜΑΛΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ - Μπάλλα - Πάνινη κούκλα	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ κατανοεί τη σπουδαιότητα της χρήσης των μαλακών παιχνιδιών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας ¦ γνωρίζει και να χρησιμοποιεί κατάλληλα υλικά για την κατασκευή των μαλακών παιχνιδιών	Προτείνεται η κατασκευή μέσα στην τάξη μαλακών παιχνιδιών. Αξιολόγηση του υλικού συγκέντρωσης για την δραστηριότητα και σχολιασμός μετά την εφαρμογή στο βρεφονηπιακό σταθμό.

6. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΒΡΕΦΗ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-οργανώνει και να εξοπλίζει ένα Βρεφικό Σταθμό με βάση τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των βρεφών ανά ηλικία
-εφαρμόζει δραστηριότητες στα βρέφη σε όλους τους τομείς ανάπτυξης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Ι. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΧΩΡΟΥ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει και να αξιολογεί την καταλληλότητα και τη λειτουργικότητα του χώρου που θα λειτουργήσει ως Βρεφικό Τμήμα ? επιλέγει κατάλληλους χώρους για Βρεφικά Τμήματα	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν το χώρο του Βρεφικού Τμήματος και να γράψουν τις παρατηρήσεις τους ανάλογα με όσα ειπώθηκαν στην τάξη. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη.
ΙΙ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΒΡΕΦΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: -γνωρίζει μέχρι ποια ηλικία είναι τα βρέφη αστα Βρεφικά Τμήματα σύμφωνα με τον κανονισμό του Υπουργείου -γνωρίζει τα τετραγωνικά που αντιστοιχούν ανά βρέφος -γνωρίζει την αναλογία προσωπικού και βρεφών -χωρίζει τα βρέφη ανά ηλικία ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε ηλικίας (2-6 μηνών, 6-12 μηνών, 12-20 μηνών, 20-36 μηνών)	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να καταγράψουν την ηλικία των βρεφών, τον τυχόν χωρισμό τους σε ηλικιακές ομάδες, την αναλογία προσωπικού και βρεφών, καθώς και το πλήθος των βρεφών σε σχέση με το χώρο που βρίσκονται. Να κάνουν κριτική και να συζητήσουν τις παρατηρήσεις τους στην τάξη.
ΙΙΙ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ? κουζίνα ? μπάνιο ? υπνοδωμάτιο	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει τη σπουδαιότητα των βοηθητικών χώρων για τον καθένα χωριστά (είναι εξίσου ισότιμοι με τον κυρίως χώρο) ? γνωρίζει τη λειτουργικότητα και καταλληλότητα των βοηθητικών χώρων για τον καθένα χωριστά	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν τους βοηθητικούς χώρους του Βρεφικού Τμήματος και να γράψουν τις παρατηρήσεις τους ανάλογα με όσα ειπώθηκαν στην τάξη. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη.
IV. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ?έπιπλα - σκεύη	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει τα κατάλληλα έπιπλα και σκεύη για τα βρέφη ? επιλέγει έπιπλα και σκεύη κατάλληλα για τα Βρεφικά Τμήματα ανάλογα με τις ηλικίες των βρεφών	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν τα έπιπλα και τα σκεύη που χρησιμοποιούν στο Βρεφικό Τμήμα και να γράψουν τις παρατηρήσεις τους ανάλογα με όσα ειπώθηκαν στην τάξη. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
V. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: -γνωρίζει τι είναι ψυχοπαιδαγωγικό υλικό ? -αξιολογεί και να επιλέγει ψυχοπαιδαγωγικό υλικό ανάλογα με τις ηλικίες των βρεφών	Να χωριστούν οι μαθητές/τριες σε ομάδες και μέσα από διαφημιστικούς καταλόγους ψυχοπαιδαγωγικού υλικού να επιλέξουν το κατάλληλο, ανάλογα με τις ηλικίες των βρεφών που θα τους ζητηθούν.
VI. ΜΟΡΦΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΒΡΕΦΗ ? Δραστηριότητες για βρέφη 2 – 6 μηνών. 2. Δραστηριότητες για βρέφη 6 – 12 μηνών. 3. Δραστηριότητες για βρέφη 12 – 20 μηνών. 4. Δραστηριότητες για βρέφη 20 – 36 μηνών.	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει τη σπουδαιότητα των δραστηριοτήτων ως προς τη συμβολή τους στην ψυχοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη του βρέφους ? αξιοποιεί και να εφαρμόζει αυτές τις δραστηριότητες ? επιλέγει τις κατάλληλες δραστηριότητες ανά ηλικία	Οι μαθητές/τριες να επιλέξουν δραστηριότητες και να τις εφαρμόσουν στα βρέφη που κάνουν την πρακτική τους άσκηση παρατηρώντας και καταγράφοντας τις αντιδράσεις τους. Να παρατηρήσουν κατά πόσο οι δραστηριότητες που επέλεξαν ανταποκρίνονταν στις ηλικίες των βρεφών κι αν υπήρξαν αποκλίσεις από βρέφος σε βρέφος ίδιας ηλικίας. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη.
VII. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΩΝΙΩΝ ΣΤΑ ΒΡΕΦΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ 1. Γωνιά βιβλιοθήκης 2. Γωνιά μουσικής – ρυθμικής 3. Γωνιά παιδαγωγικού υλικού 4. Γωνιά κουκλόσπιτου 5. Γωνιά μανάβικου 6. Γωνιά οικοδομικού υλικού 7. Γωνιά ζωγραφικής 8. Γωνιά πλαστικής 9. Γωνιά κολλητικής 10. Γωνιά νερού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: -γνωρίζει και να περιγράφει τις γωνιές ανά ηλικία των βρεφών -κατανοεί τη σπουδαιότητα των γωνιών ως προς τη συμβολή τους στην ψυχοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη του βρέφους -αξιοποιεί γωνιές ανάλογα με τις ηλικίες των βρεφών	? Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να περιγράψουν και να καταγράψουν τις γωνιές που υπάρχουν. Να παρατηρήσουν και να καταγράψουν τη συμπεριφορά των βρεφών στις γωνιές και να το συζητήσουν στην τάξη. ? Να οργανώσουν μια γωνιά στο Βρεφικό Σταθμό ανάλογα με τις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες και την ηλικία των βρεφών.
VIII. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΒΡΕΦΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναγνωρίζει και να εντοπίζει την καταλληλότητα, τη λειτουργικότητα και τη σπουδαιότητα των επίπλων, των σκευών, του ψυχοπαιδαγωγικού υλικού και των γωνιών μέσα στο χώρο του Βρεφικού Τμήματος	Να δοθούν στους μαθητές/τριες διάφορα αντιπροσωπευτικά σχεδιαγράμματα βρεφικών σταθμών και να τους ζητηθεί να αξιολογήσουν και να επιλέξουν αυτό που νομίζουν πως θα ήταν το πιο κατάλληλο για το Βρεφικό Τμήμα που κάνουν την πρακτική τους. Να αιτιολογήσουν την άποψή τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΙΧ. ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αξιολογεί το χώρο ως προς τη λειτουργική διαρρύθμισή του ? αξιοποιεί τη διαρρύθμιση του χώρου ανάλογα με τις ηλικίες των βρεφών	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους οι μαθητές/τριες να διαμορφώσουν το χώρο (με την άδεια των παιδαγωγών της τάξης) ώστε να αξιοποιηθεί όσο γίνεται περισσότερο, ανάλογα πάντα με τις ηλικίες των βρεφών.
Χ. ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει, να επιλέγει και να αξιολογεί τον κατάλληλο εξοπλισμό για τον εξωτερικό χώρο ? αξιοποιεί κατάλληλα τον εξοπλισμό στη διαρρύθμιση του εξωτερικού χώρου ανάλογα με την ηλικία των βρεφών	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους οι μαθητές/τριες να καταγράψουν τις κρίσεις τους για τον εξοπλισμό και τη διαρρύθμιση της αυλής αιτιολογώντας τες. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη.
ΧΙ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΕΙ-ΤΟΥΡΓΙΑΣ και ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΘΗ-ΜΕΡΙΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟ-ΛΗΣΗΣ ΒΡΕΦΩΝ όπως αυτό ορίζεται από την ισχύουσα Νομοθεσία	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναφέρει τον κανονισμό λειτουργίας του Βρεφικού Σταθμού σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία	Στο Βρεφικό Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους οι μαθητές/τριες να καταγράψουν το πρόγραμμα λειτουργίας και καθημερινής απασχόλησης βρεφών και να συζητήσουν στην τάξη τυχόν διαφορές ή παραλλαγές του.

7. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Το μάθημα της Γενικής και Εξελικτικής Ψυχολογίας Ι διδάσκεται 4 ώρες την εβδομάδα στον 1ο κύκλο της Β΄ τάξης των Τ.Ε.Ε, ειδικότητα βοηθών βρεφονηπιοκόμων παιδοκόμων

Α΄ ΜΕΡΟΣ : ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Γενικοί σκοποί του μαθήματος

Με τη διδασκαλία της Γενικής Ψυχολογίας επιδιώκεται:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τις βασικές έννοιες της Ψυχολογίας και τις μεθόδους της.
- Να βοηθηθούν στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων μέσα στη σχολική κοινότητα και στην κοινωνία γενικότερα.
- Να συσχετίσουν τα δεδομένα της Ψυχολογίας με την καθημερινή ζωή.
- Να βοηθηθούν στην καλύτερη επιλογή αναφορικά με το επάγγελμά τους, τις διαπροσωπικές σχέσεις, τις διαφυλικές κτλ.
- Να αναπτύξουν ανθρωπιστικά συναισθήματα και την αγάπη προς τον άνθρωπο.

Ειδικοί στόχοι

- Να κατανοήσουν οι μαθητές την αυτοτέλεια της Ψυχολογίας ως επιστήμης, τον εμπειρικό πειραματικό της χαρακτήρα και να γνωρίσουν τους βασικούς κλάδους της καθώς και το αντικείμενο καθενός από αυτούς.

- Να γνωρίσουν οι μαθητές την ανάπτυξη και το σχηματισμό των κύριων γνωστικών λειτουργιών της αντίληψης, της μάθησης και της μνήμης και πώς μπορούν να μεταφέρουν τη γνώση αυτή στην καθημερινή ζωή.

- Να μπορέσουν σε κάποιο βαθμό να επισημαίνουν και να αξιολογούν τα δικά τους καθώς και των άλλων κίνητρα συμπεριφοράς και τα συναισθήματά τους.

- Να αποκτήσουν τις γνώσεις εκείνες που θα τους βοηθήσουν να αντιληφθούν καλύτερα την κοινωνική συμπεριφορά του ανθρώπου, την κοινωνική αλληλεπίδραση και τη λειτουργικότητα των κοινωνικών ομάδων. Να προσδιορίσουν πιο υπεύθυνα και πιο συνειδητά τη συμπεριφορά τους ως μέλη των διάφορων ομάδων στις οποίες συμμετέχουν αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ 1.1 Αντικείμενο της Ψυχολογίας	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται οι μαθητές /τριες: 1.1 Να κατανοήσουν το λειτουργικό προσδιορισμό της Ψυχολογίας (με ποιο αντικείμενο ασχολείται και με ποιο τρόπο το μελετά, ποιες δυσκολίες προκύπτουν από τη φύση του αντικειμένου της Ψυχολογίας και για ποιο λόγο χρειάζεται η διασύνδεσή της με άλλες επιστήμες) ? Να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα και μεταβλητότητα των φαινομένων της ψυχικής ζωής	? Οι μαθητές να εντοπίσουν τη δυσκολία απόλυτης αξιολόγησης, ερμηνείας και πρόβλεψης των φαινομένων της ψυχικής ζωής αλλά και της ανθρώπινης συμπεριφοράς μέσα από παραδείγματα της καθημερινής ζωής ? Να παρουσιαστεί σε πίνακα η σχέση της Ψυχολογίας με άλλες επιστήμες
1.2 Ιστορική αναδρομή	Να κατανοήσουν την εξέλιξη της Ψυχολογίας ως επιστήμης από το φιλοσοφικό στον πειραματικό χαρακτήρα	? Σε συνοπτικό πίνακα να παρουσιαστεί κάθε προσέγγιση με τη συμβολή της στην επιστήμη της σύγχρονης ψυχολογίας ? Η χρήση διαφανειών με τα πορτραίτα των θεωρητικών ερευνητών που αναφέρονται σε κάθε προσέγγιση ? Για τον παραπάνω λόγο, προτείνεται και η χρήση άσκησης-κουίζ σύνδεσης ονομάτων με κάποια πρόταση που να εκφράζει τη θέση του κάθε θεωρητικού ή ερευνητή
1.2 Κλάδοι της Ψυχολογίας	Να κατανοήσουν οι μαθητές τον τομέα έρευνας κάθε βασικού κλάδου και τη συμβολή των βασικών κλάδων στην ανάπτυξη των εφαρμοσμένων κλάδων	? Παρουσίαση συνοπτικού πίνακα των βασικών και εφαρμοσμένων κλάδων. ? Χρήση άσκησης -κουίζ όπου να γίνεται σύνδεση των κλάδων με αντίστοιχους τομείς από την καθημερινή ζωή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2. ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ 2.1 Αίσθημα- Αντίληψη- Αντιληπτικές πλάνες 2.2 Μάθηση 2.3 Μνήμη-Λήθη	Οι μαθητές επιδιώκεται : ? Να κατανοήσουν την πορεία σχηματισμού της αντίληψης (από το φυσικό ερέθισμα στη φυσιολογική μεταβίβασή του και στην επεξεργασία του) ? Να κατανοήσουν τη σχετικότητα των αντιλήψεων που σχηματίζουμε, όχι λόγω πλάνης των αισθητηρίων αλλά λόγω διαφορετικών εμπειριών, βιωμάτων και ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης ? Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τη διαδικασία της μάθησης (σύνδεση ερεθισμάτων, δοκιμή-πλάνη, εποπτική σύλληψη, κοινωνική μάθηση) και να τη συνδέσουν με την καθημερινότητα ? Να κατανοήσουν τη σχέση μάθησης και μνήμης ? Να γνωρίσουν και να αντιληφθούν τα είδη διατήρησης στη μνήμη, τους τύπους παρεμπόδισης τη μνήμης και την έννοια της λήθης	? Με τη χρήση σχεδιαγράμματος δίνεται η πορεία σχηματισμού της αντίληψης (Ε>Α) ? Με τη χρήση παραδειγμάτων (εικονογράφηση - σλάιτς) οι μαθητές κατανοούν τους διάφορους τύπους της αντιληπτικής πλάνης ? Η αναφορά στους τύπους μάθησης χρειάζεται να είναι συνοπτική αλλά και επαρκής, έτσι ώστε ο κάθε τύπος μάθησης να γίνει κατανοητός αφού συνδεθεί με την καθημερινή ζωή ? Με παραδείγματα από την καθημερινή ζωή θα γίνουν κατανοητές οι διαδικασίες συγκράτησης στη μνήμη και οι τύποι παρακώλυσης της μνήμης ? Να δοθεί έμφαση στους τρόπους βελτίωσης της μνημονικής ικανότητας με αναφορές στην εκπαίδευση
3. Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ 3.1 Η έννοια της προσωπικότητας 3.2 Κληρονομικότητα, περιβάλλον και προσωπικότητα 3.3 Προσωπικότητα και νοημοσύνη 3.4 Θεωρίες της προσωπικότητας 3.5 Διαταραχές της προσωπικότητας	Οι μαθητές επιδιώκεται: ? Να γνωρίσουν την έννοια της προσωπικότητας και τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή ? Να κατανοήσουν ότι μια ολοκληρωμένη και δημιουργική προσωπικότητα είναι αποτέλεσμα προσωπικών επιλογών και προσωπικής προσπάθειας. ? Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τις βασικές θεωρίες της προσωπικότητας όπως και τις διαταραχές της	? Οι μαθητές να ασκηθούν με ερωτήσεις κατανόησης του περιεχομένου στις βασικές έννοιες του κεφαλαίου ? Να παρουσιαστούν σλάιτς, διαφάνειες ή φωτογραφίες βασικών εκπροσώπων των διάφορων κατευθύνσεων της ψυχολογίας της προσωπικότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4. ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ 4.1 Η έννοια της νοημοσύνης 4.2 Συναισθηματική νοημοσύνη 4.3 Μέτρηση νοημοσύνης 4.4 Κληρονομικότητα –περιβάλλον και νοημοσύνη 4.5 Νοητική υστέρηση	Οι μαθητές επιδιώκεται: ? Να κατανοήσουν την έννοια της νοημοσύνης καθώς και τους παράγοντες που επιδρούν σε αυτή ? Να μάθουν ότι η νοημοσύνη καλλιεργείται με προσπάθεια και κόπο και ότι οι άνθρωποι δεν αξιολογούνται μόνο με βάση την κατάταξή τους σε μια κλίμακα νοημοσύνης ? Να αντιληφθούν ότι οι άνθρωποι με "χαμηλή" νοημοσύνη μπορούν να προσφέρουν σε αρκετούς τομείς της κοινωνικής ζωής. ? Να γνωρίσουν βασικά στοιχεία μέσα από μια ιστορική αναδρομή σχετικά με τη μέτρηση της νοημοσύνης. ? Να αντιληφθούν τη δεοντολογία της χρήσης των τεστς νοημοσύνης	? Το κεφάλαιο αυτό μπορεί να συσχετιστεί με τις θεωρίες της μάθησης, εφόσον ένα μέρος της νοημοσύνης «μαθαίνεται» ? Εποπτικό υλικό: Διαφάνειες ή φωτοτυπίες με δοκιμασίες από τεστς νοημοσύνης ? Οι μαθητές μπορούν να συζητήσουν πάνω στις έννοιες: νοημοσύνη, επίδοση και αυτοεκτίμηση
5. ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ 5.1 Η έννοια των κινήτρων 5.2 Βιογενή κίνητρα 5.3 Κοινωνιογενή κίνητρα 5.4 Η έννοια των συναισθημάτων 5.5 Γνωρίσματα συναισθημάτων 5.6 Η φυσιολογία των συναισθημάτων	Οι μαθητές επιδιώκεται: ? Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες της ενότητας ? Να καταστούν ικανοί μέχρι ενός σημείου να διαπιστώνουν και να αξιολογούν τα δικά τους κίνητρα συμπεριφοράς ? Να μάθουν να θέτουν τέτοιους στόχους στη ζωή τους ,ώστε να ωθούνται στην προσωπική εξέλιξη και αρμονική συνύπαρξη με τους άλλους ? Να μπορούν να συνειδητοποιούν τα δικά τους συναισθήματα και αυτά των συνανθρώπων τους	? Παρουσίαση εικόνων (από φωτογραφίες, βίντεο, διαφάνειες) με πρόσωπα που διακατέχονται από διάφορα συναισθήματα (π.χ. φωτογραφίες που χρησιμοποίησε ο Ekman στην έρευνά του ? Οι μαθητές να συζητήσουν περιπτώσεις συναισθηματικών τους καταστάσεων κατά τις οποίες ένιωσαν ένα έντονο συναίσθημα και να το αναλύσουν με βάση τα επίπεδα του συναισθήματος που διδάχτηκαν ? Ερωτήσεις γνωστικού περιεχομένου και κατανόησης. Παίξιμο ρόλων (Role play), κατά το οποίο οι μαθητές θα κάνουν αναπαράσταση μιας έντονα συναισθηματικής διαπροσωπικής σύγκρουσης και θα προσπαθήσουν να βρουν εποικοδομητικούς τρόπους επίλυσης της σύγκρουσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ 6.1 Ομάδα, κοινωνικοποίηση 6.2 Κοινωνικοί ρόλοι και κοινωνική αλληλεπίδραση	Οι μαθητές επιδιώκεται: ? 6.1-6.2 Να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες του κεφαλαίου. ? Να συνειδητοποιήσουν την κοινωνική τους ευθύνη ως μέλη ομάδων καθώς και την αναγκαιότητα ανάληψης κοινωνικών ρόλων	? 6.1-6.2 Συζήτηση γύρω από καίρια θέματα όπως η συνεργασία μέσα στην ομάδα, η επίλυση των συγκρούσεων μέσα στην ομάδα, η αξία του διάλόγου. ? Οι μαθητές μπορεί να αναλάβουν ομαδικές εργασίες τις οποίες και να παρουσιάσουν στην τάξη, ώστε να έχουν την εμπειρία της εργασίας στην ομάδα.
6.3 Στάσεις, προκαταλήψεις, στερεότυπα	? 6.3 Να διαπιστώσουν οι μαθητές τις δικές τους προκαταλήψεις και στερεότυπα απέναντι σε ομάδες και μειονότητες. ? Να συνειδητοποιήσουν πόσο μεγάλα κοινωνικά προβλήματα μπορεί να δημιουργηθούν από τις προκαταλήψεις.	? 6.3 Διαφάνειες ή σλάιντς με ψυχολογικά μοντέλα που απεικονίζουν τις διαστάσεις των στάσεων και τη σχέση τους με την ανθρώπινη συμπεριφορά. ? Να περιγράψουν οι μαθητές τις δικές τους στάσεις γύρω από διάφορα θέματα, όπως το κάπνισμα, τους αλλοδαπούς στην Ελλάδα, άλλους λαούς κτλ.

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι

Γενικοί σκοποί του μαθήματος

Με τη διδασκαλία της Εξελικτικής Ψυχολογίας Ι επιδιώκεται:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές την Εξελικτική Ψυχολογία, η οποία είναι ένας από τους κλάδους της Ψυχολογίας, το συγκεκριμένο αντικείμενό της και τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιεί.

- Να συνειδητοποιήσουν τη μεγάλη σημασία που έχει για το παιδί η προγεννητική περίοδος.

- Να σχηματίσουν μια γενική εικόνα των επιμέρους αναπτυξιακών γνωρισμάτων της βρεφικής ηλικίας, για να κατανοούν καλύτερα στην καθημερινή ζωή τη συμπεριφορά του βρέφους.

- Να αναπτύξουν την ευαισθησία και την αγάπη τους προς το παιδί.

- Να κατανοήσουν την καθοριστική συμβολή της οικογένειας στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.

Ειδικοί στόχοι του μαθήματος

- Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι η Εξελικτική Ψυχολογία είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικά κλάδος της Ψυχολογίας, ο οποίος έχει ως αντικείμενο μελέτης τον όλο βιοψυχικό κόσμο του ανθρώπου και τη συμπεριφορά του στα διάφορα στάδια της εξέλιξής του.

- Να γνωρίσουν τις διάφορες πολύ σημαντικές φάσεις της ενδομήτριας ζωής του εμβρύου και να αντιληφθούν πόσο καθοριστική είναι η περίοδος αυτή για τη μετέπειτα ζωή.

- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν οι μαθητές τα βασικά χαρακτηριστικά της βρεφικής ηλικίας.

- Να κατανοήσουν πως η προσωπικότητα του παιδιού διαμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα λειτουργίας της οικογένειας καθώς και από την τακτική της γονικής διαπαιδαγώγησής του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι 1.1 Αντικείμενο Εξελικτικής Ψυχολογίας 1.2 Στάδια Εξελικτικής Ψυχολογίας 1.3 Ωρίμαση και μάθηση ως παράγοντες ανάπτυξης 1.4 Μέθοδοι έρευνας Εξελικτικής Ψυχολογίας	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται οι μαθητές/τριες : ? Να γνωρίσουν το αντικείμενο της Εξελικτικής Ψυχολογίας και βασικές έννοιες αυτής (διάκριση εννοιών εξέλιξης- ανάπτυξης) ? Να γνωρίσουν τα στάδια της εξελικτικής πορείας του ανθρώπου και τα βασικά χαρακτηριστικά τους ? Να κατανοήσουν το φαινόμενο της εξέλιξης και τις συνέπειές του ? Να κατανοήσουν τη διαδικασία της ωρίμασης και της μάθησης καθώς και την αλληλεπίδρασή τους στην ανάπτυξη του παιδιού ? Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τις βασικές μεθόδους έρευνας της Εξελικτικής Ψυχολογίας	? Οι μαθητές/τριες να συζητήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά των σταδίων ανάπτυξης ? Να αναφέρουν παραδείγματα από την καθημερινή ζωή για να εξηγήσουν το φαινόμενο της εξέλιξης ? Να συζητήσουν τους παράγοντες που συντελούν στην ωρίμαση και να αναζητήσουν τη σχέση ωρίμασης – μάθησης μέσα από παραδείγματα ? Να γραφούν στον πίνακα οι βασικές μέθοδοι έρευνας της εξελικτικής ψυχολογίας και να συζητηθεί ο τρόπος με τον οποίο καθεμία από αυτές ερευνά το αντικείμενό της ? Ερωτήσεις γνωστικού περιεχομένου και κατανόησης
2. ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΩΣ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ 2.1 Σημασία της Προγεννητικής περιόδου 2.2 Κίνδυνοι κατά την προγεννητική περίοδο 2.3 Προγεννητική περίοδος (Σύλληψη) 2.4 Ενδομήτρια περίοδος (Κύηση) 2.5 Περιγεννητική περίοδος (Τοκετός) 2.7 Η συμπεριφορά των γονέων προ και μετά τον τοκετό	? Να κατανοήσουν ότι η προσωπικότητα του ανθρώπου αρχίζει να διαμορφώνεται από το πρώτο στάδιο της ζωής του (προγεννητική περίοδο) ? Να αντιληφθούν τους κινδύνους που απειλούν το έμβρυο (κύηση μέχρι και τον τοκετό). Να κατανοήσουν τα βασικά στάδια ανάπτυξης από τη σύλληψη ως τη γέννηση ? Να αντιληφθούν το σημαντικό ρόλο που παίζει η θετική συμπεριφορά των γονέων προ και μετά τον τοκετό	? Παρουσίαση από βίντεο των βασικών σταδίων εξέλιξης και ανάπτυξης του εμβρύου καθώς και των κινδύνων που απειλούν το έμβρυο κατά την προγεννητική περίοδο ? Παρουσίαση από βίντεο θετικών και αρνητικών συμπεριφορών γονέων, συζήτηση πάνω σε αυτές και προτάσεις από τους μαθητές για το ποια συμπεριφορά είναι η δέουσα ? Ερωτήσεις γνωστικού περιεχομένου και κατανόησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3 ΒΡΕΦΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ 3.1 Βιοσωματικές αλλαγές ? Ψυχοκινητική ανάπτυξη ? Αντανακλαστικές κινήσεις 3.2 Νοητική ανάπτυξη ? Γνωρίσματα της νοητικής ανάπτυξης 3.3 Γλωσσική ανάπτυξη ? Άναρθρος λόγος ? Ψελλίσματα ? Μεμονωμένες λέξεις ? Τηλεγραφικός λόγος 3.4 Πρώτες εμπειρίες και γνωστική ανάπτυξη ? Απόκτηση βασικής εμπιστοσύνης-δυσπιστίας 3.5 Συναισθηματική ανάπτυξη 3.6 Προσκόλληση 3.7 Άγχος αποχωρισμού και άγχος προς ξένα πρόσωπα	Οι μαθητές επιδιώκεται: ? Να γνωρίσουν τις βασικές έννοιες του κεφαλαίου. ? Να επισημάνουν τις εντυπωσιακές αλλαγές που συμβαίνουν κατά την περίοδο αυτή στον ψυχοσωματικό κόσμο του βρέφους. ? Να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα των πρώτων βιωμάτων και εμπειριών για την μετέπειτα ζωή. ? Να αντιληφθούν ότι η εμπιστοσύνη ή η δυσπιστία που θα αποκτήσει το βρέφος προς τον κόσμο και τον εαυτό του, εξαρτώνται από τη στάση των κοντινών προσώπων προς αυτό ? Να κατανοήσουν ότι η προσκόλληση ως πρώτη διαπροσωπική σχέση έχει σημαντικές συνέπειες στη ζωή του ανθρώπου στη συνέχεια.	? Εικονογράφηση βιβλίου ? Προβολή σλάιντς ? Πίνακας / εικόνες με το χρονοδιάγραμμα της κινητικής ανάπτυξης των πρώτων 15 μηνών ? Αναφορά στη σημασία του περιβάλλοντος, του πλούσιου σε ερεθίσματα και του στερημένου σε ερεθίσματα ? Συζήτηση με αφορμή τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα: γονείς εργαζόμενοι απόντες, παιδιά στον παιδικό σταθμό ή με τρίτα πρόσωπα στο σπίτι, συχνά άλλης εθνικότητας. Οι επιπτώσεις στη γλωσσική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη
4 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ 4.1 Ο ρόλος της μητέρας 4.2 Η εργαζόμενη μητέρα 4.3 Ο ρόλος του πατέρα 4.4 Η απουσία του πατέρα 4.5 Η μονογονεϊκή οικογένεια 4.6 Συμπεριφορά γονέων και προσωπικότητα του παιδιού	Οι μαθητές επιδιώκεται: ? Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα του μητρικού ρόλου. Να συνειδητοποιήσουν ότι δεν είναι αρκετός μόνος του. Η μητρική αγάπη είναι αναντικατάστατη! ? Να αντιληφθούν την απαραίτητη συμμετοχή του πατέρα στην ανατροφή του παιδιού. ? Η παρουσία του συμπληρώνει το μητρικό ρόλο. ? Να κατανοήσουν πως η γονική συμπεριφορά σε μεγάλο βαθμό προσδίδει συγκεκριμένα γνωρίσματα στην προσωπικότητα του παιδιού.	? Να επικαλεστούν μαρτυρίες από τη λογοτεχνία για το ρόλο της μητέρας καθώς και του πατέρα. Να δώσουν έμφαση στο ρόλο του πατέρα γιατί δεν είναι ως τώρα κατανοητή η συμβολή του. ? Να προβληθούν από βίντεο αρνητικές συμπεριφορές γονέων και να εντοπιστούν τα αρνητικά σημεία. Οι μαθητές να προτείνουν θετικές συμπεριφορές.

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να :

-γνωρίζει τις συνηθέστερες παιδικές ασθένειες και να διακρίνει τα συμπτώματά τους
-είναι σε θέση να παρέχει Α' Βοήθειες σε βρέφη και νήπια σε οξείες καταστάσεις που μπορεί να προκύψουν στον Βρεφονηπιακό Σταθμό

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑΣ 1. Ευρήματα από την πρώτη εξέταση του νεογνού 2. Νευρολογική εξέταση κι αισθήσεις 3. Εξωτερικά γνωρίσματα του νεογνού 4. Προβληματικά νεογνά 5. Εξέλιξη του νεογνού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει τα εξωτερικά γνωρίσματα του νεογνού, την εξέλιξή του και τα προβλήματα που τυχόν υπάρχουν	Οι μαθητές/τριες μπορούν να πραγματοποιήσουν επισκέψεις σε μαιευτήρια, όπου και θα μπορούν να ενημερωθούν από εξειδικευμένα άτομα πάνω σε θέματα νεογνολογίας.
II. ΟΔΟΝΤΟΦΥΙΑ 1. Προσωρινά και μόνιμα δόντια 2 Συμπτώματα της πρώτης οδοντοφυΐας 3. Τερηδόνα	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει την οδοντοφυΐα των βρεφών ? ανακουφίζει το παιδί όταν παρουσιάζονται τα συμπτώματα της πρώτης οδοντοφυΐας ? γνωρίζει πώς να προστατεύει τα δόντια του παιδιού από την τερηδόνα	1. Αυτό το κεφάλαιο προσφέρεται για προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας. 2. Στον Παιδικό Σταθμό οι μαθητές/τριες μπορούν να κάνουν δραστηριότητες αγωγής υγείας με σκοπό την ενημέρωση των μικρών παιδιών για την πρόληψη της τερηδόνας.
III. ΔΙΑΤΡΟΦΗ .1. Βιταμίνες .2. Άλατα .3. Φυσική Διατροφή .4. Τεχνητή Διατροφή .5. Μικτή Διατροφή .6. Γενικά προβλήματα διατροφής	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει τις βιταμίνες και τα άλατα που χρειάζεται ο ανθρώπινος οργανισμός για την επιβίωσή του ? διακρίνει τη φυσική από την τεχνητή και τη μικτή διατροφή ? προετοιμάζει τη μικτή διατροφή του βρέφους ? κατανοεί τα προβλήματα της διατροφής και να μπορεί να τα αντιμετωπίζει	Οι μαθητές/τριες μπορούν να χωριστούν σε ομάδες και να κάνουν μικρές εργασίες με ανάλογα θέματα αντλώντας υλικό από πηγές στις οποίες θα ανατρέξουν μόνοι τους. Οι εργασίες θα συζητηθούν στην τάξη.
IV. ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ 1. Ιογενή νοσήματα - Γρίπη - Ιλαρά - Ερυθρά - Παρωτίτιδα - Ανεμοβλογιά - Πολυομελίτιδα - Ηπατίτιδα - Έρπητας Ζωστήρας	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει τις παιδικές ασθένειες και να διακρίνει τα συμπτώματά τους - παραπέμπει ένα παιδί στον κατάλληλο γιατρό - εφαρμόζει τις οδηγίες και τη θεραπευτική αγωγή του γιατρού	Οι μαθητές/τριες μπορούν να χωριστούν σε ομάδες και να επεξεργαστούν διάφορα θέματα πάνω στις αρρώστιες. Μπορούν να επισκεφτούν ανάλογους φορείς για συλλογή στοιχείων. Οι εργασίες τους να παρουσιαστούν στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2. Μικροβιακά Νοσήματα - Διφθερίτιδα - Τέτανος - Κοκκύτης - Οστρακιά - Μηνιγγίτιδα - Σαλμονελλώσεις - Παιδική Φυματίωση 3. Νοσήματα πεπτικού συστήματος 4. Νοσήματα αναπνευστικού συστήματος 5. Νοσήματα κυκλοφορικού συστήματος 6. Νοσήματα νευρικού συστήματος 7. Παθήσεις ενδοκρινών αδένων 8. Νοσήματα κολλαγόνου 9. Δερματικές παθήσεις		Προτείνεται να παρακολουθήσουν οι μαθητές βίντεο , διαφάνειες ή slides Σχετικά με αυτά τα νοσήματα και να γίνει σχολιασμός μέσα στην τάξη. Μπορούν ακόμα να επισκεφτούν Κέντρα υγείας , Νοσοκομεία Παίδων κ.α.
V. ΕΜΒΟΛΙΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? εξηγεί τα εμβόλια που χρειάζεται το κάθε παιδί ? προσδιορίζει το χρόνο που πρέπει να γίνει κάθε εμβόλιο	Μπορούν να γίνουν εργασίες από τους μαθητές/τριες πάνω στο πότε γίνονται οι εμβολιασμοί καθώς και πάνω στην αναγκαιότητά τους.
VI. Α' ΒΟΗΘΕΙΕΣ 1. Αιμορραγίες 2. Πνιγμονή 3. Εγκαύματα 4. Ηλεκτροπληξία 5. Δηλητηριάσεις 6. Υποθερμία – Υψηλός Πυρετός 7. Κατάγματα – Διαστρέμματα 8. Αλλεργίες	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? διακρίνει τις Α' Βοήθειες που θα πρέπει να προφέρει στο παιδί ανάλογα με την περίπτωση ? παρέχει Α' Βοήθειες στο παιδί	1. Μπορεί να γίνει επίσκεψη των μαθητών/τριών στο Νοσοκομείο Παίδων για συλλογή στοιχείων πάνω στις σημαντικότερες αιτίες των παιδικών ατυχημάτων. 2. Οι μαθητές/τριες στα εργαστήριά τους αφού παρατηρήσουν το χώρο του Σταθμού να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά το κατά πόσο πληρεί τις προϋποθέσεις προφύλαξης από ατυχήματα. Να προτείνουν λύσεις και να συζητήσουν τις εργασίες τους στην τάξη. 3. Μπορούν να γίνουν προγράμματα Αγωγής και προαγωγής Υγείας. 4. Μπορούν να δουν σε Βίντεο ανάλογα θέματα.

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

1ος ΚΥΚΛΟΣ - Β' ΤΑΞΗ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:
Οι μαθητές/ τριες να είναι σε θέση να γνωρίζουν τη φυσιολογική λειτουργία των διαφόρων οργανικών και ανόργανων ουσιών σε ανθρώπινα βιολογικά υγρά, τη σημασία τους στην λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού, τις δυσλειτουργίες και τις ασθένειες που προκαλούν οι διαταραχές τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.ΔΙΑΛΥΜΑΤΑ (Ορισμοί και έννοιες για τα διαλύματα) Είδη διαλυμάτων. Ρυθμιστικά Διαλύματα. PH. Ωσμωτική πίεση	1.Οι μαθητές/ τριες να γνωρίζουν τις έννοιες που έχουν σχέση με τα διαλύματα.	-Συζήτηση -Ασκήσεις και εφαρμογές με τη χρήση Η/Υ
2. ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ Μονάδες. Ποιοτικός έλεγχος στο εργαστήριο κλινικής βιοχημείας(αξιοπιστία μεθόδων, λάθη προς αποφυγή, ποιότητα υλικών). Ορισμένες βασικές έννοιες για τις βιοχημικές εξετά-σεις: -Φυσιολογική Τιμή. -Αρχή μεθόδων.-Φωτομετρία. -Χρωματομετρικές, Κινητικές και ενζυματικές μέθοδοι.	2.Οι μαθητές/ τριες να γνωρίζουν βασικές έννοιες και παραμέτρους που χρησιμοποιούνται στην κλινική βιοχημεία.	-Συζήτηση -Ασκήσεις και εφαρμογές με τη χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.
3.ΟΥΡΑ Διαδικασία παραγωγής των ούρων. Λειτουργία ουροποιητικού συστήματος. Φυσιολογία και παθολογία των διαφόρων ουσιών που βρίσκονται στα ούρα: Γλυκόζη, Λεύκωμα, Χολερυθρί-νη, Χολοχρωστικές, Κετονικά σώματα, Αιμοσφαιρίνη, Έμμορφα συστατικά, Ουρία, Κρεατινίνη κ.ά. Χοριακή Γοναδοτροπίνη.	3.Να γνωρίζουν την φυσιολογική λειτουργία του ουροποιητικού συστήματος. Να γνωρίζουν τη σημασία των ουσιών που υπάρχουν στα ούρα καθώς και τις σχετικές ασθένειες που σχετίζονται με τις διαταραχές τους.	-Συζήτηση με τους μαθητές/ τριες μέσα στην τάξη. Να αναφέρουν οι μαθητές/ τριες τις προσωπικές τους εμπειρίες. Να γίνει αντιστοιχία των συστατικών των ούρων με φυσιολογικές τιμές.
4. ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΙΜΑ Φυσιολογία και παθολογία των παρακάτω οργανικών ενώσεων του αίματος (πλάσματος). Αναφορά στο μεταβολισμό αυτών των ουσιών στον ανθρώπινο οργανισμό και στις σημαντικές παθήσεις που προκαλούν οι διαταραχές τους στο αίμα: -Γλυκόζη -Ουρία -Ουρικό οξύ -Κρεατινίνη -Χοληστερίνη(ολική-HDL-LDL) -Τριγλυκερίδια	4. Να γνωρίζουν τη διαγνωστική σημασία των προσδιορισμών ουσιών του αίματος, τη φυσιολογία και παθολογία τους	Χρήση εποπτικών μέσων και συζήτηση με τους μαθητές/ τριες για τα βασικά συστατικά του αίματος. Να γίνει αντιστοιχία των συστατικών του αίματος και φυσιολογικών τιμών. Οι μαθητές/ τριες να αναφέρουν τις προσωπικές τους εμπειρίες.

2. Βιοχημικές Εργαστηριακές Εξετάσεις

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίζουν οι μαθητές /τριες τις βασικές αρχές των εργαστηριακών τους προσδιορισμών και την διαδικασία της εκτέλεσής τους.

Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1.ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Αρχές λειτουργίας Εργαστηριακή συμπεριφορά. Κανόνες υγιεινής & ασφάλειας. Συνεργασία προσωπικού. **2.ΔΙΑΛΥΜΑΤΑ** Παρασκευές διαλυμάτων: -%W/W -%W/V -%V/V -Ισχυρών οξέων & βάσεων -Μοριακά -Κανονικά -Αραιότερων από πυκνότερα -Αλκοόλης **3.ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ** Είδη δειγμάτων: Αίμα, ούρα, σπέρμα, κόπρανα, ΕΝΥ, παθολογικά υγρά. Λήψη και παραλαβή δειγμάτων στο εργαστήριο. Αιμοληψία.Τεχνικές. Προφυλάξεις και προετοιμασία για τη λήψη αίματος. Προετοιμασία του προς εξέταση δείγματος (ορός, πλάσμα). Φύλαξη δειγμάτων. Αντιπηκτικά. **4.ΟΥΡΑ** Συλλογή δειγμάτων ούρων **Α)ΓΕΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΟΥΡΩΝ:** -Γενικοί χαρακτήρες (ποσό,όψη,χροιά, οσμή, ειδικό βάρος, pH). -Χημική εξέταση (Λεύκωμα,σάκχαρο,Χολερυθρίνη, Χολοχρωστικές, Κετονικά σώματα,Αιμοσφαιρίνη) -Μικροσκοπική εξέταση ιζήματος ούρων. (Διατήρηση και συλλογή του δείγματος. Ετοιμασία του ιζήματος. Μικροσκόπιση. Οργανωμένα και μη μικροσκοπικά συστατικά στα ούρα. Πως δίνεται η γραπτή απάντηση στη μικροσκοπική εξέταση.) **Β)ΤΕΣΤ ΚΥΗΣΕΩΣ ΣΤΑ ΟΥΡΑ** Ανίχνευση Χοριακής Γοναδο-τροπίνης. **Γ)ΔΟΚΙΜΕΣ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΣΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΗΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΦΡΩΝ.** Κάθαρση κρεατινίνης και ουρίας. Συλλογή ούρων 24ώρου. **5.ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΙΜΑ** Εργαστηριακός προσδιορισμός με σύγχρονες χρωματομετρικές μεθόδους των παρακάτω οργανικών ενώσεων του αίματος (πλάσματος): -Γλυκόζη -Ουρία -Ουρικό οξύ -Κρεατινίνη -Χοληστερίνη(ολική-HDL-LDL) -Τριγλυκερίδια	1. Να γνωρίζουν βασικές αρχές λειτουργίας του εργαστηρίου. 2. Να μπορούν να παρασκευάζουν διαλύματα με ακρίβεια και ασφάλεια. 3. Να είναι ικανοί να παραλαμβάνουν βιολογικά δείγματα στο εργαστήριο και να τα επεξεργάζονται Να δίνουν οδηγίες σε εξεταζόμενους για τη συλλογή δείγματος. 4. Να δίνουν οδηγίες σε εξεταζόμενους για τη συλλογή δείγματος. Να είναι ικανοί να εκτελούν τις εργαστηριακές εξετάσεις των ούρων με ακρίβεια και ασφάλεια. 5. Να είναι ικανοί να εκτελούν τις εργαστηριακές εξετάσεις σε δείγματα αίματος με ακρίβεια και ασφάλεια. Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές των μεθόδων.	Συζήτηση Σλάιντς Διαφάνειες Βίντεο Πρακτική εξάσκηση

3. Τεχνολογία Εργαστηριακών Οργάνων

Σκοπός: Ο σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες την αρχή λειτουργίας τα μέρη από τα οποία αποτελούνται τα κυριότερα όργανα και οι συσκευές των εργαστηρίων καθώς και την σωστή και ασφαλή χρήση τους.

Α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	**Σκεύη και συσκευές ογκομέτρησης** ? Ογκομετρικές φιάλες ? Ογκομετρικοί κύλινδροι ? Σιφώνια - πιπέτες ? Προχοΐδες ? Αυτόματες πιπέτες & διανεμητές	Να γνωρίζουν τη σωστή και ασφαλή χρήση των σκευών μέτρησης όγκου υγρών.	? Επίδειξη των σκευών ογκομέτρησης ? Πρακτική εφαρμογή.
2.	**Υδρόλουτρο** ? Γενικά ? Σκοποί (εξάτμιση - επώαση) ? Απλά και σύγχρονα υδρόλουτρα ? Χρήση - συντήρηση	Να γνωρίζουν την αρχή λειτουργίας και τη σωστή του χρήση	? Επίδειξη των σκευών που χρησιμοποιούνται για το υδατόλουτρο. ? Πρακτική εφαρμογή.
3.	**Κλίβανοι** ? Γενικά. Ξηρή & υγρή θερμότητα ? Ξηροκλίβανος: περιγραφή, λειτουργία, κανόνες χρήσης ? Αυτόκαυστο: περιγραφή, λειτουργία, κανόνες χρήσης ? Επωαστικός κλίβανος: περιγραφή, λειτουργία, κανόνες χρήσης. Άλλοι τύποι επωαστικών κυλίνδρων	Να γνωρίζουν τα είδη και την αρχή λειτουργίας τους. Να γνωρίζουν τη σωστή και ασφαλή χρήση τους	? Επίδειξη των διαφόρων τύπων κλιβάνων. ? Πρακτική εφαρμογή.
4.	**Φυγοκεντρικές συσκευές** ? Γενικά - Φυγοκέντρησης, αρχή μεθόδου ? Επιτραπέζια φυγόκεντρος: περιγραφή, λειτουργία ? Μικροφυγόκεντρος: περιγραφή, λειτουργία ? Άλλοι τύποι φυγόκεντρου ? Κανόνες σωστής λειτουργίας - συντήρηση.	Να γνωρίζουν τα είδη φυγοκέντρων και την αρχή λειτουργίας τους. Να εφαρμόζουν την ασφαλή και σωστή χρήση τους.	? Επίδειξη των συσκευών φυγοκέντρησης . ? Πρακτική εφαρμογή.

Α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
5.	**Μικροσκόπιο** - Γενικά - Οπτικό μικροσκόπιο Α) Απλό μικροσκόπιο Β)Σύνθετο μικροσκόπιο - Μέρη του (μηχανικό, οπτικό, φωτιστικό) Συντήρηση μικροσκοπίου Γ) Μικροσκόπιση νωπού παρασκευάσματος Δ) Μικροσκοπιση ξηρού βαμμένου παρασκευάσματος ? Άλλοι τύποι μικροσκοπίου (ηλεκτρονικό - πρωτονικό - ανοσοφθορισμού)	Να γνωρίζει τα είδη των μικροσκοπίων. Να περιγράφουν τα μέρη του σύνθετου μικροσκοπίου.	? Επίδειξη των διαφόρων τύπων μικροσκοπίων. ? Πρακτική εφαρμογή και επίσκεψη στο μικροβιολογικό εργαστήριο.
6.	**Ζυγοί** ? Γενικά (αρχή λειτουργίας) ? Είδη ζυγών ? Αναλυτικός ζυγός: περιγραφή χρήση ? Ημιαυτόματος (ηλεκτρομηχανικός) ζυγός: περιγραφή, χρήση ? Ηλεκτρονικός ζυγός : περιγραφή, χρήση. ? Προϋποθέσεις σωστής ζύγισης	Να γνωρίζουν τα διάφορα είδη ζυγών. Να γνωρίζουν τον τρόπο χρήση τους και να εφαρμόζουν τις συνθήκες σωστής ζύγισης.	? Επίδειξη των διαφόρων τύπων ζυγών. ? Πρακτική εφαρμογή. ? Διαφάνειες
7.	**Όργανα απορρόφησης του φωτός. Φωτομετρία** 1. Γενικά περί φάσματος - Νόμος Lambert - beer 2. Φωτόμετρα και φασματοφωτόμετρα: Αρχή λειτουργίας, Περιγραφή 3. Φωτομέτρηση: Διαλύματα, υπολογισμός 4. Φασματοφωτόμετρα υπέρυθρης ακτινοβολίας: Ορισμός, εφαρμογές 5. Φασματοφωτόμετρο ατομικής απορρόφησης: Αρχή λειτουργίας, εφαρμογές	Να αναφέρουν τα είδη και την αρχή λειτουργίας των οργάνων μέτρησης απορρόφησης του φωτός. Να γνωρίζουν την διαδικασία φωτομέτρησης.	? Επίδειξη των οργάνων φωτομετρίας. ? Πρακτική εφαρμογή.
8.	**Όργανα μέτρησης εκπομπής φωτός** 1. Φλογοφωτόμετρο: Αρχές λειτουργίας, εφαρμογές 2. Φθοριόμετρο: Αρχή λειτουργίας, εφαρμογές	Να κατανοούν τη χρήση των οργάνων μέτρησης εκπομπής του φωτός. Να γνωρίζουν τα είδη και την αρχή λειτουργίας και τις εφαρμογές του καθενός	? Επίδειξη των οργάνων μέτρησης εκπομπής του φωτός. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.

Α/α	**Περιεχόμενα**	**Εκπαιδευτικοί στόχοι**	**Δραστηριότητες**
9.	**Ηλεκτροφόρηση** 1. Γενικά - Αρχή ηλεκτροφόρησης 2. Κλασσική συσκευή ηλεκτροφόρησης: περιγραφή λειτουργίας 3. Αυτόματες συσκευές ηλεκτροφόρησης	Να αναφέρουν την αρχή της μεθόδου. Να γνωρίζουν τα μέρη της κλασσικής συσκευής ηλεκτροφόρησης. Να κατανοούν την σκοπιμότητα της εξέτασης	? Επίδειξη των οργάνων ηλεκτροφόρησης. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή. ? Διαφάνειες
Γ0.	**Πεχάμετρο** 1. Γενικά περί PH 2. Αρχή λειτουργίας του 3. Περιγραφή 4. Ρύθμιση 5. Οδηγίες σωστής χρήσης	Να γνωρίζουν την αρχή λειτουργίας του. Να αναγνωρίζουν τα μέρη του και να εφαρμόζουν τους κανόνες σωστής λειτουργίας και συντήρησης	? Επίδειξη των διαφόρων τύπων Πεχαμέτρων. ? Πρακτική εφαρμογή στο εργαστήριο.
11.	**Ψυκτικές συσκευές** 1. Γενικά 2. Κοινά ψυγεία 3. Ψυγεία καταψύξεως 4. Ψυγεία αιμοδοσίας 5. Καταψύκτες	Να αναφέρουν τα διάφορα είδη ψυγείων – καταψυκτών	? Επίδειξη των ψυκτικών συσκευών.
12.	**Αυτόματοι Αναλυτές** 1. Γενικά Περί βιομηχανικών αναλυτών. 2. Τρόποι αυτόματης ανάλυσης. 3. Τύποι αυτομάτων αναλυτών. 4. Στάδια αυτόματης ανάλυσης. Αιματολογικοί αναλυτές	Να αναφέρουν την αρχή λειτουργίας και τα είδη των αυτόματων αναλυτών. Να κατανοούν τη χρήση τους	? Επίδειξη των διαφόρων τύπων των αυτόματων αναλυτών. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή. ? Διαφάνειες
13.	**Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές** Σκοπιμότητα ύπαρξης των Η/Υ στο εργαστήριο	Να κατανοούν τη χρήση Η/Υ στο εργαστήριο.	? Επίδειξη των Η/Υ

4. ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ - ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ Ι

Μέρος Α' - Αιματολογία Ι Εργαστήριο

Σκοπός: Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθεί ο μαθητής με τις απλές εργαστηριακές τεχνικές και να γνωρίσει τις βασικές εργαστηριακές εξετάσεις που πραγματοποιούνται στο αιματολογικό εργαστήριο.

Α/α	Περιεχόμενο	Στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	Συλλογή αίματος (αιμοληψία) 1. Τριχοειδικό αίμα (εξοπλισμός, τεχνική) 2. Φλεβικό αίμα (εξοπλισμός, τεχνική) 3. Αντιπηκτικά 4. Δυσκολίες και λάθη κατά τη διαδικασία της φλεβοπαρακέντησης	? Να πραγματοποιεί λήψεις τριχοειδικού αίματος από τη ράγα δακτύλου και τη φτέρνα νεογέννητου. ? Να γνωρίζει τις επιπλοκές που παρουσιάζονται κατά τη φλεβοπαρακέντηση και τις δυσκολίες που παρουσιάζονται σε παιδιά και βρέφη. ? Να επιλέγει τα κατάλληλα αντιπηκτικά και να αποφεύγει τα πιθανά λάθη.	? επίδειξη λήψης τριχοειδικού - φλεβικού αίματος και άσκηση ? συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων και υλικών
2.	**Αυτόματοι αιματολογικοί αναλυτές** 1. Αρχή λειτουργίας 2. Εφαρμογές	? Να κατανοεί τη χρήση των αυτόματων αιματολογικών αναλυτών.	? επίδειξη των αυτόματων αιματολογικών αναλυτών και άσκηση των μαθητών/τριων
3.	**Προσδιορισμός αιμοσφαιρίνης** 1. Μέθοδος Sahli 2. Φωτομετρική μέθοδος με διάλυμα Drabkin	? Να προσδιορίζει με ακρίβεια το ποσό της αιμοσφαιρίνης ενός δείγματος με τις μεθόδους Sahli και Drabkin.	- επίδειξη του προσδιορισμού αιμοσφαιρίνης και άσκηση μαθητών
4.	**Μέτρηση αιματοκρίτη** 1. Μακρομέθοδος Windrobe 2. Μικρομέθοδος 3. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων 4. Λάθη 5. Μακροσκοπική εξέταση του αιματοκρίτη.	? Να εφαρμόζει τις μεθόδους μέτρησης του αιματοκρίτη. ? Να αποφεύγει τα πιθανά λάθη στην τεχνική και την ανάγνωση των αποτελεσμάτων. ? Να αξιολογεί τα αποτελέσματα του αιματοκρίτη.	- επίδειξη μέτρησης του αιματοκρίτη και άσκηση των μαθητών/τριων

5.	**Μέτρηση του αριθμού των κυττάρων του αίματος:** ? **Μέτρηση του αριθμού των ερυθρών αιμοσφαιρίων** 1. Μέθοδος του αιμοσφαιριόμετρου 2. Ηλεκτρονικές συσκευές μέτρησης 3. Ερυθροκυτταρικοί δείκτες ? **Μέτρηση λευκών αιμοσφαιρίων** 1. Μέθοδος του αιμοσφαιριομέτρου 2. Ηλεκτρονική μέτρηση ? **Μέτρηση αιμοπεταλίων** 1. Άμεση μέθοδος (αιμοσφαιριόμετρου) 2. Έμμεση (επίχρισμα) 3. Ηλεκτρονική μέτρηση	? Να προσδιορίζει τον αριθμό των ερυθρών αιμοσφαιρίων στην πλάκα Neaubauer. ? Να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικές συσκευές (αναλυτές) μέτρησης των ερυθροκυττάρων. ? Να υπολογίζει τους ερυθροκυτταρικούς δείκτες. ? Να προσδιορίζει τον αριθμό των λευκών αιμοσφαιρίων στην πλάκα Neaubauer. ? Να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικές συσκευές (αναλυτές) μέτρησης των λευκών αιμοσφαιρίων. ? Να προσδιορίζει τον αριθμό των αιμοπεταλίων. ? Να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικές συσκευές (αναλυτές) μέτρησης των αιμοπεταλίων.	Προτείνεται: η επίδειξη της μέτρησης του αριθμού ερυθρών και λευκών αιμοσφαιρίων και άσκηση των μαθητών/τριών
6.	**Μικροσκοπική εξέταση αίματος** 1. Παρασκευή επιχρίσματος αίματος 2. Λάθη στην τεχνική 3. Χρώση 4. Μορφολογία ερυθροκυττάρων 5. Λευκοκυτταρικός τύπος Είδη λευκών αιμοσφαιρίων που υπάρχουν φυσιολογικά στο περιφερικό αίμα.	? Να παρασκευάζει επίχρισμα αίματος και να το χρωματίζει με May Grunwald – Giemsa. ? Να γνωρίζει την μορφολογία των ερυθροκυττάρων και να προσδιορίζει τον λευκοκυτταρικό τύπο σε βαμμένο επίχρισμα αίματος. ? Να ξεχωρίζει τα είδη των λευκών αιμοσφαιρίων που βρίσκονται φυσιολογικά στο περιφερικό αίμα από αυτά που βρίσκονται σε παθολογικές καταστάσεις.	-χρήση μικροσκοπίου και επίδειξη λευκοκυτταρικού τύπου άσκηση μαθητών /τριών
7.	**Γενική Αίματος** 1. Τι είναι 2. Ποιες εξετάσεις περιλαμβάνει	? Να αναφέρει τις εξετάσεις που περιλαμβάνονται στη Γενική Αίματος.	- χρήση εποπτικών μέσων και αναθεση εργασιών
8.	**ΤΚΕ** 1. Μέθοδος Westergren 2. Άλλες τεχνικές	? Να γνωρίζει τι είναι η ΤΚΕ. Να εφαρμόζει τις διάφορες μεθόδους προσδιορισμού.	- επίδειξη της ταχύτητας καθίζησης και άσκηση μαθητών/τριών

Μέρος Β' Αιμοδοσία Ι Εργαστήριο

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να εξοικειωθεί ο μαθητής με την αιμοληψία στην αιμοδοσία και να γνωρίσει το σύνολο των εργαστηριακών ελέγχων που γίνονται στις φιάλες αίματος ώστε να χαρακτηρισθούν κατάλληλα για μετάγγιση..

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Συλλογή αίματος για μετάγγιση** 1.Περιγραφή τεχνικής αιμοληψίας 2.Ασκοί και φιάλες αιμοληψιών 3.Αντιπηκτικά 4.Σήμανση ασκών και φιαλών αίματος	Να περιγράφει τις αιμοληψίες σε ασκούς αιμοδοσίας. Να γνωρίζει τα κατάλληλα αντιπηκτικά.	Επίδειξη τεχνικής αιμοληψίας με ασκούς αιμοδοσίας και άσκηση των μαθητών
2.	**Παράγωγα αίματος** 1.Ολικό αίμα 2.Συμπυκνωμένα ερυθρά αιμοσφαίρια 3.Πλυμμένα ερυθρά αιμοσφαίρια	Να περιγράφει την τεχνική της παρασκευής συμπυκνωμένων και πλυμένων ερυθρών αιμοσφαιρίων.	Επίδειξη της τεχνικής παρασκευής συμπυκνωμένων και πλυμένων ερυθρών αιμοσφαιρίων.
3.	**Παράγωγα πλάσματος** 1.Νωπό πλάσμα 2.Αποξηραμένο πλάσμα 3.Εναιώρημα αιμοπεταλίων **Συντήρηση αίματος και των παραγώγων αυτού**	Να γνωρίζει τα παράγωγα πλάσματος και τη χρήση τους. Να γνωρίζει το χρόνο και τις συνθήκες συντήρησης αίματος και παραγώγων αίματος.	Χρήση εποπτικών μέσων και κυκλικών επίδειξης παρασκευής των παραγώγων πλάσματος και άσκηση των μαθητών/τριων
4.	**Εργαστηριακός έλεγχος αίματος και παραγώγων αυτού.** 1. Ομάδες αίματος ΑΒΟ 2. Ομάδες αίματος του συστήματος Rhesus 3. Έλεγχος για τον ιό της ηπατίτιδας Β 4. Έλεγχος για τον ιό της ηπατίτιδας C 5. Έλεγχος για τον ιό HIV 6. Έλεγχος (VDRL)	Να πραγματοποιεί όλους τους εργαστηριακούς ελέγχους που προηγούνται του χαρακτηρισμού ενός αίματος κατάλληλου για μετάγγιση. Να κατατάσσει ένα αίμα στις ομάδες του συστήματος ΑΒΟ και Rhesus.	Επίδειξη του εργαστηριακού ελέγχου αίματος για ομάδες αίματος και άσκηση των μαθητών/τριών

ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ – ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ Ι

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής τη σύνθεση του αίματος τα χαρακτηριστικά των συστατικών και τις λειτουργίες που αυτά επιτελούν στον ανθρώπινο οργανισμό.

Α' ΜΕΡΟΣ :ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ Ι (ΘΕΩΡΊΑ)

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Το αίμα** 1. Γενικά στοιχεία 2. Η κυκλοφορία του αίματος 3. Οι λειτουργίες του αίματος 4. Τα συστατικά του αίματος 5. Τόπος παραγωγής κυττάρων του αίματος 6. Τα στάδια ωρίμανσης των ερυθρών αιμοσφαιρίων.	Να αναφέρει τα συστατικά του αίματος την προέλευση και τα στάδια ωρίμανσης τους. Να κατανοεί τις λειτουργίες που αυτά επιτελούν στον ανθρώπινο οργανισμό. Να περιγράφει την κυκλοφορία του αίματος	? Πίνακες ? Slides ? Video ? Μικροσκόπιο
2.	**Τα ερυθρά αιμοσφαίρια** 1. Γενικά στοιχεία 2. Ο αριθμός των ερυθρών αιμοσφαιρίων και η διάρκεια της ζωής τους. 3. Αιματοκρίτης 4. Μορφολογία των ερυθρών αιμοσφαιρίων 5. Μορφολογικές αλλοιώσεις των ερυθρών αιμοσφαιρίων 6. Η λειτουργία των ερυθρών αιμοσφαιρίων. 7. Ταχύτητα καθίζησης ερυθρών αιμοσφαιρίων (ΤΚΕ).	Να αναφέρει τον αριθμό των ερυθρών αιμοσφαιρίων και τη διάρκεια ζωής τους Να κατανοεί τον ορισμό του αιματοκρίτη. Να περιγράφει την μορφή των ερυθρών αιμοσφαιρίων και να αναγνωρίζει τις μορφολογικές τους αλλοιώσεις. Να περιγράφει τις λειτουργίες των ερυθρών αιμοσφαιρίων. Να εξηγεί την έννοια (ΤΚΕ) και να αναγνωρίζει τις περιπτώσεις που αυξάνεται και ελαττώνεται.	? Πίνακες ? Slides ? Μικροσκόπιο
	Η αιμοσφαιρίνη 1. Γενικά στοιχεία 2. Το ποσό της αιμοσφαιρίνης του ανθρώπου η αύξηση και η ελάττωση αυτού 3. Άλλες φυσιολογικές αιμοσφαιρίνες 4. Παθολογικές αιμοσφαιρίνες	Να αναφέρει το φυσιολογικό ποσό της αιμοσφαιρίνης στον άνθρωπο και να κατανοεί τις περιπτώσεις που αυτό ελαττώνεται και αυξάνεται Να αναφέρει τις φυσιολογικές και παθολογικές αιμοςφαιρίνες του ανθρώπου	? Πίνακες ? Slides ? Διαγράμματα
3.	**Τα λευκά αιμοσφαίρια** 1. Γενικά στοιχεία 2. Μορφολογία λευκών αιμοσφαιρίων 3. Ο αριθμός των λευκών αιμοσφαιρίων 4. Λευκοκυτταρικός τύπος 5. Η διάρκεια ζωής των λευκών αιμοσφαιρίων 6. Οι λειτουργίες των λευκών αιμοσφαιρίων.	Να αναφέρει τον φυσιολογικό αριθμό των λευκών αιμοσφαιρίων και τη διάρκεια ζωής τους Να αναγνωρίζει την αναλογία των διάφορων ειδών λευκών αιμοσφαιρίων και τις Περιπτώσεις που αυτή μεταβάλλεται. Να περιγράφει τη μορφή των διάφορων ειδών λευκών αιμοσφαιρίων Να περιγράφει τις λειτουργίες που επιτελούν τα λευκά αιμοσφαίρια.	? Πίνακες ? Slides ? Μικροσκόπιο

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
4.	**Τα αιμοπετάλια** 1. Γενικά στοιχεία 2. Ο αριθμός των αιμοπεταλίων, η αύξηση και η ελάττωση του. 3. Η διάρκεια ζωής των αιμοπεταλίων 4. Η λειτουργία των αιμοπεταλίων.	Να αναφέρει το φυσιολογικό αριθμό τον αιμοπεταλίων και τη διάρκεια ζωής τους. Να κατανοεί τις αιτίες που προκαλούν την ελάττωση ή την αύξηση τους. Να αναφέρει τη λειτουργία που επιτελούν τα αιμοπετάλια στον ανθρώπινο οργανισμό,	? Slides ? Μικροσκόπιο
5.	**Το πλάσμα** 1. Η σύσταση του πλάσματος ? Ανόργανα ιόντα ? Λευκώματα ? Σάκχαρο ? Γαλακτικό οξύ και άλλα οργανικά οξέα ? Λιπίδια ? Ουσίες υπόλοιπου αζώτου ? Χρωστικές 2. Το PH του πλάσματος 3. Οι λειτουργίες του πλάσματος	Να κατανοεί την σύσταση του PH του πλάσματος. Να αναλύει τα διάφορα συστατικά του πλάσματος Να περιγράφει τις λειτουργίες του πλάσματος.	? Πίνακες
6.	**Πήξη του αίματος. Αιμόσταση** 1. Γενικά 2. Διαδικασία πήξης του αίματος	Να περιγράφει τη διαδικασία της πήξης του αίματος	? Πίνακες

Β' ΜΕΡΟΣ: ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ Ι (ΘΕΩΡΊΑ)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής/τρια τον τρόπο που είναι οργανωμένη η αιμοδοσία στην Ελλάδα να γνωρίσει τους χώρους στους οποίους πραγματοποιείται και να κατανοήσει τη σημασία του έργου της.

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Γενικά για την αιμοδοσία** 1. Η ιστορία της αιμοδοσίας 2. Η οργάνωση της αιμοδοσίας στην Ελλάδα 3. Διακίνηση αίματος 4. Διάθεση αίματος	Να περιγράφει την ιστορία της αιμοδοσίας και τον τρόπο που είναι οργανωμένη στην Ελλάδα. Να κατανοεί τους τρόπους διακίνησης και τις προϋποθέσεις διάθεσης αίματος.	? Πίνακες
2.	**Ο χώρος της αιμοδοσίας** 1. Η αίθουσα αιμοδοσίας 2. Το εργαστήριο	Να περιγράφει τους χώρους των αιμοληψιών και του εργαστηρίου της αιμοδοσίας.	? Slides ? Video

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
3.	**Το έργο της αιμοδοσίας. Επιλογή των αιμοδοτών** 1. Προϋποθέσεις για την προσφορά αίματος 2. Απαγόρευση αιμοληψίας 3. Αντενδείξεις αιμοληψίας 4. Κλινική εξέταση του αιμοδότη 5. Εργαστηριακή εξέταση του αιμοδότη 6. Φροντίδα του αιμοδότη κατά την διάρκεια της αιμοδοσίας και αμέσως μετά το τέλος αυτής. 7. Ανεπιθύμητες αντιδράσεις του αιμοδότη 8. Βιβλιάριο του αιμοδότη	Να αναγνωρίζει το προφίλ του αιμοδότη, τις περιπτώσεις που κάποιος αποκλείεται προσωρινά ή μόνιμα από την αιμοδοσία. Να κατανοεί τον έλεγχο κλινικό και εργαστηριακό στον οποίο υποβάλλεται ο αιμοδότης. Να αναφέρει την φροντίδα που χρειάζεται ο αιμοδότης κατά τη διάρκειά της αιμοληψίας και λίγο μετά το τέλος της. Να αναγνωρίζει τις πιθανές αντιδράσεις του αιμοδότη κατά την αιμοληψία.	? Πίνακες ? Slides ? Video ? Εργασία
	Συλλογή αίματος και επεξεργασία αυτού 1. Η αιμοληψία 2. Παρασκευή παραγώγων του αίματος και πλάσματος 3. Συντήρηση αίματος και παραγώγων αυτού 4. Εργαστηριακός έλεγχος αίματος και των παραγώγων αυτού 5. Σήμανση των φιαλών 6. Διακίνηση του αίματος 7. Τήρηση βιβλίων αιμοδοσίας 8. Εργαλεία, αναλώσιμα υλικά (γραφική ύλη) 9. Προσωπικό **Λήψεις δειγμάτων εκτός εργαστηρίου** 1. Χώροι λήψης δειγμάτων 2. Συνθήκες μεταφοράς 3. Χρόνος μεταφοράς 4. Παραλαβή και καταγραφή των δειγμάτων **Αποστολή των δειγμάτων σε άλλα εργαστήρια** 1. Επεξεργασία δειγμάτων πριν τη μεταφορά 2. Συσκευασία των προς μεταφορά δειγμάτων 3. Συντήρηση δειγμάτων κατά την μεταφορά 4. Τρόποι μεταφοράς	Να περιγράφει τη διαδικασία της αιμοληψίας στην αιμοδοσία Να αναφέρει τα παράγωγα αίματος που Παρασκευάζονται στην αιμοδοσία Να κατανοεί τον έλεγχο που εφαρμόζεται στις φιάλες αίματος Να αναγνωρίζει τη σήμανση που ακολουθεί τους ελέγχους Να γνωρίζει τα βιβλία που τηρούν οι αιμοδοσίες. Να κατανοεί τις περιπτώσεις λήψης δειγμάτων εκτός εργαστηρίου και τις συνθήκες μεταφοράς τους σε αυτό. Να περιγράφει τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να γίνουν ώστε να μεταφέρονται δείγματα σε άλλα εργαστήρια.	? Πίνακες ? Slides ? Video ? Εργασία

Μικροβιολογία Ι (Εργαστήριο)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να εξοικειωθεί ο μαθητής/τρια με την μεθοδολογία που εφαρμόζεται στο μικροβιολογικό εργαστήριο και να εφαρμόζει με επιτυχία τις βασικές εργαστηριακές τεχνικές

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Βασικοί ορσμοί** 1. Θρεπτικά υλικά 2. Καλλιέργεια - εμβολιασμός - ενοφθαλμισμός - ανακαλλιέργεια 3. Απομόνωση 4. Ταυτοποίηση 5. Αντιβιόγραμμα 6. Στείρα καλλιέργεια 7. Αρνητική καλλιέργεια	Να κατανοεί την βασική ορολογία που χρησιμοποιείται στο μικροβιολογικό εργαστήριο.	- χρήση μικροσκοπίου και άσκηση μαθητών/τριών
2.	Παράγοντες που δρουν βλαπτικά επί των μικροοργανισμών 1. Γενικά 2. Ορισμοί Α. Αποστείρωση Β. Απολύμανση Γ. Αντισηψία Δ. Βακτηριοκτόνος Δράση Ε. Βακτηριοστατική Δράση 3. Φυςικοί Παράγοντες. 4. Χημικοί Παράγοντες	Να διακρίνει την διαφορά ανάμεσα στην αποστείρωση και την απολύμανση. Να αναγνωρίζει τους φυσικούς και χημικούς παράγοντες που δρουν βλαπτικά επί των μικροβίων.	? συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων και υλικών ? επίδειξη απολύμανσης και αποστείρωσης υλικών και άσκηση μαθητών/τριών
	Φυσικοί παράγοντες 1. Θερμότητα 2. Ακτινοβολίες 3. Παράγοντες που προκαλούν μηχανική βλάβη στο κύτταρο 4. Οσμωτική πίεση 5. Υδροστατική πίεση 6. Ψύχος 7. Αποξήρανση	Να είναι σε θέση να εφαρμόζει τους φυσικούς παράγοντες που δρουν βλαπτικά επί των μικροβίων, με σκοπό την αποστείρωση και απολύμανση υλικών, χώρων και εργαλείων	- συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων και υλικών
	Χημικοί παράγοντες 1. Άλατα 2. Μέταλλα 3. Αλογόνα 4. Φαινόλες 5. Σαπώνες 6. Απορρυπαντικά 7. Οργανικοί διαλύτες 8. Αέρια 9. Χρωστικές 10. Οξειδωτικά	Να είναι σε θέση να εφαρμόζει τους χημικούς παράγοντες που δρουν βλαπτικά επί των μικροβίων, με σκοπό την αποστείρωση και απολύμανση υλικών χώρων και εργαλείων	- συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων και άσκηση των μαθητών/τριών

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
3.	**Επίδραση φυσικών και χημικών παραγόντων επί των ιών** 1. Θερμότητα 2. Ακτινοβολίες 3. Χημικοί παράγοντες 4. Αντιβιοτικά και χημειοθεραπευτικά	Να κατανοεί την επίδραση των φυσικών και χημικών παραγόντων που δρουν βλαπτικά επί των ιών και να επιλέγει τον κατάλληλο παράγοντα κατά περίπτωση.	? Πράξη ? Video ? Slides
4.	Πρακτικές εφαρμογές αποστείρωσης 1. Αποστείρωση γυάλινων σκευών 2. Αποστείρωση μεταλλικών σκευών 3. Αποστείρωση πλαστικών αντικειμένων 4. Αποστείρωση οργανικών ουσιών 5. Αποστείρωση νερού 6. Αποστείρωση γάλακτος 7. Αποστείρωση τροφίμων	Να εφαρμόζει με επιτυχία τεχνικές αποστείρωσης γυάλινων και μεταλλικών σκευών, πλαστικών αντικειμένων, οργανικών ουσιών, νερού, γάλακτος, και τροφίμων.	? Πράξη ? Video ? Slides
5.	**Πρακτικές εφαρμογές απολύμανσης** 1. Απολύμανση τοίχων, δαπέδων, πάγκων, επίπλων. 2. Απολύμανση ρουχισμού 3. Απολύμανση δέρματος 4. Απολύμανση χεριών 5. Απολύμανση απορριμμάτων	Να εφαρμόζει με επιτυχία τεχνικές απολύμανσης τοίχων, δαπέδων, πάγκων, επίπλων, ρουχισμού, δέρματος, χεριών και απορριμμάτων	? Επίσκεψη ? Πράξη ? Video
6.	**Εργαλεία που απαιτούνται για να γίνει μια καλλιέργεια** 1. Λυχνία bunsen 2. Κρικοφόροι στυλεοί 3. Βαμαβκοφόροι στυλεοί 4. Σιφώνια pasteur 5. Σιφώνια κοινά ογκομετρικά 6. Σωληνάρια αποστειρωμένα	Να αναγνωρίζει τα εργαλεία που απαιτούνται για να γίνει μια καλλιέργεια και να είναι σε θέση να τα χειρίζεται με επιτυχία.	? Πράξη ? Video ? Slides
7.	**Θρεπτικά υλικά** 1. Διαίρεση θρεπτικών υλικών α) ανάλογα με τη σύσταση τους (υγρά στερεά διαφασικά). β) ανάλογα με την σύνθεση τους (εκλεκτικά, συνθετικά, διαφοροποιητικά)	Να χωρίζουν σε κατηγορίες τα θρεπτικά υλικά ανάλογα με την σύσταση τους, και την σύνθεση τους.	? Πράξη ? Video ? Slides

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
	2. **Ουσίες που χρησιμοποιούνται για την Παρασκευή των θρεπτικών υλικών.**	Να αναφέρουν τις ουσίες που χρησιμοποιούνται για την Παρασκευή των θρεπτικών υλικών.	? Πράξη
	Παρασκευή στερεών και υγρών θρεπτικών υλικών 1. θρεπτικά υλικά έτοιμα 2. Θρεπτικά υλικά αποστειρωμένα σε μπουκάλια. 3. Θρεπτικά υλικά σε σκόνη Α) Ζύγιση Β) Διάλυση, διήθηση Γ) Ρύθμιση του PH Δ) Αποστείρωση Ε) Διανομή Στ) Έλεγχος αποστείρωσης Ζ) Διαφύλαξη	Να κατανοούν τους τύπους των θρεπτικών υλικών που κυκλοφορούν στο εμπόριο. Να παρασκευάζουν θρεπτικά υλικά, έτοιμα προς χρήση, από αφυδατωμένη σκόνη	? Πράξη ? Video
8,	**Τεχνικές εμβολιασμού - ενοφθαλμισμού** 1. Γενικά 2. Σε υγρά θρεπτικά υλικά 3. Σε στερεά θρεπτικά υλικά	Να εφαρμόζουν με επιτυχία τις διάφορες τεχνικές εμβολιασμού -ενοφθαλμισμού σε υγρά και σε στερεά θρεπτικά υλικά.	? Πράξη ? Video
9.	**Συνθήκες επώασης καλλιεργειών** 1. Θερμοκρασία 2. Παρουσία αέρα 3. Χρόνος	Να κατανοούν τις συνθήκες επώασης των καλλιεργειών σε σχέση με τη θερμοκρασία, την παρουσία ή απουσία αέρα και το χρόνο.	? Πράξη ? Video ? Slides
10.	**Μακροσκοπική εξέταση των καλλιεργειών** 1. Μορφολογία αποικιών 2. Μεταβολές στα θρεπτικά υλικά	Να περιγράφει την μορφολογία αποικιών μικροβίων και τις μεταβολές που έχουν προκαλέσει στα θρεπτικά υλικά όπου έχουν αναπτυχθεί.	? Πράξη ? Video ? Slides
11.	**Εξέταση των καλλιεργειών(ανάγνωση) Γενικά** ? Μακροσκοπικός έλεγχος ? Μικροσκοπικός έλεγχος ? Βιοχημικές ιδιότητες	Να κατανοεί την πορεία της εξέταση των καλλιεργειών και την ταυτοποίηση.	? Πράξη
12.	**Μικροσκοπική εξέταση αποικιών** 1. Παρασκευάσματα για μικροσκόπηση Α) Νωπά παρασκευάσματα Β) Ξηρά βαμμένα παρασκευάσματα	Να φτιάχνει νωπά και ξηρά παρασκευάσματα από καλλιέργειες μικροβίων	? Πράξη ? Video
	2. Χρώσεις μικροβίων Α) Γενικά Β) Απλές / σύνθετες Γ) Θετικές / αρνητικές	Να κατανοεί τα διάφορα είδη χρώσεων μικροβίων.	? Διαφάνειες
	3. Χρώση Gram Α) Χρωστικά διαλύματα Β) Τεχνική	Να εφαρμόζει τη χρώση Gram	? Πράξη ? Slides

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
	4. Χρώση Ziehl Neelsen Α) Χρωστικά διαλύματα Β) Τεχνική	Να εφαρμόζει τη χρώση Ziehl Neelsen	? Πράξη ? Video ? Slides
13.	**Ανακαλλιέργεια - απομόνωση ύποπτων αποικιών**	Να ανακαλλιεργεί ύποπτες αποικίες από καλλιέργειες υλικών που έχουν φυσιολογική χλωρίδα ώστε να τις απομονώνει.	? Πράξη ? Video ? Slides
14.	**Ταυτοποίηση ύποπτων αποικιών** 1. Ταυτοποίηση σταφυλόκοκκων 2. Ταυτοποίηση στρεπτόκοκκων 3. Ταυτοποίηση εντεροβακτηριακών 4. Ταυτοποίηση ναϊσσεριών 5. Ταυτοποίηση αιμοφίλων 6. Ταυτοποίηση βρουκελλών	Να εφαρμόζει τις κατάλληλες βιοχημικές, ορολογικές και λοιπές δοκιμασίες που είναι αναγκαίες για την ταυτοποίηση σταφυλόκοκκων, στρεπτόκοκκων, εντεροβακτηριακών, ναϊσσεριων, αιμοφίλων και βρουκελλών.	? Πράξη ? Video ? Slides
15.	**Έλεγχος ευαισθησίας των μικροβίων στα αντιβιοτικά**	Να αναγνωρίζουν την χρησιμότητα του ελέγχου ευαισθησίας των μικροβίων στα αντιβιοτικά και να εφαρμόζουν τη μέθοδο ζώνης αναστολής.	? Πράξη ? Video

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι (ΘΕΩΡΙΑ)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής/τρια τον κόσμο των μικροβίων και τα διάφορα είδη των μικροοργανισμών δίνοντας έμφαση στο τρόπο μετάδοσης, ανάπτυξης και στο τρόπο ελέγχου αυτών.

α/α	Περιεχόμενο	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	Βακτηριακό κύτταρο.	Να γνωρίσει ο μαθητής την ονοματολογία, την κατάταξη, την κυτταρολογία, το μεταβολισμό, την ανάπτυξη και την αναπαραγωγή των βακτηρίων. Επίσης να γνωρίσει την φυσιολογική χλωρίδα του ανθρώπινου οργανισμού και την μικροβιολογική χλωρίδα της αναπνευστικής οδού, ουρογεννητικού συστήματος, δέρματος, ματιών, αυτιών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
2.	Σταφυλόκοκκος. 1. Γενικά 2. Είδη: α) aureus S. β) epidermidis S	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των σταφυλοκόκκων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
3.	Στρεπτόκοκκος. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Στρεπτόκοκκος πυογόνος (Α ομάδας) β) Στρεπτόκοκκος ομάδας Β (αγαλαξίας) γ) Πνευμονιόκοκκος δ) Πρασινίζοντες ε) Εντερόκοκκος	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των στρεπτοκόκκων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
4.	Ναϊσσέριες. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Γονόρροιας ή γονόκοκκος β) Μηνιγγίτιδας ή μηνιγγιτιδόκοκκος γ) Μοραξέλλα δ) Μπρανχαμέλλα ε) Ακινητοβακτηρίδιο (Acinetobacter)	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ναϊσσεριών και ιδιαίτερα της γονόρροιας και της μηνιγγίτιδας.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

α/α	Περιεχόμενο	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
5.	Εντεροβακτηριοειδή. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Κολοβακτηρίδιο (E.coli) β) Σιγκέλλες γ) Σαλμονέλλες δ) Κλεμπσέλλα της πνευμονίας ε) Enterobacter cloacae στ) Σερράτιες ζ) Πρωτείς η) Γερσίνιες	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των εντεροβακτηριοειδών και ιδιαίτερα: α) Κολοβακτηρίδιο (E.coli) β) Σιγκέλλες γ) Σαλμονέλλες δ) Κλεμπσιέλλα της πνευμονίας.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
6.	Μυκοβακτηρίδια. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Μυκοβακτηρίδιο της φυματιώσεως β) Μυκοβακτηρίδιο της λέπρας γ) Μυκοβακτηρίδιο avium-intracellulare (MAI)	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση· των μυκοβακτηριδίων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
7.	Κορυνοβακτηρίδια. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Κορυνοβακτηρίδιο της διφθερίτιδας β) Κορυνοβακτηρίδιο - διφθεροειδή	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογια, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των κορυνοβακτηριδίων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
8.	Δονάκιο της χολέρας. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Vibrio choleare β) Vibrio parahaemoliticus	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση του δονάκιου της χολέρας.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
9.	Βρουκέλλες.	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογια, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των βρουκελλών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
10.	Αιμόφιλοι. 1. Γενικά 2. Αιμόφιλος της γρίπης.	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογια, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση του αιμόφιλου της γρίπης.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

α/α	Περιεχόμενο	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
11.	Μπορντετέλλα. 1. Γενικά 2. Μπορντετέλλα του κοκκύτη (pertussis).	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση της μπορντετέλλας.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
12.	Ψευδομονάδες. 1. Γενικά 2. Ψευδομονάδα aeruginosa	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ψευδομονάδων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
13.	Σπειροχαιτειακά. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Σπειροχαίτη της συφιλίδος (ωχρά) β) Μπορρέλιες γ) Λεπτόσπειρες	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των σπειροχαιτειακών και ιδιαίτερα τη σπειροχαίτη της συφιλίδος (ωχρό).	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
14.	Μυκοπλάσματα. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Μυκόπλασμα της πνευμονίας β) Μυκόπλασμα του γεννητικού συστήματος.	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των μυκοπλασμάτων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
15.	Χλαμύδια. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Χλαμύδιο του τραχώματος β) Χλαμύδιο της πνευμονίας	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των χλαμυδίων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
16.	Ρικέτσιες. 1. Γενικά 2. Είδη: α) Ρικέτσια β) Coxiella γ) Rochalimaea	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ρικετσιών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
17.	Βακτηρίδια. 1. Καμπυλοβακτηρίδια 2. Ελικοβακτηρίδιο pylori	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των: α) καμπυλοβακτηριδίων και β) ελικοβακτηριδίων (pylori).	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

α/α	Περιεχόμενο	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
18.	Βάκιλλος του άνθρακα.	Να γνωρίσει ο μαθητής την ταξινόμηση, τη μορφολογία, καλλιέργεια, βιοχημικές ιδιότητες, ανθεκτικότητα, αντιγονική δομή, τοξικότητα και ένζυμα, οικολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση του βάκιλλου του άνθρακα.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
19.	Μοριακή Μικροβιολογία Γενικά	Να γνωρίσει ο μαθητής τη σημασία της μοριακής βιολογίας στην μικροβιολογία.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής/τρια τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει το εργαστήριο σαν χώρος εργασίας καθώς και το προφίλ του εργαζομένου σε αυτό.

Μέρος Α' : Το εργαστήριο

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Τα είδη των εργαστηρίων** ? Ιδιωτικά ιατρεία ? Δημοτικά ιατρεία ? Κέντρα υγείας ? Νοσοκομεία (τμήματα: Μικροβιολογικό, αιματολογικό, Ορολογικό, Βιοχημικό, εξειδικευμένα εργαστηριακά τμήματα) ? Δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά εργαστήρια ? Άλλα εργαστήρια ? Φαρμακοβιομηχανίες	Να κατανοεί τα διαφορετικά είδη εργαστηρίων που υπάρχουν και όπου μπορεί να εργαστεί ως πτυχιούχος βοηθός ιατρικών και βιολογικών εργαστηρίων.	? Πίνακες ? Video
2.	**Οι χώροι του εργαστηρίου:** 1. Το κυρίως εργαστήριο ? Χώρος (χωροταξία, διαρρύθμιση, ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, απαγωγός) ? Οι συνθήκες (φωτισμός, εξαερισμός, θέρμανση, κλιματισμός) ? Εξοπλισμός (πάγκοι, έπιπλα, όργανα, εργαλεία, αναλώσιμα υλικά, γραφική ύλη) ? Προσωπικό 2. Το γραφείο του Διευθυντή 3. Η γραμματεία του εργαστηρίου 4. Αποθηκευτικοί χώροι 5. Αποδυτήρια	Να περιγράφει τους χώρους του κυρίως εργαστηρίου, τον εξοπλισμό που διαθέτει, τις συνθήκες φωτισμού, εξαερισμού και θέρμανσης που επικρατούν καθώς και το προσωπικό που εργάζεται σε αυτό	? Πίνακες ? Video ? Εργασία
3.	**Γραφική εργασία στο εργαστήριο:** ? Η ταυτότητα των δειγμάτων που παραλαμβάνονται στο εργαστήριο ? Ημερήσια παραλαβή δειγμάτων ? Καταγραφή των δειγμάτων στα βιβλία του εργαστηρίου. ? Απαντήσεις εργαστηρίου (γραπτές με fax, προφορικές από το τηλέφωνο) ? Παραγγελίες αναλώσιμου υλικού υγειονομικού υλικού και αντιδραστηρίων.	Να κατανοεί το σκοπό που εξυπηρετεί η γραφικά εργασια στο εργαστήριο και να την εκτελεί με ακρίβεια και υπευθυνότητα.	? Πίνακες ? Εργασία

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
4.	**Άλλα ντοσιέ και βιβλία εργαστηρίου:** ? Ντοσιέ των εργαστηριακών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο. ? Ντοσιέ ποιοτικού ελέγχου (εσωτερικού και εξωτερικού) ? Βιβλία απογραφής οργάνων και εργαλείων εργαστηρίου.	Να αναφέρει τα ντοσιέ και τα βιβλία του εργαστηρίου και να δικαιολογεί τη χρησιμότητα τους.	? Πίνακες ? Εργασία
5.	**Ο έλεγχος ποιότητας των αποτελεσμάτων στο εργαστήριο:** ? Εσωτερικός ποιοτικός έλεγχος ? Εξωτερικός ποιοτικός έλεγχος	Να εφαρμόζει εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο ποιότητας αποτελεσμάτων	? Εργασία
6.	**Απορρίμματα εργαστηρίου** ? Είδη απορριμμάτων και τρόποι συλλογής και απομάκρυνσης αυτών από το χώρο του εργαστηρίου (υγρά, στερεά, αδρανή, επικίνδυνα, μολυσμένα).	Να αναφέρει τα είδη των απορριμμάτων του εργαστηρίου και να περιγράφει τους τρόπους συλλογής και απομάκρυνσης τους από αυτό.	? Πίνακες ? Video ? Εργασία

Μέρος Β' Το ανθρώπινο δυναμικό του εργαστηρίου

α/α	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Περιεχόμενα	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	Να γνωρίζει τις σπουδές που έχουν κάνει και την θέση που έχουν οι εργαζόμενοι στο εργαστήριο.	**Ποιοι εργάζονται στο εργαστήριο:** ? Επιστημονικό προσωπικό ? Τεχνολογικό προσωπικό ? Γραμματέας εργαστηρίου ? Καθαριστής εργαστηρίου	? Video ? Εργασία
2.	Να γνωρίζει ορισμένες ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει το ντύσιμο του προσωπικού του εργαστηρίου.	**Εμφάνιση του προσωπικού του εργαστηρίου:** ? Ντύσιμο στο εργαστήριο (Ιατρική μπλούζα, παπούτσια) ? Καθαριότητα	? Επίσκεψη ? Video ? Εργασία
3.	Να αναφέρει τους κανόνες συμπεριφοράς στο εργαστήριο, τη σημασία της καλής συνεργασίας με κλινικές και άλλα εργαστήρια Να κατανοεί τη σημασία της αφοσίωσης στο έργο που επιτελεί Να αναγνωρίζει τη σοβαρότητα με την οποία πρέπει να συμπεριφέρεται στους ασθενείς και τους συγγενείς τους	**Η συμπεριφορά των εργαζομένων στο εργαστήριο:** ? Κανόνες ασφαλούς συμπεριφοράς στο εργαστήριο (μουσική, συζήτηση κατά την εκτέλεση έργου, φαγητό και καφές στο εργαστήριο) ? Συνεργασία με τις κλινικές και τα άλλα εργαστηριακά τμήματα ? Τρόποι αντιμετώπισης ιδιαίτερα παθολογικών αποτελεσμάτων. ? Αφοσίωση	? Επίσκεψη ? Video ? Εργασία

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ

ΤΑΞΗ Β' - ΚΥΚΛΟΣ Α'

ΜΑΘΗΜΑ : ΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ (Ι)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°: ΕΙΣΑΓΩΓΗ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το ρόλο της προσθετικής στην αποκατάσταση της λειτουργικότητας της στοματικής κοιλότητας . Επίσης να γνωρίσουν τις διάφορες εργαστηριακές κατασκευές της κινητής και ακίνητης οδοντοπροσθετικής, καθώς και την διαχρονική εξέλιξή της.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ορισμός της προσθετικής. 2. Διαίρεση της προσθετικής στην οδοντιατρική. 3. Ορισμοί εργαστηριακού και κλινικού σταδίου κατά την κατασκευή μίας οδοντοπροσθετικής εργασίας. 4. Διαχρονική εξέλιξη της οδοντοπροσθετικής.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το ρόλο της προσθετικής στην ιατρική. • Το ρόλο της προσθετικής στην οδοντιατρική. • Τις κατασκευές ακίνητης και κινητής προσθετικής. • Την διαχρονική εξέλιξη της οδοντοπροσθετικής.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία, ποσοστά ασθενών, ανά ηλικία, που έχουν ολική απώλεια των δοντιών τους. ♦ Η άλλη ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία, ποσοστά ασθενών, που φέρουν στο στόμα τους ακίνητες οδοντοπροσθετικές εργασίες. ♦ Οι μαθητές /τριες των δύο ομάδων θα γράψουν εργασία και θα την παρουσιάσουν στην τάξη χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο : ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΕΙΤΑΙ Η ΟΛΙΚΗ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα ανατομικά μέρη της στοματικής κοιλότητας, καθώς και τους ιστούς πάνω στους οποίους εδράζεται μία κινητή οδοντοπροσθετική εργασία. Επίσης να κατανοήσουν τους μηχανισμούς με τους οποίους διάφορες ανατομικές περιοχές επηρεάζουν την ευστάθεια και συγκράτηση των οδοντοστοιχιών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1. Οστεολογία 2.1.1. Οστούν της άνω γνάθου 2.1.2. Οστούν της κάτω γνάθου 2.2. Μυολογία 2.3. Κροταφογναθική διάρθρωση. 2.4. Οι βασικές θέσεις της κάτω γνάθου 2.5. Άλλα ανατομικά μέρη της στοματικής κοιλότητας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα διάφορα ανατομικά μέρη της στοματικής κοιλότητας , καθώς και τους ιστούς πάνω στους οποίους εδράζεται μία κινητή οδοντοπροσθετική εργασία • Τα μέρη που θα πρέπει να καλύπτει μία ολική οδοντοστοιχία. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους τρόπους με τους οποίους η ανατομικότητα των διαφόρων περιοχών της στοματικής κοιλότητας αυξάνουν ή μειώνουν την λειτουργικότητα μίας ολικής οδοντοστοιχίας.	♦ Οι μαθητές/τριεςπροτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms. Επίσης θα δουν τις διάφορες ανατομικές περιοχές της στοματικής κοιλότητας σε μοντέλο κεφαλής και προσώπου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία ποσοστά ασθενών που εμφανίζουν δυσλειτουργία της κροταφογναθικής διάρθρωσης τους, καθώς και τους τρόπους θεραπείας τους. ♦ Θα γράψουν εργασία Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3° : ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΟΛΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη χρησιμότητα των ολικών οδοντοστοιχιών, τα μέρη από τα οποία αποτελείται μία ολική οδοντοστοιχία, καθώς και τις ιδιότητες της. Επίσης να κατανοήσουν τους μηχανισμούς με τους οποίους διάφοροι παράγοντες επηρεάζουν την ευστάθεια και συγκράτηση των ολικών οδοντοστοιχιών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3.1. Γενικά 3.2. Ιδιότητες ολικής οδοντοστοιχίας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τη χρησιμότητα και τις ενδείξεις τοποθέτησης μίας ολικής οδοντοστοιχίας. • Τα μέρη μίας ολικής οδοντοστοιχίας . • Τις ιδιότητες της ολικής οδοντοστοιχίας. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους τρόπους με τους οποίους διάφοροι παράγοντες αυξάνουν ή μειώνουν την ευστάθεια και συγκράτηση μίας ολικής οδοντοστοιχίας.	♦ Οι /τριες προτείνεται να δούν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms. Επίσης θα δουν οδοντοστοιχίες, κατασκευασμένες με διάφορες τεχνικές. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία ποσοστά ασθενών που εμφανίζουν δυσλειτουργίες της ολικής τους οδοντοστοιχίας ,καθώς και τα αίτια που τις προκαλούν. Θα γράψουν εργασία ♦ Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη και τη χρησιμότητα των διαφόρων αποτυπωτικών υλικών που χρησιμοποιούνται στην οδοντοτεχνία, καθώς και τα είδη των δισκαρίων. Επίσης να κατανοήσουν τους τρόπους προφύλαξης των διαφόρων αποτυπωμάτων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1. Γενικά 4.2. Δισκάρια για τη λήψη αρχικού αποτυπώματος. 4.3. Χρησιμοποιούμενα αποτυπωτικά υλικά. 4.4. Προφύλαξη του αποτυπώματος.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα διάφορα είδη δισκαρίων που χρησιμοποιούμε για τη λήψη ενός αποτυπώματος. • Τα διάφορα αποτυπωτικά υλικά που χρησιμοποιούνται για τη λήψη ενός αποτυπώματος. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους τρόπους με τους οποίους γίνεται η προφύλαξη των αποτυπωμάτων.	♦ Οι μαθητές /τριες καλό θα είναι να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms. Επίσης θα δουν αποτυπώματα στοματικής κοιλότητας κατασκευασμένα με διάφορα αποτυπωτικά υλικά. ♦ Θα παρατηρήσουν τα διάφορα αποτυπώματα και θα γράψουν εργασία σχετικά με τα χαρακτηριστικά τους (π.χ. είδος δισκαρίου που χρησιμοποιήθηκε, ελαστικότητα αποτυπωτικού υλικού, κ.λπ.). ♦ Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5° : ΕΚΜΑΓΕΙΑ- ΕΓΚΙΒΩΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους τρόπους εγκιβωτισμού του αρχικού αποτυπώματος, τους διάφορους τρόπους που χρησιμοποιούνται, το τρόπο κατασκευής του αρχικού εκμαγείου καθώς και τους τρόπους αφαίρεσης του εκμαγείου από το αποτύπωμα. Επίσης να κατανοήσουν το ρόλο των διαφόρων παραγόντων που επηρεάζουν τις ιδιότητες ενός εκμαγείου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5.1. Σκοπός του εγκιβωτισμού του αποτυπώματος 5.2. Περιγραφή της τεχνικής του εγκιβωτισμού. 5.3. Κατασκευή αρχικού εκμαγείου 5.3.1. Περιγραφή της τεχνικής κατασκευής του αρχικού εκμαγείου. 5.4. Αφαίρεση του εκμαγείου από το αποτύπωμα.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τους διάφορους τρόπους εγκιβωτισμού του αρχικού αποτυπώματος. • Το τρόπο κατασκευής του αρχικού εκμαγείου. • Τους τρόπους αφαίρεσης του εκμαγείου από το αποτύπωμα. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν το ρόλο των διαφόρων παραγόντων που επηρεάζουν τις ιδιότητες ενός εκμαγείου	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δούν εικόνες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms. ♦ Θα δουν στο χώρο του εργαστηρίου τις διάφορες τεχνικές εγκιβωτισμού αρχικού αποτυπώματος, κατασκευής εκμαγείου και αφαίρεσης του εκμαγείου από το αποτύπωμα. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Οι μαθητές/τριες της μίας ομάδας θα παρατηρήσουν τα εκμαγεία που κατασκευάζονται όταν αλλαχθούν οι συνθήκες θερμοκρασία νερού που χρησιμοποιείται για την ανάμειξη της γύψου, καθώς και οι αναλογίες νερού - σκόνης. ♦ Οι μαθητές/τριες της άλλης ομάδας θα παρατηρήσει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κατασκευής εκμαγείου με χρήση δονητού. Κατόπιν οι μαθητές /τριες θα γράψουν εργασία. ♦ Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΣΚΑΡΙΩΝ (ΕΠΑΦΗΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΥ).

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη των ατομικών δισκαρίων που χρησιμοποιούνται στην οδοντοτεχνία κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας, τα στάδια που ακολουθούνται ,καθώς και το τρόπο κατεργασίας των ατομικών δισκαρίων. Επίσης να κατανοήσουν τη χρησιμότητα τους και τις διαφορές μεταξύ ατομικών δισκαρίων χώρου και επαφής.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6.1. Ορισμός - Σκοπός ατομικών δισκαρίων 6.2. Υλικά που χρησιμο-ποιούνται για την κατασκευή ατομικών δισκαρίων 6.3. Ομάδες ατομικών δισκαρίων 6.4. Κατασκευή ατομικών δισκαρίων 6.5. Αφαίρεση ατομικών δισκαρίων 6.6. Κατεργασία ατομικών δισκαρίων	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα είδη των ατομικών δισκαρίων που χρησιμοποιούνται στην οδοντοτεχνία κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας,. • Τα στάδια που ακολουθούνται κατά τη κατασκευή των διαφόρων ειδών των ατομικών δισκαρίων. • Το τρόπο κατεργασίας των ατομικών δισκαρίων. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν χρησιμότητα και τις διαφορές μεταξύ ατομικών δισκαρίων χώρου και επαφής.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms. ♦ Θα δουν στο εργαστήριο, με επίδειξη από τους εκπαιδευτικούς, τους τρόπους κατασκευής των διαφόρων ατομικών δισκαρίων. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τις διαφορές που παρατηρήσανε, στα διάφορα κατασκευαστικά στάδια , μεταξύ ατομικών διασκαρίων χώρου και επαφής. ♦ Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσια-σθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και διαφανειών και θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7° : ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΤΕΛΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό της τμηματικής θέρμανσης. Επίσης να μπορούν να αναγνωρίσουν ατομικά δισκάρια στα οποία έγινε τμηματική θέρμανση.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1. Ορισμός- Σκοπός - Στόχος τμηματικής θέρμανσης. 7.2. Περιγραφή τεχνικής τμηματικής θέρμανσης.	Οι μαθητές / τριες • Να κατανοήσουν τη χρησιμότητα της τμηματικής θέρμανσης. • Να μπορούν να αναγνωρίσουν ατομικά δισκάρια στα οποία έγινε τμηματική θέρμανση. • Να γνωρίσουν τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη λήψη του τελικού αποτυπώματος από το στόμα ενός ασθενή χωρίς δόντια.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνετι να δούν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και εκπαιδευτική ταινία . ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στην οδοντοστοιχία η τμηματική θέρμανση του ατομικού δισκαρίου. ♦ Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και διαφανειών και θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους μαθητές/τριες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8° : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΛΙΚΟΥ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το τρόπο κατασκευής τελικού εκμαγείου, τα διάφορα στάδια που ακολουθούνται . Επίσης τα στάδια που ακολουθούμε για τη διαμόρφωση του τελικού εκμαγείου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
8.1. Περιγραφή της τεχνικής του εγκιβωτισμού του τελικού αποτυπώματος. 8.2. Κατασκευή τελικού εκμαγείου 8.3. Περιγραφή της τεχνικής κατασκευής του τελικού εκμαγείου . 8.4. Αφαίρεση του εκμαγείου από το αποτύπωμα και διαμόρφωση αυτού.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τον εγκιβωτισμό και τη κατασκευή του τελικού εκμαγείου. • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη διαμόρφωση του τελικού εκμαγείου. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τη χρησιμότητα του εγκιβωτισμού του τελικού αποτυπώματος , καθώς και τη χρησιμότητα της διαμόρφωσης του τελικού εκμαγείου.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και εκπαιδευτική ταινία . ♦ Θα γίνει επίδειξη των σταδίων εγκιβωτισμού του τελικού αποτυπώματος, κατασκευής και διαμόρφωσης του τελικού εκμαγείου από τους εκπαιδευτικούς στο εργαστήριο. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων μεθόδων εγκιβωτισμού. ♦ Θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη και θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΑΚΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα διάφορα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή βασικών πλακών , καθώς και τις τεχνικές που ακολουθούμε , ανάλογα με το υλικό που χρησιμοποιούμε. Να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν τα διάφορα στάδια για να επιτύχουν την κατασκευή σωστών βασικών πλακών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
9.1. Ορισμός 9.2. Χρησιμοποιούμενα υλικά για την κατασκευή βασικών πλακών 9.3. Περιγραφή της τεχνικής κατασκευής βασικών πλακών 9.3.1. Με αυτοπολυμεριζό-μενη ακρυλική ρητίνη 9.3.2. Με πλάκες σελάκης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη κατασκευή βασικών πλακών. • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή και διαμόρφωση των βασικών πλακών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τη χρησιμότητα των βασικών πλακών , καθώς και τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή και διαμόρφωσή τους στο εργαστήριο.	♦ Οι μαθητέςκαλό θα είναι να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία . ♦ Θα τους γίνει επίδειξη στα στάδια κατασκευής και διαμόρφωσης των βασικών πλακών με διάφορα υλικά από τους εκπαιδευτικούς τους. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα στον οποίο θα αναφέρονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε υλικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη κατασκευή βασικών πλακών. ♦ Θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη και θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10°: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΕΡΙΝΩΝ ΥΨΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το τρόπο κατασκευής, διαμόρφωσης και τοποθέτησης πάνω στις βασικές πλάκες των κέρινων υψών. Επίσης να κατανοήσουν τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται μετά την τοποθέτηση των κέρινων υψών στις βασικές πλάκες άνω και κάτω γνάθου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
10.1. Γενικά 10.2 Στάδια κατασκευής των κέρινων υψών και τοποθέτησή τους πάνω στις βασικές πλάκες 10.2.1. Κατασκευή κέρινων υψών 10.2.2 .Καθορισμός της κορυφής της φατνιακής ακρολοφίας στα εκμαγεία 10.2.3. Μεταφορά των γραμμών στις βασικές πλάκες 10.2.4. Τοποθέτηση κέρινων υψών.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το τρόπο κατασκευής, διαμόρφωσης και τοποθέτησης των κέρινων υψών πάνω στις βασικές πλάκες. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν • Τη χρησιμότητα των κέρινων υψών. • Τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται μετά την τοποθέτηση των κερίνων υψών στις βασικές πλάκες άνω και κάτω γνάθου.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms, εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν τα στάδια κατασκευής και τοποθέτησης κέρινων υψών στις βασικές πλάκες άνω και κάτω γνάθου με επίδειξη από τους εκπαιδευτικούς. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Αφού εφαρμόσουν στο εργαστήριο όλες τις τεχνικές κατασκευής κέρινου πετάλου, θα γράψουν εργασία σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων μεθόδων που εφάρμοσαν. ♦ Θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη και θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11°: ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη χρησιμότητα του κλινικού σταδίου των καταγραφών προσώπου. Επίσης να γνωρίσουν τα στοιχεία του προσώπου του ασθενή που αποδίδει ο οδοντίατρος πάνω στα κέρινα ύψη.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
11.1 Γενικά 11.2. Προσδιορισμός δευτερευόντων στοιχείων στα κέρινα ύψη	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το σκοπό του κλινικού σταδίου των καταγραφών του προσώπου. • Το τρόπο του προσδιορισμού του μασητικού επιπέδου του ασθενή. • Το τρόπο του προσδιορισμού της κάθετης διάστασης σύγκλεισης του προσώπου. • Το τρόπο του προσδιορισμού της κεντρικής σχέσης των γνάθων. • Το τρόπο του προσδιορισμού δευτερευόντων στοιχείων στα κέρινα ύψη. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τη χρησιμότητα του σταδίου των καταγραφών	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δούν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms, εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα τους δοθούν κέρινα ύψη και θα αναγνωρίσουν τις γραμμές κυνοδόντων, τη μέση γραμμή προσώπου και τη γραμμή γέλωτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12° : ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΤΗΡΩΝ -ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΣΕ ΑΡΘΡΩΤΗΡΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη χρησιμότητα του αρθρωτήρα, τα διάφορα είδη αρθρωτήρων καθώς και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε είδους. Επίσης να κατανοήσουν τη τεχνική ανάρτησης στον αρθρωτήρα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
12.1 Ορισμός αρθρωτήρα 12.1.1. Πλεονεκτήματα των αρθρωτήρων 12.1.2. Μειονεκτήματα αρθρωτήρων 12.2. Είδη αρθρωτήρων 12.2.1. Απλός αρθρωτήρας 12.2.2. Απλός ανατομικός αρθρωτήρας ή αρθρωτήρας σταθερών αποκλίσεων 12.2.3. Ημιπροσαρμοζόμενος αρθρωτήρας 12.2.4. Γναθολογικές συσκευές 12.2.5. Αρθρωτήρες τύπου ARCON 12.2.6. Αρθρωτήρες τύπου ANTIARCON 12.3. Τεχνική ανάρτησης σε αρθρωτήρα	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τη χρησιμότητα των αρθρωτήρων. • Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των αρθρωτήρων. • Τα διάφορα είδη αρθρωτήρων. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τα στάδια που ακολουθούμε κατά την ανάρτηση σε αρθρωτήρα.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δούν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms, εκπαιδευτική ταινία. , καθώς και τα διάφορα είδη αρθρωτήρων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων που ακολουθούμε κατά την ανάρτηση σε αρθρωτήρα, στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πίνακα και θα αναγράψουν τα χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του κάθε αρθρωτήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13° : ΤΕΧΝΗΤΑ ΔΟΝΤΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα είδη δοντιών που χρησιμοποιούμε κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας, καθώς και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε είδους. Επίσης να κατανοήσουν το τρόπο εκλογής δοντιών κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
13.1. Κατηγορίες δοντιών με βάση το υλικό κατασκευής τους 13.1.1. Δόντια από ακρυλική ρητίνη 13.1.2. Δόντια κατασκευασμένα από πορσελάνη 13.1.3 Κατηγορίες δοντιών από πορσελάνη 13.2 Εκλογή δοντιών για την κατασκευή οδοντοστοιχίας	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα διάφορα είδη δοντιών που χρησιμοποιούμε κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας • Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των διαφόρων ειδών δοντιών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν το τρόπο εκλογής δοντιών κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας.	♦ Οι μαθητές προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία. , καθώς και τα διάφορα είδη δοντιών στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πίνακα και θα αναγράψουν τα χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του κάθε είδους δοντιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14° : ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΟΝΤΙΩΝ ΣΕ ΟΛΙΚΕΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα είδη σύνταξης δοντιών , καθώς και το τρόπο καθορισμού του είδους σύνταξης των πίσω δοντιών. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της σύνταξης των δοντιών, καθώς και το τρόπο σύνταξης κάθε δοντιού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
14.1. Γενικά 14.2. Κανόνες που ακολουθούμε κατά τη σύνταξη των δοντιών. 14.3. Είδη σύνταξης δοντιών 14.4 Καθορισμός του είδους σύνταξης των πίσω δοντιών 14.5 Μεταφορά στα εκμαγεία άνω και κάτω γνάθου βοηθητικών στοιχείων για την σύνταξη των δοντιών 14.5.1. Εκμαγείο της άνω γνάθου 14.5.2. Εκμαγείο της κάτω γνάθου 14.6. Αναλυτική περιγραφή της σύνταξης των δοντιών (φυσιολογική σύνταξη) 14.6.1 .Σύνταξη των κεντρικών τομέων της άνω γνάθου 14.6.2. Σύνταξη των πλάγιων τομέων της άνω γνάθου 14.6.3. Σύνταξη των κυνοδόντων της άνω γνάθου 14.6.4. Σύνταξη των κεντρικών τομέων της κάτω γνάθου 14.6.5. Σύνταξη των πλαγίων τομέων της κάτω γνάθου 14.6.6. Σύνταξη των κυνοδόντων της κάτω γνάθου 14.6.7. Σύνταξη των πρώτων προγόμφιων της άνω γνάθου 14.6.8. Σύνταξη των δευτέρων προγόμφιων της άνω γνάθου 14.6.9. Σύνταξη των πρώτων γομφίων της άνω γνάθου 14.6.10. Σύνταξη των δευτέρων γομφίων της άνω γνάθου 14.6.11. Σύνταξη των πίσω δοντιών της κάτω γνάθου	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα διάφορα είδη σύνταξης δοντιών. • Το τρόπο καθορισμού του είδους σύνταξης των πίσω δοντιών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της σύνταξης των δοντιών, καθώς και το τρόπο σύνταξης κάθε δοντιού.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δούν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms, εκπαιδευτική ταινία. , καθώς και τους διάφορους τρόπους σύνταξης των τεχνητών δοντιών στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή σύνταξης των τεχνητών δοντιών, στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα πάρουν εκμαγεία άνω και κάτω γνάθου και θα προσπαθήσουν να προσδιορίσουν το είδος της σύνταξης (φυσιολογική, σταυροειδής, χιαστί , μεικτή) που θα πρέπει να κάνουν. ♦ Θα γράψουν τις παρατηρήσεις τους και θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15° : ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΛΕΙΩΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΤΩΝ ΟΛΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΛΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη διαμόρφωση που γίνεται στις λείες επιφάνειες των ολικών οδοντοστοιχιών άνω και κάτω γνάθου. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της διαμόρφωσης , καθώς και τους λόγους για τους οποίους γίνεται η διαμόρφωση των λείων επιφανειών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
15.1. Οδοντοστοιχία της άνω γνάθου 15.2. Οδοντοστοιχία της κάτω γνάθου.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τους κανόνες που ακολουθούμε κατά τη διαμόρφωση των λείων επιφανειών των οδοντοστοιχιών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους γίνεται η διαμόρφωση των λείων επιφανειών.	♦ Οι μαθητές θα δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία. , καθώς και τους τρόπους διαμόρφωσης των λείων επιφανειών των οδοντοστοι-χιών στο εργαστήριο. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων διαμόρφωσης λείων επιφανειών, στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν το είδους διαμόρφωσης των λείων επιφανειών στην άνω και κάτω γνάθο, καθώς και τους λόγους που γίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16° : ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ ΣΤΑ ΕΓΚΛΕΙΣΤΡΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό της τοποθέτησης των ολικών οδοντοστοιχιών στα έγκλειστρα ,τα χαρακτηριστικά των εγκλείστρων, καθώς και τα στάδια που ακολουθούμε. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της τοποθέτησης ολικών οδοντοστοιχιών στα έγκλειστρα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
16.1. Γενικά. 16.2. Περιγραφή διαδικασίας .	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το σκοπό της τοποθέτησης των ολικών οδοντοστοιχιών στα έγκλειστρα • Τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν τα έγκλειστρα. • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη τοποθέτηση των ολικών οδοντοστοιχιών μέσα στα έγκλειστρα. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της τοποθέτησης ολικών οδοντοστοιχιών στα έγκλειστρα.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία. , καθώς και τα στάδια τοποθέτησης των οδοντοστοιχιών στα έγκλειστρα, στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν το είδους της επίπτωσης που θα έχουμε, αν τοποθετήσουμε εσφαλμένα την οδοντοστοιχία στα έγκλειστρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17° : ΑΠΟΚΗΡΩΣΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό της αποκήρωσης, καθώς και τις μεθόδους αποκήρωσης. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της αποκήρωσης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
17.1 Γενικά 17.2.Μέθοδοι αποκήρωσης 17.3. Ενέργειες μετά την αποκήρωση	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το σκοπό της αποκήρωσης. • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά την αποκήρωση μίας ολική οδοντοστοιχίας. • Το σκοπό της οπισθοϋπερώϊας απόφραξης. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της αποκήρωσης.	♦ Οι /τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms, εκπαιδευτική ταινία , καθώς και τις μεθόδους αποκήρωσης στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα δημιουργήσουν οπισθοϋπερώϊα απόφραξη στα ημιμόρια της άνω γνάθου και θα αναγνωρίσουν τα διάφορα ανατομικά σημεία που έχουν μάθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18° : ΣΤΙΒΑΓΜΟΣ ΑΚΡΥΛΙΚΗΣ ΡΗΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΗΣΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό και τις μεθόδους στιβαγμού ακρυλικής εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης, καθώς και τις μεθόδους όπτησης. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο αυτό.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
18.1. Γενικά 18.2. Στάδια που ακολουθούμε . 18.3. Όπτηση . 18.3.1. Περιγραφή μεθόδων όπτησης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το σκοπό του στιβαγμού ακρυλικής εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης. • Τις μεθόδους που ακολουθούμε κατά την όπτηση μίας ολική οδοντοστοιχίας. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο του στιβαγμού και της όπτησης.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία , καθώς και το τρόπο στιβαγμού ακρυλικής εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης και τις μεθόδους όπτησης της ολικής οδοντοστοιχίας, στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν τα σφάλματα που μπορούν να εμφανισθούν αν δεν ακολουθήσουν σωστά τους κανόνες στιβαγμού και όπτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19° : ΛΕΙΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΛΒΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το τρόπο αφαίρεσης των ολικών οδοντοστοιχιών από τα έγκλειστρα, μετά την ολοκλήρωση του σταδίου της όπτησης, καθώς και το τρόπο λείανσης και στίλβωσης των ολικών οδοντοστοιχιών. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο αυτό.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
19.1. Γενικά 19.2. Αφαίρεση ολικής οδοντοστοιχίας από τα έγκλειστρα. 19.3. Λείανση ολικής οδοντοστοιχίας	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το τρόπο αφαίρεσης των ολικών οδοντοστοιχιών από τα έγκλειστρα, μετά την ολοκλήρωση του σταδίου της όπτησης • Το τρόπο λείανσης και στίλβωσης των ολικών οδοντοστοιχιών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που εφαρμόζουμε κατά το στάδιο της λείανσης και στίλβωσης των ολικών οδοντοστοιχιών.	♦ Οι μαθητές /τριες να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία , και θα παρακολουθήσουν με επίδειξη τα στάδια λείανσης και στίλβωσης των ολικών οδοντοστοιχιών στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν τα σφάλματα που μπορούν να εμφανισθούν αν δεν ακολουθήσουν σωστά τους κανόνες λείανσης και στίλβωσης ολικής οδοντοστοιχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20° : ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΣΤΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΛΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα είδη σφαλμάτων που μπορούν να εμφανισθούν κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας. Επίσης να κατανοήσουν τους μηχανισμούς με τους οποίους δημιουργούνται τα σφάλματα αυτά.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
20.1. Γενικά 20.2. Σφάλματα των ολικών οδοντοστοιχιών με επακόλουθα προβλήματα στην αισθητική και την ομιλία του ασθενή 20.3. Σφάλματα στην συγκράτηση και ευστάθεια των ολικών οδοντοστοιχιών 20.4. Σφάλματα ολικών οδοντοστοιχιών που προκύπτουν από λανθασμένη απόδοση της κάθετης διάστασης σύγκλεισης 20.4.1 .Σε αυξημένη κάθετη διάσταση 20.4.2 .Σε μειωμένη κάθετη διάσταση 20.5. Σφάλματα των ολικών οδοντοστοιχιών που μπορούν να δημιουργηθούν στα στάδια : εγκλείστρωσης -στιβαγμού-όπτησης-λείανσης και στίλβωσης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα διάφορα είδη σφαλμάτων που μπορούν να εμφανισθούν κατά τη κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους μηχανισμούς με τους οποίους δημιουργούνται τα σφάλματα αυτά.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν τα σφάλματα που μπορούν να εμφανισθούν αν δεν ακολουθήσουν σωστά τους κανόνες κατά τα διάφορα στάδια της κατασκευής μίας ολικής οδοντοστοιχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21° : ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΛΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη συγκόλληση σπασμένου δοντιού, σπασμένης οδοντοστοιχίας και αναπροσαρμογής της βάσης ολικής οδοντοστοιχίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
21.1. Συγκόλληση σπασμένου δοντιού 21.2. Συγκόλληση σπασμένης ολικής οδοντοστοιχίας 21.3. Αναπροσαρμογή της βάσης ολικής οδοντοστοιχίας.	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη συγκόλληση σπασμένου δοντιού, σπασμένης οδοντοστοιχίας και αναπροσαρμογής της βάσης μιας ολικής οδοντοστοιχίας.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , με επίδειξη, στο εργαστήριο τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τις διάφορες επιδιορθώσεις των ολικών οδοντοστοιχιών. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν τα στάδια που ακολουθούμε σε κάθε μία επιδιόρθωση ολικής οδοντοστοιχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22° : ΑΜΕΣΕΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα, ενδείξεις, αντενδείξεις, είδη και τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή μίας άμεσης οδοντοστοιχίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
22.1. Ορισμός 22.2 Πλεονεκτήματα άμεσων οδοντοστοιχιών 22.3. Μειονεκτήματα άμεσων οδοντοστοιχιών 22.4. Ενδείξεις κατασκευής άμεσης οδοντοστοιχίας. 22.5 Αντενδείξεις κατασκευής άμεσης οδοντοστοιχίας 22.6. Διαίρεση άμεσων ολικών οδοντοστοιχιών 22.7. Στάδια κατασκευής άμεσης οδοντοστοιχίας. 22.7.1. Λήψη αποτυπώματος. 22.7.2. Κατασκευή αρχικού εκμαγείου και ατομικού δισκαρίου. 22.7.3. Λήψη τελικού αποτυπώματος. 22.7.4. Κατασκευή τελικού εκμαγείου. 22.7.5. Κατασκευή βασικής πλάκας και κέρινων υψών. 22.7.6. Καταγραφές του προσώπου. 22.7.7. Ανάρτηση εκμαγείων στον αρθρωτήρα- Σύνταξη δοντιών. 22.7.8. Τοποθέτηση άμεσης οδοντοστοιχίας στα έγκλειστρα. 22.7.9. Αποκήρωση. 22.7.10. Στιβαγμός ακρυλικής ρητίνης και όπτηση. 22.7.11. Αφαίρεση των άμεσων οδοντοστοιχιών από τα έγκλειστρα- Λείανση και στίλβωση των οδοντοστοιχιών. 22.7.12. Τοποθέτηση των άμεσων οδοντοστοιχιών στο στόμα του ασθενή και οδηγίες.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα, ενδείξεις, αντενδείξεις, είδη και τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή μίας άμεσης οδοντοστοιχίας..	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , εκπαιδευτική ταινία και θα κατασκευάσουν μία άμεση οδοντοστοιχία.. ♦ Θα κατασκευάσουν πίνακα και θα αναγράψουν ομοιότητες και διαφορές που παρατήρησαν στα στάδια κατασκευής μίας ολικής οδοντοστοιχίας και μίας άμεσης οδοντοστοιχίας. ♦ Θα γράψουν εργασία και θα την παρουσιάσουν στη τάξη. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους μαθητές.

ΜΑΘΗΜΑ : ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΟΡΙΣΜΟΙ
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ορισμένες βασικές έννοιες της ακίνητης προσθετικής. Ακόμα να γνωρίσουν την εξέλιξη αυτής της επιστήμης από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ποιες μεθόδους χρησιμοποιούσαν παλιότερα για την αποκατάσταση των χαμένων δοντιών. Σε ποιο στάδιο βρισκόμαστε σήμερα και τι δυνατότητες έχουμε για να αντικαταστήσουμε κάποιο χαμένο δόντι.

1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Αντικείμενο της οδοντικής προσθετικής. 2. Αντικείμενο της ακίνητης οδοντικής προσθετικής. 3.Αντικείμενο της κινητής οδοντικής προσθετικής και η διαφορά της από την ακίνητη.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν με τι ασχολείται η 1) οδοντική προσθετική 2) ακίνητη οδοντική προσθετική 3) κινητή οδοντική προσθετική. 4) Επίσης να κατανοήσουν τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ της κινητής και ακίνητης οδοντικής προσθετικής.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την παρασκευή εκμαγείου από αμάλγαμα, θα δουν εκμαγεία από αμάλγαμα και στο τέλος θα χωριστούν σε ομάδες και θα φτιάξουν μεταξύ τους τέτοια εκμαγεία.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η προσθετική στην αρχαιότητα 2.Η προσθετική στους βυζαντινούς χρόνους και στον μεσαίωνα 3.Η προσθετική τον 19 και 20 αιώνα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν: 1. Τις δυνατότητες που είχαν οι διάφοροι λαοί στο να αντικαθιστούν τα δόντια που έλειπαν από την αρχαιότητα μέχρι και τον μεσαίωνα. 2. Την σημερινή πραγματικότητα της ακίνητης προσθετικής.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τα διάφορα ευρήματα που δείχνουν τις δυνατότητες που είχαν οι διάφοροι λαοί στο να αντικαθιστούν τα δόντια που έλειπαν καθώς και σημερινές εργασίες της ακίνητης προσθετικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΕΚΜΑΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ
2. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΑΠΟ ΥΠΕΡΣΚΛΗΡΗ ΓΥΨΟ
3. ΕΚΜΑΓΕΙΑ ΕΠΙΜΕΤΑΛΛΩΜΕΝΑ
4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΜΕ ΑΡΘΡΩΤΑ Η ΚΙΝΗΤΑ ΚΟΛΟΒΩΜΑΤΑ
5. ΤΟ ΤΡΟΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΚΟΛΟΒΩΜΑΤΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν τι είναι το αποτύπωμα και τι το εκμαγείο . Ποια υλικά χρησιμοποιούμε για να πάρουμε ένα αποτύπωμα και πόσα είδη εκμαγείων έχουμε. Θα γνωρίσουν τον τρόπο με τον οποίο παρασκευάζονται όλα τα εκμαγεία τι

ιδιότητες έχει το καθένα από αυτά και ποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ τους. Ακόμα θα γνωρίσουν πως παρασκευάζονται τα κολοβώματα και ποιος είναι ο ρόλος τους.

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ - ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Αποτύπωμα και η χρησιμότητά του στην οδ/κή προσθετική και η χρησιμότητά του στην οδ/κή προσθετική 2. Εκμαγείο και η χρησιμότητά του στην οδ/κή προσθετική. 3.Εκμαγεία από αμάλγαμα (κατασκευή μεμονομένων κολοβωμάτων)	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν τι είναι 1) εκμαγείο 2) αποτύπωμα 3) που χρησιμοποιείται το εκμαγείο από αμάλγαμα 4) πώς παρασκευάζονται τα μεμονομένα κολοβώματα από αμάλγαμα σε ένα εκμαγείο	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τη λήψη αποτυπώματος και παρασκευή εκμαγείου από υπερσκληρή γύψο και αμάλγαμα, μετά θα τους γίνει επίδειξη κατασκευής απλών εκμαγείων και στο τέλος θα χωριστούν σε ομάδες και θα φτιάξουν τέτοια εκμαγεία.

2.2. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΑΠΟ ΥΠΕΡΣΚΛΗΡΗ ΓΥΨΟ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η υπερσκληρή γύψος. (Φυσικές και χημικές ιδιότητες) 2.Παρασκευή φύραμα γύψου. 3. Η κατασκευή του εκμαγείου.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) τις φυσικοχημικές ιδιότητες της υπερσκληρής γύψου. 2)Πως γίνεται το σωστό ανακάτεμα της γύψου και ποιες είναι οι αναλογίες νερού και γύψου. 3) Πως τοποθετούμε την γύψο μέσα στο αποτύπωμα για την κατασκευή του εκμαγείου.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τη παρασκευή εκαμαγείου από υπερσκληρή γύψο. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες θα τους γίνει επίδειξη και στο τέλος θα κατασκευάσουν με υπερσκληρή γύψο από ένα εκμαγείο της κάθε γνάθου.

2. 3. ΕΚΜΑΓΕΙΑ ΕΠΙΜΕΤΑΛΛΩΜΕΝΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η επιμετάλλωση 2.Υλικά που χρησιμοποιούνται. 3.Πώς γίνεται η επιμετάλλωση των κολοβωμάτων με αμάλγαμα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1)Τι είναι η επιμετάλλωση πως και πότε γίνεται. 2Ποια υλικά υπάρχουν για τη επιμετάλλωση 3) Πώς παρασκευάζονται τα εκμαγεία από αμάλγαμα	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την επιμετάλλωση εκμαγείου από αμάλγαμα, θα δουν εκμαγεία επιμεταλλωμένα με διάφορα υλικά (άργυρος, χαλκός). Στο τέλος θα χωριστούν σε ομάδες, θα τους γίνει επίδειξη και θα φτιάξουν μεταξύ τους τέτοια εκμαγεία.

2.4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΜΕ ΑΡΘΡΩΤΑ Η ΚΙΝΗΤΑ ΚΟΛΟΒΩΜΑΤΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κινητά κολοβώματα 2. Στάδια κατασκευής εκμαγείου με κινητά κολοβώματα - τοποθέτηση καρφίδων -Τοποθέτηση υπερσκληρής γύψου μέσα στο αποτύπωμα δημιουργία συγκρατητικών μέσων. -Τοποθέτηση διαχωριστικού -Τοποθέτηση σκληρής γύψου. (με ειδικές μήτρες) 3. Στάδια κατασκευής εκμαγείου με αρθρωτά κολοβώματα (μέθοδος pintex)	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1)Τι είναι τα κινητά κολοβώματα 2.) Πώς παρασκευάζονται τα εκμαγεία με κινητά κολοβώματα. 3) Πώς παρασκευάζονται τα εκμαγεία με αρθρωτά κολοβώματα 4) Ποια είναι τα πλεονεκτήματα των αρθρωτών κολοβωμάτων.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τη κατασκευή εκμαγείου με κινητά και αρθρωτά κολοβώματα. Στο τέλος θα χωριστούν σε ομάδες, θα τους γίνει επίδειξη και θα φτιάξουν τέτοια εκμαγεία.

2.5. ΤΟ ΤΡΟΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΚΟΛΟΒΩΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Προετοιμασία των κολοβωμάτων 2. Τοποθέτηση βερνικίου στα κολοβώματα. 3. Ανάπτυξη και της μεθόδου pintex)	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1)Πώς γίνεται η κοπή των κολοβωμάτων 2.) Πώς τροχίζονται. 3) Πώς τοποθετείται το βερνίκι και ποιος είναι ο ρόλος του.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την κοπή, το τρόχισμα και την τοποθέτηση βερνικιού πάνω στα κολοβώματα. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες, θα τους γίνει επίδειξη και μόνοι τους θα κόψουν, και θα τροχίσουν τα κολοβώματα των εκμαγείων που είχαν φτιάξει στη προηγούμενη άσκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΘΡΩΤΗΡΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ

1. ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΤΗΡΩΝ
2. ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΘΡΩΤΗΡΑ
3. Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν τι είναι ο αρθρωτήρας και με ποιο τρόπο τοποθετούνται τα εκμαγεία πάνω σε αυτόν. Ακόμα πως παρασκευάζεται το κέρινο ομοίωμα μιας ακίνητης προσθετικής εργασίας. Θα γνωρίσουν ορισμένες βασικές τεχνικές, πού χρησιμοποιείτε η κάθε μια και ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους.

3.1.ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΤΗΡΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Αρθρωτήρες 2.Είδη αρθρωτήρων. -Απλός - Ημιανατομικός -Ρυθμιζόμενος	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι ο αρθρωτήρας και η χρήση του. 2. Πόσα είδη αρθρωτήρων έχουμε και τι κινήσεις μπορεί να κάνει ο καθένας.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τα διάφορα είδη αρθρωτήρων . Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα δουν τέτοιους αρθρωτήρες.

3.2. ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΘΡΩΤΗΡΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.Τοποθέτηση των εκμγείων σε θέση κεντρικής σύγκλεισης. 2. Διαδικασία ανάρτησης στον απλό αρθρωτήρα. 3. Ανάρτηση σε ημιανατομικό αρθρωτήρα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1) Πως γίνεται η τοποθέτηση των εκμαγείων σε θέση κεντρικής σύγκλεισης. 2. Πως τοποθετούμε τα εκμαγεία σε απλό και ημιανατομικό αρθωτήρα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την τοποθέτηση των εκμαγείων σε θέση κεντρικής σύγκλεισης και μετά ανάρτηση τους σε απλό και ημιανατομικό αρθρωτήρα.. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα τους γίνει επίδειξη τοποθέτησης των εκμαγείων σε θέση κεντρικής σύγκλεισης και ανάρτησής τους σε απλό και ημιανατομικό αρθρωτήρα. Τέλος θα τοποθετήσουν και αυτοί τα εκμαγεία που είχαν φτιάξει από την προηγούμενη άσκηση σε θέση κεντρικής σύγκλεισης και θα τα αναρτήσουν σε απλό αρθρωτήρα.

3.3. Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Άμεση μέθοδος (πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα) 2. Έμμεση μέθοδος (πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα) - Δημιουργία καλύπτρας στο κολόβωμα με κερί (χυτό ή σε κεριέρα) πάχους 0,3-0,5 χιλιοστά ή πλαστικό (adapta) - Μεταφορά κεριού με ειδικό εργαλείο πάνω στο κολόβωμα και διαμόρφωση του κέρινου ομοιώματος του δοντιού.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1)Ποιες είναι οι μέθοδοι παρασκευής των κέρινων ομοιωμάτων και πιά είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά του. 2. Πώς γίνεται η δημιουργία της κέρινης ή πλαστικής καλύπτρας του κολοβώματος. 3. Πώς γίνεται η μεταφορά του κεριού πάνω στο κολόβωμα με τα ειδικά εργαλεία και πώς αυτό διαμορφώνεται για να σχηματιστεί το κέρινο ομοίωμα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την παρασκευή κέρινου ομοιώματος με την έμμεση και την άμεση μέθοδο. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα τους γίνει επίδειξη κατασκευής κέρινων ομοιωμάτων με την έμμεση μέθοδο και κατασκευή καλύπτρας με τη μέθοδο του adapta. Τέλος θα φτιάξουν μόνοι τους καλύπτες με τη μέθοδο του adapta καθώς και κέρινα ομοιώματα με την έμμεση μέθοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΧΥΤΟΥ

1. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΧΥΤΕΥΣΗΣ
2. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΟ ΠΥΡΑΚΤΩΣΕΩΣ
3. ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ ΜΕ ΠΥΡΟΧΩΜΑ
4. ΑΠΟΚΗΡΩΣΗ -ΠΡΟΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΧΥΤΕΥΣΗ
5. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΛΕΙΑΝΣΗ - ΣΤΙΛΒΩΣΗ ΤΟΥ ΧΥΤΟΥ
6. ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΑ ΧΥΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν με ποιο τρόπο παρασκευάζεται το χυτό μιας ακίνητης προσθετικής εργασίας. Θα γνωρίσουν τα στάδια που μεσολαβούν από τη στιγμή που τελειώνει το κέρινο ομοίωμα μέχρι την στιγμή που παίρνουμε το χυτό μέσα από τον δακτύλιο πυρακτώσεως. Επίσης θα γνωρίσουν τις αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν την δημιουργία ελαττωματικών χυτών.

3.1. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΧΥΤΕΥΣΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ο αγωγός χύτευσης και ο ρόλος του. (Βασικός αγωγός-δεξαμενή μετάλλου). 2. Είδη αγωγών χύτευσης. 3. Τοποθέτηση των αγωγών πάνω στα κέρινα ομοιώματα. 4. Βοηθητικοί αγωγοί χύτευσης.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Τι ρόλο παίζουν οι αγωγοί χύτευσης καθώς και η δεξαμενή μετάλλου που έχουν επάνω τους. 2) Πόσα είδη αγωγών χύτευσης υπάρχουν και που χρησιμοποιείται ο καθένας. 3) Σε ποια σημεία τοποθετούνται οι αγωγοί χύτευσης πάνω στα κέρινα ομοιώματα. 4) Τι είναι οι αγωγοί χύτευσης και ποια η σημασία τους.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την τοποθέτηση των αγωγών χύτευσης πάνω σε κέρινα ομοιώματα. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα τους γίνει επίδειξη τοποθέτησης κέρινων αγωγών σε κέρινα ομοιώματα. Τέλος θα τοποθετήσουν και αυτοί κέρινους αγωγούς πάνω στα κέρινα ομοιώματα που είχαν φτιάξει από την προηγούμενη άσκηση.

3.2. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΟ ΠΥΡΑΚΤΩΣΕΩΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Δακτύλιος πυρακτώσεως . 2. Τοποθέτηση του αμίαντου μέσα στο δακτύλιο. 3. Τοποθέτηση του κέρινου ομοιώματος στη βάση του δακτυλίου. 4. Τοποθέτηση του δακτυλίου πάνω στην ξύλινη βάση.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Τι ρόλο παίζει ο αμίαντος που τοποθετούμε στο εσωτερικό του δακτυλίου. 2) Με ποιο τρόπο τοποθετείται το κέρινο ομοίωμα πάνω στη βάση του δακτυλίου. 3) . Με ποιο τρόπο τοποθετείται ο δακτύλιος πάνω στη βάση.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την τοποθέτηση των κέρινων ομοιωμάτων πάνω στη βάση και μέσα στον δακτυλίο. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και αφού τους γίνει επίδειξη τοποθέτησης των κέρινων ομοιωμάτων αλλά και του δακτυλίου στη βάση, θα κάνουν και αυτοί το ίδιο με τα δικά τους κέρινα ομοιώματα.

3.3.ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΤΟΥ ΚΕΡΙΝΟΥ ΟΜΟΙΩΜΑΤΟΣ ΜΕ ΠΥΡΟΧΩΜΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Επιλογή του πυροχώματος ανάλογα με το είδος της εργασίας που θα χυτεύσουμε. 2. Τοποθέτηση υγρού πάνω στο κέρινο ομοίωμα για την ελάττωση της επιφανειακής τάσης. 3. Επένδυση του κέρινου ομοιώματος με πυρόχωμα με τη βοήθεια μηχανικού αναδευτήρα κενού αέρα. 4. Πήξη του πυροχώματος και αφαίρεση της ξύλινης βάσης του δακτυλίου.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Γιατί τοποθετούμε ειδικό υγρό πάνω στην επιφάνεια του κέρινου ομοιώματος. 2. Πως τοποθετείτε το πυρόχωμα μέσα στο δακτύλιο. 3. Πως αφαιρείτε η ξύλινη βάση του δακτυλίου .	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d. roms σχετικά με την τοποθέτηση του πυροχώματος μέσα στον δακτύλιο πυρακτώσεως μετά θα τους γίνει επίδειξη και στο τέλος θα κάνουν και αυτοί το ίδιο με τις δικές τους εργασίες.

3.4. ΑΠΟΚΗΡΩΣΗ -ΠΡΟΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΧΥΤΕΥΣΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η αποκήρωση και η προθέρμανση 2. Τρόποι αποκήρωσης και προθέρμανσης. 3. Η διαδικασία της χύτευσης. 4. Ο φλογοβόλος αυλός. 5. Χύτευση με ηλεκτρονική συσκευή.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Γιατί γίνεται η αποκήρωση και η προθέρμανση του δακτυλίου.. 2. Σε ποιες θερμοκρασίες γίνεται 3. Ποια είναι τα στάδια της χύτευσης 4. Ποια από τις φλόγες του φλογοβόλου αυλού είναι η κατάλληλη και γιατί. 5. Πως γίνεται η χύτευση με την ηλεκτρονική συσκευή	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d. roms σχετικά με την αποκήρωση ,την προθέρμανση και τη χύτευση ενός χυτού τόσο με την μέθοδο του φλογοβόλου αυλού όσο και με την ηλεκτρονική συσκευή. Στη συνέχεια θα τους γίνει επίδειξη και μετά θα κάνουν μόνοι τους χύτευση στις δικές τους εργασίες.

3.5. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΛΕΙΑΝΣΗ - ΣΤΙΛΒΩΣΗ ΤΟΥ ΧΥΤΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Αφαίρεση του χυτού από το δακτύλιο πυρακτώσεως και καθαρισμός του. 2. Κοπή των αγωγών χύτευσης 3. Τοποθέτηση του χυτού πάνω στα κολοβώματα. 4. Λείανση και στίλβωση του χυτού.(τροχόλιθοι-ελαφρόπετρα και ειδικά γυαλιστικά υγρά).	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Πως αφαιρείται το χυτό από το δακτύλιο πυρακτώσεως 2. Πως γίνεται η λείανση και η στίλβωση του χυτού.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d. roms σχετικά με την αφαίρεση του χυτού από το δακτύλιο πυρακτώσεως την κοπή των αγωγών και την λείανση και στίλβωσή του. Στη συνέχεια θα τους γίνει επίδειξη και μετά θα κάνουν μόνοι τους τα ίδια στις δικές τους εργασίες.

3.6 ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΑ ΧΥΤΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ελαττωματικά χυτά.. 2. Αιτίες που δημιουργούν ελαττωματικά χυτά	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 3. Ποια είναι τα ελαττωματικά χυτά και για ποιους λόγους προκύπτουν.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d. roms με ελαττωματικά χυτά. Στη συνέχεια θα συζητήσουν μέσα στην τάξη μεταξύ τους για τις αιτίες που προκαλούν τα ελαττωματικά χυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.:ΕΝΘΕΤΑ-ΕΠΕΝΘΕΤΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΝΘΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΘΕΤΩΝ
2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΝΘΕΤΟΥ-ΕΠΕΝΘΕΤΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν με ποιο τρόπο παρασκευάζονται τα ένθετα και τα επένθετα. Ποιες ομάδες ενθέτων υπάρχουν και που χρησιμοποιείται η κάθε μια από αυτές. Θα γνωρίσουν αναλυτικά όλα τα στάδια κατασκευής από τη στιγμή που ο οδοντίατρος παίρνει το αποτύπωμα από τον ασθενή μέχρι που αυτός θα το βάλει στο στόματα του.

5.1. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΝΘΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΘΕΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ένθετο και επένθετο. 2. Ομάδες ενθέτων και ενδείξεις αυτών.	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τι είναι τα ένθετα και τα επένθετα και που χρησιμοποιούνται. 2. Ποιες είναι οι ομάδες ενθέτων.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms. σχετικά με τις διάφορες ομάδες ενθέτων. Στη συνέχεια θα αναγνωρίσουν μόνοι τους ομάδες ενθέτων που θα τους επιδειχτούν.

5.2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΝΘΕΤΟΥ-ΕΠΕΝΘΕΤΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κατασκευή εκμαγείου 2. Κατασκευή κέρινου ομοιώματος με την άμεση μέθοδο 3. Κατασκευή κέρινου ομοιώματος με την έμμεση μέθοδο. 4. Τοποθέτηση αγωγών χύτευσης. 5. Τοποθέτηση στο δακτύλιο πυρακτώσεως 6. Αποκήρωση προθέρμανση χύτευση 7. Λείανση και στίλβωση	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τα στάδια κατασκευής ενός ενθέτου και επενθέτου 2. Πως κατασκευάζεται το κέρινο ομοίωμα με την άμεση μέθοδο.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την παρασκευή κέρινου ομοιώματος ενθέτων και θα δουν εκμαγεία με τις διάφορες ομάδες ενθέτων. Στη συνέχεια με την έμμεση μέθοδο θα κατασκευάσουν ένθετα και επένθετα πάνω σε δικά τους εκμαγεία .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ : ΣΤΕΦΑΝΕΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1.ΓΕΝΙΚΑ. ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΕΦΑΝΕΣ ΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ
2 ΣΤΕΦΑΝΗ ΟΛΙΚΗΣ ΧΥΤΗ
3 ΣΤΕΦΑΝΗ ΟΛΙΚΗ ΧΥΤΗ ΜΕ ΠΡΟΣΤΟΜΙΑΚΗ ΟΨΗ ΑΠΟ ΑΚΡΥΛΙΚΗ ΡΗΤΙΝΗ (VENEER

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν με ποιο τρόπο παρασκευάζονται ορισμένες στεφάνες ολικής επικαλύψεως. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και πότε χρησιμοποιείται η κάθε μια από αυτές.

6.1.ΓΕΝΙΚΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Στεφάνες ολικής επικαλύψεως. 2. Πλεονεκτήματα και μιεονεκτήματά τους 3. Ενδείξεις κατασκευής τους. 4. Τα είδη και οι ενδείξεις τοποθέτησής τους..	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τι είναι οι στεφάνες ολικής επικαλύψεως και που χρησιμοποιούνται. 2. Ποια είναι τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματά τους. 3. Πόσα είδη υπάρχουν και που χρησιμοποιείται το καθένα. του	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c. d. roms σχετικά με τα είδη στεφανών ολικής επικάλυψης και μετά θα συζητήσουν μέσα στην τάξη μεταξύ τους για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους.

6.2.ΣΤΕΦΑΝΗ ΟΛΙΚΗ ΧΥΤΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η ολική χυτή στεφάνη και ενδείξεις τοποθέτησής της. 2. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της. 3. Κατασκευή κέρινου ομοιώματος . 4. Τοποθέτηση αγωγών χύτευσης. 5. Τοποθέτηση στο δακτύλιο πυρακτώσεως 6. Αποκήρωση προθέρμανση χύτευση 7. Λείανση και στίλβωση	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Που χρησιμοποιείται η ολική χυτή στεφάνη και ποια είναι τα στάδια κατασκευής της. 2. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την κατασκευή μιας ολικής χυτής στεφάνης. Στη συνέχεια θα κατασκευάσουν μόνοι τους από μια ολική στεφάνη στεφάνη σε γομφίο της άνω και σε προγόμφιο της κάτω γνάθου.

6.3. ΣΤΕΦΑΝΗ ΟΛΙΚΗ ΧΥΤΗ ΜΕ ΠΡΟΣΤΟΜΙΑΚΗ ΟΨΗ ΑΠΟ ΑΚΡΥΛΙΚΗ ΡΗΤΙΝΗ (VENEER)

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η στεφάνη Veneer και ενδείξεις τοποθέτησής της. 2.Κατασκευή εκμαγείου 3.Κατασκευή κέρινου ομοιώματος. (Τοποθέτηση σφαιριδίων και δημιουργία εκτραχύνσεων) 4 Κατασκευή του χυτού κατά τα γνωστά στάδια. 5. Τοποθέτηση της κέρινης προστομιακής όψης 6..Τοποθέτηση στα έγκλειστα 7.Αποκήρωση 8.Στιβαγμός της ακρυλικής ρητίνης 8.Όπτηση της 9Λείανση και στίλβωση.	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1.Που χρησιμοποιείται η στεφάνη Veneer και ποια είναι τα στάδια κατασκευής της. 2.Πως γίνεται η συγκράτηση του ακρυλικού με τον μεταλλικό σκελετό	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την κατασκευή μιας στεφάνης Veneer. Στη συνέχεια θα κατασκευάσουν από μια στεφάνη Veneer σε ένα γομφίο της κάτω και ένα προγόμφιο της επάνω γνάθου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ : ΓΕΦΥΡΕΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1.ΓΕΝΙΚΑ – ΤΥΠΟΙ ΓΕΦΥΡΩΝ 2.ΓΕΦΥΡΑ ΟΛΙΚΗ ΧΥΤΗ 3 ΓΕΦΥΡΑ ΧΥΤΗ ΜΕ ΟΨΗ ΑΠΟ ΑΚΡΥΛΙΚΗ ΡΗΤΙΝΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν τι είναι οι γέφυρες και πότε τοποθετούνται μέσα στο στόμα. Με ποιο τρόπο παρασκευάζονται ορισμένες από αυτές και ποια είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους.

7.1. .ΓΕΝΙΚΑ – ΤΥΠΟΙ ΓΕΦΥΡΩΝ.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Οι γέφυρες και η αποστολή τους. 2. Πλεονεκτήματα και μιεονεκτήματα αυτών. 3. Ενδείξεις κατασκευής τους. 4. Τύποι γεφυρών 5. Τμήματα μιας γέφυρας· 6. Γεφύρωμα. 7. Συγκράτημα. 8. Σύνδεσμος 9. Τα στηρίγματα	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τι είναι οι γέφυρες και που χρησιμοποιούνται. 2. Ποια είναι τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματά τους. 3. Ποια είναι τα διάφορα μέρη μιας γέφυρας..	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τα τμήματα από τα οποία αποτελείται μια γέφυρα. Στη συνέχεια θα αναγνωρίσουν αυτά τα τμήματα σε γέφυρες που θα τους επιδειχτούν.

7.2.ΓΕΦΥΡΑ ΟΛΙΚΗ ΧΥΤΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η ολική χυτή γέφυρα και οι ενδείξεις τοποθέτησής της. 2. Εργαστηριακά στάδια κατασκευής της.	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Που χρησιμοποιείται η ολική χυτή γέφυρα και ποια είναι τα στάδια κατασκευής της.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την κατασκευή μιας ολικής χυτής γέφυρας. Μετά θα κατασκευάσουν από μια γέφυρα ολική χυτή τριών τεμαχίων στην άνω και κάτω γνάθο.

7.3.ΓΕΦΥΡΑ ΧΥΤΗ ΜΕ ΟΨΗ ΑΠΟ ΑΚΡΥΛΙΚΗ ΡΗΤΙΝΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η γέφυρα Veneer και οι ενδείξεις τοποθέτησής της. 2.Κατασκευή εκμαγείου 3.Κατασκευή κέρινου ομοιώματος (στεφανών και γεφυρώματος) με την κατάλληλη υποδοχή προστομιακά.(Τοποθέτηση σφαιριδίων και δημιουργία εκτραχύνσεων) 4 Κατασκευή του χυτού κατά τα γνωστά στάδια. 5. Τοποθέτηση της κέρινης προστομιακής όψης 6..Τοποθέτηση στα έγκλειστα 7..Αποκήρωση και στιβαγμός της ακρυλικής ρητίνης 8.Όπτηση της ακρυλικής ρητίνης 9Λείανση και στίλβωση.	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1.Που χρησιμοποιείται η γέφυρα Veneer και ποια είναι τα στάδια κατασκευής της. 2.Πως γίνεται η συγκράτηση του ακρυλικού με τον μεταλλικό σκελετό	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την κατασκευή μιας γέφυρας Veneer. Μετά θα κατασκευάσουν από μια γέφυρα Veneer τριών τεμαχίων στην άνω και κάτω γνάθο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ :ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1.ΓΕΝΙΚΑ
2.ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ ΤΗΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ
3.ΣΤΕΦΑΝΗ JACKET
4.ΜΕΤΑΛΛΟΚΕΡΑΜΙΚΗ ΣΤΕΦΑΝΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν Τι είναι η πορσελάνη και γιατί θεωρείται σήμερα το καλλίτερο υλικό για τις ακίνητες προσθετικές αποκαταστάσεις. Θα γνωρίσουν πως γίνεται το χτίσιμο της και ποια είδη στεφανών και γεφυρών υπάρχουν . Από αυτά θα αναπτυχθούν η στεφάνη jacket και η απλή μεταλλοκεραμική στεφάνη.

8.1.ΓΕΝΙΚΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.Γενικά- ιστορική ανασκόπηση για την πορσελάνη 2.Συστατικά από τα οποία αποτελείται και τι ρόλο παίζει το καθένα από αυτά 3. Οι φούρνοι της πορσελάνης 4.Η όπτηση της πορσελάνης	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τι είναι η πορσελάνη και γιατί θεωρείται σήμερα το καλλίτερο υλικό . 2. Ποιος είναι ο ρόλος των συστατικών της πορσελάνης. 3. Από ποιά μέρη αποτελείται ένας φούρνος πορσελάνης και ποιος είναι ο ρόλος του καθένα από αυτά.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την σύσταση της πορσελάνης Επίσης θα δούν φούρνους πορσελάνης. Μετά θα τους γίνει επίδειξη του τρόπου λειτουργίας ενός φούρνου πορσελάνης.

8.2.ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ ΤΗΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.Παρασκευή του opaque τοποθέτησή του πάνω στο μεταλλικό σκελετό και όπτηση. 2.Τοποθέτηση και του δεύτερου στρώματος του opaque και ξανά όπτηση 3. Παρασκευή του πολτού της πορσελάνης (κορμός διαφάνεια) 4.Τοποθέτηση του υλικού με ειδικά εργαλεία και πινέλα πάνω στο μεταλλικό σκελετό. 5. Δόμηση της μάζας της πορσελάνης και συμπύκνωση της 6. Πρώτη όπτηση 7.Κατεργασία της αποκατάστασης τοποθέτησης νέας μάζας πορσελάνης συμπύκνωσή της και δεύτερη όπτηση 8.Τοποθέτηση χρωστικών και γυάλισμα της πορσελάνης(γλασάρισμα)	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Ποιος είναι ο ρόλος του opaque 2. Γιατί πρέπει να γίνεται συνεχώς δόμηση της πορσελάνης και συμπύκνωσή της μάζας της. 3. Ποια είναι τα στάδια που ακολουθούμε κατά το χτίσιμο της πορσελάνης πάνω στο μεταλλικό σκελετό	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την δόμηση και την όπτηση της πορσελάνης. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα τους γίνει επίδειξη στο εργαστήριο. Τέλος θα χτίσουν και αυτοί μόνοι τους πορσελάνη σε έτοιμους μεταλλικούς σκελετούς.

8.3. ΣΤΕΦΑΝΗ JACKET

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η στεφάνη jacket και οι ενδείξεις τοποθέτησής της. 2. .Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της. 3. Κατασκευή εκμαγείου με κινητά κολοβώματα. 4. Περιτύλιξη του κολοβώματος με ειδικό φύλλο πλατίνας. 5. Χτίσιμο της πορσελάνης σύμφωνα με τα γνωστά στάδια. 6. Βελτίωση της στεφάνης jacket	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Γιατί σήμερα δεν χρησιμοποιείται πολύ η στεφάνη jacket 2. Πως γίνεται η περιτύλιξη του κολοβώματος μεειδικό φύλλο πλατίνας. 3. Πως μπορούμε στο τέλος να βελτιώσουμε την στεφάνη jacket	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την περιτύλιξη του κολοβώματος με ειδικό φύλλο πλατίνας. Μετά θα τους γίνει επίδειξη περιτύλιξης του κολοβώματος με ειδικό φύλλο πλατίνας.

8.4.ΜΕΤΑΛΛΟΚΕΡΑΜΙΚΗ ΣΤΕΦΑΝΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η μεταλλοκεραμική στεφάνη και ενδείξεις τοποθέτησής της. 2. .Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της. 3. Κατασκευή εκμαγείου με κινητά κολοβώματα. 4. Κατασκευή μεταλλικού σκελετού 5. Οξείδωση του μεταλλικού σκελετού 6. Τα επικαλυπτικά επιχρίσματα. 7. Χτίσιμο όπτηση και γυάλισμα της πορσελάνης. 8. Λείανση και στίλβωση του μεταλλικού σκελετού.	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Που χρησιμοποιείται η μεταλλοκεραμική στεφάνη. 2. Ποια τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της 3. Γιατί γίνεται η οξείδωση του μεταλλικού σκελετού 4. Γιατί μπαίνουν τα επικαλυπτικά επιχρίσματα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την κατασκευή μιας μεταλλοκεραμικής στεφάνης. Στη συνέχεια θα θα κτασκευάσουν και αυτοί στο εργαστήριο μια μεταλλοκεραμική στεφάνη.

8.5. ΜΕΤΑΛΛΟΚΕΡΑΜΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η μεταλλοκεραμική γέφυρα , και οι ενδείξεις τοποθέτησής της. 2. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά. 3. Κατασκευή εκμαγείου με κινητά κολοβώματα. 4. Κατασκευή μεταλλικού σκελετού της γέφυρας. 5. Οξείδωση του μεταλλικού σκελετού 6. Τοποθέτηση επικαλυπτικών επιχρισμάτων. 7. Χτίσιμο όπτηση και γυάλισμα της πορσελάνης. 8. Λείανση και στίλβωση του μεταλλικού σκελετού.	Οι μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Που χρησιμοποιείται η μεταλλοκεραμική γέφυρα. 2. Ποια τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά της 3. Γιατί γίνεται η οξείδωση του μεταλλικού σκελετού 4. Γιατί μπαίνουν τα επικαλυπτικά επιχρίσματα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d.roms σχετικά με την κατασκευή μιας μεταλλοκεραμικής στεφάνης Στη συνέχεια θα θα κτασκευάσουν και αυτοί στο εργαστήριο δυο μεταλλοκεραμικές γέφυρες τριών τεμαχίων μια στην άνω και μια στην κάτω γνάθο.

ΜΑΘΗΜΑ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΔΟΝΤΙΩΝ- ΣΥΓΚΛΕΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1.1 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ
1.2 ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΣ
1.3 ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΣ
1.4 ΔΟΝΤΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν τα μέρη από τα οποία αποτελείται η στοματική κοιλότητα του ανθρώπου και τι βασικά όργανα υπάρχουν σε κάθε μέρος της. Να γνωρίσουν την ανατομία της άνω και κάτω γνάθου καθώς και το τι είναι τα δόντια ποια είναι η αποστολή τους και σε πόσες ομάδες χωρίζονται ανάλογα με το σχήμα και τη λειτουργία τους.

1.1 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η στοματική κοιλότητα β. Κυρίως στοματική κοιλότητα γ. Προστόμιο.	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Πως σχηματίζεται η κυρίως στοματική κοιλότητα 2)Πως σχηματίζεται το προστόμιο 3)Ποιος ο ρόλος του οδοντικού φραγμού στη διαίρεση της στοματικής κοιλότητας	Οι μαθητές / τριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες cd rom και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με την στοματική κοιλότητα και τα μέρη της

1.2 ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Μορφολογία της άνω γνάθου β. Θέση της άνω γνάθου γ. Αποφύσεις της άνω γνάθου.	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) σε ποια θέση βρίσκεται η άνω γνάθος και με ποια οστά έρχεται σε επαφή. 2) ότι η άνω γνάθος είναι οστό διφυές και ποιες είναι οι αποφύσεις της.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία cd rom και θα δουν διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την άνω γνάθο.

1.3 ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Μορφολογία της κάτω γνάθου β. Θέση της κάτω γνάθου	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) σε ποια θέση βρίσκεται η κάτω γνάθος και με ποια οστά έρχεται σε επαφή. 2) ότι η κάτω γνάθος είναι οστό μονοφυές και από ποια μέρη αποτελείται.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία cd rom και θα δουν διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την κάτω γνάθο.

1.4 ΔΟΝΤΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Τα δόντια β. Διάπλαση των δοντιών β. Λειτουργίες των δοντιών γ. Είδη των δοντιών. δ. Θέση των δοντιών ε. Στερέωση των δοντιών με τις γνάθους.	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι τα δόντια και πως διαπλάθονται. 2) Ποιες είναι οι βασικές λειτουργίες των δοντιών 3).Πόσα είδη δοντιών έχουμε 4) Ποια είναι η θέση του κάθε δοντιού μέσα στο στόμα 5) Πως στερεώνονται τα δόντια μέσα στα φατνία των γνάθων.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τις λειτουργίες, τα είδη, τη θέση και την γόμφωση των δοντιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΚΟΙΝΑ ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

2.1 ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ
2.2 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΗΜΟΡΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποια είναι τα κοινά ανατομικά γνωρίσματα των δοντιών που ευρίσκεται το καθένα και ποια η λειτουργία τους καθώς και πως χωρίζονται οι διάφορες επιφάνειές τους σε τριτημόρια και πρια ονομασία έχει το καθένα από αυτά.

2.1 ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η μύλη β. Η ρίζα γ. Ο αυχένας δ. Η πολφική κοιλότητα και ο πολφός ε. Επιφάνειες των δοντιών στ. Γωνίες των δοντιών ζ. Φύματα η. Επάρματα θ. Βοθρία Ι. Αύλακες ια. Σημεία επαφής	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι τα κοινά ανατομικά γνωρίσματα των δοντιών και που συναντάμε το καθένα από αυτά. 2) Τι είναι η ανατομική μύλη ρίζα και αυχένας και τι δια-φέρουν από την κλινική μύλη, ρίζα και αυχένα. 3).Τι είναι ο πολφός των δοντιών και ποια η λειτουργία του 4) Πόσες επιφάνειες έχει κάθε δόντι και πως ονομάζονται 5) Πόσων ειδών γωνίες έχουν τα δόντια και πώς ονομάζονται. 6) Τι είναι τα φύματα τα ε-πάρματα τα βοθρία και οι αύλακες 7)Τι είναι τα σημεία επαφής και ποιά η σημασία τους	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τα κοινά ανατομικά γνωρίσματα των δοντιών.

2.2 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΗΜΟΡΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Κοπτικοαυχενική διάσταση του δοντιού –τριτημόρια.. β. Εγγύς άπω διάσταση του δοντιού -τριτημόρια . γ. Η μασητικοαυχενική διάσταση του δοντιού -τριτημόρια . δ. Η παρειογλωσσική διάσταση του δοντιού -τριτημόρια	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η κοπτικοαυχενική διάσταση σε ποια δόντια την συναντάμε και ποια τα τριτημόριά της 2) Ποια είναι η εγγύς- 'απω διάσταση , σε ποια δόντια την συναντάμε και ποια τα τριτημόριά της. 3). Ποια είναι η μασητικοαυχενική διάσταση σε ποια δόντια την συναντάμε και ποια τα τριτημόριά της. 4) Ποια είναι η παρειογλωσσική διάσταση σε ποια δόντια την συναντάμε και ποια τα τριτημόριά της	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τις επιφάνειες των δοντιών και τα τριτημόριά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΗ ΟΥΣΙΑ
3.2 ΟΔΟΝΤΙΝΗ ΟΥΣΙΑ
3.3 ΟΣΤΕΙΝΗ ΟΥΣΙΑ
3..4 ΠΟΛΦΟΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν από ποιες ουσίες αποτελείται κάθε δόντι από ιστολογικής απόψεως. Ποια είναι η σύσταση κάθε ουσίας, ο βαθμός σκληρότητάς της ,η θέση της και τέλος η λειτουργία της.

3.1 ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΗ ΟΥΣΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Εντόπιση β. Σχηματισμός γ. Ιδιότητές δ. Χημική σύσταση ε. Λειτουργία	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποιο σημείο του δοντιού καλύπτεται από αδαμαντίνη ουσία 2) Ποια είναι η σύστασή της και η σκληρότητά της 3).Πως σχηματίζεται και τι μορφώματα έχει. 4) Ποιες είναι οι φυσικές της ιδιότητες και η λειτουργία της	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την αδαμαντίνη ουσία.

3.2 ΟΔΟΝΤΙΝΗ ΟΥΣΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Εντόπιση β. Σχηματισμός γ. Ιδιότητές δ. Χημική σύσταση ε. Λειτουργία	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποιο σημείο του δοντιού καλύπτεται από οδοντίνη ουσία 2) Ποια είναι η σύστασή της και η σκληρότητά της 3).Πως σχηματίζεται, τι είναι οι οδοντοβλάστες και τι οι οδοντικέ ίνες του Tomes 4) Ποια είναι η λειτουργία της	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την οδοντίνη ουσία.

3.3 ΟΣΤΕΙΝΗ ΟΥΣΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Εντόπιση β. Σχηματισμός γ. Ιδιότητές δ. Χημική σύσταση ε. Λειτουργία	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποιο σημείο του δοντιού καλύπτεται από οστεϊνη ουσία 2) Ποια είναι η σύστασή της και η σκληρότητά της 3).Πώς γίνεται ο σχηματισμός της. 4) Ποια είναι η λειτουργία της	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την οστεϊνη ουσία.

3.4 ΠΟΛΦΟΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Εντόπιση β.. Σχηματισμός γ. Λειτουργία	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Σε ποιο σημείο του δοντιού ευρίσκεται ο πολφός 2) Ποια είναι η σύστασή του 3) Ποια είναι η λειτουργία του	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πολφό του δοντιού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΟΔΟΝΤΟΦΥΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

4.1 ΝΕΟΓΙΛΗ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑ
4.2 ΜΟΝΙΜΗ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑ
4.3 ΜΕΙΚΤΗ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑ
4.4 ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΜΟΝΙΜΗΣ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑΣ
4.5 ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΝΕΟΓΙΛΗΣ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν πόσων ειδών οδοντοφυίες έχουμε σε κάθε άνθρωπο τη χρονική διάρκεια που κρατά η κάθε μία και ποιες κατηγορίες δοντιών υπάρχουν σε αυτές. Επίσης να κατανοήσουν ότι για να μπορέσουμε να ξεχωρίζουμε τα δόντια μεταξύ τους αλλά και για να μπορούν οι επιστήμονες να επικοινωνούν μεταξύ τους χωρίς να χρειάζεται να επαναλαμβάνουν κάθε φορά ένα δόντι ποιο είναι και σε ποια θέση βρίσκεται η Διεθνής Οδοντιατρική Ομοσπονδία έχει κάνει μια αρίθμηση που κάθε δόντι μόνιμο και νεογιλό έχει και ένα δικό του διψήφιο αριθμό.

4.1 ΝΕΟΓΙΛΗ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η νεογιλή οδοντοφυία. -Είδη δοντιών που περιλαμβάνονται -Χρόνος ανατολής κάθε δοντιού	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι η νεογιλή οδοντοφυία και από πόσα δόντια αποτελείται 2) Πότε ανατέλλει κάθε δόντι της και πόσα χρόνια διαρκεί 3)Ποια είναι τα είδη των δοντιών της	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την νεογιλή οδοντοφυία.

4.2 ΜΟΝΙΜΗ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η μόνιμη οδοντοφυία. -Είδη δοντιών που περιλαμβάνονται. - Χρόνος ανατολής κάθε δοντιού	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι η μόνιμη οδοντοφυία και από πόσα δόντια αποτελείται 2) Πότε ανατέλλει κάθε δόντι της και πόσα χρόνια διαρκεί 3).Ποια είναι τα είδη των δοντιών της	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την μόνιμη οδοντοφυία.

4.3 ΜΕΙΚΤΗ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η μεικτή οδοντοφυία. -Χρονική διάρκεια της	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι η μεικτή οδοντοφυία 2) Πόσο χρόνο διαρκεί 3) Με ποια σειρά αλλάζουν τα δόντια.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την μεικτή οδοντοφυία.

4.4 ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΜΟΝΙΜΗΣ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η μέση γραμμή του προσώπου β. Η αρίθμηση των μονίμων δοντιών σύμφωνα με τη μέθοδο της Διεθνούς Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι η μέση γραμμή του προσώπου 2) Τι είναι ο διψήφιος αριθμός που αντιστοιχεί σε κάθε δόντι και τι συμβολίζει το κάθε ψηφίο του	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την αρίθμηση της μόνιμης οδοντοφυίας. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα εξασκηθούν πάνω στην αρίθμηση της μόνιμης οδοντοφυίας.

4.4 ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΝΕΟΓΙΛΗΣ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Η αρίθμηση των νεογιλών δοντιών σύμφωνα με τη μέθοδο της Διεθνούς Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι η μέση γραμμή του προσώπου 2) Τι είναι ο διψήφιος αριθμός που αντιστοιχεί σε κάθε δόντι και τι συμβολίζει το κάθε ψηφίο του	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με την αρίθμηση της νεογιλής οδοντοφυίας. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα εξασκηθούν πάνω στην αρίθμηση της μόνιμης οδοντοφυίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

5.1 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	11/21
5.2 ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	12/22
5.3 ΚΥΝΟΔΟΝΤΑΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	13/23
5.4 ΠΡΩΤΟΣ ΠΡΟΓΟΜΦΙΟΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	14/24
5.5 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΡΟΓΟΜΦΙΟΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	15/25
5.6 ΠΡΩΤΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	16/26
5.7 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	17/27
5.8 ΤΡΙΤΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ	18/28

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποια είναι τα μορφολογικά χαρακτηριστικά κάθε δοντιού της άνω γνάθου. Θα γνωρίσουν το μήκος της μύλης και της ρίζα,το εύρος εγγύς-άπω και παρειογλωσσικά ή χειλογλωσσικά καθώς και τα ανατομικά χαρακτηριστικά που έχουν οι επιφάνειες κάθε δοντιού.

5.1 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 11/21

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης και ρίζας γ. Μορφολογία της ρίζας δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Χειλική επιφάνεια - δ2. Γλωσσική επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Κοπτικό χείλος ε. Τύποι κεντρικού τομέα άνω γνάθου κατά Black.	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του κεντρικού τομέα μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον κεντρικό τομέα της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα σχεδιάσουν τον κεντρικό τομέα της άνω γνάθου πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.2 ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 12/22

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης και ρίζας γ. Μορφολογία της ρίζας δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Χειλική επιφάνεια - δ2. Γλωσσική επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Κοπτικό χείλος.	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του πλάγιου τομέα μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πλάγιο τομέα της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.3 ΚΥΝΟΔΟΝΤΑΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 13/23

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης και ρίζας γ. Μορφολογία της ρίζας δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Χειλική επιφάνεια - δ2. Γλωσσική επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Κοπτικό χείλος	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του κυνόδοντα μέσα στο οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον κυνόδοντα της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.4 ΠΡΩΤΟΣ ΠΡΟΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 14/24

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του πρώτου προγομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πρώτο προγόμφιο της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.5 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΡΟΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 15/25

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Μήκος ρίζας-μορφολογία δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του δεύτερου προγομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον δεύτερο προγόμφιο της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.6 ΠΡΩΤΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 16/26

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του προ-του γομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πρώτο γομφίο της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.7 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 17/27

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια Τρίδυμος τύπος Τετράφυμος τύπος	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του δεύ-τερου γομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον δεύτερο γομφίο της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.8 ΤΡΙΤΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 18/28

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια Τρίδυμος τύπος Τετράφυμος τύπος Συνεχής τύπος	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του τρίτου γομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον τρίτο γομφίο της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

ΣΤ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποια είναι τα μορφολογικά χαρακτηριστικά κάθε δοντιού της κάτω γνάθου. Θα γνωρίσουν το μήκος της μύλης και της ρίζας, το εύρος εγγύς-άπω και παρειογλωσικά ή χειλογλωσσικά καθώς και τα ανατομικά χαρακτηριστικά που έχουν οι επιφάνειες κάθε δοντιού.

6.1 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ 31/41

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης και ρίζας γ. Μορφολογία της ρίζας δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Χειλική επιφάνεια - δ2. Γλωσσική επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Κοπτικό χείλος	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του κεντρικού τομέα μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον κεντρικό τομέα της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα σχεδιάσουν τον κεντρικό τομέα της κάτω γνάθου πάνω σε ειδικό χαρτί .

6.2 ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ 32/42

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης και ρίζας γ. Μορφολογία της ρίζας δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Χειλική επιφάνεια - δ2. Γλωσσική επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Κοπτικό χείλος.	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του πλάγιου τομέα μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πλάγιο τομέα της κάτω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

6.3 ΚΥΝΟΔΟΝΤΑΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ 33/43

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης και ρίζας γ. Μορφολογία της ρίζας δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Χειλική επιφάνεια - δ2. Γλωσσική επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Κοπτικό χείλος	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του κυνόδοντα μέσα στο οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον κυνόδοντα της κάτω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

6.4 ΠΡΩΤΟΣ ΠΡΟΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ 34/44

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Μήκος ρίζας-μορφολογία δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του πρώτου προγομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα Παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πρώτο προγόμφιο της κάτω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

6.5 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΡΟΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ 35/45

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Μήκος ρίζας-μορφολογία δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια Α Τύπος Β Τύπος Γ Τύπος	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του δεύτερου προγομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία της ρίζας του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον δεύτερο προγόμφιο της κάτω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

6.6 ΠΡΩΤΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ 36/46

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του πρώτου γομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον πρώτο γομφίο της κάτω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.7 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 37/47

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του δεύτερου γομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον δεύτερο γομφίο της άνω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί .

5.8 ΤΡΙΤΟΣ ΓΟΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ 38/48

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Θέση του στον οδοντικό φραγμό β. Μήκος μύλης γ. Αριθμός ριζών, θέση τους και μορφολογία τους δ. Μορφολογία της μύλης - δ1. Παρειακή επιφάνεια - δ2. Υπερώια επιφάνεια - δ3. Εγγύς-άπω επιφάνεια - δ4. Μασητική επιφάνεια	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι η θέση του τρίτου γομφίου μέσα στον οδοντικό φραγμό 2) Πως είναι η μορφολογία των ριζών του 3) Πως είναι η μορφολογία της μύλης του στις διάφορες επιφάνειες.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες σχετικά με τον τρίτο γομφίο της κάτω γνάθου. Στη συνέχεια θα τον σχεδιάσουν πάνω σε ειδικό χαρτί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

7.1 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΝΕΟΓΙΛΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ
7.2 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΟΝΤΙΩΝ ΔΕΞΙΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΟΥ ΗΜΙΜΟΡΙΟΥ
7.3 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΟΝΤΙΩΝ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ των αντιστοίχων δοντιών της άνω και της κάτω γνάθου καθώς και οι διαφορές δεξιού και αριστερού ημιμορίου. Τέλος θα γνωρίσουν τις διαφορές μεταξύ δοντιών της μόνιμης και νεογιλής οδοντοφυίας. Με αυτό τον τρόπο οι μαθητές/ τριες θα γνωρίσουν περισσότερο την μορφολογία κάθε δοντιού και θα μάθουν να τα ξεχωρίζουν μεταξύ τους.

7.1 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΝΕΟΓΙΛΩΝ - ΜΟΝΙΜΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Διαφορές μεταξύ των μονίμων και νεογιλών δοντιών -ως προς το μέγεθος -ως προς τις ρίζες -ως προς το χρώμα -ως προς τον αυχένα -ως προς τα φύματα	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ των μονίμων και νεογιλών δοντιών	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms και διαφάνειες των μόνιμων και νεογιλών δοντιών και θα προσπαθήσουν μόνοι τους να εντοπίσουν τις διαφορές τους.

7.2 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΟΝΤΙΩΝ ΔΕΞΙΟΥ - ΑΡΙΣΤΕΡΟΥ ΗΜΙΜΟΡΙΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Διάκριση δοντιών δεξιού και αριστερού ημιμορίου από -την κύρτωση της μύλης -γωνία της μύλης -κατεύθυνση της ρίζας -θέση των φυμάτων	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Πως μπορούμε να ξεχωρίσουμε εάν ένα δόντι είναι αριστερό η δεξιό από -από τις γωνίες της μύλης -από την απόκλιση της ρίζας -από τη θέση των φυμάτων	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες των μονίμων και νεογιλών δοντιών και θα προσπαθήσουν μόνοι τους να εντοπίσουν ποια από αυτά είναι του δεξιού και ποια του αριστερού ημιμορίου

7.2 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΟΝΤΙΩΝ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α. Μορφολογικές διαφορές μεταξύ των τομέων β. Μορφολογικές διαφορές μεταξύ των κυνοδόντων γ. Μορφολογικές διαφορές μεταξύ των προγομφίων δ. Μορφολογικές διαφορές μεταξύ των γομφίων	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Πως μπορούμε να ξεχωρίσουμε εάν ένα δόντι είναι άνω ή κάτω γνάθου και αυτό είναι --τομέας --κυνόδοντας -- προγόμφιος --γομφίος	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms διαφάνειες και άτλαντες των μονίμων και νεογιλών δοντιών και θα προσπαθήσουν μόνοι τους να εντοπίσουν ποια από αυτά είναι της άνω και ποια της κάτω γνάθου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΑΙΜΑΤΩΣΗ -ΝΕΥΡΩΣΗ - ΣΥΓΚΛΕΙΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

8.1 ΑΙΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ
8.2 ΝΕΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ
7.3 ΣΥΓΚΛΕΙΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν με ποιες αρτηρίες και με ποια νεύρα γίνεται η αιμάτωση και η νεύρωση των δοντιών της άνω και της κάτω γνάθου αντίστοιχα. Ακόμα θα γνωρίσουν τη σύγκλειση των δοντιών καθώς και τους διάφορούς τρόπους σύγκλεισης που υπάρχουν.

8.1 ΑΙΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α.Αιμάτωση των δοντιών της κάτω γνάθου. β. Αιμάτωση των γομφίων και προγομφίων της άνω γνάθου γ. Αιμάτωση των τομέων και κυνοδόντων της άνω γνάθου	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Ποιες είναι οι αρτηρίες που αιματώνουν τα άνω και κάτω δόντια 2) Ποιες είναι οι φλέβες που απάγουν το αίμα και το μεταφέρουν πίσω στην καρδιά.	Οι μαθητές / τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms και διαφάνειες σχετικά με την αιμάτωση των δοντιών της άνω και κάτω γνάθου.

8.2 ΝΕΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α) Νεύρωση των δοντιών της κάτω γνάθου. β. Νεύρωση των δοντιών της κάτω γνάθου.	Οι μαθητές/ τριες να κατανοήσουν 1) Ποια είναι τα νεύρα που νευρώνουν τα δόντια της άνω γνάθου 2) Ποια είναι τα νεύρα που νευρώνουν τα δόντια της κάτω γνάθου..	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms και διαφάνειες σχετικά με την νεύρωση των δοντιών της άνω και κάτω γνάθου.

8.3 ΣΥΓΚΛΕΙΣΗ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
α) Σύγκλειση των δοντιών της άνω και κάτω γνάθου. β).Είδη σύγκλεισης. -Κεντρική σύγκλειση -Ψαλιδοδοντία -Λαβιδοδοντία -Οπισθοδοντία -Στεγοδοντία	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν 1) Τι είναι η σύγκλειση των γνάθων 2) Ποια είναι η φυσιολογική σύγκλειση των γνάθων 3) Ποιοι άλλοι τύποι σύγκλεισης υπάρχουν και πως είναι ο καθένας.	Οι μαθητές/ τριες θα παρακολουθήσουν ταινία και θα δουν cd roms και διαφάνειες σχετικά με την κεντρική σύγκλειση των γνάθων καθώς και τους άλλους τύπους μη φυσιολογικής σύγκλεισης.

Β Τ.Ε.Ε.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Β΄ Τάξη Α΄ κύκλου
ΜΑΘΗΜΑ : ΘΕΩΡΙΑ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΟΡΙΣΜΟΙ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των οδοντοτεχνικών υλικών. Γιατί αυτά πρέπει να είναι βιοσυμβατά όταν μπαίνουν στο στόμα του ανθρώπου. Θα γνωρίσουν ακόμα την εξέλιξη των υλικών αυτών και τις δυνατότητες που έχουν σήμερα στην λειτουργική και αισθητική αποκατάσταση μιας οδοντικής απώλειας.

1.1. ΟΡΙΣΜΟΙ-ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ιστορική ανασκόπηση των υλικών τα οποία βρήκαν εφαρμογή στην οδοντοτεχνία. 2. Ρόλος των οδοντοτεχνικών υλικών που μπαίνουν στο στόμα 3. Βιοσυμβατότητα των υλικών. 4. Δυνατότητες των σημερινών υλικών στην 5. Λειτουργική και αισθητική αποκατάσταση.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν 1. Ποιος είναι ο ρόλος των υλικών αυτών 2. Πότε ένα υλικό είναι βιοσυμβατό 3. Ποιες είναι οι σημερινές δυνατότητες των υλικών αποκατάστασης των δοντιών.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τις δυνατότητες που είχαν και που έχουν σήμερα τα οδοντοτεχνικά υλικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ :ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΥΨΟΥ- ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΑ

1. ΚΟΙΝΗ ΓΥΨΟΣ Η ΓΥΨΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΣ .
2. ΣΚΛΗΡΗ ΓΥΨΟΣ.
3. ΥΠΕΡΣΚΛΗΡΗ ΓΥΨΟΣ.
4. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΠΗΞΗΣ ΤΗΣ ΓΥΨΟΥ
5. ΑΝΑΜΕΙΞΗ ΤΗΣ ΓΥΨΟΥ
6. ΕΙΔΗ ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΩΝ
7. ΔΙΑΣΤΟΛΕΣ ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των διαφόρων προϊόντων γύψου καθώς και των πυροχωμάτων. Θα γνωρίσουν τις φυσικές και χημικές ιδιότητες του καθενός από αυτά. Επίσης πως γίνεται η ανάμειξη τους και ποιοι παράγοντες την επιταχύνουν ή την επιβραδύνουν.

2.1.ΚΟΙΝΗ ΓΥΨΟΣ Η ΓΥΨΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΣ .

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2.Χημικές ιδιότητες. 3.Φυσικές ιδιότητες. 4.Χρήση της στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση της κοινής γύψου. 2) Ποιες είναι οι χημικές ιδιότητές της. 3) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές της 4) Που χρησιμοποιείται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη χρήση της κοινής γύψου στην οδοντοτεχνία και στην συνέχεια θα δουν εκμαγεία κατασκευασμένα από κοινή γύψο

2.2. ΣΚΛΗΡΗ ΓΥΨΟΣ. (MOLDANO)

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2.Χημικές ιδιότητες. 3.Φυσικές ιδιότητες. 4.Χρήση της στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση της σκληρής γύψου. 2) Ποιες είναι οι χημικές ιδιότητές της. 3) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές της 4) Που χρησιμοποιείται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη χρήση της σκληρής γύψου στην οδοντοτεχνία και στην συνέχεια θα δουν εκμαγεία κατασκευασμένα από σκληρή γύψο.

2.3. ΥΠΕΡΣΚΛΗΡΗ ΓΥΨΟΣ. (VELMIX)

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2.Χημικές ιδιότητες. 3.Φυσικές ιδιότητες. 4.Χρήση της στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση της υπερσκληρής γύψου. 2) Ποιες είναι οι χημικές ιδιότητές της. 3) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές της 4) Που χρησιμοποιείται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη χρήση της υπερσκληρής γύψου στην οδοντοτεχνία και στην συνέχεια θα δουν εκμαγεία κατασκευασμένα από υπερσκληρή γύψο.

2.4. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΧΡΘΝΟ ΠΗΞΗΣ ΤΗΣ ΓΥΨΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Αναλογία νερού γύψου. 2. Διάρκεια χρόνου ανάμιξης 3. Θερμοκρασία του νερού. 4. Προσθήκη επιταχυντικών ή επιβραδυντικών ουσιών.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Ποιοι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την ταχύτητα πήξης της γύψου. 2. Ποιοι από αυτούς την επιταχύνουν και ποιοι την επιβραδύνουν.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν με την παρασκευή φυράματος κοινής γύψου. Επίσης θα παρασκευάσουν φύραμα με τη χρησιμοποίηση επιβραδυντικών και επιταχυντικών ουσιών.

2.5.ΑΝΑΜΕΙΞΗ ΤΗΣ ΓΥΨΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ανάμιξη της γύψου με μπολ και σπάθη. 2. Ανάμιξη της γύψου με μηχανικό αναδευτήρα. 3. Πλεονεκτήματα της δεύτερης μεθόδου..	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν: 1. Πως γίνεται η ανάμιξη της γύψου με μπολ και σπάθη. 2. Πως γίνεται η ανάμιξη της γύψου με μηχανικό αναδευτήρα . 3. Να κατανοήσουν τα πλεονεκτήματα της δεύτερης μεθόδου.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν με την παρασκευή φυράματος σκληρής γύψου με τη χρησιμοποίηση μπολ και σπάθης καθώς και μηχανικού αναδευτήρα. Στη συνέχεια θα συζητήσουν μεταξύ τους τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των δυο φυραμάτων.

2.6. ΕΙΔΗ ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Γενικά για τα πυροχώματα. 2. Τα φωσφορικά πυροχώματα. 3. Πυροχώματα συγκόλλησης. 4. Ανάμιξη των πυροχωμάτων με μηχανικό αναδευτήρα κενού αέρα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τις φυσικές και χημικές ιδιότητες των πυροχωμάτων. 2. Τις φυσικές και χημικές ιδιότητες των φωσφορικών πυροχωμάτων 3. Τον τρόπο ανάμιξης των πυροχωμάτων με μηχανικό αναδευτήρα κενού αέρα.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν με την παρασκευή πυροχώματος φωσφορικού τύπου με τη χρησιμοποίηση μηχανικού αναδευτήρα κενού αέρα..

2.7. ΔΙΑΣΤΟΛΕΣ ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κανονική διαστολή πήξης. 2. Θερμική διαστολή. 3. Υγροσκοπική διαστολή	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1. Τις διάφορες διαστολές των πυροχωμάτων. 2. Που οφείλεται η κάθε μια από αυτές 3. Γιατί μας είναι χρήσιμες αυτές οι διαστολές	Οι μαθητές και μαθήτριες θα συζητήσουν μέσα στην τάξη για τις διαστολές των πυροχωμάτων. Ακόμα θα συζητήσουν γιατί μας είναι χρήσιμες αυτέ οι διαστολές στην οδοντοτεχνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ : ΤΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΑ ΚΕΡΙΑ

1. ΚΕΡΙ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ
2. ΚΕΡΙ ΕΝΘΕΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΙΝΩΝ ΟΜΟΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΕΦΑΝΩΝ- ΓΕΦΥΡΩΝ
3. ΣΥΓΚΟΛΛΗΤΙΚΑ ΚΕΡΙΑ.
4. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΕΡΙΝΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΜΕΡΙΚΩΝ ΟΔΟ/ΧΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των διαφόρων κεριών τα οποία χρησιμοποιούμε στην οδοντοτεχνία. Θα γνωρίσουν όλα τα είδη κεριών τα οποία υπάρχουν σε ένα οδοντοτεχνικό εργαστήριο ,που χρησιμοποιείται το καθένα και τι ιδιότητες έχει.

3.1. ΚΕΡΙ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2. .Φυσικές ιδιότητες. 3. Σε ποια στάδια κατασκευής της ολικής και μερικής οδοντοστοιχίας χρησιμοποιείται.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση του κεριού των οδοντοστοιχιών. 2) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές του. 3) Που χρησιμοποιείται	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη χρήση του κεριού των οδοντοστοιχιών και στην συνέχεια θα δουν και θα κατασκευάσουν κέρινα ύψη οδοντοστοιχιών..

3.2. ΚΕΡΙ ΕΝΘΕΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΙΝΩΝ ΟΜΟΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΕΦΑΝΩΝ- ΓΕΦΥΡΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2. .Φυσικές ιδιότητες. 3. Που χρησιμοποιείται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση αυτών των κεριών. 2) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές τους. 3) Που χρησιμοποιούνται	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη χρήση αυτών των κεριών και στην συνέχεια θα δουν και θα κατασκευάσουν κέρινα ομοιώματα ένθετων και στεφανών.

3.3.ΣΥΓΚΟΛΛΗΤΙΚΑ ΚΕΡΙΑ.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2. .Φυσικές ιδιότητες. 3. Που χρησιμοποιούνται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση αυτών των κεριών. 2) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές τους. 3) Που χρησιμοποιούνται	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη χρήση αυτών των κεριών και στην συνέχεια θα πειραματιστούν με τη χρησιμοποίησή τους κολλώντας διάφορα κομμάτια γύψου.

3.4 ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΕΡΙΝΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΜΕΡΙΚΩΝ ΟΔΟ/ΧΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2. .Φυσικές ιδιότητες. 3. .Που χρησιμοποιούνται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση αυτών των κεριών. 2) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές τους. 3) Που χρησιμοποιούνται	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν με τη χρησιμοποίησή τους κατασκευάζοντας μείζονες συνδετήρες και άγκιστρα μερικών οδοντοστοιχιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΟΙ ΡΗΤΙΝΕΣ

1. ΘΕΡΜΟΠΟΛΥΜΕΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΑΚΡΥΛΙΚΕΣ ΡΗΤΙΝΕΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΗΣ ΟΛΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ
2. ΘΕΡΜΟΠΟΛΥΜΕΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΑΚΡΥΛΙΚΕΣ ΡΗΤΙΝΕΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΨΗΣ ΣΤΕΦΑΝΩΝ VENEER -ΓΕΦΥΡΩΝ VENEER ΚΑΙ ΟΛΙΚΩΝ ΑΚΡΥΛΙΚΩΝ ΣΤΕΦΑΝΩΝ.
3. ΑΥΤΟΠΟΛΥΜΕΡΙΖΟΜΕΝΣΕΣ ΑΚΡΥΛΙΚΕΣ ΡΗΤΙΝΕΣ .

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των διαφόρων ρητινών που χρησιμοποιούμε στην οδοντοτεχνία. Θα γνωρίσουν όλα τα είδη τους, ποιες ιδιότητες έχει η κάθε μια και που χρησιμοποιείται. Θα γνωρίσουν ακόμα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους καθώς και με ποιο τρόπο θα πρέπει να κατεργάζονται για να πάρουμε τα καλλίτερα αποτελέσματα.

4.1.ΘΕΡΜΟΠΟΛΥΜΕΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΑΚΡΥΛΙΚΕΣ ΡΗΤΙΝΕΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΗΣ ΟΛΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Χημική σύσταση. 2. .Φυσικές ιδιότητες. 3. Απαιτήσεις των οδοντιατρικών ρητινών. 4. Πολυμερισμός τους 5. Ογκομετρικές μεταβολές	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η χημική σύσταση των ρητινών. 2) Ποιες είναι οι φυσικές ιδιότητές τους και ποιες οι απαιτήσεις που έχουμε από αυτές. 3) Ποια τα στάδια πολυμερισμού τους και ποιες οι ογκομετρικές μεταβολές τους.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν φτιάχνοντας φύραμα θερμοπολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης και θα δουν τα διάφορα στάδια πολυμερισμού της.

4.2. ΘΕΡΜΟΠΟΛΥΜΕΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΑΚΡΥΛΙΚΕΣ ΡΗΤΙΝΕΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΨΗΣ ΣΤΕΦΑΝΩΝ VENEER -ΓΕΦΥΡΩΝ VENEER ΚΑΙ ΟΛΙΚΩΝ ΑΚΡΥΛΙΚΩΝ ΣΤΕΦΑΝΩΝ.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η σύνθεσή τους 2. Οι φυσικομηχανικές τους ιδιότητες. 3. Ρητίνες που χρησιμοποιούνται για παρασκευή όψεων με τη μέθοδο του ivomat. 4. Πολυμερισμός τους 5. Ογκομετρικές μεταβολές	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η σύνθεσή τους. 2) Ποιες είναι οι φυσικομηχανικές τους ιδιότητες. 3) Τι διαφορές έχουν οι ρητίνες που χρησιμοποιούνται με τη μέθοδο του ivomat. 4) Ποια τα στάδια πολυμερισμού τους και ποιες οι ογκομετρικές μεταβολές τους	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν φτιάχνοντας φύραμα θερμοπολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης. το οποίο θα τοποθετήσουν σε στεφάνη veneer με τη μέθοδο του ivomat

4.3.ΑΥΤΟΠΟΛΥΜΕΡΙΖΟΜΕΝΣΕΣ ΑΚΡΥΛΙΚΕΣ ΡΗΤΙΝΕΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η σύνθεσή τους 2. Οι φυσικομηχανικές τους ιδιότητες. 3. Που χρησιμοποιούνται. 4. Πολυμερισμός τους 5. Ογκομετρικές μεταβολές. 6. Αντοχή τους στις πιέσεις 7. Διαφορές τους από τις θερμοπολυμεριζόμενες ακρυλικές ρητίνες	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι η σύνθεσή τους. 2) Ποιες είναι οι φυσικομηχανικές τους ιδιότητες. 3) Τι διαφορές έχουν οι ρητίνες από τις θερμοπολυμεριζόμενες ακρυλικές ρητίνες. 4) Ποια τα στάδια πολυμερισμού τους και ποιες οι ογκομετρικές μεταβολές τους	Οι μαθητές και μαθήτριες θα πειραματιστούν φτιάχνοντας φύραμα αυτοπολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης, με το οποίο θα κατασκευάσουν ατομικό δισκάριο ολικής οδοντοστοιχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ : ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

1. ΟΡΙΣΜΟΙ - ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ
2. ΕΙΔΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των διαφόρων διαχωριστικών μέσων που χρησιμοποιούμε στην οδοντοτεχνία. Θα γνωρίσουν όλα τα είδη τους, ποιες ιδιότητες έχει το κάθε ένα από αυτά και σε ποιο στάδιο χρησιμοποιείται. Ακόμα ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που έχει το καθένα.

5.1.ΟΡΙΣΜΟΙ - ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Διαχωριστικά μέσα. 2. Ιδιότητές. 3. Η χρήση τους στην οδοντοτεχνία	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Γιατί χρησιμοποιούμε τα διαχωριστικά υλικά. 2) Ποιες πρέπει να είναι οι ιδιότητες. 3) Που τα χρησιμοποιούμε	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με τον τρόπο χρήσης των διαχωριστικών υλικών. Επίσης να χρησιμοποιήσουν αυτούσια και άλλα εποπτικά μέσα διδασκαλίας.

5.2. ΕΙΔΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ποια είναι τα σπουδαιότερα διαχωριστικά που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο. (Φύλο κασσιτέρου-πυριτικό νάτριο-διάλυμα αλγινικού νατρίου κ.ά) 2. Που χρησιμοποιείται το καθένα από αυτά και με ποιο τρόπο. 3. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που έχει το καθένα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Που χρησιμοποιείται το κάθε διαχωριστικό υλικό και με ποιο τρόπο. 2) Ποια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα έχει το καθένα.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετικά με το που χρησιμοποιούνται τα διάφορα διαχωριστικά στο εργαστήριο. Επίσκεψη των μαθητών/ τριων στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ : ΕΚΤΡΙΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΙΛΒΩΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

1. ΟΡΙΣΜΟΙ-ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ
2. ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των υλικών αυτών και που τα χρησιμοποιούμε. Θα γνωρίσουν όλα τα είδη τους, ποιες ιδιότητες έχει το κάθε ένα από αυτά ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του.

5.1.ΟΡΙΣΜΟΙ - ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Εκτριπτικά και στιλβωτικά υλικά. 2. Οι διαφορές μεταξύ τους. 3. Οι ιδιότητές τους. 4. Που χρησιμοποιούνται στην οδοντοτεχνία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Γιατί χρησιμοποιούμε τα εκτριπτικά και στιλβωτικά υλικά. 2) Ποιες είναι οι διαφορές που έχουν 3) Ποιες πρέπει να είναι οι ιδιότητες τους. 4) Που τα χρησιμοποιούμε.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τον τρόπο χρήσης των εκτριπτικών και στιλβωτικών υλικών, μετά συμπληρώνουν σχετικό πίνακα με διαφορές και ιδιότητες

5.2. ΕΙΔΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Τα σπουδαιότερα εκτριπτικά και στιλβωτικά υλικά που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο. 2. Η χρήση τους 3. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του καθενός.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Που χρησιμοποιείται το κάθε εκτριπτικό και στιλβωτικό υλικό και με ποιο τρόπο. 2) Ποια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα έχει το καθένα από αυτά.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με το που χρησιμοποιούνται τα διάφορα εκτριπτικά και στιλβωτικά υλικά στο εργαστήριο. Επίδειξη των υλικών στη τάξη και άσκηση με τη συμμετοχή των μαθητών/ τριων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ :ΚΡΑΜΑΤΑ

1. . ΟΡΙΣΜΟΙ-ΤΥΠΟΙ ΚΡΑΜΑΤΩΝ
2. ΤΑ ΚΡΑΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΥ
3. ΤΑ ΠΑΛΛΑΔΙΟΥΧΑ ΚΡΑΜΑΤΑ
4. ΚΡΑΜΑΤΑ ΜΗ ΕΥΓΕΝΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
5. ΤΑ ΚΡΑΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΣΚΕΛΕΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΡΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ
6. ΟΙ ΜΕΤΑΛΛΟΚΟΛΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΑ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν τι είναι κράμα και πως σχηματίζεται. Με ποιο τρόπο μπορούμε να βελτιώσουμε τις ιδιότητές του για να μπορεί αυτό να είναι ανθεκτικό στις πιέσεις και βιοσυμβατό. Θα γνωρίσουν όλα τα είδη κραμάτων που χρησιμοποιούνται σήμερα στην οδοντοτεχνία , τι ιδιότητες έχει το καθένα από αυτά και για ποιο σκοπό χρησιμοποιείται.

7.1.ΟΡΙΣΜΟΙ-ΤΥΠΟΙ ΚΡΑΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Γενικά για τα μέταλλα. 2. Η κρυσταλλική δομή των μετάλλων. 3. Τι είναι κράμα και πως παρασκευάζεται. 4. Τύποι κραμάτων. 5. Βελτίωση των μηχανιών ιδιοτήτων των μετάλλων με την κραματοποίηση. 6. Βελτίωση των φυσικομηχανικών ιδιοτήτων των κραμάτων με την θερμική και ψυχρή κατεργασία.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Πως είναι η δομή των μετάλλων. 2) Πως παρασκευάζονται τα κράματα και πόσους τύπους έχουμε. 3) Πως μπορούμε να βελτιώσουμε τις φυσικομηχανικές ιδιότητες ενός κράματος.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την παρασκευή κραμάτων από διάφορα μέταλλα και στη συνέχεια θα λιώσουν μέταλλα στο εργαστήριο. Θα γίνει επίδειξη από τον Καθηγητή/ τρια και οι μαθητές/ τριες θα συμπληρώσουν σχετικό ερωτηματολόγιο.

7.2. ΤΑ ΚΡΑΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Γενικά για τα κράματα χρυσού. 2. Οι τέσσερις τύποι κραμάτων χρυσού σύμφωνα με τη Διεθνή Οδοντιατρική Ομοσπονδία. (μαλακά-μετρίως σκληρά, σκληρά και πολύ σκληρά.) 3. Κράματα χρυσού για χυτές εργασίες. (κράματα με χαμηλή περιεκτικότητα σε χρυσό) 4. Κράματα χρυσού για μεταλλοκεραμικές εργασίες.(κράματα σε υψηλή περιεκτικότητα σε χρυσό.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποιοι είναι οι τύποι των κραμάτων χρυσού ανάλογα με την περιεκτικότητά τους σε χρυσό. 2) Ποια κράματα χρησιμοποιούμε για χυτές εργασίες. 3) Ποια κράματα χρησιμοποιούμε για μεταλλοκεραμικές εργασίες.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την παρασκευή κραμάτων χρυσού διαφόρων τύπων και θα δουν εργασίες φτιαγμένες με αυτά τα κράματα.

7.3 ΤΑ ΠΑΛΛΑΔΙΟΥΧΑ ΚΡΑΜΑΤΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Τα παλλαδιούχα κράματα.. 2. Παλλαδιούχα κράματα που χρησιμοποιούνται για κατασκευή χυτών εργασιών. 3. Παλλαδιούχα κράματα που χρησιμοποιούνται για κατασκευή μεταλλοκεραμικών εργασιών (κράματα χρυσού-παλλαδίου-αργύρου και παλλαδίου αργύρου)	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Τι είναι τα παλλαδιούχα κράματα. 2) Ποια κράματα παλλαδίου χρησιμοποιούμε για χυτές εργασίες. 3) Ποια κράματα παλλαδίου χρησιμοποιούμε για μεταλλοκεραμικές εργασίες.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την παρασκευή κραμάτων παλλαδίου και θα δουν εργασίες φτιαγμένες με αυτά τα κράματα.

7.4 ΚΡΑΜΑΤΑ ΜΗ ΕΥΓΕΝΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Βιοσυμβατότητα των κραμάτων.. 2. Οι φυσικομηχανικές τους ιδιότητες. 3. Η χρήση τους σήμερα στην οδοντοτεχνία. 4. Κίνδυνοι που υπάρχουν κατά την κατεργασία τους στο εργαστήριο. 5. Κράματα μη ευγενών μετάλλων για χυτές εργασίες (κράματα νικελίου χρωμίου) 6. Κράματα μη ευγενών μετάλλων για μεταλλοκεραμικές εργασίες. (Κράματα νικελίου-χρωμίου και κράματα τιτανίου)	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Γιατί πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στη χρήση των μη ευγενών μετάλλων. 2) Ποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ των φυσικομηχανικών ιδιοτήτων των ευγενών και μη ευγενών μετάλλων. 3) Ποια κράματα μη ευγενών μετάλλων χρησιμοποιούμε για χυτές και μεταλλοκεραμικές εργασίες.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την παρασκευή κραμάτων μη ευγενών μετάλλων και θα συζητήσουν στην τάξη μεταξύ τους τα βασικά μειονεκτήματά τους..

7.5. ΤΑ ΚΡΑΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΣΚΕΛΕΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΡΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κράματα κοβαλτίου-χρωμίου 2. Οι φυσικοχημικές τους ιδιότητες. 3. Η κατεργασία τους στο εργαστήριο και οι κίνδυνοι που υπάρχουν.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι τα κράματα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του μεταλλικού σκελετού των βάσεων των μερικών οδοντοστοιχιών. 2) Ποιες διαφορές υπάρχουν με τα άλλα κράματα των μη ευγενών μετάλλων.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την παρασκευή κραμάτων μη ευγενών μετάλλων και θα δουν σκελετούς μερικών οδοντοστοιχιών.

7.6. ΟΙ ΜΕΤΑΛΛΟΚΟΛΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κόλληση. 2. Οι ιδιότητες μια κόλλησης. 3. Ρευστοποιητικά που χρησιμοποιούνται κατά τις κολλήσεις και ποιος είναι ο ρόλος τους 4. Αντιρροϊκά των μεταλλοκολλήσεων. 5. Χρυσοκολλήσεις 6. Κολλήσεις για τα κράματα παλλαδίου 7. Κολλήσεις για τα μη ευγενή κράματα.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Τι είναι η κόλληση και ποιες οι ιδιότητές της. 2) Τι είναι τα ρευστοποιητικά και ποιος ο ρόλος τους. 3) Τι είναι τα αντιρροϊκά και ποιος ο ρόλος τους 4) Ποια είδη κολλήσεων υπάρχουν.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τον τρόπο που γίνεται η κόλληση κάποιου κράματος..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ : ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ

1. 1.ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ
2. 2.ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ
3. ΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ - ΜΕΤΑΛΛΟΥ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να δώσει στους μαθητές και στις μαθήτριες να κατανοήσουν τι είναι η πορσελάνη από τι αποτελείται και γιατί αυτή θεωρείται σήμερα το καλλίτερο βιοσυμβατό υλικό που υπάρχει. Θα γνωρίσουν πώς γίνεται η συγκράτηση της πορσελάνης με το μεταλλικό σκελετό και ποιες είναι η βασικές της διαφορές από τις ακρυλικές ρητίνες.

8.1. ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Η παρασκευή της πορσελάνης. 2. Τα κυριότερα ορυκτά που περιέχονται στη σύστασή της. (άστριος-χαλαζίας-καολίνης-άργιλος) και οι ιδιότητες που προσδίδει το καθένα από αυτά τα ορυκτά στην πορσελάνη. 3. Υλικά που χρησιμοποιούνται για τον χρωματισμό της πορσελάνης. 4. Υλικά που χρησιμοποιούνται για το γυάλισμα (γλασάρισμα) της πορσελάνης.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποια είναι τα βασικά ορυκτά από τα οποία κατασκευάζεται η πορσελάνη και τι ιδιότητες της δίνει το καθένα από αυτά. 2) Ποια επιπλέον υλικά χρησιμοποιούμε για να την χρωματίσουμε και να την γυαλίσουμε.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τον τρόπο που γίνεται η παρασκευή της πορσελάνης και θα δουν τα διάφορα υλικά που χρησιμοποιούμε για τον χρωματισμό και το γυάλισμά της.

8.2. ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Σκληρότητα. 2. Η αντοχή της στην κάμψη. 3. Διαφορές της με τις ακρυλικές ρητίνες (πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα). 4. Είδη πορσελάνης ανάλογα με την θερμοκρασία κατεργασίας τους (υψηλών θερμοκρασιών -μέσων θερμοκρασιών- χαμηλών θερμοκρασιών).	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Ποιες είναι οι φυσικομηχανικές ιδιότητες της πορσελάνης.. 2) Ποια τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματά τους με τις ακρυλικές ρητίνες. 3) Πόσα είδη πορσελανών έχουμε ανάλογα με την θερμοκρασία κατεργασίας τους.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τις φυσικομηχανικές ιδιότητες της πορσελάνης και θα συζητήσουν στη τάξη μεταξύ τους για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους με τις ακρυλικές ρητίνες.

8.3. ΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ - ΜΕΤΑΛΛΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Δεσμός της πορσελάνης με τον μεταλλικό σκελετό. 2. Ο χημικός δεσμός. 3. Η μικρομηχανική συγκράτηση. 4. Οι δυνάμεις διαβροχής.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν: 1) Με ποιους τρόπους γίνεται η συγκράτηση της πορσελάνης με το μεταλλικό σκελετό. 2) Ποιες από αυτές τις δυνάμεις είναι οι ισχυρότερες και γιατί.	Οι μαθητές και μαθήτριες θα παρακολουθήσουν ταινία και c.d. roms σχετικά με τις δυνάμεις συγκράτησης της πορσελάνης με τον μεταλλικό σκελετό.

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ

Β΄ ΤΑΞΗ - 1ΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Φ Υ Σ Ι Κ Ο Θ Ε Ρ Α Π Ε Ι Α

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Η Φυσικοθεραπεία αποτελεί έναν επιστημονικό και επαγγελματικό κλάδο μέσα στα επαγγέλματα υγείας.
Η Φυσικοθεραπεία είναι μία θεραπευτική μέθοδος η οποία ασχολείται με την αποκατάσταση κινητικών προβλημάτων και όχι μόνον. Απαιτεί υψηλής ποιότητος γνώσεις ανατομίας, φυσιολογίας, κινησιολογίας και παράλληλα ικανοποιητική εμπειρία προκειμένου να μπορέσει ο φυσικοθεραπευτής να αξιολογήσει αντικειμενικά, το δυνατόν, και να επιλέξει και οργανώσει την λειτουργική και κινητική αποκατάσταση του ατόμου.
Ο Φυσικοθεραπευτής σε συνεργασία με την ομάδα αποκατάστασης εξειδικεύεται στην χρήση των διαφόρων οργάνων ,ηλεκτρονικών και μηχανικών, τα οποία και χρησιμοποιεί αναλόγως της κρίσεώς του.

Το αναλυτικό πρόγραμμα της φυσικοθεραπείας προορίζεται για τους μαθητές και τις μαθήτριες του τμήματος **Βοηθών Φυσικοθèραπευτών των Τ.Ε.Ε. στον 1° κύκλος της Β' τάξης και στον 2° Κύκλο**

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές /τριες βασικές γνώσεις για την ιστορική εξέλιξη της ορθοπαιδικής και το αντικείμενό της. Ειδικότερα να μπορέσουν να κατανοήσουν ορισμένες ενότητες οι οποίες είναι πολύ βασικές για την περαιτέρω απασχόλησή τους στην υποστήριξη των φυσικοθεραπευτηρίων.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Οστά [βασικές γνώσεις] α. Ιδιότητες – σύσταση του οστού β. Αύξηση των οστών γ. Διάπλαση των οστών δ. Μεταβολισμός των οστών	Στόχος της ενότητας αυτής είναι , οι μαθητές /τριες χρησιμοποιώντας τις γνώσεις από τον προηγούμενο χρόνο , να γνωρίσουν κάποια στοιχεία για τα οστά που θα τους φανούν χρήσιμα στην συνέχεια.	Χρησιμοποιώντας τα εποπτικά μέσα του σχολείου προτείνεται να γνωρίσουν αρκετά πράγματα για τα οστά. Να προσπαθήσουν ζωγραφίζοντας να αναπαραστήσουν όσο γίνεται καλύτερα διάφορα οστά και θα βοηθηθούν με ερωτήσεις και απαντήσεις κατά την διάρκεια του μαθήματος.
2. Κακώσεις του μυοσκελετικού συστήματος α. Κατάγματα [γενικές γνώσεις] 1. Ταξινόμηση των καταγμάτων 2. Κλινική εικόνα κατάγματος 3. Πώρωση ενός κατάγματος 4. Θεραπεία ενός κατάγματος 5. Επιπλοκές καταγμάτων	Στόχος της ενότητος αυτής είναι οι μαθητές να αποκτήσουν αρκετές γνώσεις πάνω στα κατάγματα έτσι ώστε να είναι σχετικά εύκολο για αυτούς να δουλέψουν κοντά σε έναν καταγματία. Ιδιαίτερη προσοχή δέον να δοθεί στην θεραπεία, την αποκατάσταση και τις πιθανές επιπλοκές ενός κατάγματος με την χρήση παραδειγμάτων από τον εκπαιδευτικό.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων του σχολείου. Με την χρήση εικόνων , ακτινογραφιών από τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς και προσωπικών μαρτυριών θα μπουν στο πνεύμα των κακώσεων αυτών. Επίσκεψη σε νοσοκομείο ή εξωτερικά ιατρεία θα είναι πολύ χρήσιμη.
3. α. Διαστρέμματα **β. Εξαρθρήματα**	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να μάθουν οι μαθητές τον ορισμό και να γνωρίσουν την κλινική εικόνα των πολύ συχνών αυτών κακώσεων.	Με την χρήση των εποπτικών μέσων της σχολικής μονάδος , θα γνωρίσουν με απλά λόγια τον μηχανισμό των κακώσεων αυτών . Θα αναφερθούν προσωπικές εμπειρίες των μαθητών και να γίνουν εάν είναι δυνατόν και επισκέψεις σε ένα νοσοκομείο.
4.Κακώσεις της σπονδυλικής στήλης α. Γενικά στοιχεία β. Μηχανισμοί κακώσεων της Σ.Σ. – Κατάγματα γ. Κακώσεις της αυχενικής μοίρας [Α.Μ.Σ.Σ.] δ. Κακώσεις της θωρακικής μοίρας [Θ.Μ.Σ.Σ.] ε. Κακώσεις της οσφυικής μοίρας [Ο.Μ.Σ.Σ.]	Στόχος της ενότητος αυτής είναι οι μαθητές/τριες του τμήματος υποστήριξης φυσικοθεραπευτηρίου να κατανοήσουν την ανατομία της Σ.Σ. και τις πιθανές κακώσεις που δύνανται να συμβούν . Ακόμη να γνωρίσουν την κλινική εικόνα στις διάφορες περιπτώσεις .	Προτείνεται να γίνει αναφορά σε προσωπικές εμπειρίες , και εποπτικό υλικό θα είναι μεγάλο βοήθημα . Σύνδεση κλινικής εικόνας σε κακώσεις και φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
5. Κακώσεις άνω άκρου α. Γενικά στοιχεία β. Μηχανισμοί κακώσεων [κατάγματα-εξαρθρήματα] γ. Κατάγματα Περιοχής ώμου δ. Κατάγματα Περιοχής αγκώνα ε. Κατάγματα πηχεοκαρπικής - άκρας χείρας στ. Εξαρθρήματα ωμικής ζώνης ζ. Ρήξεις τενόντων η. Κακώσεις περιφερικών νεύρων	Στόχος της ενότητος αυτής είναι η γνώση της ανατομίας και των μηχανισμών των κακώσεων στο άνω άκρο .	Με την χρήση των εποπτικών μέσων της μονάδος , ακτινογραφίες και σχέδια οι μαθητές /τριες θα γνωρίσουν τους μηχανισμούς κάκωσης και θα αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες .
6. Κακώσεις κάτω άκρου α. Γενικά στοιχεία β. Μηχανισμός κακώσεων,[κατάγματα – εξαρθρήματα] γ. Κατάγματα Περιοχής ισχίου δ. Κατάγματα Περιοχής γόνατος ε. Κατάγματα ποδοκνημικής – ταρσού στ. Εξαρθρήματα περιοχής γόνατος ζ. Κακώσεις μαλακών μορίων γόνατος	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να μάθουν οι μαθητές /τριες, αναλυτικά την ανατομία του κάτω άκρου και τις κακώσεις που μπορεί να συμβούν. Επιπροσθέτως θα μάθουν τους μηχανισμούς των κακώσεων αυτών πράγμα που θα τους βοηθήσει σημαντικά στην κατανόηση της θεραπείας και της φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης.	Θα χρησιμοποιηθούν τα εποπτικά μέσα του σχολείου και ακτινογραφίες από πραγματικές κακώσεις. Οι μαθητές θα προσπαθήσουν να καταλάβουν τους μηχανισμούς των κακώσεων ζωγραφίζοντας και έχοντας στην διάθεσή τους και ηλεκτρονικό υπολογιστή.
7.Κακώσεις της σπονδυλικής στήλης [Σ.Σ.] α. Γενικά στοιχεία β. Μηχανισμοί των κακώσεων [κατάγματα-εξαρθρήματα] γ. Κακώσεις της Αυχενικής μοίρας [Α.Μ.Σ.Σ.] δ. Κακώσεις της Θωρακικής μοίρας [Θ.Μ.Σ.Σ.] ε. Κακώσεις της Οσφυικής μοίρας [Ο.Μ.Σ.Σ.]	Στόχος της ενότητος αυτής είναι , οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν όσο γίνεται καλύτερα την ανατομία της Σ.Σ. και τις κακώσεις της . Ακόμη να μάθουν τους μηχανισμούς των καταγμάτων και των εξαρθρημάτων της Σ.Σ. , για να έχουν την δυνατότητα να καταλάβουν καλύτερα τις δυνατότητες που παρέχονται για την αποκατάσταση τους στον επόμενο κύκλο σπουδών.	Θα χρησιμοποιηθούν τα εποπτικά μέσα του σχολείου , ηλεκτρονικός υπολογιστής και ακτινογραφίες από κακώσεις της Σ.Σ. . Θα αναφερθούν προσωπικές εμπειρίες και θα γίνουν ερωτήσεις και απαντήσεις κατά την διάρκεια του μαθήματος πάντα με την καθοδήγηση του υπεύθυνου εκπαιδευτικού.

2. ΜΑΛΑΞΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι , οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν συγκεκριμένες γνώσεις του δέρματος , του κυκλοφορικού συστήματος και των τεχνικών που μπορεί ο φυσικοθεραπευτής να χρησιμοποιήσει ,καθώς και την επίδραση κάθε μίας τεχνικής .
Ακόμη οι μαθητές / τριες θα μάθουν την γενικότερη θέση της μάλαξης μέσα στην φυσικοθεραπευτική συνεδρία.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Γενικά περί του δέρματος α. Στοιβάδες του δέρματος β. Υποδόριος ιστός γ. Ιδιότητες του δέρματος δ. Κυκλοφορικό σύστημα ε. Λεμφικό σύστημα	Στόχος της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές /τριες γνώσεις πάνω στο δέρμα , με την χρήση των εποπτικών μέσων της μονάδος . Στην συνέχεια θα γίνει μία αναδρομή στο κυκλοφορικό-λεμφικό σύστημα έτσι ώστε να γίνει αργότερα ευκολότερα κατανοητός ο τρόπος επίδρασης της μάλαξης.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων, διαφανειών, ατομικών χαρτών, εικόνες από βιβλία κ.α.
2. Μάλαξη α. Ορισμός β. Ιστορική αναδρομή γ. Γενικές οδηγίες και βασικοί κανόνες μάλαξης δ. Είδη μάλαξης	Στόχος της ενότητας αυτής είναι , οι μαθητές /τριες να γνωρίσουν βασικά στοιχεία της μάλαξης και ποιές προϋπόθεσης πρέπει να τηρούνται ώστε να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα κατά την διάρκεια μίας συνεδρίας.	Προτείνεται να γίνει επίδειξη των μαλάξεων και άσκηση των μαθητών/τριων.
3. α. Ενδείξεις μάλαξης β. Αντενδείξεις μάλαξης γ Επίδραση της μάλαξης σε ιστούς, όργανα, συστήματα δ. Επίδραση της μάλαξης στον ουλώδη ιστό ε. Επίδραση της μάλαξης στο δέρμα	Στόχος της ενότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες την χρήση της μάλαξης σε διάφορα περιστατικά , καθώς και την επίδρασή της στους ιστούς του σώματός μας έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα της διαφορικής χρήσης της.	Στην διάρκεια του εργαστηρίου οι μαθητές /τριες προτείνεται να έχουν την δυνατότητα, γνωρίζοντας θεωρητικά για το δέρμα και τους ιστούς , με εποπτικά μέσα να καταλάβουν την σημασία της σε κάθε στάδιο της αποκατάστασης .
4. α. Τεχνική της μάλαξης β. Γενική μάλαξη γ. Τοπική μάλαξη δ. Γενικά για τους χειρισμούς της μάλαξης	Στόχος της ενότητος αυτής είναι , οι μαθητές /τριες να μάθουν τις βασικές τεχνικές για την μάλαξη σε διάφορα μέρη του ανθρωπίνου σώματος , καθώς και γενικά στοιχεία που αφορούν χειρισμούς οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν .	Προτείνεται επίδειξη των βασικών τεχνικών της μάλαξης και άσκηση των μαθητών/τριων
5.Ταξινόμηση και περιγραφή των διαφόρων χειρισμών α. Πιέσεις β. Πλήξεις γ. Δονήσεις	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να μπουν οι μαθητές /τριες στο βασικό περιεχόμενο της μάλαξης , που είναι οι διάφοροι χειρισμοί. Ερωτήσεις και απαντήσεις κατά την διάρκεια του μαθήματος και η χρησιμοποίηση των μαθητών εναλλάξ σαν μοντέλα στην πρακτική εκμάθηση των διαφόρων χειρισμών .	Καλό θα είναι να γίνει επίδειξη των διαφόρων χειρισμών στην τάξη (πιέσεις, πλήσξεις, δονήσεις) και να εξασκηθούν οι μαθητές/τριες μέσα στην τάξη.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
6. Πιέσεις **Τεχνική και επίδραση των επί μέρους χειρισμών** α. Θωπείες β. Ανατρίψεις γ. Επιβολές δ. Ζυμώματα	Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν ξεχωριστά την τεχνική αυτή και τον χωρισμό της .	Προτείνεται να γίνει επίδειξη χειρισμών πιέσεων μέσα στην τάξη (Θωπείες, ανατρίψεις, επιβολές, ζυμώματα). Στην συνέχεια κάνοντας τα μοντέλα μεταξύ τους, οι μαθητές/τριες θα μάθουν πρακτικά και τον τρόπο εφαρμογής της.
7. Πλήξεις **Τεχνική και επίδραση των επί μέρους χειρισμών** α. Πελεκισμοί β. Κονδυλισμοί γ. Ραπίσματα δ. Δακτυλικές επικρούσεις ε. Τσιμπήματα στ. Βεντούζες ζ. Πλαταγίσματα	Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν την τεχνική αυτή και τον χωρισμό της .	Επίδειξη της τεχνικής των επιμέρους χειρισμών των πλήξεων και άσκηση των μαθητών/τριών. Κάνοντας το μοντέλο ο καθένας θα μπορέσει να καταλάβει την σημασία της και να μάθει πρακτικά τον τρόπο εφαρμογής της.

3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ – ΚΙΝΗΣΙΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος αυτού, είναι να κατανοήσουν οι μαθητές / τριες όσο πιο διεξοδικά γίνεται, τον μηχανισμό κίνησης του ανθρωπίνου σώματος. Έμφαση θα δοθεί στις μεγάλες αρθρώσεις χωρίς όμως να παραμεληθούν οι μικρότερες.

Πρόκειται για θεμελιώδεις γνώσεις, αφού η επιστήμη της φυσικοθεραπείας ασχολείται κυρίως με κινητικά προβλήματα.

Η άριστη λοιπόν γνώση του κινητικού μηχανισμού συνολικά και εν μέρει, είναι απαραίτητη.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Εισαγωγή στο μυοσκελετικό σύστημα Α. Γενικές γνώσεις, χρησιμότης Β. Η άρθρωση σαν λειτουργική μονάδα του μυοσκελετικού συστήματος Γ. Αρθρώσεις. Είδη και ταξινόμησή τους.	Στόχος είναι η εισαγωγή των μαθητών / τριών στο ρόλο του μυοσκελετικού συστήματος Επίσης η κατανόηση της θεμελιώδους σημασίας της άρθρωσης σαν δομική μονάδα του μυοσκελετικού.	Χρήση εποπτικού υλικού της σχολικής μονάδας, όπως χαρτών, προπλασμάτων, σκελετού. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα θα βοηθήσουν στην κατανόηση των ανωτέρω.
2.Σπονδυλική στήλη [Σ.Σ.] Α. Σπονδυλική στήλη και βιομηχανικές παρατηρήσεις σαν σύνολο Β. Κινήσεις της Σ.Σ. συνολικά και ανά μοίρα. Ιδιαιτερότητες αυτών. Γ. Μυϊκά συστήματα που κινούν την Σ.Σ.	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να γίνει κατανοητός ο τρόπος κίνησης της Σ.Σ. και να γίνει αναφορά σε συγκεκριμένα ανατομικά στοιχεία [μεσοσπονδύλιος δίσκος]. Ακόμη να γνωρίσουν τις βιομηχανικές ιδιαιτερότητες κάθε μοίρας της Σ.Σ.	Με την χρήση του εποπτικού υλικού οι μαθητές/τριες θα γνωρίσουν τις κινήσεις της Σ.Σ. και θα αναλύσουν τα μυικά συστήματα τα οποία δραστηριοποιούνται για τις κινήσεις αυτές.
3. Λεκάνη Α. Γενικά στοιχεία, ονοματολογία των κινήσεων της λεκάνης. Β. Σχέση λεκάνης και Σ.Σ. Γ. Μυικά συστήματα που κινούν την λεκάνη	Με την ενότητα αυτή πρέπει να γίνει κατανοητή η σχέση λεκάνης –Σ.Σ.- κάτω άκρων σαν μέρη ενός συνόλου τα οποία αλληλοεπηρεάζονται. Κατανόηση των μυικών συστημάτων που κινούν την λεκάνη	Παρουσίαση των κινήσεων στην λεκάνη στους μαθητές /τριες, κάνοντας και χρήση του εποπτικού υλικού. Ανάλυση των μυικών συστημάτων που εργάζονται για τις κινήσεις της λεκάνης. Παραδείγματα, ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα.
4. Άνω άκρο – ωμική ζώνη Α. Γενικά στοιχεία για την ωμική ζώνη,αρθρώσεις και οστά Β. Ονοματολογία κινήσεων Γ. Βιομηχανικές ιδιαιτερότητες ωμοβραχιόνιος ρυθμός Δ. Μύες που κινούν τις αρθρώσεις	Στόχος μας είναι η κατανόηση της πολυπλοκότητας της περιοχής και των πολλών συνδυασμένων κινήσεων που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της κίνησης του άνω άκρου.	Παρουσίαση των κινήσεων των αρθρώσεων της ωμικής ζώνης. Ανάλυση της μυικής ενέργειας που απαιτείται με παραδείγματα τα οποία θα εκτελούνται από τους /τριες από διάφορες θέσεις.
5. Αγκώνας Α. Αρθρώσεις της περιοχής του αγκώνα. Οστά αυτής. Β. Ονοματολογία των κινήσεων των αρθρώσεων της περιοχής Γ. Μυϊκά συστήματα που ενεργοποιούνται	Στόχος της ενότητος αυτής είναι η κατανόηση του τρόπου κίνησης των αρθρώσεων της περιοχής του αγκώνα. Κατανόηση των μυικών ομάδων που ενεργοποιούνται.	Χρήση του εποπτικού υλικού του σχολείου. Παρουσίαση των κινήσεων από τους εκπαιδευτικούς στους /τριες και εκτέλεση αυτών των κινήσεων από αυτούς. Παραδείγματα και ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
6. Άκρα χείρα Α. Γενικά στοιχεία , αρθρώσεις αυτής ,οστά που τις σχηματίζουν . Β. Ονοματολογία κινήσεων Γ. Μυϊκά συστήματα που ενεργοποιούνται .	Να καταλάβουν οι μαθητές/τριες τις αρθρώσεις που αποτελούν την άκρα χείρα καθώς και τους πολλούς μύες που ενεργοποιούνται .	Παρουσίαση των κινήσεων που γίνονται στις αρθρώσεις της άκρας χείρας . Ανάλυση των μυικών ομάδων που ενεργοποιούνται . Παραδείγματα με τους μαθητές/τριες σαν μοντέλα Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
7. Κάτω άκρο – ισχίο Α. Γενικά στοιχεία και ονοματολογία των κινήσεων Β. Μυικά συστήματα που ενεργοποιούνται	Στόχος μας είναι να καταλάβουν οι μαθητές/τριες τον σημαντικό τρόπο της κίνησης της άρθρωσης του ισχίου .	Προτείνεται η παρουσίαση των κινήσεων του ισχίου. Ανάλυση των μυικών ομάδων που ενεργοποιούνται και παραδείγματα από τους μαθητές/τριες .
8. Γόνατο Α. Αρθρώσεις της περιοχής του γόνατος Β. Ονοματολογία των κινήσεων Γ. Βιομηχανικές παρατηρήσεις Δ. Μυϊκές ομάδες που ενεργοποιούνται	Κατανόηση του τρόπου κίνησης του γόνατος καθώς και των μυικών ομάδων που ενεργοποιούνται στην περιοχή.	Προτείνεται η εργαστηριακή παρουσίαση των κινήσεων του γόνατος από τους μαθητές/τριες με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών . Παραδείγματα και ερωτήσεις κατά την διάρκεια του μαθήματος .
10. Βάδιση Α. Παρουσίαση των φάσεων της βάδισης . Β. Ανάλυση των κινήσεων των αρθρώσεων Γ. Ρόλος της λεκάνης –μύες που ενεργοποιούνται	Πρέπει οι μαθητές /τριες να καταλάβουν τον πολύπλοκο τρόπο με τον οποίο γίνεται η βάδιση . Στην συνέχεια θα κατανοήσουν την μυική ενέργεια που απαιτείται για την πραγματοποίησή της	καλό θα είναι να αναλυθούν οι επιμέρους φάσεις της βάδισης και η ενέργεια και συνεργασία των μυών που συμμετέχουν. Παραδείγματα από τους ίδιους τους μαθητές/τριες για την κατανόηση της βάδισης

4. ΑΡΧΕΣ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ [ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΟΥ)

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να έρθουν οι μαθητές/τριες κοντά στην κατανόηση της φυσιολογίας του νευρικού συστήματος και να γνωρίσει όσο γίνεται πιο απλά , τα στοιχεία της παθολογίας του Κ.Ν.Σ.. Στη συνέχεια θα μάθουν οι μαθητές/τριες στοιχεία της νευρολογικής εξέτασης και θα γνωρίσουν τους βασικούς κανόνες που διέπουν την παραγωγή ενέργειας στο ανθρώπινο σώμα.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. **Νευρικό σύστημα** Α. Γενικά στοιχεία Β. Αυτόνομο νευρικό σύστημα Γ. Κεντρικό – περιφερικό νευρικό σύστημα Δ. Στοιχεία ανατομίας	Στόχος μας είναι να γίνει μία γενική εισαγωγή των μαθητών /τριών στο νευρικό σύστημα και κυρίως στο εγκεφαλονωτιαίο , το οποίο κυρίως απασχολεί την επιστήμη της.φυσικοθεραπείας.	Χρήση εποπτικού υλικού Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστού , slides . Ερωτήσεις και απορίες πριν και στο τέλος του μαθήματος.ακόμα προτείνεεται η χρήση ανατομικών χαρτών, σκελετός και προπλάσματα.
2. **Εγκέφαλος** Α. Γενικά στοιχεία Β. Ημισφαίρια Γ. Κέντρα	Στόχος είναι να μάθουν κάποια βασικά ανατομικά στοιχεία του κεντρικού νευρικού συστήματος [Κ.Ν.Σ.], κάτι που απασχολεί σε μεγάλο βαθμό την φυσικοθεραπεία	Χρήση του εποπτικού υλικού του σχολείου Χάρτες και φωτογραφίες Ερωτήσεις και απορίες στην διάρκεια του μαθήματος
3. **Νωτιαίος μυελός** Α. Γενικά στοιχεία Β. Ογκώματα- πλέγματα Γ. Περιφερικά νεύρα	Πρέπει να κατανοήσουν τα βασικά ανατομικά στοιχεία που βρίσκονται σε άμεση σχέση με το νωτιαίο μυελό και τα περιφερικά νεύρα	Ερωτήσεις και απορίες Χρήση του εποπτικού υλικού Χρήση Η/Υ.
4. **Μετάδοση του νευρικού ερεθίσματος** Α. Τρόπος μετάδοσης Β. Ταξινόμηση νευρικών ινών Γ. Νευρομυική σύναψη Δ. Είδη νευρικών υποδοχέων	Στόχος μας είναι να γίνει κατανοητός ο τρόπος μετάδοσης των νευρικών ερεθισμάτων από και προς τον εγκέφαλο.	Χρήση του εποπτικού υλικού Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα Προτείνεται η χρήση Η/Υ..
5. **Αισθητικότητα** Α. Γενικά στοιχεία Β. Χωρισμός της αισθητικότητος Γ. Διαταραχές της αισθητικότητος	Εισαγωγή στον τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τα διάφορα εξωτερικά και εσωτερικά ερεθίσματα	Χρήση εποπτικού υλικού και slides Ερωτήσεις και απορίες
6. **Κινητικότητα** Α. Συστήματα κινητικότητας Β. Πυραμιδικό σύστημα Γ. Διαφορά κεντρικής και περιφερικής παράλυσης	Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιείται οποιαδήποτε κίνηση των μελών ή ολόκληρου του σώματος . Γνώσεις σχετικά με τις διαταραχές και την συμπτωματολογία	Χρήση εποπτικού υλικού Ερωτήσεις από τους μαθητές / τριες και σύνδεση με άλλες ενότητες . χρήση Η/Υ.
7. **Εξωπυραμιδικό σύστημα** Α. Γενικά στοιχεία Β. Βλάβες και διαταραχές Γ. Συμπτωματολογία	Απόκτηση γνώσεων πάνω στο εξωπυραμιδικό σύστημα και τα γενικά στοιχεία της συμπτωματολογίας σε περιπτώσεις προβλημάτων	Χρήση του εποπτικού υλικού. Προτείνεται η χρήση βίντεο και Η/Υ.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
8. Παρεγκεφαλιδικό σύστημα Α. Γενικά στοιχεία Β. Βλάβες Γ. Συμπτωματολογία	Κατανόηση του παρεγκεφαλιδικού συστήματος και τις συμπτωματολογίας του σε περίπτωση βλάβης	Χρήση του εποπτικού υλικού Προτείνεται η χρήση ανατομικών χαρτών και Η/Υ.
9. Αντανακλαστικά Α. Γενικά στοιχεία Β. Φυσιολογικά και παθολογικά αντανακλαστικά	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τον μηχανισμό των αντανακλαστικών	Χρήση του εποπτικού υλικού και βίντεο. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
10. Κακώσεις του νωτιαίου μυελού Α. Γενικά Β. Κακώσεις πλεγμάτων Γ. Κακώσεις περιφερικών νεύρων Δ. Συμπτωματολογία	Θα γνωρίσουν οι μαθητές / τριες τις πιο συνηθισμένες κακώσεις του νωτιαίου μυελού ,των πλεγμάτων και των περιφερικών νεύρων.	Χρήση του εποπτικού υλικού . Παραδείγματα που θα συζητηθούν και εμπειρίες από το Περιβάλλον των μαθητών/τριών.
11. Νευρολογική εξέταση και τι περιλαμβάνεται σε αυτήν	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες ποια τα βασικά στοιχεία μίας νευρολογικής εξέτασης και ποια η σημασία της όταν γίνεται σωστά στην σωστή οργάνωση της φυσικοθεραπευτικής αποκατάστασης	Παραδείγματα Χρήση του εποπτικού υλικού. Επίσκεψη των μαθητών σε ένα νευρολογικό Ιατρείο .
12. Μηχανισμός παραγωγής ενέργειας Α. Αναερόβιος μεταβολισμός Β. Αερόβιος μεταβολισμός Γ. Χαρακτηριστικά τους	Θα γνωρίσουν οι μαθητές / τριες τους τρόπους τους οποίους χρησιμοποιεί το σώμα μας για να παράγει ενέργεια όποτε την έχει ανάγκη	Χρήση του εποπτικού υλικού του σχολείου , slides και σκαριφήματα Παραδείγματα

5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γίνει μία πρώτη επαφή των μαθητών /τριών , με το αντικείμενο της φυσικοθεραπείας . Θα μάθουν οι μαθητές/ τριες κάποιες βασικές αρχές και θα εισαχθεί στους επιμέρους τομείς με τους οποίους ασχολείται η φυσικοθεραπεία , όπως τα νευρολογικά περιστατικά, τα ορθοπαιδικά κ.λ.π.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Εισαγωγή και γνωριμία με το αντικείμενο της φυσικοθεραπείας. Α. Τι είναι η φυσικοθεραπεία. Ιστορική αναδρομή. Β. Πεδίο εφαρμογών . Συστήματα του ανθρωπίνου οργανισμού με τα οποία ασχολείται. Γ. Τι μέσα χρησιμοποιεί	Στόχος του μαθήματος είναι να γνωριστεί ο μαθητής /τρια με την επιστήμη της φυσικοθεραπείας και να μάθει με τι ασχολείται , τι προσπαθεί να αποκαταστήσει , καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιεί.	Χρήση εποπτικών μέσων . Προσωπικές εμπειρίες με το αντικείμενο . Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα.
2. Φυσικοθεραπεία σε νευρολογικά περιστατικά Α. Γενικά στοιχεία Β. Ειδικά συμπτώματα αναλόγως της βλάβης – πάθησης. Γ. Προσδοκούμενο αποτέλεσμα.	Στόχος είναι να γίνει μία πρώτη γνωριμία με τα νευρολογικά περιστατικά , ποία η γενική συμπτωματολογία και τι προσπαθεί να πετύχει ο φυσικοθεραπευτής.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων. Καλό θα είναι να αναφέρουν οι μαθητές/τριες προσωπικές εμπειρίες των μαθητών. Επίσκεψη σε νοσοκομείο ή ίδρυμα αποκατάστασης. Ερωτήσεις και επίλυση αποριών πριν και μετά το μάθημα.
3. Γενικές αρχές νευρολογικής αποκατάστασης. Α. Στόχοι Β. Μέθοδοι και τεχνικές αναλόγως της βλάβης ή της πάθησης και του σταδίου που ευρίσκεται ο ασθενής .	Κατανόηση κάποιων βασικών γενικών αρχών της αποκατάστασης του νευρολογικού ασθενούς .	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων . Επίσκεψη σε νοσηλευτικό ίδρυμα. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
4. Έλεγχος μυικής ισχύος Α. Μυϊκό τεστ Β. Αναφορά σε βασικές μυϊκές ομάδες Γ. Αξιολόγηση του νευρολογικού ασθενή – σχεδιασμός αποκατάστασης αναλόγως του προβλήματος.	Να κατανοήσει ο μαθητής/τρια την αξία του μυϊκού τεστ σαν εργαλείο αξιολόγησης Να μάθει να το εφαρμόζει σε οποιαδήποτε μυική ομάδα. Προσέγγιση του ασθενούς και σχεδιασμός της θεραπείας.	Καλό θα είναι να δοθούν παραδείγματα από διάφορες περιπτώσεις . Ερωτήσεις απορίες πριν και μετά το μάθημα. Χρήση εποπτικών μέσων .
5. Βάδιση – διαταραχές – επανεκπαίδευση Α. Διαταραχές- παθολογικά πρότυπα. Β. Αρχές επανεκπαίδευσης και αποκατάστασης της βάδισης	Στόχος της ενότητας είναι η κατανόηση των βασικών αρχών για την αποκατάσταση της βάδισης, η οποία πολύ συχνά επηρεάζεται στους νευρολογικούς ασθενείς .	Χρήση εποπτικού υλικού Παραδείγματα Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
6. Ορθοπεδικά προβλήματα και φυσικοθεραπεία. Α. Γενική συμπτωματολογία Β. Προσέγγιση – αξιολόγηση του ορθοπαιδικού προβλήματος	Γνωριμία με τα ορθοπαιδικά περιστατικά γενικά, καθώς και με την συμπτωματολογία τους. Πως αξιολογούμε έναν ορθοπαιδικό ασθενή για να κάνουμε σχεδιασμό του προγράμματος αποκατάστασης.	Προτείνεται να αναφέρουν οι μαθητές/τριες παραδείγματα, προσωπικές εμπειρίες. Χρήση εποπτικού υλικού. Ερωτήσεις και απορίες πριν η μετά το μάθημα.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
7. Κατάγματα Α. Είδη καταγμάτων-Συμπτωματολογία Β. Φυσικοθεραπευτική αντιμετώπιση. Γ. Γενικές αρχές αποκατάστασης καταγμάτων	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να έρθει ο μαθητής /τρια σε επαφή με τον καταγματία ασθενή και τα προβλήματά του. Ακόμη να κατανοήσει ότι η φυσικοθεραπευτική αντιμετώπιση εξαρτάται από την ιατρική αντιμετώπιση. Να μάθει κάποιες βασικές αρχές αποκατάστασης	Προτείνεται να δοθούν παραδείγματα και να αναφερθούν προσωπικές εμπειρίες των μαθητών/τριών. Χρήση εποπτικού υλικού Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα .
8. Οσφυαλγία – αυχενικό σύνδρομο Α. Γενικά για την οσφυαλγία, συμπτώματα Β. Αρχές αντιμετώπισης αναλόγως της φάσης που βρίσκεται . Γ. Αυχενικό σύνδρομο-συμπτώματα Δ. Αρχές αποκατάστασης αναλόγως της φάσης που βρίσκεται Ε. Εργονομικές παρατηρήσεις	Γνωριμία με την οσφυαλγία και το αυχενικό σύνδρομο. Γνώση της συμπτωματολογίας τους , πράγμα που θα βοηθήσει και στον σχεδιασμό του προγράμματος αποκατάστασης. Βασικός τομέας είναι και η εργονομία που αναφέρεται στην πρόληψη των ανωτέρω ορθοπαιδικών προβλημάτων.	Προτείνεται η χρήση εποπτικού υλικού ,βίντεο ή Η/Υ. Προσωπικές εμπειρίες Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
9. Φυσικοθεραπεία σε ρευματολογικές παθήσεις Α. Ρευματικά νοσήματα Β. Γενική συμπτωματολογία Γ. Ρευματοειδής αρθρίτιδα-αντιμετώπιση	Επαφή του μαθητή /τριας με τα ρευματολογικά περιστατικά τη συμπτωματολογία τους και κάποιες βασικές αρχές αντιμετώπισης Επαφή με την ρευματοειδή αρθρίτιδα και την αντιμετώπισή της.	Προτείνεται η χρήση εποπτικού υλικούκαι Η/Υ. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα Προσωπικές εμπειρίες
10. Αθλητικές κακώσεις Α. Διαστρέμματα- αντιμετώπιση Β. Εξαρθρήματα – αντιμετώπιση Γ. Μυικοί τραυματισμοί – αντιμετώπιση Δ. Συνδεσμικοί τραυματισμοί – αντιμετώπιση Ε. Πρώτες βοήθειες σε αθλητικές κακώσεις	Επαφή του μαθητή/τριας με τις αθλητικές κακώσεις καθώς και την φυσικοθεραπευτική τους προσέγγιση . Να δοθεί έμφαση στην άμεση αντιμετώπιση των ανωτέρω	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων και Η/Υ. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα Προσωπικές εμπειρίες και ποια η αντιμετώπιση τους.
11. Φυσικοθεραπεία και Τρίτη ηλικία Α. Γενικά Β. Βασικές παράμετροι και στόχοι	Γνωριμία με την τρίτη ηλικία όσον αφορά την φυσικοθεραπευτική τους αντιμετώπιση . Έμφαση στις ιδιαιτερότητες της ηλικίας αυτής.	Προτείνεται η χρήση του εποπτικού υλικού και Η/Υ. Εμπειρίες από το περιβάλλον των μαθητών . Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
12. Αναπνευστική φυσικοθεραπεία Α. Γενικά στοιχεία Β. Που εφαρμόζεται Γ. Προεγχειρητική – μετεγχειρητική φυσικοθεραπεία	Γνωριμία με την φυσικοθεραπεία σε αναπνευστικά προβλήματα Κατανόηση της φυσικοθεραπευτικής προσέγγισης προ και μετά την εγχείρηση	Χρήση του εποπτικού υλικού. Ερωτήσεις και απαντήσεις πριν και μετά το μάθημα. Προσωπικές εμπειρίες των μαθητών/τριών.

6. ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ Ι

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τον ηλεκτρισμό, την χρήση του υγρού στοιχείου και την γενικότερη συμμετοχή τους μέσα στην φυσικοθεραπευτική αποκατάσταση.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Ηλεκτρικό ρεύμα Α. Ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος Β. Αντίσταση του ηλεκτρικού ρεύματος Γ. Διαφορά δυναμικού Δ. Νόμος του ΟΗΜ	Στόχος του μαθήματος είναι να θυμηθούν οι μαθητές/τριες βασικά στοιχεία από την θεωρία του ηλεκτρισμού και στην συνέχεια να ξεκινήσουν την σύνδεση με την χρησιμοποίηση του στην γενικότερη φυσικοθεραπευτική αποκατάσταση	Με την χρήση των εποπτικών μέσων που διαθέτει η σχολική μονάδα οι μαθητές/τριες θα αρχίσουν να έχουν μία πιο πρακτική επαφή με το ηλεκτρικό ρεύμα . Ερωτήσεις και απαντήσεις μπορούν να δίδονται στους μαθητές/τριες στην αρχή και στο τέλος του μαθήματος.
2. Ηλεκτρικό κύκλωμα Α. Μέρη του ηλεκτρικού Κυκλώματος Β. Σύνδεση στοιχείων του ηλεκτρικού κυκλώματος Γ. Είδη συνδέσεως στοιχείων του ηλεκτρικού Κυκλώματος Δ. Νόμος του JOULE Ε. Ηλεκτρόλυση Στ. Νόμος του FARADAY	Στόχος του μαθήματος είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν καλύτερα τις φυσικές αυτές έννοιες που είναι απαραίτητες στην συνέχεια των μαθημάτων	Χρησιμοποιώντας τα μέσα του εργαστηρίου, προτείνουν να πάρουν συγκεκριμένες γνώσεις του αντικειμένου. Ερωτήσεις και απαντήσεις να γίνουν στην διάρκεια του μαθήματος
3. Θεραπευτικά ηλεκτρικά ρεύματα Α. Συνεχή ηλεκτρικά ρεύματα Β. Εναλλασσόμενα ηλεκτρικά ρεύματα Γ. Χαρακτηριστικά αυτών	Στόχος της ενότητας αυτής είναι να ξεχωρίσουν οι μαθητές/τριες τα είδη αυτά του ηλεκτρικού ρεύματος και να γνωρίσουν την χρήση τους σε ένα πρόγραμμα φυσικοθεραπευτικής αποκατάστασης . Ερωτήσεις και απαντήσεις στην αρχή και το τέλος του μαθήματος	Με τα εργαστηριακά μέσα του σχολείου, οι μαθητές /τριες προτείνεται να γνωρίσουν την χρήση τους στην φυσικοθεραπευτική συνεδρία ερχόμενοι σε επαφή με τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό ενός εργαστηρίου φυσικοθεραπείας
4. Αποτελέσματα εφαρμογής ηλεκτροθεραπευτικών ρευμάτων α. Συμπεριφορά ιστών στην διέλευση του ηλεκτρικού ρεύματος β. Θερμικά αποτελέσματα γ. Φυσιοχημικά αποτελέσματα δ. Νευροφυσιολογικά αποτελέσματα	Στόχος του μαθήματος είναι να μάθουν οι μαθητές/τριες τα αποτελέσματα της επίδρασης του ηλεκτρικού ρεύματος στους ιστούς , ξεχωρίζοντας και τα είδη των αποτελεσμάτων αυτών.	Με την χρήση εποπτικών μέσων και του ηλεκτρονικού εξοπλισμού προτείνεται να μάθουν τα αποτελέσματα του ηλεκτρικού ρεύματος. Στην συνέχεια με την βοήθεια του εκπαιδευτικού προσωπικού [φυσικοθεραπευτές] θα κάνουν εφαρμογή κάποιων τύπων ηλεκτρικού ρεύματος, χρησιμοποιώντας σαν μοντέλο το άτομό τους.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
5. Υδροθεραπεία, χρήση πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. α. Δινόλουτρα β. Υδρομασάζ γ. Ιαματικές πηγές δ. Πισίνα	Στόχος του μαθήματος είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν τον τρόπο αυτό θεραπείας και την θέση της στο πρόγραμμα αποκατάστασης.	Με την χρήση εποπτικών μέσων και τον εξοπλισμό του εργαστηρίου φυσικοθεραπείας θα μάθουν τον τρόπο εφαρμογής της υδροθεραπείας όπως και την γενικότερη χρήση και θέση αυτής στην οργάνωση του προγράμματος αποκατάστασης κάθε ασθενούς.
6. Φυσικά μέσα αποκατάστασης α. Κρυοθεραπεία β. Θερμοθεραπεία γ. Ηλεκτροθεραπεία	Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές/τριες να ξεκινήσουν την ομαδοποίηση των μέσων αποκατάστασης μαθαίνοντας τα γενικά χαρακτηριστικά κάθε μέσου, την χρήση του και την θέση κάθε ενός στην αποκατάσταση.	Με την χρήση των εποπτικών μέσων οι μαθητές/τριες προτείνεται να κατανοήσουν πρακτικά την χρήση κάθε μέσου . Ερωτήσεις και απαντήσεις στην διάρκεια του μαθήματος θα τους βοηθήσουν στην διαφορική χρήση αυτών .

7 ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ Ι

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να έρθουν οι μαθητές / τριες σε επαφή με ορισμένους επιστημονικούς όρους οι οποίοι και θα τους χρησιμεύσουν στην πορεία των μαθημάτων και με την χρήση ορισμένων μεθόδων που εντάσσονται στο φυσικοθεραπευτικό πρόγραμμα αποκατάστασης.
Στην διάρκεια του εργαστηρίου θα μάθουν πρακτικά την χρήση των μεθόδων αυτών και την εφαρμογή τους.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Φυσικοθεραπευτήριο Α.Οργάνωση του χώρου Β. Παρατηρήσεις	Θα μάθουν οι μαθητές/τριες πως είναι ένα σύγχρονο εργαστήριο φυσικοθεραπείας και θα γνωρίσουν τον τρόπο οργάνωσής του, ώστε αυτό να μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικά από κάθε άποψη.	Προτείνεται να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα διάφορα μηχανήματα που υπάρχουν στο χώρο του εργαστηρίου Χρήση εποπτικού υλικού Επίσκεψη εάν είναι δυνατόν και σε ένα σύγχρονο φυσικοθεραπευτήριο
2. Μοχλοί Α. Γενικά στοιχεία, περιγραφή Β. Είδη μοχλών, βιομηχανικές Παρατηρήσεις.	Στόχος μας είναι η κατανόηση των γενικών στοιχείων που διέπουν την θεωρία των μοχλών. Θα θυμηθούν τα είδη των μοχλών.	Προτείνεται η χρήση του εποπτικού υλικού Χρήση slides και οι μαθητές / τριες θα θυμηθούν από προηγούμενα έτη τα είδη των μοχλών, κάνοντας πρακτική εφαρμογή τους. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα.
3. Άρθρωση Α. Γενικά Β. Στοιχεία της άρθρωσης	Στόχος μας η κατανόηση από τους μαθητές / τριες των βασικών αυτών γνώσεων έτσι ώστε να βοηθηθούν στην περαιτέρω εμβάθυνση στην λειτουργία του μυοσκελετικού συστήματος. Θα μάθουν ακόμη ποια είναι η θέση της άρθρωσης στην λειτουργία του σώματος.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων και κυρίως του σκελετού για να μπορέσουν να καταλάβουν την λειτουργία και τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε μία άρθρωση Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα.
4. Τροχιά κίνησης άρθρωσης Α. Γενικά στοιχεία Β. Φυσιολογικό εύρος κίνησης Γ. Μέτρηση του εύρους κίνησης	Στόχος είναι να μάθουν οι μαθητές /τριες γενικά στοιχεία πάνω στην τροχιά μίας κίνησης. Θα μπορέσουν έτσι αργότερα στην συνέχεια του κύκλου και στον επόμενο να καταλάβουν τις τεχνικές της κινησιοθεραπείας.	Χρήση εποπτικών μέσων Χρήση Η/Υ, slides και σκελετού. Πρακτική εξάσκηση των μαθητών / τριών ώστε να μπορούν να καταλάβουν ποια είναι η τροχιά και πόση, σε μία άρθρωση.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
5. Είδη κίνησης Α. Ενεργητική κίνηση Β. Παθητική κίνηση	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να πάρουν οι μαθητές /τριες τις βασικές γνώσεις για να καταλάβουν τον διαχωρισμό των κινήσεων.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων της σχολικής μονάδος . Χρήση slides και πρακτική άσκηση των μαθητών / τριών στον διαχωρισμό των κινήσεων αυτών .
6. Μυική συστολή Α. Γενικά στοιχεία Β. Περιγραφή	Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να μάθουν οι μαθητές/τριες στοιχεία για την συστολή ενός μυός καθώς και κάποια στοιχεία του μηχανισμού της συστολής των σκελετικών μυών . Αποτελεί ένα τμήμα κυρίας σημασίας στην οργάνωση της αποκατάστασης .	Προτείνεται η χρήση του εποπτικού υλικού . Παραδείγματα και εφαρμογές από τους ίδιους τους μαθητές / τριες θα τους βοηθήσουν στη πληρέστερη γνώση του αντικειμένου.
7. **Μυϊκή συστολή** Α. Πλειομετρική συστολή Β. Μειομετρική συστολή Γ. Ισομετρική συστολή	Κατανόηση του πότε , γιατί και με ποιο τρόπο λειτουργούν οι μύες στο ανθρώπινο σώμα. Θα γνωρίσουν βασικά στοιχεία που αφορούν τον κινητικό μηχανισμό του ανθρώπου.	Ανάλυση των κινήσεων του ανθρωπίνου σώματος [μεμονωμένες και πιο σύνθετες] Προσέγγιση των μυών σαν ομάδες Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ - ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ
2ος ΚΥΚΛΟΣ

1. ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος «Σύνταξη και Ανάλυση Διαιτολογίων» της Γ' τάξης, 2ου Κύκλου, του τομέα Υγείας και Πρόνοιας των Τ.Ε.Ε, είναι:

- Να γνωρίζει ο μαθητής/τρια τις αρχές της υγιεινής και ισορροπημένης διατροφής ώστε να τις χρησιμοποιεί με επιτυχία στη σύνταξη και ανάλυση διαιτολογίων.
- Να είναι ενήμερος για τα σύγχρονα διατροφικά προβλήματα αλλά και εξοικειωμένος με τις δυνατότητες που παρέχει η επιστήμη της πληροφορικής στο σημερινό επιστήμονα.
- Να ανατρέχει και να χρησιμοποιεί τις κατάλληλες πηγές για λήψη πληροφοριών.
- Να συνδέει και να συσχετίζει τις πληροφορίες που συγκεντρώνει με τις γνώσεις που έχει αποκτήσει πάνω σε θέματα διατροφής.
- Να εκτιμήσει την αξία του καταμερισμού της εργασίας κατά την εργασία σε ομάδες και να αναπτύξει πνεύμα συνεργασίας και αλληλοσεβασμού.
- Να αποκτήσει επικοινωνιακή δεξιότητα.
- Να αναπτύξει κριτική και δημιουργική σκέψη και την ικανότητα να χρησιμοποιεί επιστημονική μεθοδολογία.
- Να κατανοήσει την τεχνική της συγγραφής διαιτολογίων.
- Να συνειδητοποιήσει τις ιδιαιτερότητες μιας σύγχρονης πολυπολιτισμικής κοινωνίας και να τις αξιοποιήσει κατά τη σύνταξη διαιτολογίων.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ

Βασικά στοιχεία περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1. Βασικές αρχές υγιεινής διατροφής.	**Να κατανοήσουν** οι μαθητές/τριες τη σχέση διατροφής και υγείας καθώς και τις αρχές στις οποίες πρέπει να στηρίζεται ένα πρόγραμμα διατροφής για να χαρακτηριστεί υγιεινό.	**Οι μαθητές/τριες** αξιολογούν την προσωπική τους δίαιτα με βάση τις αρχές της υγιεινής διατροφής.
2. Θρεπτικές ύλες: α. Θρεπτικές ύλες που αποδίδουν ενέργεια β. Βιταμίνες γ. Ανόργανα άλατα δ. Νερό	**Να κάνουν** μια ανασκόπηση στις θρεπτικές ύλες ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τις διατροφικές απαιτήσεις του ατόμου.	
3. Σύγχρονα προβλήματα διατροφής.	**Να πληροφορηθούν** ορισμένα από τα σύγχρονα διατροφικά προβλήματα του ανθρώπου ώστε να ευαισθητοποιηθούν σε αυτά.	**Οι μαθητές/τριες** χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν να πραγματοποιήσουν εργασία σχετικά με διατροφικά προβλήματα της δικής τους επιλογής.
4. Συνιστώμενη Ημερήσια Δόση (Recommended Dietary Allowances ή R.D.A): α. Ορισμός β. Διαφοροποίηση ανάλογα με το φύλο και την ηλικία.	**Να κατανοήσουν** την έννοια της συνιστώμενης ημερήσιας δόσης και τη χρησιμότητα της για τη σύνταξη διαιτολογίου.	Προτείνεται η χρήση Η/Υ και βίντεο, διαφανειών.
5. Τυπικό μέγεθος και βάρος μερίδας για μερικά από τα πιο κοινά τρόφιμα.	**Να αποκτήσουν** πρόσβαση σε πληροφορίες χρήσιμες για τη σύνταξη διαιτολογίου.	
6. Πίνακες τροφίμων		
7. Διαιτολογία και πληροφορική: α. Η χρήση του Η/Υ για αποθήκευση και επεξεργασία δεδομένων. β. Παρουσίαση ειδικών προγραμμάτων.	**Να κατανοήσουν** τις δυνατότητες που προσφέρει η επιστήμη της πληροφορικής στην εργασία του σύγχρονου διαιτολόγου. Να εξοικειωθούν με τη χρήση εξειδικευμένων προγραμμάτων.	**Ο καθηγητής** δίνει στους μαθητές/τριες διευθύνσεις του διαδικτύου (Internet) σχετικές με θέματα διαιτολογίας και τους παρακινεί να κάνουν τις δικές τους εξερευνήσεις.

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Βασικά στοιχεία περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1. Λήψη συνέντευξης - σύνταξη ερωτηματολογίου που να περιέχει: α. Προσωπικά στοιχεία. β. Ιατρικό ιστορικό. γ. Διαιτολογικό ιστορικό.	**Να κατανοήσουν** τη σημασία της συνέντευξης και να πληροφορηθούν τις τεχνικές που θα χρησιμοποιήσουν για να συντάξουν ένα σωστό ερωτηματολόγιο.	Καλό θα είναι κάθε μαθητής/τρια να αναλάβει να πάρει συνέντευξη από ένα συμμαθητή του (role-playing). Στη συνέχεια οι ρόλοι αντιστρέφονται. **Συνιστάται** η χρήση διαφανειών και video.
2. Ανθρωπομετρικά δεδομένα: α. Μετρήσεις ανάπτυξης, ύψους, βάρους, σωματικού λίπους. β. Πίνακες ύψους και βάρους για βρέφη, παιδιά και ενήλικες. γ. Ανάλυση των μετρήσεων.	**Να κατανοήσουν** τη σημασία των συγκεκριμένων μετρήσεων για τον καθορισμό των διατροφικών απαιτήσεων του κάθε ανθρώπου.	**Κάθε** μαθητής/τρια πραγματοποιεί μετρήσεις στον εαυτό του, σε συμμαθητές του και σε πρόσωπα από το περιβάλλον του **Συνιστάται** η προβολή διαφανειών και video ή η χρήση CD-roms.
3. Βιοχημικές εξετάσεις. **4.** Ελεγχος φυσικής κατάστασης.	**Να κατανοήσουν** την αναγκαιότητα πραγματοποίησης βιοχημικών εξετάσεων καθώς και ελέγχου της φυσικής κατάστασης κάθε ατόμου πριν αποφανθούν για τις διατροφικές του απαιτήσεις.	**Επίσκεψη** σε Βιοχημικό εργαστήριο και ενημέρωση για το είδος των εξετάσεων και τον τρόπο διεξαγωγής τους. **Ενημέρωση** από αρμόδιο ιατρό για τους τρόπους ελέγχου της φυσικής κατάστασης.
5. Καθορισμός ημερήσιων αναγκών σε: α. θερμίδες β. πρωτεΐνες γ. βιταμίνες δ. Ανόργανα άλατα και ιχνοστοιχεία, ανάλογα με την ηλικία , το φύλο και τη φυσική δραστηριότητα.	**Να γνωρίζουν** τον τρόπο με τον οποίο καθορίζονται οι ημερήσιες ανάγκες σε θερμίδες, πρωτεΐνες, βιταμίνες, ανόργανα στοιχεία και ιχνοστοιχεία ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και τη φυσική δραστηριότητα.	**Οι μαθητές/τριες** αναλαμβάνουν να συντάξουν πίνακες όπου θα αναγράφονται αναλυτικά οι ημερήσιες διατροφικές ανάγκες του εαυτού τους, συμμαθητών τους και ατόμων από το περιβάλλον τους. **Οι μαθητές/τριες** συζητούν στην τάξη για τους πίνακες που συνέταξαν και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν.
6. Σύγκριση των πραγματικών με τις θεωρητικές προσλήψεις. **7.** Επεξεργασία δεδομένων	**Ο μαθητής/τρια** πρέπει να αποκτήσει την ικανότητα να συγκρίνει, να αναλύει, να αξιολογεί και να ερμηνεύει τα εκάστοτε δεδομένα. Οι μαθητές /τριες να εξοικειωθούν με περισσότερα δεδομένα διατροφής	Προτείνεται να δοθούν από τους διδάσκοντες Περιπτώσεις, προβλήματα , ασκήσεις και οι μαθητές/τριες ύστερα από συνεργασία θα καταλήγουν σε συμπεράσματα.

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΟΥ

Βασικά στοιχεία περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1. Συγγραφή διαιτολογίου με τη μέθοδο των ισοδυνάμων: α. Τι είναι τα ισοδύναμα β. Τρόπος εργασίας –υπολογισμοί. γ. Παραδείγματα	**Οι μαθητές/τριες** πρέπει να αποκτήσουν την ικανότητα να συντάσσουν διαιτολόγια χρησιμοποιώντας περισσότερες από μια μεθόδους. **Να γνωρίσουν** τη μέθοδο των ισοδυνάμων και να εξασκηθούν στους υπολογισμούς για σύνταξη διαιτολογίου.	**Οι μαθητές/τριες** χωρίζονται σε δύο ομάδες. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να παρουσιάσει στην τάξη τη μέθοδο των ισοδυνάμων και τη μέθοδο της πυραμίδας, αντίστοιχα. Οι μαθητές/τριες είναι ελεύθεροι να χρησιμοποιήσουν όποια μέσα θέλουν (διαφάνειες, αφίσες, video, CDs, για να παρουσιάσουν το θέμα τους.
2. Συγγραφή διαιτολογίου με βάση τη διατροφική πυραμίδα: α. Τι είναι η διατροφική πυραμίδα. β. Τρόπος εργασίας –υπολογισμοί. γ. Παραδείγματα	**Να γνωρίσουν** τη μέθοδο της διατροφικής πυραμίδας και να εξασκηθούν στους υπολογισμούς για σύνταξη διαιτολογίου.	**Οι μαθητές/τριες** χωρίζονται σε ζευγάρια και ο καθένας αναλαμβάνει να συντάξει το διαιτολόγιο του συμμαθητή του, χρησιμοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησε από τις ενότητες 1, 2 και 3. Όλες οι εργασίες παρουσιάζονται στην τάξη. Οι μαθητές/τριες προτρέπονται να κρίνουν και να αξιολογήσουν τις εργασίες που παρουσιάζονται.

4η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Βασικά στοιχεία περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1. Προγραμματισμός γευμάτων για την οικογένεια.	**Να κατανοηθεί** η σημασία του σωστού προγραμματισμού των οικογενειακών γευμάτων.	Καλό θα είναι να κληθούν οι μαθητές/τριες να καταγράψουν τις συνήθειες της οικογένειάς τους και να κάνουν παρεμβάσεις στον προγραμματισμό των γευμάτων όπου κρίνουν ότι χρειάζεται.
2. Σύνταξη διαιτολογίων με βάση κοινωνικές, μορφωτικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες.	**Να κατανοήσουν** ότι το διαιτολόγιο ενός ατόμου δε μπορεί να αντιμετωπιστεί με ενιαίο τρόπο καθώς επηρεάζεται από παράγοντες εθνικούς κοινωνικούς, μορφωτικούς θρησκευτικούς κ.α.	**Χρήση** διαφανειών, video, CDs και άλλων μέσων. **Επίσκεψη** σε χώρους, οικισμούς κλπ όπου κατοικούν άτομα με θρησκευτικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες. -

2.ΑΡΧΕΣ ΜΑΖΙΚΗΣ ΣΙΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΣΚΟΠΟΣ

Τα τελευταία χρόνια η μαζική παραγωγή φαγητών παρουσιάζει αυξητική τάση, η οποία οφείλεται σε διάφορους κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες που σχετίζονται με την αύξηση του τουρισμού και την είσοδο των γυναικών στην παραγωγική διαδικασία.

Οι επισιτιστικές μονάδες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των καταναλωτών πρέπει να απασχολούν εξειδικευμένο προσωπικό και σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό.

Οι αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να κατανοήσουν οι /τριες τις βασικές αρχές της υγιεινής και ασφάλειας των χώρων, του προσωπικού και των εγκαταστάσεων των τροφίμων.
- Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τις τεχνικές συντήρησης των τροφίμων
- Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τον εξοπλισμό της κουζίνας
- Να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες τα συστήματα παραγωγής και διάθεσης των φαγητών

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΑΡΑΛΑΒΗ - ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τη διαδικασία παραλαβής – αποθήκευσης και συντήρησης των τροφίμων, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι αλλοιώσεις που εκτός από οικονομικό κόστος μπορεί να έχουν και δυσάρεστες επιπτώσεις στη δημόσια υγεία.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Παραλαβή των τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Βασικό έργο του τμήματος παραλαβής Γ. Πρότυπες διαδικασίες παραλαβής	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τη διαδικασία της παραλαβής των τροφίμων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης.
2. Αποθήκευση τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Αιτίες που προκαλούν αλλοιώσεις στα τρόφιμα ? Ακατάλληλες θερμοκρασίες αποθήκευσης ? Μεγάλες περίοδοι αποθήκευσης ? Έλλειψη σωστού εξαερισμού ? Ανεπαρκής υγιεινή ? Καθυστέρηση μεταξύ παραλαβής – αποθήκευσης Γ. Έλεγχος αποθηκών Δ. Υγιεινή και ασφάλεια αποθηκευμένων τροφίμων	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τη λειτουργία της αποθήκης καθώς και τις τεχνικές που εφαρμόζονται κατά την αποθήκευση των διαφόρων ειδών τροφίμων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης.
3. Συντήρηση διαφόρων κατηγοριών τροφίμων Α. Συντήρηση γαλακτοκομικών προϊόντων Β. Συντήρηση φρούτων και λαχανικών Γ. Συντήρηση αλιευμάτων και κρεατοσκευασμάτων Δ. Συντήρηση προϊόντων αρτοποιίας – ζαχαροπλαστικής Ε. Συντήρηση λιπαρών υλών	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τις τεχνικές που εφαρμόζονται κατά την συντήρηση των διαφόρων ειδών τροφίμων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης.και άσκηση στο εργαστήριο όπως : συντήρηση γαλακτοκομικών, φρούτων, λαχανικών κ.α.

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΦΑΓΗΤΩΝ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν οι μαθητές /τριες τόσο με τον κύριο, όσο και με τον βοηθητικό εξοπλισμό που χρησιμοποιείται στις μονάδες μαζικής σίτισης για την παρασκευή των φαγητών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Εξοπλισμός μονάδων μαζικής σίτισης Α. Εκλογή του εξοπλισμού Β. Εγκατάσταση και διάταξη εξοπλισμού Γ. Συντήρηση και ασφάλεια εξοπλισμού Δ. Μηχανήματα κουζίνας ? Ηλεκτρική κουζίνα ? Κουζίνα αερίου ? Βραστήρας ? Ανατρεπόμενο τηγάνι ? Φριτέζα ? Σχάρα ? Φούρνος ? Φούρνος ζαχαροπλαστικής ? Μηχανή ανάμιξης ? Μπέν Μαρί ? Θερμοθάλαμος ? Τραπέζι εργασίας Ε. Λοιπός εξοπλισμός Ζ. Καθαρισμός εξοπλισμού	Να εξοικειωθούν οι μαθητές /τριες με τον χειρισμό του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται στις μονάδες μαζικής σίτισης και να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες δεξιότητες.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης.

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΑΖΙΚΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΦΑΓΗΤΩΝ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες με τις τεχνικές και τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στη μαζική παρασκευή φαγητών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Μαζική παραγωγή φαγητών Α. Η σύγχρονη παραγωγή φαγητών Β. Μαζική παραγωγή φαγητών εμπορικού χαρακτήρα Γ. Συστήματα παραγωγής και διάθεσης των φαγητών ? Κλασσικό σύστημα ? Μαγείρεμα σε κενό αέρος ? Αποθήκευση - διακίνηση έτοιμων φαγητών σε συνθήκες ψύξης – κατάψυξης Δ. Μελέτη και ανάλυση συνταγολογίου ? Πρότυπη συνταγή ? Περιεχόμενο της συνταγής ? Σύνταξη της συνταγής ? Έλεγχος των μερίδων ? Έλεγχος της ποιότητας ? Έλεγχος της ποσότητας ? Κοστολόγηση του πιάτου ? Φύλλο παραγωγής φαγητών Ε. Παρασκευή διαφόρων Μενού (MENUS) ? Παράγοντες που επηρεάζουν τη σύνθεση του Μενού ? Διαδικασία σύνθεσης του Μενού ? Συνδυασμοί των τροφών ? Έλεγχος των Μενού Ζ. Τύποι Μενού ? Μενού TABLE D' HOTE ? Μενού A LA CARTE ? Πρωινό Μενού ? Μενού γεύματος ? Μενού δείπνου Η. Παραδείγματα πρότυπων συνταγών φαγητών ? Γεμιστό κοτόπουλο ? Χοιρινό κρασάτο ? Μακαρόνια ΓΚΡΑΤΕΝ ? Εξοχικό Θ. Παραδείγματα πρότυπων συνταγών ζαχαροπλαστικής ? Κρέμα καραμελέ ? Τούρτα ψυγείου ? Κρέπες ? Κέικ βανίλιας Ι. Μετατροπή συνταγών σε πρότυπες	Να εξοικειωθεί ο μαθητής /τρια στη μαζική παρασκευή φαγητών και ειδών ζαχαροπλαστικής χρησιμοποιώντας διάφορα συνταγολόγια. Να αποκτήσουν δεξιότητες στην ομαδική εργασία και στο σχεδιασμό των μενού και των γευμάτων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης. με τη χρήση Η/Υ να γίνεται σχεδιασμός γευμάτων , Μενού κ.α. Στο εργαστήριο να γίνονται παρασκευές και εφαρμογές όπως : αποθήκευση, ψύξη και κατάψυξη τροφίμων και κατασκευή προτύπων συνταγών ζαχαροπλαστικής.

4η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΣΕΡΒΙΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΦΑΓΗΤΟΥ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες με τις τεχνικές και τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στο σερβίρισμα του φαγητού και των ποτών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Το σερβίρισμα του φαγητού Α. Βασικά στάδια τραπεζοκομίας ? Οργάνωση καθαριότητας και προετοιμασίας της τραπεζαρίας ? Γενικοί κανόνες τεχνικής καθαρισμού επιτραπέζιων σκευών Β. Αναλυτική παρουσίαση βασικών κανόνων σερβιρίσματος ? Η τεχνική του στρωσίματος τραπεζιών ? Διαδικασία τοποθέτησης των επιτραπέζιων σκευών στο χώρο της τραπεζαρίας ? Η συμπεριφορά του προσωπικού στο σερβίρισμα Γ. Σερβίρισμα ποτών ? Κάβα κρασιών ? Η τεχνική του σερβιρίσματος των κρασιών ? Η τεχνική του σερβιρίσματος της σαμπάνιας και των αφρωδών οίνων ? Η θερμοκρασία σερβιρίσματος των κρασιών και η σχέση συγγένειάς τους με τα φαγητά	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την οργανωτική δομή και τους κανόνες που ακολουθούνται στο σερβίρισμα των διάφορων μονάδων μαζικής σίτισης.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης. Άσκηση και εφαρμογές στο εργαστήριο όπως τραπεζοκομίας, τεχνικές καθαρισμού, τρόποι σερβιρίσματος κ.α. Προτείνεται να γίνει παιχνίδι ρόλων με τους μαθητές/τριες στο σερβίρισμα ποτών, και στη συμπεριφορά πελάτη και προσωπικού.

5η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΑΖΙΚΗΣ ΣΙΤΙΣΗΣ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας που πρέπει να ακολουθούνται από το προσωπικό των μονάδων μαζικής σίτισης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Υγιεινή και ασφάλεια στις μονάδες μαζικής σίτισης Α. Υγιεινή προσωπικού ? Ενδυμασία προσωπικού ? Κανόνες καλής υγιεινής Β. Υγιεινή χώρων Γ. Αιτίες τροφικών δηλητηριάσεων Δ. Μικροοργανισμοί – Μικρόβια Ε. Είδη μικροβίων ? Σταφυλόκοκκος ? Στρεπτόκοκκος ? Σαλμονέλες ? Σιγγέλες ? Βρουκέλλες ? Λιστέρια ? Τριχίνες ? Αλλαντίαση ? Κλωστρίδια Ζ. Οδηγίες για την πρόληψη τροφοδηλητηριάσεων κατά την Παρασκευή των φαγητών: ? Απόψυξη των τροφίμων ? Μαγείρεμα των τροφίμων ? Κρύωμα των φαγητών ? Ξαναζέσταμα των φαγητών Η. Ασφάλεια εργασίας ? Ευθύνες της διεύθυνσης ? Ευθύνες των εργαζομένων Θ. Ατυχήματα ? Είδη ατυχημάτων ? Πρόληψη ατυχημάτων ? Ατυχήματα από καψίματα - εγκαύματα ? Ατυχήματα από πτώση ? Ατυχήματα από ηλεκτροπληξία ? Ατυχήματα από πυρκαγιά Ι. Κανόνες πυρασφάλειας	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τη σπουδαιότητα εφαρμογής των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους αποθήκευσης, παρασκευής και διανομής του φαγητού. Επίσης οι μαθητές /τριες πρέπει να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της υγιεινής του προσωπικού που εργάζεται σε μονάδες μαζικής σίτισης. Να αποκτήσουν δεξιότητες στην εφαρμογή κανόνων καθαριότητας και υγιεινής. Να συνηθίσουν στην ατομική και ομαδική εργασία.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών, CD-Roms και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μονάδες μαζικής σίτισης.. Εφαρμογές και ασκήσεις μπορούν να γίνουν στο εργαστήριο, αλλά και με τη χρήση Η/Υ . να γίνει άσκηση για πρόληψη ατυχημάτων αλλά και για την παροχή Α΄Βοηθειών σε κάποια ατυχήματα που συμβαίνουν σε χώρους εργασίας. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν εργασίες τις οποίες παρουσιάζουν στην τάξη. Καλό θα είναι να πραγματοποιήσουν επισκέψεις σε τμήματα Α΄Βοηθειών. Προτείνεται να ελένξουν οι μαθητές/τριες αν τηρούνται οι κανόνες πυρασφάλειας του κτιρίου.

3. ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Η διατροφική αξιολόγηση αποτελεί βασική προϋπόθεση για την παροχή αποτελεσματικής διατροφικής φροντίδας και την προώθηση υγείας.

Οι επιμέρους σκοποί του μαθήματος Μεθοδολογία Διατροφικής Αξιολόγησης είναι:

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες το ρόλο της διατροφικής αξιολόγησης.
2. Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τις κατηγορίες διατροφικής αξιολόγησης.
3. Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα βασικά συστατικά της διατροφικής αξιολόγησης.
4. Να γνωρίσουν και να εξασκηθούν οι μαθητές/τριες στη συλλογή και ερμηνεία στοιχείων που χρησιμοποιούνται στη διατροφική αξιολόγηση:

   Α. Ιστορικό

   Β. Σωματική εξέταση

   Γ. Ανθρωπομετρία

   Δ. Βιοχημικές αναλύσεις

5. Να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες την ικανότητα να συσχετίζουν και να ερμηνεύουν συνολικά τα συλλεγόμενα στοιχεία ώστε να προτείνουν την κατάλληλη διατροφική αγωγή.

6. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Η διδακτέα ύλη του μαθήματος «Μεθοδολογία Διατροφικής Αξιολόγησης» ορίζεται ως εξής:

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες την έννοια της διατροφικής αξιολόγησης και τη συμβολή της στη διαδικασία της διατροφικής φροντίδας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ο ρόλος της διατροφικής αξιολόγησης Α. Ορισμός διατροφικής αξιολόγησης Β. Αναγκαιότητα διατροφικής αξιολόγησης για τη διαμόρφωση κατάλληλης διατροφικής αγωγής και παρακολούθησης	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες το γενικό ορισμό της διατροφικής αξιολόγησης και τη σημαντική συμβολή της διατροφικής αξιολόγησης στην εφαρμογή της επιστήμης της Διατροφής και Διαιτολογίας	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Χρησιμοποιείστε παραδείγματα όπου η παρουσία διατροφικής αξιολόγησης είναι ο παράγοντας που οδηγεί στην κατάλληλη διατροφική φροντίδα.
2. Κατηγορίες διατροφικής αξιολόγησης Α. Διατροφική αξιολόγηση ασθενών Β. Διατροφική αξιολόγηση πληθυσμών	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τις κατηγορίες διατροφικής αξιολόγησης και να μάθουν να ομαδοποιούν και να ταξινομούν	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Καλό είναι να δοθούν παραδείγματα διατροφικής αξιολόγησης ασθενούς και πληθυσμών
3. Βασικά Συστατικά Διατροφικής Αξιολόγησης Α. Συλλογή Στοιχείων Ι. Είδη στοιχείων (υποκειμενικά, αντικειμενικά) Β. Ερμηνεία Στοιχείων και εύρεση διατροφικών προβλημάτων Γ. Διαμόρφωση Διατροφικής Φροντίδας Δ. Επανεκτίμηση	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα βασικά συστατικά της διατροφικής αξιολόγησης και να αποκτήσουν δεξιότητες στην παρατήρηση, καταγραφή και εκτίμηση δεδομένων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Προτείνεται να χρησιμοποιηθεί ένα απλό κλινικό περιστατικό στην επεξήγηση όλων των βασικών συστατικών

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να γνωρίσουν και να εξασκηθούν οι μαθητές/τριες στη συλλογή και ερμηνεία στοιχείων που χρησιμοποιούνται στη διατροφική αξιολόγηση.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κατηγορίες Συλλεγόμενων Στοιχείων Α. Ιστορικό Β. Σωματική εξέταση Γ. Ανθρωπομετρία Δ. Βιοχημικές αναλύσεις	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τις γενικές κατηγορίες στοιχείων που συλλέγονται με σκοπό τη διατροφική φροντίδα.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms
2. Ιστορικό Α. Ορισμός ιστορικού, πηγές ιστορικού, συμβολή ιστορικού για ορθή διατροφική αξιολόγηση. Β. Τεχνικές επικοινωνίας για επιτυχή συλλογή ιστορικού	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες την έννοια του ιστορικού Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες πως συμβάλλει το ιστορικό στην ορθή διατροφική αξιολόγηση. Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες ποιες είναι οι απαραίτητες τεχνικές επικοινωνίας για μια επιτυχή συνέντευξη με τον ασθενή	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Χωρίστε τους μαθητές/τριες σε ζευγάρια. Ο ένας θα «παίξει» το ρόλο του ασθενή και ο άλλος του διαιτολόγου. Ζητήστε από το διαιτολόγο να συλλέξει το ιστορικό του ασθενή για να εφαρμοστούν οι τεχνικές επικοινωνίας.
3. Κατηγορίες Ιστορικών Α. Ιατρικό Ιστορικό I. Όρεξη και λήψη τροφίμων II. Πέψη και απορρόφηση III. Μεταβολισμός IV. Απέκκριση V. Πνευματική Υγεία Β. Ιστορικό φαρμακευτικής αγωγής I. Φάρμακα και λήψη τροφίμων II. Απορρόφηση και Φάρμακα III. Μεταβολισμός και Φάρμακα IV. Απέκκριση και φάρμακα V. Μη ενεργά συστατικά φαρμάκων Γ. Κοινωνικοικονομικό Ιστορικό Δ. Διατροφικό Ιστορικό I.Μέθοδοι συλλογής: -Ανάκληση 24ωρου -Συνήθης Διατροφή -Ερωτηματολόγιο Συχνότητας κατανάλωσης τροφίμων -Διατροφικά Ημερολόγια -Άμεση Παρατήρηση II. Μέθοδοι ανάλυσης III. Ερμηνεία ανάλυσης	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες α. τις διάφορες κατηγορίες ιστορικών που συλλέγονται και β. τα συλλεγόμενα στοιχεία που ανήκουν στην κάθε κατηγορία με σκοπό τη διατροφική αξιολόγηση γ. Τις μεθόδους συλλογής δ. Τις μεθόδους ερμηνείας	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Να χρησιμοποιηθούν παραδείγματα από κλινικά περιστατικά/περιπτώσεις. Καλό θα είναι οι μαθητές/τριες να δουν δείγματα διατροφικών ερωτηματολογίων, ημερολογίων και προπλάσματα τροφίμων. Ζητήστε από τους μαθητές/τριες να συμπληρώσουν για μια ημέρα ένα διατροφικό ημερολόγιο, να αναλύσουν τα στοιχεία με χρήση Η/Υ ή πινάκων σύνθεσης τροφίμων και ποτών και να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα σε σύγκριση με τα ΣΗΠ (RDA).

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4. Σωματική Εξέταση Α. Χρησιμότητα σωματικής εξέτασης. Β. Περιορισμοί σωματικής εξέτασης. Γ. Ισορροπία σωματικών υγρών.	Να κατανοήσουν οι /τριες τη χρήση της σωματικής εξέτασης για ορθή διατροφική αξιολόγηση. Να είναι ικανοί οι μαθητές /τριες να αναγνωρίζουν απλά συνήθη ευρήματα της σωματικής εξέτασης και να τα ερμηνεύουν	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms
5. Ανθρωπομετρία Ι. Μετρήσεις ανάπτυξης -ύψος -βάρος -περιφέρεια κεφαλιού -ερμηνεία μετρήσεων για βρέφη και παιδιά -ερμηνεία μετρήσεων για ενήλικες -αύξηση βάρους κατά τη διάρκεια εγκυμοσύνης ΙΙ. Μετρήσεις σωματικού λίπους -μετρήσεις δερματοπτυχών -υδροπυκνομέτρηση -Bioelectric Impedance Assessment (BIA) -δείκτης περίμετρου μέσης προς περιφέρεια (waist to hip ratio) -δείκτης σωματικής μάζας -ερμηνεία μετρήσεων λίπους	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες : α. τις διάφορες κατηγορίες μετρήσεων β. τις μεθόδους μέτρησης δ. τις μεθόδους ερμηνείας Να αποκτήσουν δεξιότητες στην παρατήρηση και σωστή ερμηνεία.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Να εφαρμοστούν όλες οι δυνατές μετρήσεις στο μάθημα χωρίζοντας τους μαθητές/τριες σε ζευγάρια. Να συζητηθούν και να ερμηνευτούν τα αποτελέσματα στη διάρκεια του μαθήματος.
6. Βιοχημικές Αναλύσεις Α. Χρησιμότητα βιοχημικών αναλύσεων Β. Περιορισμοί βιοχημικών αναλύσεων Γ. Βιοχημικές αναλύσεις για την αξιολόγηση πρωτεϊνικής κατάστασης. -αλβουμίνη ορού -τρανσφερρίνη ορού -προ-αλβουμίνη ορού -σύνολο λεμφοκυττάρων (TLC) ορού -αναλύσεις ούρων για την αξιολόγηση πρωτεϊνικής κατάστασης Βιοχημικές αναλύσεις χοληστερόλης, ζαχάρου και παραμέτρων σιδήρου (π.χ. αιμοσφαιρίνη, αιματοκρίτης)	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τη συμβολή των βιοχημικών αναλύσεων στην ορθή διατροφική αξιολόγηση Να είναι ικανοί οι /τριες να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα βιοχημικών αναλύσεων που χρησιμοποιούνται συχνά στη διατροφική αξιολόγηση	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Καλό θα είναι να χρησιμοποιηθούν βιοχημικές αναλύσεις για να ερμηνεύσετε τα αποτελέσματα στη διάρκεια του μαθήματος

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΛΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να αποκτήσουν οι /τριες την ικανότητα να συσχετίζουν και να ερμηνεύουν συνολικά πλέον τα συλλεγόμενα στοιχεία ώστε να προτείνουν την κατάλληλη διατροφική αγωγή.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Συσχέτιση και ερμηνεία συλλεγόμενων στοιχείων για την εύρεση διατροφικών προβλημάτων.	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριεςτην αναγκαιότητα της συσχέτισης των συλλεγόμενων στοιχείων για την εύρεση διατροφικών προβλημάτων	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms
2. Εύρεση διατροφικών προβλημάτων - πόρισματα διατροφικής αξιολόγησης θεμελιώδους σύστασης κατάλληλης διατροφικής φροντίδας	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες ότι η εύρεση διατροφικών προβλημάτων ως πόρισμα προσεκτικής διατροφικής αξιολόγησης τους επιτρέπει εμπεριστατωμένα πλέον να προτεινουν την κατάλληλη διατροφική αγωγή.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Ανάθεση εργασίας για την πλήρη διατροφική αξιολόγηση κλινικού περιστατικού Χρήση Η/Υ
3. Η σημασία της ομαδικής συνεργασίας μεταξύ επαγγελματιών υγείας για καίρια διατροφική αξιολόγηση Α. Η ομάδα που συνεργάζεται Β. Οι συμβολή του κάθε επαγγελματία στη διατροφική αξιολόγηση -ο/η ιατρός -ο/η νοσηλευτής/ρια -ο/η διαιτολόγος -ο/η φαρμακοποιός	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες ότι η καίρια διατροφική αξιολόγηση απαιτεί ομαδική συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών υγείας.να συνηθίσουν στην ομαδική εργασία αλλά και ατομική άμιλλα.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Καλέστε ένα/μία κλινική διαιτολόγο να μιλήσει στην τάξη για την εφαρμογή της διατροφικής αξιολόγησης

4. ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Οι διατροφικές συνήθειες παίζουν σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της υγείας. Στη σημερινή κοινωνία, οι διατροφικές συνήθειες των περισσότερων βιομηχανοποιημένων λαών χαρακτηρίζεται από υπερκατανάλωση τροφίμων με αρνητικές συνέπειες για τη δημόσια υγεία. Το μάθημα «Διατροφικές Συνήθειες» έχει ως σκοπό:

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες το ρόλο των διατροφικών συνηθειών στην υγεία.
2. Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τους παράγοντες που επηρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες.
3. Να γνωρίσουν πρότυπα παραδοσιακών διατροφικών συνηθειών διαφόρων λαών.
4. Να γνωρίσουν τη διατροφικές συνήθειες των φυτοφάγων ατόμων.
5. Να αξιολογούν διατροφικές συνήθειες ατόμων σε σχέση με πρότυπα καλής διατροφής.

6. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Η διδακτέα ύλη του μαθήματος «Διατροφικές Συνήθειες» ορίζεται ως εξής:

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ/ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες την έννοια «διατροφικές συνήθειες» και τη συμβολή τους στην εξέλιξη της υγείας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ο ρόλος των διατροφικών συνηθειών στην εξέλιξη της ανθρώπινης υγείας Α. Ορισμός «διατροφικές συνήθειες» Β. Πως επηρεάζουν οι διατροφικές συνήθειες την ανθρώπινη υγεία Γ. Σημαντικές χρόνιες ασθένειες που επηρεάζονται από τις διατροφικές συνήθειες -καρδιαγγειακά νοσήματα -καρκίνοι -διαβήτης	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες το γενικό ορισμό της έννοιας διατροφικές συνήθειες και τη σημαντική τους συμβολή στην εξέλιξη ασθενειών. να εξοικειωθούν με τις διάφορες παθήσεις και τη σχέση τους με τις διατροφικές συνήθειες.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. ,φωτογραφιών, πινάκων, διαγραμμάτων, βίντεο κ.α. Προτείνεται να χωρισθούν σε ομάδες και να αναλάβουν εργασίες. Ζητάμε επίσης , από τους μαθητές/τριες να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες.

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες όλες τους παράγοντες που επηρρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2. Παράγοντες που επηρρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες -προσωπικές προτιμήσεις -εθνικότητα/θρησκεία -κοινωνικοί λόγοι -διαθεσιμότητα τροφίμων, ευκολία και οικονομικοί λόγοι -θετικές ή αρνητικές αντιλήψεις ή πληροφορίες περί τροφίμων -συναισθηματικοί λόγοι -η αξία που αποδίδεται σε ορισμένες τροφές (π.χ. κύρος) -ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε το σώμα μας -θρεπτική αξία	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες όλους τους παράγοντες που επηρρεάζουν τις . Να συνηθίσουν στη συνεργασία και να ασκηθούν στις μικροέρευνες.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms, βίντεο ή να φέρουν οι μαθητές/τριες στοιχεία από το διαδίκτυο. Προτείνεται να χρησιμοποιηθούν παραδείγματα για τον κάθε παράγοντα. Καλό θα είναι να ζητήθει από τους μαθητές να συζητήσουν τις προσωπικές τους εμπειρίες. Καλό θα ήταν να δοθούν ερωτηματολόγια στους μαθητές/τριες να κάνουν μικροέρευνες , να επεξεργαστούν τα στοιχεία μαζί με τους καθηγητές και να τα παρουσιάσουν στην τάξη.

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΩΝ ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες παραδοσιακά πρότυπα διατροφικών συνηθειών διαφόρων λαών. Επίσης σκοπός της ενότητας αυτής είναι να γνωρίσουν οι μαθητές τις διατροφικές συνήθειες των φυτοφάγων ατόμων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3. Πρότυπα διατροφικών συνηθειών διαφόρων λαών - Βόρειος Ευρώπη - Μεσόγειος - Δυτική Αφρική - Βόρειος Αμερική - Μεξικό - Κίνα - Ιαπωνία - Θρησκευτικά πρότυπα Χριστιανοί Ορθόδοξοι Εβραίοι Μουσουλμάνοι	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τα πιο γνωστά πρότυπα διατροφικών συνηθειών που έχουν μελετηθεί .Να εξοικειωθούν με τις διαφορές και την διατροφική τους αξιολόγηση.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Καλό θα ήταν να δείξετε στους μαθητές κλασσικά διαιτολόγια από τα διάφορα πρότυπα. Άσκησης και εφαρμογές σε Η/Υ . Έρευνα και σύγκριση των διατροφικών συνηθειών των λαών.
Φυτοφαγία -Είδη φυτοφαγίας -Ωφέλη υγείας -Προβλήματα φυτοφαγίας -Τρόποι βελτίωσης φυτοφαγίας -Η φυτοφαγία στα παιδιά -Η φυτοφαγία στη διάρκεια της εγκυμοσύνης. -Σύγκριση διατροφικών συνηθειών μεταξύ παμφάγων και φυτοφάγων	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες το πρότυπο της φυτοφαγίας Να μάθουν τα υπέρ και τα κατά της φυτοφαγίας Να γνωρίζουν τρόπους που μπορεί να βελτιωθούν οι συνήθειες ενός φυτοφάγου Να γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες της φυτοφαγίας όσον αφορά τις έγκυες και τα παιδιά.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Δώστε στους μαθητές ένα προβληματικό ημερολόγιο ενός φυτοφάγου και ζητήστε τους να το βελτιώσουν. Προτείνεται να γίνουν μικροέρευνες για τις συνήθειες των χορτοφάγων.

4η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΩΝ ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ

Ο σκοπός της ενότητας: είναι να είναι ικανοί οι μαθητές/τριες να εκτιμούν διατροφικές συνήθειες ατόμων σε σύγκριση με πρότυπα καλής διατροφής.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Η Πυραμίδα Διατροφής Α. Ορισμός Β. Χρήση Γ. Περιορισμοί Δ. Διαμόρφωση διατροφικών συνηθειών με οδηγό την Πυραμίδα	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την Πυραμίδα Διατροφής και να τη χρησιμοποιήσουν ως μέσο εκτίμησης διατροφικών συνηθειών	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Δώστε από τους μαθητές/τριες ένα διατροφικό ημερολόγιο, 2 ημερών και ζητήστε τους να το συγκρίνουν με την Πυραμίδα. Συζητήστε τα αποτελέσματα στην τάξη.
Δείκτης Υγιεινών Διατροφικών Συνηθειών (Healthy Eating Index) Α. Ορισμός Β. Εκτίμηση Διατροφικών Συνηθειών χρησιμοποιώντας το Δείκτη Υγιεινών Διατροφικών Συνηθειών	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες το Δείκτη Υγιεινών Διατροφικών Συνηθειών και να το χρησιμοποιήσουν ως μέσο εκτίμησης διατροφικών συνηθειών	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Το ίδιο διατροφικό ημερολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για την Πυραμίδα, να εκτιμηθεί σε σχέση με το Δείκτη Υγιεινών Διατροφικών Συνηθειών. Να συζητηθούν τα αποτελέσματα στην τάξη.

2. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΣΚΟΠΟΣ

Οι προδιαγραφές και η νομοθεσία των τροφίμων επηρεάζει την παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία, εμπορία και διανομή των τροφίμων και συμβάλλει στην προστασία της δημόσιας υγείας.

Οι επιμέρους στόχοι του μαθήματος «Προδιαγραφές Τροφίμων – Νομοθεσία» είναι:

- Να ενημερωθούν οι μαθητές/τριες για τις προδιαγραφές που διέπουν τις διάφορες κατηγορίες τροφίμων
- Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τις προδιαγραφές και την πιθανή επικινδυνότητα των πρόσθετων υλών των τροφίμων
- Να ενημερωθούν οι μαθητές/τριες για τις προδιαγραφές των υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα
- Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την Ελληνική, Ευρωπαϊκή και Διεθνή Νομοθεσία που διέπει τα τρόφιμα και τα προϊόντα τροφίμων

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Προδιαγραφές τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Αναγκαιότητα καθιέρωσης προδιαγραφών Γ. Διαδικασία διαμόρφωσης προδιαγραφών Δ. Αρμόδιες υπηρεσίες καθιέρωσης προδιαγραφών	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες την αναγκαιότητα εφαρμογής των προδιαγραφών που διέπουν τα τρόφιμα.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Ασκήσεις σε Η/Υ.

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Νομοθεσία τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Ελληνική νομοθεσία για τα τρόφιμα Γ. Κώδικας Τροφίμων και Ποτών Δ. Ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα τρόφιμα Ε. Διεθνής νομοθεσία για τα τρόφιμα (Codex Alimentarius) Ζ. Εναρμόνιση Ελληνικής νομοθεσίας με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Η. Κανονισμοί F.A.O. (Food and Agriculture Organization) Θ. Κανονισμοί W.H.O. (World Health Organization) Ι. Κανονισμοί W.T.O. (World Trade Organization) Κ. Κανονισμοί F.D.A. (Food and Drug Administration) Λ. Προστασία του καταναλωτή ? Νοθεία τροφίμων ? Απάτη ή παραπλάνηση	Να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες με την ισχύουσα για τα τρόφιμα νομοθεσία και πως αυτή εφαρμόζεται στις διάφορες κατηγορίες τροφίμων. Να γνωρίσουν οργανισμούς που ασχολούνται με την ποιότητα τροφίμων. Να ερευνήσουν στην αγορά την εφαρμογή των νόμων και οδηγιών.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Ασκήσεις στο εργαστήριο , έρευνα αγοράς. Μελέτη ετικετών . αξιολόγηση για την ενημέρωση του καταναλωτή. Να γίνει επίσκεψη σε εργαστήρια ελέγχου τροφίμων. Να γίνουν εφαρμογές στο εργαστήριο.

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΥΛΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Πρόσθετες ύλες τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Διάκριση των πρόσθετων υλών Γ. Όροι χρησιμοποίησης πρόσθετων υλών Δ. Συντηρητικές ουσίες Ε. Αντιοξειδωτικές ουσίες Ζ. Γαλακτωματοποιητές – Σταθεροποιητές Η. Όξινες και βασικές ουσίες Θ. Βελτιωτικά των αλεύρων Ι. Χρωστικές ουσίες τροφίμων Κ. Άλλες πρόσθετες ύλες	Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες το ρόλο των πρόσθετων υλών στα τρόφιμα και τα επιτρεπόμενα όρια αυτών στις διάφορες κατηγορίες τροφίμων. Να ενημερωθούν για τις επιπτώσεις τους στην υγεία.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνει έρευνα στην αγορά σχετικά με τα πρόσθετα τροφίμων. Να ακολουθήσει αξιολόγηση και τα αποτελέσματα να παρουσιαστούν στην τάξη.

4η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΡΤΥΜΑΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ ΚΑΙ ΑΙΘΕΡΙΩΝ ΕΛΑΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Αρτυματικές ύλες τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Όροι χρησιμοποίησης αρτυματικών υλών Γ. Κατηγορίες αρτυματικών υλών ? Αλάτι ? Ξύδι ? Κιτρικό και τρυγικό οξύ ? Μαγιονέζα – Σάλτσες Δ. Αιθέρια έλαια Ε. Φυσικά εκχυλίσματα	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τα επιτρεπόμενα όρια των αρτυματικών υλών στα τρόφιμα , τις συνέπειες τους στα τρόφιμα και στην υγεία του ανθρώπου.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Χρήση Η/Υ . Προτείνεται να γίνουν έρευνες στην αγορά και μεταξύ των μαθητών/τριων για την ποιότητα που καταναλώνει. Τα αποτελέσματα να παρουσιαστούν μέσα στην τάξη. Να ανατεθούν εργασίες.

5η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Συντηρημένα τρόφιμα Α. Εισαγωγή Β. Παρασκευή τροφίμων με ξήρανση Γ. Παρασκευή τροφίμων με συμπύκνωση Δ. Παρασκευή τροφίμων με καπνισμό Ε. Παρασκευή τροφίμων με παστερίωση Ζ. Παρασκευή τροφίμων με αποστείρωση Η. Συντήρηση τροφίμων με ψύξη Θ. Συντήρηση τροφίμων με κατάψυξη	Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τη σημασία της τήρησης των προδιαγραφών για την ασφαλή συντήρηση των τροφίμων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνουν εφαρμογές στο εργαστήριο . να πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε εργοστάσια τροφίμων.

6η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΛΥΚΑΝΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Γλυκαντικές ύλες Α. Εισαγωγή Β. Όροι διάθεσης των γλυκαντικών υλών Γ. Κατηγορίες γλυκαντικών υλών ? Ζάχαρη ? Μέλι ? Φυσικές μη ζαχαρούχες γλυκαντικές ύλες ? Συνθετικές γλυκαντικές ύλες	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τις προδιαγραφές των γλυκαντικών υλών.	Προτείνεται η χρήση slides. διαφανειών και CD-Roms. Εφαρμογές σε Η/Υ. καλό θα ήταν να γίνει έρευνα αγοράς και τα αποτελέσματά της να παρουσιαστούν στην τάξη.

7η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΛΙΠΩΝ ΚΑΙ ΛΑΔΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Λίπη - Λάδια Α. Εισαγωγή Β. Επεξεργασία λιπαρών υλών Γ. Ελαιόλαδο Δ. Λάδι ραφινέ από ελαιοπυρήνες Ε. Σπορέλεια Ζ. Ζωικά λίπη Η. Δειγματοληψία λαδιών Θ. Χημική εξέταση λαδιών Ι. Ζωικά και φυτικά λίπη Κ. Μαργαρίνες	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τις προδιαγραφές των βρώσιμων λιπαρών υλών.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Προτείνεται να γίνει σύγκριση των διαφόρων λαδιών.. Να γίνει έρευνα αγοράς και τα αποτελέσςματα να παρουσιαστούν στην τάξη. Να γίνουν αλές εφαρμογές στο εργαστήριο και επίσκεψη σε εργοστάσιο παραγωγής.

8η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Γάλα – Γαλακτοκομικά προϊόντα Α. Εισαγωγή Β. Όροι παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων Γ. Είδη γάλακτος Δ. Βούτυρο Ε. Γιαούρτι Ζ. Τυροκομικά προϊόντα Η. Συσκευασία και διάθεση γαλακτοκομικών προϊόντων Θ. Δειγματοληψία και χημική ανάλυση γαλακτοκομικών προϊόντων	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τις προδιαγραφές των διαφόρων τύπων γάλακτος και των άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων.να ασκηθούν στη μικροέρευνα , μελέτη και παατήρηση .	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Προτείνεται να γίνει έρευνα αγοράς και τα αποτελέσματα να παρουσιαστούν στην τάξη. Να γίνουν εφαρμογές και ασκήσεις στο εργαστήριο.

9η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΡΕΑΤΟΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Κρέας - Κρεατοσκευάσματα Α. Εισαγωγή Β. Νωπό και κατεψυγμένο κρέας Γ. Επεξεργασία κρέατος Δ. Αλλαντικά	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τις προδιαγραφές των διαφόρων ποιοτήτων κρέατος και των κρεατοσκευασμάτων.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνει έρευνα αγοράς και τα αποτελέσματα να παρουσιαστούν στην τα΄ξη.

10η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΙΧΘΥΗΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ψάρια και προϊόντα ψαριών Α. Εισαγωγή Β. Νωπά και κατεψυγμένα ψάρια Γ. Αποξηραμένα ψάρια Δ. Αλίπαστα ψάρια Ε. Καπνιστά ψάρια	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τις προδιαγραφές των φρέσκων και καταψυγμένων ψαριών και των προϊόντων τους.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms Προτείνεται να επισκεφθούν την κεντρική αγορά και να αξιολογήσουν τα προιόντα.

11η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Τρόφιμα φυτικής προέλευσης Α. Εισαγωγή Β. Φρούτα και λαχανικά Γ. Διατηρημένα με ψύξη τρόφιμα φυτικής προέλευσης Δ. Τρόφιμα φυτικής προέλευσης σε κονσέρβα Ε. Χυμοί φρούτων	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες/τριες τις προδιαγραφές των φρούτων και λαχανικών και των άλλων τροφίμων φυτικής προέλευσης	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνουν ομαδικές έρευνες αγοράς. Να παρουσιαστούν τα συμπεράσματα στην τάξη.

12η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Σιτηρά και προϊόντα σιτηρών Α. Εισαγωγή Β. Ρύζι Γ. Είδη αλεύρων Δ. Ψωμί και αρτοσκευάσματα Ε. Ζυμαρικά	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τις προδιαγραφές των δημητριακών και των προϊόντων που παράγονται από τα δημητριακά. Να αποκτήσουν δεξιότητες.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνουν ομαδικά έρευνες αγοράς και τα αποτελέσματα να παρουσιαστούν στην τάξη

13η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΕΣΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Συσκευασία τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Είδη συσκευασίας τροφίμων Γ. Υποχρεωτικές ενδείξεις των μέσων συσκευασίας	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες προδιαγραφές των διαφόρων μέσων συσκευασίας που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα. Να εξοικειωθούν με την ποιότητά τους.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνουν ομαδικά έρευνες αγοράς και τα αποτελέσματα να παρουσιαστούν στην τάξη

14η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Δειγματοληψία τροφίμων Α. Εισαγωγή Β. Τεχνικές δειγματοληψίας Γ. Λήψη δειγμάτων , συσκευασία και σφράγιση Γ. Ευαλοίωτα δείγματα Δ. Εξέταση των δειγμάτων	Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τεχνικές -μέσα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα.	Προτείνεται η χρήση slides, διαφανειών και CD-Roms. Να γίνουν απλές εφαρμογές στο εργαστήριο.

6. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Το μάθημα διδάσκεται 3 ώρες (2 ώρες θεωρία και 1 ώρα εργαστήριο) την εβδομάδα στο 2° κύκλο των Τ.Ε.Ε., ειδικότητα Διατροφή-Διαιτολογία.

Γενικοί στόχοι

Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες το περιεχόμενο και τις βασικές έννοιες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας.
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της συμβουλευτικής παρέμβασης σε διάφορες προβληματικές καταστάσεις του ανθρώπου, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά.
- Να αντιληφθούν πως η Συμβουλευτική Ψυχολογία μπορεί να συμπεριληφθεί στις μελλοντικές επαγγελματικές τους επιδιώξεις.
- Να κατανοήσουν ότι η συμβουλευτική βοήθεια παρέχεται με επιστημονικά καθορισμένες αρχές.
- Να κατανοήσουν τη σημασία της ποιότητας της σχέσης μεταξύ συμβουλευτικού και συμβουλευόμενου για μια επιτυχημένη συμβουλευτική διαδικασία.

Ειδικοί στόχοι

- Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τη σημασία της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας ως εφαρμοσμένου κλάδου της Γενικής Ψυχολογίας.
- Να γνωρίσουν την προσφορά της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας σε επιμέρους ατομικές ή ομαδικές περιπτώσεις, για την αντιμετώπιση των οποίων δυσκολεύονται οι άνθρωποι από μόνοι τους.
- Να σχηματίσουν μια σαφή εικόνα του ποιος πρέπει να είναι και πώς να λειτουργεί ο συμβουλευτικός ψυχολόγος.
- Να γίνει κατανοητό πως στην επιτυχή κατάληξη της συμβουλευτικής παρέμβασης επενεργούν πολλοί παράγοντες από την πλευρά του συμβουλευτικού.
- Να γνωρίσουν τα πιο σημαντικά στοιχεία της συμβουλευτικής διαδικασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 1°: **Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία**	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται:	
1. Αντικείμενο-σκοποί και στόχοι της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας 2. Σημασία της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας 3. Σχέσεις της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας με άλλες επιστήμες 4. Εφαρμογές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας	? Οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν και να κατανοήσουν βασικές έννοιες σχετικές με τη Συμβουλευτική Ψυχολογία	? Χρήση σχεδιαγραμμάτων ? Ερωτήσεις γνωστικού περιεχομένου και κατανόησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 2°: Είδη Συμβουλευτικής Ψυχολογίας 1. Ατομική Συμβουλευτική 2. Ομαδική Συμβουλευτική 3. Κυριότερες μορφές συμβουλευτικής στήριξης ? προληπτική συμβουλευτική ? επαγγελματική ? οικογενειακή ? εκπαιδευτική ? συμβουλευτική για κρίσιμες καταστάσεις	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται: ? Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα είδη της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. ? Να γίνουν πλήρως διακριτά τα είδη καθώς και οι μορφές συμβουλευτικής στήριξης	? Διαφάνειες ? Πίνακες ? Σχεδιαγράμματα
Κεφάλαιο 3°: Ο Συμβουλευτικός Ψυχολόγος-Σύμβουλος 1. Χαρακτηριστικά της προσωπικότητας ? Επικοινωνιακές δεξιότητες ? Αυτοαποδοχή-αυτογνωσία 2. Επάγγελμα Συμβ. Ψυχολόγου	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται: ? Να γνωρίσουν τις ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του συμβούλου που συντελούν στην αποτελεσματικότητα της συμβουλευτικής διαδικασίας. ? Να κατανοήσουν το έργο του Συμβ. Ψυχολόγου.	? Σλάιντς, διαφάνειες, βιντεοταινίες ? Παραδείγματα συμβούλων με διαφορετικά χαρακτηριστικά
Κεφάλαιο 4°: Ο Συμβουλευόμενος 1.Γνωρίσματα του συμβουλευόμενου 2. Ο Συμβ/μενος υπό την πίεση αναζήτησης βοήθειας 3. Η σημασία της αυτογνωσίας για τον συμβουλευόμενο	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται: ? Να γνωρίσουν τα κύρια χαρακτηριστικά του συμβουλευόμενου που παίζουν καθοριστικό ρόλο στη συμβουλευτική διαδικασία. ? Να δώσουν έμφαση στη σημασία της αυτογνωσίας του συμβουλευόμενου στην επικοινωνιακή του σχέση με το σύμβουλο.	? Ασκήσεις αυτογνωσίας για συμβουλευόμενο
Κεφάλαιο 5ο: Συμβουλευτική διαδικασία 1. Τα στάδια της συμβουλευτικής διαδικασίας 2. Καθορισμός της συμβουλευτικής σχέσης ? Αποδοχή και σεβασμός προς τον συμβουλευόμενο ? Ο ρόλος της ενσυναίσθησης ? Αυθεντικότητα του Συμβουλευτή 3. Ο καθορισμός των στόχων 4. Επιλογή της κατάλληλης συμβουλευτικής τεχνικής 5 Αποτίμηση της συμβουλευτικής παρέμβασης	Με τη διδασκαλία επιδιώκεται: ? Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τις έννοιες που αναπτύσσονται στο κεφάλαιο. ? Να είναι σε θέση να κατανοήσουν τα στάδια της συμβουλευτικής διαδικασίας. ? Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη διαμόρφωσης της συμβουλευτικής σχέσης και τον καθοριστικό της ρόλο στη συμβουλευτική διαδικασία. ? Να κατανοήσουν τα βασικά γνωρίσματα της συμβουλευτικής σχέσης που καθορίζουν την αποτελεσματικότητά της.	? Χρήση σχετικών βιντεοταινιών και σλάιντς ? Να μαγνητοφωνήσουν μιας μικρής διάρκειας συνέντευξη με ένα γνωστό τους πρόσωπο, να την παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους και να γίνει συζήτηση πάνω σε αυτή. ? Παίξιμο ρόλων συμβούλου - συμβουλευόμενου ? Βιντεοταινίες, σλάιντς ? Παραδείγματα συνεντεύξεων συμβούλων-συμβουλευόμενων ? Παίξιμο ρόλων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 6°: Τεχνικές-δεξιότητες Συμβουλευτικής 1. Αρχική συνέντευξη με συμβουλευόμενο 2. Μη λεκτική συμπεριφορά-αξιοποίησή της. 3.Μεταβίβαση-έννοια, χαρακτηριστικά μεταβίβασης 4. Προσεκτική παρακολούθηση 5.Ανοικτή πρόσκληση για συζήτηση (ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις) 6. Αναγνώριση, περιγραφή και αντανάκλαση συναισθήματος	Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται: ? Να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες τη σημασία της αρχικής συνέντευξης και των στοιχείων που την κάνουν αποτελεσματική και καθοριστική για την όλη συμβουλευτική διαδικασία που θα ακολουθήσει. ? Να συνειδητοποιήσουν τη σπουδαιότητα της μη λεκτικής συμπεριφοράς του συμβούλου και του συμβουλευόμενου. ? Να αναπτύξουν την ικανότητα αναγνώρισης και χαρακτηρισμού των μη λεκτικών μηνυμάτων του προσώπου και του σώματος. ? Να κατανοήσουν την έννοια της μεταβίβασης και τη σημασία της στη συμβουλευτική διαδικασία και να αποκτήσουν την ικανότητα να τη χρησιμοποιούν σ΄ ένα βαθμό. ? Να μάθουν τη δεξιότητα της συμπεριφοράς προσεκτικής παρακολούθησης. ? Να εμπεδώσουν την παραπάνω δεξιότητα και ανάπτυξη ικανότητας επίδειξής της στα πλαίσια ή μη της συμβουλευτικής διαδικασίας. ? Να αναπτύξουν την ικανότητα διάκρισης των ανοικτών και κλειστών ερωτήσεων. ? Να κατανοήσουν την έννοια της αντανάκλασης συναισθημάτων και τη σημασία της στην επικοινωνιακή σχέση.	? Χρήση σλάιντς, βιντεοταινιών ? Αναφορά παραδειγμάτων από τις εμπειρίες των μαθητών στα οποία γίνεται αισθητή η θετική ή αρνητική μεταβίβαση των συναισθημάτων τους. ? Να πραγματοποιηθεί συνέντευξη από τους ίδιους τους μαθητές, να επισημανθούν τα θετικά καθώς και τα αδύνατα σημεία της συνέντευξης και να προταθούν οι ενδεδειγμένες τακτικές που καθιστούν τη διαδικασία της συνέντευξης αποτελεσματική. ? Οι μαθητές να χωριστούν σε ομάδες και να ασκηθούν στις τεχνικές της συνέντευξης

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ

2ΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

1. ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΙΙ

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι οι μαθητές/τριες με την βοήθεια των γνώσεων από τον προηγούμενο κύκλο, να ξεκινήσουν την εκμάθηση συγκεκριμένων φυσικών μέσων αποκατάστασης, την τεχνική εφαρμογής , την χρήση τους και τα αποτελέσματα τους.
Στην διάρκεια του μαθήματος θα γίνονται ερωτήσεις που θα βοηθήσουν τους μαθητές/τριες στην διαφορική χρήση του κάθε μέσου και βέβαια πρακτική εφαρμογή αυτού υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση του υπεύθυνου καθηγητού φυσικοθεραπείας.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Κρυοθεραπεία , φυσική αντίδραση του οργανισμού στην μείωση της θερμοκρασίας α. Σκοπός - αποτελέσματα β. Ενδείξεις κρυοθεραπείας γ. Αντενδείξεις – Παρενέργειες χρήσης της κρυοθεραπείας δ. Μέσα - τεχνικές εφαρμογής κρυοθεραπείας	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να γνωρίσουν οι μαθητές καλά το μέσο αυτό , την χρήση του και τον τρόπο εφαρμογής του. Ερωτήσεις και απαντήσεις στην διάρκεια του μαθήματος και πρακτική εφαρμογή από τους ίδιους τους μαθητές.	Με την χρήση των εποπτικών και εργαστηριακών μέσων της σχολικής μονάδος οι μαθητές / τριες θα μάθουν πρακτικά την χρήση της κρυοθεραπείας στην φυσικοθεραπευτική αποκατάσταση και τον τρόπο εφαρμογής της. Ερωτήσεις και απαντήσεις στην διάρκεια του εργαστηρίου και πρακτική εφαρμογή από τους ίδιους τους μαθητές/τριες, θα βοηθήσουν την κατανόηση της ύλης.
2. Θερμοθεραπεία , φυσική αντίδραση του οργανισμού στην αύξηση της θερμοκρασίας α. Τρόποι διάδοσης της θερμότητος β. Σκοπός – αποτελέσματα γ. Ενδείξεις θερμοθεραπείας δ. Αντενδείξεις θερμοθεραπείας ε. Μέσα - τεχνικές εφαρμογής θερμοθεραπείας στ. Επιφανειακή - Εν τω βάθει θερμοθεραπεία	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες το μέσο αυτό ,την χρήση του και τον τρόπο εφαρμογής του. Στην διάρκεια του μαθήματος θα γίνονται ερωτήσεις και απαντήσεις με απώτερο σκοπό την δυνατότητα των μαθητών /τριών να καταλαβαίνουν γιατί και πότε χρησιμοποιούμε θερμότητα και ποία μορφή της .	Με την χρήση των μέσων του εργαστηρίου φυσικοθεραπείας οι μαθητές /τριες θα καταλάβουν πρακτικά την χρήση της θερμότητος και τον σκοπό που την χρησιμοποιούμε . Στην συνέχεια θα γνωρίσουν τα διάφορα μέσα που έχουμε στην διάθεσή μας και την γενικότερη χρήση τους.
3. Επιφανειακή θερμοθεραπεία α. Δινόλουτρο β. Θερμά επιθέματα γ. Παραφινόλουτρο δ. Θερμότης δια ακτινοβολίας 1. Υπέρυθρη ακτινοβολία 2. Υπεριώδης ακτινοβολία ε. Μέθοδοι εφαρμογής μέσων θερμοθεραπείας στ. Ενδείξεις – αντενδείξεις, αποτελέσματα μέσων θερμοθεραπείας	Στόχος της ενότητος αυτής είναι ,οι μαθητές /τριες να γνωρίσουν τα διάφορα μέσα της θερμοθεραπείας και τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους στον άνθρωπο.	Με την χρήση των μέσων που διαθέτει το εργαστήριο φυσικοθεραπείας οι μαθητές/τριες θα γνωρίσουν τα μηχανήματα που χρησιμοποιούμε , την διαφορική χρήση τους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
4. Εν τω βάθει θερμοθεραπεία α. Διαθερμίες 1. Βραχέων κυμάτων 2. Μικροκυμάτων β. Υπέρηχοι γ. Μέθοδοι εφαρμογής των μέσων αυτών δ. Ενδείξεις - αντενδείξεις και αποτελέσματά τους	Στόχος της ενότητος αυτής είναι , οι μαθητές /τριες να γνωρίσουν τα μέσα αυτά θερμοθεραπείας , την χρήση τους και τα χαρακτηριστικά τους .	Με την χρήση των μηχανημάτων του εργαστηρίου φυσικοθεραπείας οι μαθητές /τριες θα έρθουν σε άμεση επαφή με τα μέσα της θερμοθεραπείας και θα γνωρίσουν τον τρόπο χρήσης τους χρησιμοποιώντας σαν μοντέλα και τους ίδιους , πάντοτε όμως με την βοήθεια και την επίβλεψη του καθηγητού φυσικοθεραπείας.
5. Ηλεκτροθεραπεία α. Γαλβανικά ρεύματα β. Εναλλασσόμενα ρεύματα γ. Διαδυναμικά ρεύματα δ. Μέθοδοι εφαρμογής των ρευμάτων ε. Αποτελέσματα εφαρμογής των διαφόρων θεραπευτικών ρευμάτων στ. Πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα χρήσης των θεραπευτικών ρευμάτων	Στόχος της ενότητος αυτής είναι οι μαθητές /τριες να γνωρίσουν αναλυτικότερα τα διάφορα θεραπευτικά ρεύματα , τον τρόπο χρήσης τους και την θέση τους μέσα σε μία φυσικοθεραπευτική συνεδρία .	Χρησιμοποιώντας τα μέσα που διαθέτει το εργαστήριο φυσικοθεραπείας οι μαθητές /τριες θα γνωρίσουν τα ηλεκτρονικά μηχανήματα για την παραγωγή των συγκεκριμένων ρευμάτων ,τον τρόπο χρήσης τους από εξειδικευμένο προσωπικό και θα κάνουν και πρακτική εφαρμογή όπου είναι δυνατόν. Ερωτήσεις και απαντήσεις κατά την διάρκεια του μαθήματος θα συμβάλλουν σημαντικά στην κατανόησή τους.
6. Laser α. Τρόπος και σημεία εφαρμογής Laser β. Επίδραση στους ιστούς γ. Ενδείξεις εφαρμογής Laser δ. Αντενδείξεις εφαρμογής Laser	Στόχος της ενότητος αυτής είναι οι μαθητές /τριες να γνωρίσουν βασικά στοιχεία της θεωρίας των Laser , την χρήση τους στην φυσικοθεραπεία και τις προοπτικές που ανοίγονται στην αποκατάσταση .	Με την χρήση εποπτικών μέσων και των συσκευών του εργαστηρίου φυσικοθεραπείας όπου αυτό είναι εφικτό, οι μαθητές / τριες θα γνωρίσουν την χρήση τους τα αποτελέσματά τους και την πρακτική θέση τους μέσα στην φυσικοθεραπευτική συνεδρία
7. TENS α. Τρόπος και επιλογή θέσης τοποθέτησης των ηλεκτροδίων β. Ενδείξεις χρήσης TENS γ. Αντενδείξεις χρήσης TENS	Στόχος της ενότητος αυτής είναι, οι μαθητές /τριες να γνωρίσουν στοιχεία για τον αισθητικό ηλεκτρικό ερεθισμό , την χρήση του TENS στην αναστολή του πόνου και στην φυσικοθεραπευτική συνεδρία	Χρησιμοποιώντας την ηλεκτρονική συσκευή του TENS , οι μαθητές / τριες θα γνωρίσουν την χρήση του και την τοποθέτηση των ηλεκτροδίων αναλόγως της παθήσεως.

2. ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ – ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΚΑΚΩΣΕΙΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να έρθουν οι μαθητές /τριες σε επαφή με το αντικείμενο της αθλητιατρικής επιστήμης. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί σε θέματα που σχετίζονται με την αποκατάσταση ατόμων , μετά από τραυματισμούς και κακώσεις .
Στην διάρκεια του μαθήματος θα γίνει αναφορά σε ειδικές μεθόδους και τεχνικές καθώς και σε γενικότερα ζητήματα που αφορούν την αθλητική δραστηριότητα.
Θα γνωρίσουν από κοντά ,κάνοντας και πρακτική άσκηση τρόπους αποκατάστασης και γενικές αρχές για την μυική ενδυνάμωση.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Εισαγωγή Α. Γενικά στοιχεία Β. Τομείς που ασχολείται	Στόχος μας να γνωρίσει ο μαθητής την επιστήμη της αθλητιατρικής καθώς και τα γενικά στοιχεία του αντικειμένου με το οποίο και ασχολείται. Θα γνωρίσει την συμβολή της φυσικοθεραπείας και την θέση του βοηθού φυσικοθεραπείας στην ομάδα αποκατάστασης.	Χρήση εποπτικού υλικού Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα. Προτείνεται η χρήση βίντεο και Η/Υ.
2. Κολλαγόνος ιστός Α. Γενικά στοιχεία Β. Βιομηχανικές ιδιότητες Γ. Θέση του στο μυοσκελετικό σύστημα	Κατανόηση της έννοιας του κολλαγόνου ιστού και των βασικών ιδιοτήτων του . Στη συνέχεια θα μάθουν τον τρόπο με τον οποίο επεμβαίνει η φυσικοθεραπεία στις αθλητικές κακώσεις	Χρήση εποπτικού υλικού Ερωτήσεις και απορίες Προτείνεται η χρήση Η/Υ.
3. Ακινησία Α. Γενικά στοιχεία και επιπτώσεις στο μυοσκελετικό σύστημα Β. Επιπτώσεις σε άλλα συστήματα.	Στόχος μας να γνωρίσουν οι μαθητές τις διαδικασίες που πραγματοποιούνται μετά από μικρή ή και μακρόχρονη ακινητοποίηση ενός μέλους ή ολοκλήρου του σώματος.	Χρήση εποπτικού υλικού Προσωπικές εμπειρίες και παραδείγματα των μαθητών, θα γίνει μία προσπάθεια ανάλυσής τους Ερωτήσεις στην διάρκεια του μαθήματος .
4. Ισοκίνηση Α. Γενικά στοιχεία για την ισοκινητική άσκηση Β. Χρήση της ισοκίνησης στην αποκατάσταση των αθλητικών κακώσεων.	Γνωριμία του μαθητή με την ισοκινητική μέθοδο εκγύμνασης των μυών , η οποία χρησιμοποιείται πλέον ευρέως στην αθλητική αποκατάσταση.	Χρήση εποπτικού υλικού΄ Επίσκεψη , εάν είναι δυνατόν σε χώρο με ισοκινητικό μηχάνημα. Πρακτική γνωριμία των μαθητών με την μέθοδο αυτή , εφαρμόζοντάς την στους συμμαθητές τους
5. DOPPING Α. Γενικά στοιχεία Β. Ταξινόμηση Γ. Επιπτώσεις και παρενέργειες	Σκοπός της ενότητος αυτής είναι να πάρουν οι μαθητές γνώσεις γενικές αλλά και ειδικές σχετικά με τα εργογενή βοηθήματα [dopping]. Οι γνώσεις αυτές είναι χρήσιμες σε όλους όσους ασχολούνται με τον αθλητισμό , με οποιαδήποτε ιδιότητα.	Χρήση εποπτικού υλικού Προσωπικές εμπειρίες των μαθητών και γνωστά παραδείγματα σε όλους από αθλητές που βρέθηκε να κάνουν χρήση εργονομικών βοηθημάτων. Ερωτήσεις και επίλυση αποριών πριν και μετά το μάθημα.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
6. Αθλητικοί τραυματισμοί Α. Γενικά στοιχεία για τους τραυματισμούς Β. Συνδεσμικοί τραυματισμοί Γ. Μυικοί τραυματισμοί Δ. Τενοντίτιδες-σύνδρομα υπερχρήσης [overuse] Ε. Βασικές αρχές αποκατάστασης.	Σκοπός μας είναι η βαθμιαία εισαγωγή του μαθητή στον τομέα των συνηθέστερων αθλητικών τραυματισμών καθώς και η απόκτηση κάποιων αρχικών γνώσεων πάνω στις αρχές της αποκατάστασής τους.	Χρήση του εποπτικού υλικού της σχολικής μονάδος ,slides, φωτογραφίες . Προσωπικές εμπειρίες των μαθητών θα συζητηθούν. Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
7. Άσκηση και περιβάλλον Α. Άσκηση σε μεγάλη θερμοκρασία Β. Άσκηση και σωματική απόδοση σε υψόμετρο Γ. Άλλες περιβαλλοντικές καταστάσεις	Εδώ πρέπει ο μαθητής να κατανοήσει τις ιδιαιτερότητες της άσκησης σε ακραίες περιβαλλοντικές συνθήκες [θερμό- υγρό περιβάλλον κλπ]	Χρήση εποπτικού υλικού φωτογραφίες,slides. Αναφορά σε προσωπικές ίσως εμπειρίες,και γνωστούς αθλητές.
8. Ώμος και αθλητικές κακώσεις Α.Παρατηρήσεις πάνω στην βιομηχανική της άρθρωσης του ώμου Β. Τενοντίτιδες Γ.Εξαρθρήματα Δ. Κατάγματα Ε. Βασικές αρχές αποκατάστασης	Στόχος μας η κατανόηση από τον μαθητή του μηχανισμού των κακώσεων αυτών και των βασικών αρχών της αποκατάστασης των τραυματισμών στην ωμική ζώνη.	Χρήση εποπτικών μέσων. Παραδείγματα και προσωπικές εμπειρίες των μαθητών θα συζητηθούν.
9. Αγκώνας και αθλητικές κακώσεις Α. Γενικές παρατηρήσεις Β. Κατάγματα Γ. Επικονδυλίτιδες-τενοντίτιδες Δ. Βασικές αρχές αποκατάστασης	Στόχος είναι η γνώση των πιθανών κακώσεων της περιοχής και η κατανόηση των βασικών αρχών αποκατάστασής των.	Χρήση των εποπτικών μέσων Παραδείγματα και εφαρμογές Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα.
10.Πρώτες βοήθειες σε αθλητικούς τραυματισμούς Α. Κατάγματα-εξαρθρήματα-διαστρέμματα Β. Καρδιοαναπνευστική ανάνηψη Γ.Μεταφορά τραυματία Δ. Αιμορραγίες Ε. Άλλες περιπτώσεις	Στόχος μας είναι η απόκτηση γνώσεων σημαντικών, σχετικά με την άμεση αντιμετώπιση κάποιων συνηθισμένων περιπτώσεων αθλητικών κακώσεων.	Χρήση εποπτικού υλικού Slides και φωτογραφικό υλικό. Πρακτική εφαρμογή χρησιμοποιώντας τα υλικά του εργαστηρίου φυσικοθεραπείας.

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές / τριες την μεγάλη σημασία που έχει η κίνηση και γενικότερα η άσκηση στην θεραπεία και την φυσικοθεραπευτική αποκατάσταση .

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Κίνηση α. Περιγραφή της κίνησης β. Τροχιά κίνησης γ. Επίπεδα κίνησης	Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές / τριες περισσότερα στοιχεία για την κίνηση . Ακόμη να γνωρίσουν την έννοια της τροχιάς και των επιπέδων επί των οποίων δύναται να εκτελεστεί μία κίνηση στο σώμα μας.	Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. Οι μαθητές / τριες μπορούν να σχεδιάσουν με την βοήθεια των εκπαιδευτικών τους . Ερωτήσεις και απαντήσεις στην διάρκεια του μαθήματος. Οι μαθητές / τριες θα εξοικειωθούν με την εκτέλεση διαφόρων κινήσεων στο σώμα τους , βρίσκοντας τις τροχιές και τα επίπεδα σε διάφορες αρθρώσεις.
2. Μύες, ρόλος αυτών Α. Πρωταγωνιστής Β. Ανταγωνιστής Γ. Συνεργός Δ. Σταθεροποιός	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να μπορέσουν οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τον ρόλο ενός μυός στην κίνηση και ο χωρισμός αυτών αναλόγως της ενέργειάς του	Χρήση εποπτικών μέσων Ζητούμε από τους μαθητές / τριες να ξεχωρίσουν την ενέργεια μυών κατά την διάρκεια διαφόρων κινήσεων.
3. Κατάταξη κινήσεων Α. Παθητική κίνηση Β. Ενεργητική κίνηση	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να μπορέσουν οι μαθητές / τριες να εμβαθύνουν στα δύο είδη αυτών των κινήσεων και να κατανοήσουν την σημασία αυτών στην φυσικοθεραπευτική συνεδρία.	Χρήση εποπτικών μέσων Πρακτική άσκηση των μαθητών στον διαχωρισμό των κινήσεων και συμμετοχή τους στην ανάλυση της κίνησης .
4. Παθητική κίνηση Α. Χωρισμός των κινήσεων Β. Βασικοί κανόνες για την εκτέλεση μίας παθητικής κίνησης . Γ. Χαρακτηριστικά της Παθητικής κίνησης Δ. Τεχνικές την παθητικής κίνησης	Είναι να κατανοήσουν οι μαθητές /τριες την χρήση της παθητικής κίνησης και την θέση της στην γενικότερη φυσικοθεραπευτική προσέγγιση ενός κινητικού προβλήματος. Εκμάθηση των διαφόρων τεχνικών για την κίνηση αυτή	Χρήση εποπτικού υλικού Θα ζητηθεί από τους μαθητές / τριες να εκτελέσουν κινήσεις με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών τους και θα αναλύσουν την κάθε κίνηση Ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα
5. Ενεργητική κίνηση Α. Χωρισμός των κινήσεων Β. Τρόποι ανάρτησης ενός μέλους	Στόχος είναι να μάθουν οι μαθητές / τριες γενικά στοιχεία για την ενεργητική κίνηση και τους διάφορους τύπους αυτής. Ακόμη θα κατανοήσουν την χρήση της ενεργητικής κίνησης και τους διάφορους τρόπους ανάρτησης ενός μέλους για την εκτέλεση αυτής.	Χρήση του εποπτικού υλικού Χρήση των μέσων που διαθέτει το εργαστήριο φυσικοθεραπείας και ζητάμε από τους μαθητές / τριες να εκτελέσουν διάφορες κινήσεις , κάνοντας και ανάλυση αυτών .

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
6. Κινήσεις των αρθρώσεων του σώματος Α. Αρθρώσεις της Σ.Σ. Β. Αρθρώσεις των άνω άκρων Γ. Αρθρώσεις κάτω άκρων	Να γνωρίσουν οι μαθητές / τριες αναλυτικότερα τις αρθρώσεις του ανθρωπίνου σώματος και θα μάθουν την σημασία τους στην κίνηση	Χρήση του εποπτικού υλικού της μονάδος Ανάλυση των αρθρώσεων στα εκπαιδευτικά προπλάσματα
7. Διατάσεις Α. Γενικά στοιχεία Β. Παρατηρήσεις πάνω στην βιομηχανική τους Γ. Βασικές αρχές και Τεχνικές των διατάσεων	Κατανόηση της χρησιμότητας των μυικών διατάσεων στην φυσικοθεραπευτική συνεδρία Γνώση των βασικών τεχνικών για την πραγματοποίηση των διατάσεων	Χρήση του εποπτικού υλικού Εφαρμογή των τεχνικών και παραδείγματα για διάφορους μύες του ανθρωπίνου σώματος. Ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα
8. Χαλάρωση Α. Γενικά στοιχεία Β. Μέσα χαλάρωσης Γ. Τεχνικές χαλάρωσης	Είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /τιες τις βασικές αρχές για την χαλάρωση και την χρήση της στην ενδυνάμωση και την αποκατάσταση	Χρήση εποπτικών μέσων και συμμετοχή των μαθητών / τριών ώστε να γνωρίσουν τις μεθόδους χαλάρωσης και τα αποτελέσματά της

5. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Σκοπός της ενότητος αυτής είναι, οι μαθητές του 2ου κύκλου να εμβαθύνουν σε κάποιους τομείς της φυσικοθεραπείας.
Θα αναφερθούν σε γενικό πλαίσιο, στοιχεία χρήσιμα για την αποκατάσταση συγκεκριμένων παθήσεων και βλαβών καθώς και στοιχεία που άπτονται στην γενικότερη θέση της φυσικοθεραπείας στην αποκατάσταση

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Ημιπληγία Α. Γενικά στοιχεία Β. Αρχές αντιμετώπισης αναλόγως της συμπτωματολογίας Γ. Αρχικό – προχωρημένο στάδιο αποκατάστασης	Κατανόηση των γενικων αρχών που διέπουν την αντιμετώπιση και αποκατάσταση της ημιπληγίας. Απόκτηση βασικών γνώσεων αναλόγως του σταδίου του προβλήματος	Πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω Χρήση των μέσων που διαθέτει το εργαστήριο της φυσικοθεραπείας.
2. Παραπληγία-τετραπληγία Α.Γενικά στοιχεία Β. Συμπτωματολογία Γ. Γενικές αρχές αποκατάστασης	Θα γνωρίσουν οι μαθητές την γενική συμπτωματολογία των καταστάσεων αυτών καθώς και τις βασικές αρχές για την φυσικοθεραπευτική αποκατάσταση τους.	Παραδείγματα και προσωπικές εμπειρίες των μαθητών. Εφαρμογή των τρόπων αποκατάστασης από τους μαθητές πάνω στους ίδιους για να κατανοήσουν τον τρόπο και την βοήθεια που μπορούν να προσφέρουν.
3. Κακώσεις περιφερικών νεύρων Α.Βασικές αρχές αποκατάστασης Β. Κερκιδικό – μέσο – ωλένιο νεύρο Γ. Περιφερικά νεύρα κάτω άκρου	Στόχος μας είναι η απόκτηση βασικών γνώσεων από τους μαθητές πάνω στις κακώσεις αυτές και να γνωρίσουν τις γενικές αρχές για την αποκατάστασή τους	Παραδείγματα από τους μαθητές και αναφορά σε προσωπικές τους εμπειρίες και στην αποκατάσταση η οποία ακολουθήθηκε. Πρακτική εφαρμογή των αρχών αποκατάστασης
4. Parkinson Α. Γενικά στοιχεία – συμπτωματολογία Β. Γενικές αρχές αποκατάστασης	Εκμάθηση των μαθητών πάνω στην νόσο αυτή και στις μεθόδους αποκατάστασης που ακολουθούνται	Πρακτική εφαρμογή και παρουσίαση παραδειγμάτων Ερωτήσεις και απορίες πριν και μετά το μάθημα
5. Σπονδυλική Στήλη Α.Σκολίωση Β. Κύφωση Γ. Λόρδωση	Κατανόηση των καταστάσεων αυτών της Σ.Σ. και των αρχών της φυσικοθεραπευτικής αποκατάστασης που ακολουθείται.	Πρακτικές εφαρμογές Χρήση του εποπτικού υλικού, slides, και φωτογραφιών. Ερωτήσεις και επίλυση των πιθανών αποριών
6. Εκφυλιστικές αρθροπάθειες Α. Γενική συμπτωματολογία Β.Γενικες αρχές αντιμετώπισης Γ.Αρθροπλαστική ισχίου Δ. Φυσικοθεραπευτική προσέγγιση	Κατανόηση των αρχών αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκαλεί η εκφυλιστική αρθρίτιδα. Τρόπος φυσικοθεραπευτικής προσέγγισης των επεμβάσεων μετεγχειρητικά	Πρακτική εφαρμογή των τρόπων αποκατάστασης από τους μαθητές πάνω στους συμμαθητές τους. Παραδείγματα από το φιλικό τους περιβάλλον και σχολιασμός της μεθόδου αποκατάστασης η οποία και ακολουθήθηκε.
7. Αναπνευστική φυσικοθεραπεία Α. Εκγύμναση των αναπνευστικών μυών Β. Παροχέτευση βρογχικών εκκρίσεων. θέσεις και τεχνικές	Κατανόηση των κύριων τεχνικών που χρησιμοποιούνται στην αναπνευστική λειτουργία	Πρακτική εφαρμογή και ανάλυση διαφόρων παραδειγμάτων από τις προσωπικές εμπειρίες των μαθητών. Χρήση του εποπτικού υλικού.

6. ΜΑΛΑΞΗ

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να συνεχίσουν οι μαθητές/ τριες την εκμάθηση των βασικών χειρισμών της μάλαξης με όσο το δυνατόν περισσότερη πρακτική άσκηση. Ακόμη θα γνωρίσουν βασικά στοιχεία ορισμένων ειδικών τύπων μάλαξης καθώς και τον τρόπο εφαρμογής και την χρήση τους.

Βασικά Στοιχεία Περιεχομένου	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1. Αναδρομή στους βασικούς χειρισμούς α. Πιέσεις β. Πλήξεις γ. Δονήσεις	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να θυμηθούν οι μαθητές /τριες τους χειρισμούς της μάλαξης και τις υποδιαιρέσεις τους και να συνεχίσουν σε πρακτική άσκηση.	Προτείνεται η εφαρμογή τεχνικών μάλαξης από τους μαθητές και επίδειξής τους στην τάξη.
2. Μάλαξη στην κοιλιακή χώρα α. Τεχνική της μάλαξης στην κοιλιακή χώρα [χειρισμοί] β. Ενδείξεις της μάλαξης γ. Αντενδείξεις της μάλαξης	Στόχος της ενότητος αυτής είναι οι μαθητές να γνωρίσουν τους χειρισμούς της τεχνικής αυτής καθώς και την χρήση της.	Με την βοήθεια των εποπτικών μέσων θα μάθουν τους χειρισμούς και θα ακολουθήσει πρακτική άσκηση μεταξύ των μαθητών / τριών .
3. Μάλαξη στον αθλητισμό [χειρισμοί και αθλήματα] α. Μάλαξη πριν την αθλητική δραστηριότητα β. Μάλαξη στην διάρκεια της αθλητικής δραστηριότητος γ. Μάλαξη μετά το πέρας της αθλητικής δραστηριότητος	Στόχος της ενότητος αυτής είναι η επαφή με τον χώρο του αθλητισμού και την θέση της μάλαξης μέσα σε κάθε αθλητική δραστηριότητα.	Στην διάρκεια του μαθήματος οι μαθητές / τριες θα εξασκηθούν στην μάλαξη ,χρησιμοποιώντας μαθητές σαν μοντέλα, ώστε να έχουν την δυνατότητα στο μέλλον, υπό την καθοδήγηση του φυσικοθεραπευτού της ομάδος να συμμετέχουν ενεργά.
4. Άλλα είδη και μορφές της μάλαξης α. Μάλαξη του συνδετικού ιστού β. Σιάτσου γ.Ηλεκτρομάλαξη δ. Υδρομάλαξη	Στόχος της ενότητος αυτής είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες βασικά στοιχεία νέων μορφών μάλαξης .	Με την χρήση εποπτικών μέσων θα γνωρίσουν κάποιους από τους χειρισμούς και στην διάρκεια του μαθήματος μπορούν να εξασκηθούν μεταξύ τους .

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ

2ΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

ΜΑΘΗΜΑ : ΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ (ΙΙ)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν και να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή μίας κινητής μερικής οδοντοστοιχίας. Οι μαθητές και η μαθήτριες θα εφαρμόσουν στον εργαστηριακό χώρο τα στάδια κατασκευής μερικής οδοντοστοιχίας, ενώ στο θεωρητικό μέρος θα ενημερωθούν επιπλέον και εν συντομία και για τα κλινικά στάδια που παρεμβάλλονται ανάμεσα στα εργαστηριακά. Έτσι θα μπορεί να υπάρξει μία σωστή και εποικοδομητική συνεργασία οδοντιάτρου και οδοντοτεχνικού ,ώστε να μπορεί να επιτευχθεί μία τέλεια κινητή οδοντοπροσθετική εργασία από τον οδοντοτεχνικό.

Η διδασκαλία του μαθήματος θα βοηθήσει τους μαθητές/τριες να γνωρίσουν και να κατανοήσουν βασικές αρχές και είδη μερικών οδοντοστοιχιών, που κατασκευάζονται με τη συνεργασία οδοντιάτρου και οδοντοτεχνικού στην καθ΄ημέραν οδοντιατρική πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1[ο] : ΕΙΣΑΓΩΓΗ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το ρόλο κατασκευής μίας μερικής οδοντοστοιχίας , τις ομοιότητες και διαφορές από την ολική οδοντοστοιχία και τις ακίνητες οδοντοπροσθετικές αποκαταστάσεις καθώς και την ταξινόμηση των μερικών οδοντοστοιχιών. Επίσης να γνωρίσουν τη διαχρονική εξέλιξη της μερικής οδοντοστοιχίας .

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.1. Ορισμός μερικής οδοντοστοιχίας. 1.2. Ομοιότητες και διαφορές μίας μερικής και μίας ολικής οδοντοστοιχίας. 1.3. Ομοιότητες και διαφορές μίας μερικής οδοντοστοιχίας και μίας ακίνητης οδοντοπροσθετικής αποκατάστασης. 1.4. Ταξινόμηση μερικών οδοντοστοιχιών. 1.5. Διαχρονική εξέλιξη της μερικής οδοντοπρο-σθετικής αποκατάστασης..	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Το ρόλο της μερικής οδοντοστοιχίας . • Τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ μερικής οδοντοστοιχίας, ολικής οδοντοστοιχίας και ακίνητης οδοντοπροσθετικής αποκατάστασης. • Την ταξινόμηση των μερικών οδοντοστοιχιών. • Την διαχρονική εξέλιξη της μερικής κινητής οδοντο-προσθετικής.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία, ποσοστά ασθενών, ανά ηλικία, που φέρουν μερική οδοντοστοιχία στο στόμα τους. ♦ Η άλλη ομάδα μαθητών θα φτιάξει πίνακα στον οποίο θα αναγράφονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που θα εντοπίσουν, μεταξύ μερικής οδοντοστοιχίας, ολικής οδοντοστοιχίας και ακίνητων οδοντοπρο-σθετικών αποκατα-στάσεων. ♦ Οι μαθητές/τριες των δύο ομάδων θα παρουσιά-σουν την εργασία τους στην τάξη χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΜΙΑΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα μέρη από τα οποία αποτελείται μία μερική οδοντοστοιχία άνω και κάτω γνάθου, τη χρησιμότητα της βάσης μίας μερικής οδοντοστοιχίας καθώς και τις ιδιότητές της, το ρόλο των συνδετήρων και την ταξινόμησή τους, το ρόλο των συγκρατητικών μέσων και τα διάφορα είδη αυτών καθώς και τη χρησιμότητα των τεχνητών δοντιών και τα είδη που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1. Τα μέρη μίας μερικής οδοντοστοιχίας. 2.2. Βάση μιας μερικής οδοντοστοιχίας. 2.3. Συνδετήρες. 2.4. Συγκρατητικά μέσα μίας μερικής οδοντοστοιχίας. 2.5. Τεχνητά δόντια που χρησιμοποιούνται κατά τη κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα μέρη από τα οποία αποτελείται μία μερική οδοντοστοιχία. • Τη χρησιμότητα της βάσης μίας μερικής οδοντοστοιχίας, καθώς και τις ιδιότητές της. • Το ρόλο των συνδετήρων και την ταξινόμησή τους. • Το ρόλο των συγκρατητικών μέσων μίας μερικής οδοντοστοιχίας και τα διάφορα είδη αυτών. • Το ρόλο των τεχνητών δοντιών και τα είδη που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και να παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν στο χώρο του εργαστηρίου μερικές οδοντοστοιχίες άνω και κάτω γνάθου. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών/τριων θα παρατηρήσει τα χαρα-κτηριστικά μεταξύ των διαφόρων ειδών βάσεων και συνδετήρων στις μερικές οδοντοστοιχίες άνω και κάτω γνάθου. ♦ Η άλλη ομάδα μαθητών θα παρατηρήσει τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ μερικών οδοντοστοιχιών της άνω και κάτω γνάθου. ♦ Οι μαθητές /τριες των δύο ομάδων θα γράψουν εργασία και θα την παρουσιάσουν στην τάξη χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΧΙΚΟΥ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη λήψη του αρχικού αποτυπώματος από τον ασθενή. Επίσης να γνωρίσουν τον τρόπο κατασκευής του αρχικού εκμαγείου και την ανάλυση του, τη χρησιμότητα και τους τρόπους κατασκευής ατομικών δισκαρίων καθώς και τον τρόπο κατασκευής του τελικού εκμαγείου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3.1. Αρχικό αποτύπωμα ασθενούς. 3.2. Κατασκευή αρχικού εκμαγείου. 3.3. Κατασκευή ατομικού δισκαρίου. 3.4. Κατασκευή τελικού εκμαγείου.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη λήψη του αρχικού αποτυπώματος από τον ασθενή. • Τον τρόπο κατασκευής του αρχικού εκμαγείου και την ανάλυση του. • Τη χρησιμότητα και τους τρόπους κατασκευής ατομικών δισκαρίων. • Τον τρόπο κατασκευής τελικού εκμαγείου.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και να παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ να δουν στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους κατασκευής αρχικού εκμαγείου, ατομικού δισκαρίου και τελικού εκμαγείου. ♦ να γράψουν εργασία σχετικά με τους τρόπους διατήρησης των αποτυπωμάτων και θα την παρουσιάσουν στην τάξη. να ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους μαθητές. ♦ να κατασκευάσουν, στο χώρο του εργαστηρίου αρχικό εκμαγείο, ατομικό δισκάριο και τελικό εκμαγείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4° ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΟΣ- ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΣΤΗΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη χρησιμότητα του παραλληλογράφου, τα μέρη από τα οποία αποτελείται ένας παραλληλογράφος, την χρησιμότητα και τα είδη των παραλληλιστών. Επίσης να κατανοήσουν την έννοια και τον τρόπο προσδιορισμού της φοράς ενθέσεως μίας μερικής οδοντοστοιχίας, καθώς και τον τρόπο χρήσης του παραλληλογράφου και του παραλληλιστή.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1. Ορισμοί 4.2. Περιγραφή αποτελουμένων τμημάτων ενός παραλληλογράφου. 4.3. Χρησιμότητα και είδη παραλληλιστών.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Την χρησιμότητα του παραλληλογράφου. • Τα μέρη από τα οποία αποτελείται ένας παραλληλογράφος. • Την χρησιμότητα και τα είδη των παραλληλιστών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν ♦ Τον τρόπο προσδιορισμού της φοράς ενθέσεως μίας μερικής οδοντοστοιχίας. ♦ Τον τρόπο χρήσης του παραλληλογράφου και του παραλληλιστή.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνου να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ να δουν στο χώρο του εργαστηρίου παραλληλογράφο και παραλληλιστή και θα γίνει επίδειξη του τρόπου χρήσης των. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η κάθε ομάδα μαθητών θα παρατηρήσει τον τρόπο καθορισμού της φοράς ενθέσεως μερικής οδοντοστοιχίας που θα κατασκευασθεί σε διάφορα εκμαγεία άνω και κάτω γνάθου . ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων θα γράψουν τις παρατηρήσεις τους και θα τις παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση με ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5° : ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΜΕΡΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΥ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους τρόπους σχεδιασμού των διαφόρων τμημάτων μερικών οδοντοστοιχιών άνω και κάτω γνάθου. Επίσης να κατανοήσουν τη σημασία της φοράς ενθέσεως μίας μερικής οδοντοστοιχίας κατά το σχεδιασμό των διαφόρων μερών της.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5.1. Τεχνικές σχεδίασης μερικής οδοντοστοιχίας άνω γνάθου. 5.2. Τεχνικές σχεδίασης μερικής οδοντοστοιχίας κάτω γνάθου.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τον τρόπο σχεδιασμού της βάσης σε μερική οδοντοστοιχία άνω γνάθου. • Τον τρόπο σχεδιασμού της βάσης σε μερική οδοντοστοιχία κάτω γνάθου. • Τον τρόπο σχεδιασμού συνδετήρων, συγκρατητικών μέσων, εφαπτήρων , αγκίστρων για τη κατασκευή μερικής οδοντοστοιχίας άνω και κάτω γνάθου. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν το ρόλο της φοράς ενθέσεως κατά το σχεδιασμό μίας μερικής οδοντοστοιχίας.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ να δουν στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους σχεδιασμού των διαφόρων τμημάτων μερικών οδοντοστοιχιών άνω και κάτω γνάθου. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών θα σχεδιάσει όλα τα μέρη μίας μερικής οδοντοστοιχίας σε διάφορα εκμαγεία της άνω γνάθου. ♦ Η άλλη ομάδα μαθητών θα σχεδιάσει όλα τα μέρη μίας μερικής οδοντοστοιχίας σε διάφορα εκμαγεία της κάτω γνάθου. ♦ Οι μαθητές των δύο ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και θα τις παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° : ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ- ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ ΑΠΟ ΠΥΡΟΧΩΜΑ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε για τη κατασκευή ενός ανατυπωμένου εκμαγείου.
Επίσης να κατανοήσουν το σκοπό κάθε σταδίου, καθώς και τη σκοπιμότητα εφαρμογής αρχών και κανόνων σε κάθε στάδιο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6.1. Εξάλειψη εσοχών των τελικών εκμαγείων . 6.2. Επίστρωση κεριού στα εκμαγεία άνω και κάτω γνάθου. 6.3. Τοποθέτηση του τελικού εκμαγείου στο ειδικό έγκλειστρο. 6.4. Τοποθέτηση υδροκολλοειδούς υλικού στο έγκλειστρο. 6.5. Αφαίρεση του αρχικού εκμαγείου από το υδροκολλοειδές υλικό. 6.6. Τοποθέτηση φυράμα-τος πυροχώματος και κατασκευή ανατυπωμέ-νου εκμαγείου.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τον τρόπο εξάλειψης των εσοχών στα τελικά εκμαγεία της άνω και κάτω γνάθου. • Το τρόπο επίστρωσης φύλλου κεριού στα τελικά εκμαγεία άνω και κάτω γνάθου. • Τους λόγους τοποθέτη-σης των τελικών εκμαγείων σε νερό, πριν την ανατύπωσή τους. • Το τρόπο τοποθέτησης των τελικών εκμαγείων στο ειδικό έγκλειστρο. • Τις ιδιότητες του υδροκολλοειδούς υλικού που χρησιμοποιείται για την ανατύπωση των τελικών εκμαγείων. • Τον τρόπο τοποθέτησης του υδροκολλοειδούς αποτυπωτικού υλικού στο έγκλειστρο. • Τον τρόπο ψύξης του εγκλείστρου. • Τον τρόπο αφαίρεσης του αρχικού εκμαγείου από το υδροκολλοειδές υλικό. • Τον τρόπο τοποθέτησης του φυράματος του πυροχώματος μέσα στο αποτύπωμα για την κατασκευή ανατυπωμένου εκμαγείου. • Τον τρόπο αφαίρεσης του ανατυπωμένου εκμαγείου από το αποτύπωμα. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ♦ Τους λόγους για τους οποίους γίνεται η εξάλειψη των εσοχών στα τελικά εκμαγεία. ♦ Τους σκοπούς για τους οποίους γίνεται η επίστρωση και η τοποθέτηση κεριού στα τελικά εκμαγεία άνω και κάτω γνάθου. ♦ Τους λόγους τήρησης σωστής θερμοκρασίας κατά τη τήξη του υδροκολλοειδούς αποτυπωτικού υλικού. ♦ Τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα διάφορα στάδια κατα-σκευής ανατυπωμένου εκμαγείου.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν στο χώρο του εργαστηρίου τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε για την κατασκευή ανατυπωμένου εκμαγείου. ♦ Οι μαθητές/τριες να κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Η κάθε ομάδα μαθητών /τριες να αναζητήσει από τη βιβλιογραφία ή θα παρατηρήσει στο χώρο του εργαστηρίου, τα διάφορα σφάλματα που μπορεί να εμφανισθούν , αν δεν τηρηθούν σωστά οι κανόνες στα διάφορα επιμέρους στάδια κατασκευής ανατυπωμέ-νων εκμαγείων. ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων να γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ να ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7° : ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΣΤΟ ΑΝΑΤΥΠΩΜΕΝΟ ΕΚΜΑΓΕΙΟ ΚΑΙ ΚΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΜΑΓΕΙΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη μεταφορά της σχεδίασης της μερικής οδοντοστοιχίας άνω και κάτω γνάθου στο ανατυπωμένο εκμαγείο, καθώς και τις διάφορες τεχνικές και τα στάδια που ακολουθούμε κατά την τοποθέτηση προπλασμάτων ομοιωμάτων των διαφόρων τμημάτων της μερικής οδοντοστοιχίας στο ανατυπωμένο εκμαγείο. Επίσης να κατανοήσουν τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα ανωτέρω στάδια.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1. Μεταφορά της σχεδίασης της μερικής οδοντοστοιχίας άνω και κάτω γνάθου στο ανατυπωμένο εκμαγείο.		
7.1. Τοποθέτηση προπλασμάτων ομοιωμάτων των διαφόρων τμημάτων της μερικής οδοντοστοιχίας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν • Τα διάφορα στάδια που ακολουθούμε κατά τη μεταφορά της σχεδίασης της μερικής οδοντοστοιχίας άνω και κάτω γνάθου στο ανατυπωμένο εκμαγείο. • Τις διάφορες τεχνικές και τα στάδια που ακολουθούμε κατά την τοποθέτηση προπλασμάτων ομοιωμάτων των διαφόρων τμημάτων της μερικής οδοντοστοιχίας στο ανατυπωμένο εκμαγείο. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ♦ Τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα διάφορα στάδια.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και να παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ να δουν στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους μεταφοράς της σχεδίασης της μερικής οδοντοστοιχίας άνω και κάτω γνάθου στο ανατυπωμένο εκμαγείο, καθώς και τις μεθόδους κήρωσης των ανατυπωμένων εκμαγείων. ♦ Οι μαθητές/τριες να κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Η κάθε ομάδα μαθητών να αναζητήσει από τη βιβλιογραφία ή θα παρατηρήσει στο χώρο του εργαστηρίου, τα διάφορα σφάλματα που μπορεί να εμφανισθούν , αν δεν τηρηθούν σωστά οι κανόνες στα διάφορα επιμέρους στάδια της μεταφοράς της σχεδίασης της μερικής οδοντοστοιχίας και της κήρωσης των ανατυπωμένων εκμαγείων. ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο : ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΑΓΩΓΩΝ ΧΥΤΕΥΣΗΣ-ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΜΕ ΠΥΡΟΧΩΜΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους διάφορους τρόπους τοποθέτησης των αγωγών χύτευσης στο κέρινο ομοίωμα του μεταλλικού σκελετού, τις ιδιότητες που πρέπει να έχει το πυρόχωμα που χρησιμοποιείται για την επένδυση του εκμαγείου καθώς και την τεχνική που ακολουθούμε κατά την επένδυση του εκμαγείου με πυρόχωμα. Επίσης να κατανοήσουν τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά την υλοποίηση των επιμέρους σταδίων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
8.1. Τρόποι τοποθέτησης αγωγών χύτευσης στο κέρινο ομοίωμα του μεταλλικού σκελετού. 8.2. Ιδιότητες του πυροχώματος που χρησιμοποιείται για την επένδυση του εκμαγείου. 8.3. Περιγραφή τεχνικής τοποθέτησης του πυροχώματος.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τους διάφορους τρόπους τοποθέτησης των αγωγών χύτευσης στο κέρινο ομοίωμα του μεταλλικού σκελετού. • Τις ιδιότητες που πρέπει να έχει το πυρόχωμα που χρησιμοποιείται για την επένδυση του εκμαγείου. • Την τεχνική που ακολουθούμε κατά την τοποθέτηση του πυροχώματος. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: ♦ Τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα διάφορα στάδια.	♦ Οι μαθητές/τριεςπροτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. • να δουν στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους τοποθέτησης των αγωγών χύτευσης στο κέρινο ομοίωμα του μεταλλικού σκελετού της μερικής οδοντοστοιχίας καθώς και την τεχνική που ακολουθούμε κατά την επένδυση του εκμαγείου με πυρόχωμα. ♦ Οι μαθητές/τριες να κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Η κάθε ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία ή θα παρατηρήσει στο χώρο του εργαστηρίου τα σφάλματα, που μπορεί να εμφανισθούν , αν δεν τηρηθούν σωστά οι κανόνες στα διάφορα επιμέρους στάδια της τοποθέτησης των αγωγών χύτευσης στο κέρινο ομοίωμα του μεταλλικού σκελετού μιας μερικής οδοντοστοιχίας καθώς και κατά την επένδυση του εκμαγείου με πυρόχωμα. ♦ Οι μαθητές /τριες των ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ να ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9° : ΑΠΟΚΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΡΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ-ΧΥΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ- ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ-ΛΕΙΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΛΒΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό της αποκήρωσης και προθέρμανσης του δακτυλίου, τις μεθόδους που ακολουθούμε για την αποκήρωση και προθέρμανσης του δακτυλίου, τις διάφορες τεχνικές χύτευσης του σκελετού μίας μερικής οδοντοστοιχίας καθώς και το σκοπό και τις μεθόδους λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μίας μερικής οδοντοστοιχίας
Επίσης να κατανοήσουν τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά την υλοποίηση των ανωτέρων επιμέρους σταδίων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
9.1. Σκοπός της αποκήρωσης και προθέρμανσης του δακτυλίου. 9.2. Μέθοδοι αποκήρωσης. 9.3. Περιγραφή τεχνικών χύτευσης του σκελετού μίας μερικής οδοντοστοι-χίας. 9.4. Σκοπός λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μερικής οδοντοστοιχίας. 9.5. Περιγραφή τεχνικών λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μίας μερικής οδοντοστοί-χίας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Το σκοπό της αποκήρωσης και προθέρμανσης του δακτυλίου. • Τις μεθόδους αποκήρωσης και προθέρμανσης του δακτυλίου. • Τις τεχνικές χύτευσης του σκελετού μίας μερικής οδοντοστοιχίας. • Το σκοπό λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μίας μερικής οδοντοστοιχίας. • Τις τεχνικές λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μίας μερικής οδοντοστοι-χίας. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: ♦ Τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα διάφορα στάδια.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ να δουν στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους αποκήρωσης, χύτευσης, λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μίας μερικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές/τριες να κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ να χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η κάθε ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία ή θα παρατηρήσει στο χώρο του εργαστηρίου τα σφάλματα, που μπορεί να εμφανισθούν , αν δεν τηρηθούν σωστά οι κανόνες στα διάφορα επιμέρους στάδια αποκήρωσης, χύτευσης, λείανσης και στίλβωσης του μεταλλικού σκελετού μίας μερικής οδοντοστοι-χίας. ♦ Οι μαθητές /τριες των ομάδων να γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ να ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΑΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΙΝΩΝ ΥΨΩΝ ΣΕ ΜΕΡΙΚΗ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη κατασκευή βασικών πλακών σε μία μερική οδοντοστοιχία, τις διάφορες τεχνικές και τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή και διαμόρφωση των βασικών πλακών, καθώς και το τρόπο κατασκευής , διαμόρφωσης και τοποθέτησης των κέρινων υψών πάνω στις βασικές πλάκες. Επίσης να κατανοήσουν τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά την υλοποίηση των ανωτέρων επιμέρους σταδίων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
10.1. Τεχνική κατασκευής βασικών πλακών. 10.2. Τοποθέτηση κέρινων υψών σε μερική οδοντοστοιχία.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη κατασκευή βασικών πλακών σε μερική οδοντοστοιχία. • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή και διαμόρφωση των βασικών πλακών • Το τρόπο κατασκευής , διαμόρφωσης και τοποθέτησης των κέρινων υψών πάνω στις βασικές πλάκες. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: ♦ τη χρησιμότητα των βασικών πλακών , καθώς και τα στάδια που ακολουθούμε κατά τη κατασκευή και διαμόρφωσή τους στο εργαστήριο. ♦ Τη χρησιμότητα των κέρινων υψών . ♦ Τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται μετά την τοποθέτηση των κερίνων υψών στις βασικές πλάκες άνω και κάτω γνάθου. ♦ Τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα διάφορα στάδια.	♦ Οι μαθητές προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και να παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ να δουν στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους κατασκευής βασικών πλακών, καθώς και κατασκευής και τοποθέτησης των κέρινων υψών σε μερική οδοντοστοιχία. ♦ Οι μαθητές/τριες να κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου ♦ να χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η κάθε ομάδα μαθητών να παρατηρήσει στο χώρο του εργαστηρίου τα σφάλματα, που μπορεί να εμφανισθούν , αν δεν τηρηθούν σωστά οι κανόνες στα διάφορα επιμέρους στάδια κατασκευής βασικών πλακών, καθώς και κατασκευής και τοποθέτησης των κέρινων υψών μίας μερικής οδοντοστοιχίας. ♦ Άλλη ομάδα μαθητών να κατασκευάσει πίνακα με τις ομοιότητες και διαφορές που παρατήρησε κατά την εκτέλεση των παραπάνω σταδίων , σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στάδια που ακολούθησαν κατά την κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές των ομάδων να γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11° : ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ- ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΕ ΑΡΘΡΩΤΗΡΑ- ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό του κλινικού σταδίου των καταγραφών του προσώπου, τη χρησιμότητα των αρθρωτήρων κατά την κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας, τον τρόπο σύνταξης των δοντιών σε μία μερική οδοντοστοιχία, τον τρόπο διαμόρφωσης των κεριών μετά την ολοκλήρωση της σύνταξης των δοντιών. Επίσης να κατανοήσουν τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά την υλοποίηση των ανωτέρων επιμέρους σταδίων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
11.1. Προσδιορισμός στοιχείων του προσώπου του ασθενή στα κέρινα ύψη. 11.2. Περιγραφή τεχνικής ανάρτησης των εκμαγείων σε αρθρωτήρα. 11.3. Περιγραφή του τρόπου σύνταξης των τεχνιτών δοντιών . 11.4. Ολοκλήρωση της σύνταξης στη μερική οδοντοστοιχία και διαμόρφωση των κεριών.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Το σκοπό του κλινικού σταδίου των καταγραφών του προσώπου. • Τη χρησιμότητα των αρθρωτήρων κατά την κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας. • Τον τρόπο σύνταξης των δοντιών σε μία μερική οδοντοστοιχία. • Τον τρόπο διαμόρφωσης των κεριών μετά την ολοκλήρωση της σύνταξης των δοντιών. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: ♦ τη χρησιμότητα του σταδίου των καταγραφών. ♦ Τη χρησιμότητα των αρθρωτήρων και το τρόπο που γίνεται η ανάρτηση των εκμαγείων σε αυτούς. ♦ Τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε κατά τη σύνταξη των δοντιών σε μία μερική οδοντοστοιχία. ♦ Τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα διάφορα στάδια.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και να παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν, με επίδειξη, στο χώρο του εργαστηρίου τους τρόπους ανάρτησης των εκμαγείων σε αθρωτήρες, τους τρόπους σύνταξης των δοντιών , καθώς και διαμόρφωσης των κεριών, μετά την ολοκλήρωση της σύνταξης. ♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Κάθε ομάδα μαθητών/τριων προτείνεται να παρατηρήσει στο χώρο του εργαστηρίου ομοιότητες και διαφορές που παρατήρησε κατά την εκτέλεση των παραπάνω σταδίων , σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στάδια που ακολούθησαν κατά την κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές /τριεςτων ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12° : ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΜΙΑΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα στάδια εγκλείστρωσης, αποκήρωσης , στιβαγμού εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης, όπτησης, καθαρισμού, λείανσης και στίλβωσης μίας μερικής οδοντοστοιχίας.
Επίσης να κατανοήσουν τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά την υλοποίηση των ανωτέρων επιμέρους σταδίων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
12.1. Εγκλείστρωση μερικής οδοντοστοιχίας. 12.2. Αποκήρωση 12.3. Στιβαγμός εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης 12.4. Όπτηση μερικής οδοντοστοιχίας. 12.5. Καθαρισμός-Λείανση και στίλβωση μερικής οδοντοστοιχίας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Το σκοπό και τον τρόπο τοποθέτησης των μερικών οδοντοστοιχιών στα έγκλειστρα. • Το σκοπό και τα στάδια που ακολουθούμε κατά την αποκήρωση μίας μερικής οδοντοστοιχίας. • Το σκοπό του στιβαγμού ακρυλικής εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης στα έγκλειστρα , καθώς και τις μεθόδους που ακολουθούμε κατά την όπτηση μίας μερικής οδοντοστοιχίας. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: ♦ Τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε , καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων κατά τα ανωτέρω στάδια.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν ,με επίδειξη, στο χώρο του εργαστηρίου τα στάδια εγκλείστρωσης, αποκήρωσης , στιβαγμού εν θερμώ πολυμεριζόμενης ακρυλικής ρητίνης, όπτησης, καθαρισμού, λείανσης και στίλβωσης μίας μερικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές/τριες θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Κάθε ομάδα μαθητών θα καταγράψει στο χώρο του εργαστηρίου ομοιότητες και διαφορές που παρατήρησε κατά την εκτέλεση των παραπάνω σταδίων , σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στάδια που ακολούθησαν κατά την κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οιμαθητές /τριες των ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13°: ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΚΕΣ ΟΛΙΚΕΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα, ενδείξεις και αντενδείξεις των τηλεσκοπικών οδοντοστοιχιών, καθώς και τα στάδια που ακολουθούμε κατά την κατασκευή μίας τηλεσκοπικής ολικής οδοντοστοιχίας. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε, καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων αυτών, κατά τα ανωτέρω στάδια.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
13.1. Ορισμός. 13.2. Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα - Ενδείξεις-Αντενδείξεις τηλεσκοπικών οδοντοστοιχιών. 13.3. Στάδια κατασκευής εσωτερικών χυτών καλυπτρών των τηλεσκοπικών στεφανών. 13.4. Στάδια κατασκευής εξωτερικών στεφανών. 13.5. Κατασκευή της τηλεσκοπικής οδοντοστοιχίας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα - ενδείξεις και αντενδείξεις των τηλεσκοπικών οδοντοστοιχιών. • Τα στάδια κατασκευής εσωτερικών χυτών καλυπτρών των τηλεσκοπικών στεφανών. • Τα στάδια κατασκευής των εξωτερικών στεφανών. • Τα στάδια κατασκευής της τηλεσκοπικής οδοντοστοιχίας. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: ♦ Τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε, καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων αυτών, κατά τα ανωτέρω στάδια.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. • Θα δουν ,με επίδειξη, στο χώρο του εργαστηρίου τα στάδια κατασκευής των εσωτερικών χυτών καλυπτρών των τηλεσκοπικών στεφανών, των εξωτερικών στεφα-νών, καθώς και της κατασκευής της τηλεσκοπικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές/τριες θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Κάθε ομάδα μαθητών/τριων θα καταγράψει στο χώρο του εργαστηρίου ομοιότητες και διαφορές που παρατήρησε κατά την εκτέλεση των παραπάνω σταδίων , σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στάδια που ακολούθησαν κατά την κατασκευή μίας ολικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές των ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14° :ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΡΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη, πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα , ενδείξεις και αντενδείξεις τοποθέτησης συνδέσμων ακριβείας σε μερικές οδοντοστοιχίες, καθώς και τα στάδια που ακολουθούμε κατά την κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας με συνδέσμους ακριβείας. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε , καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων αυτών, κατά τα ανωτέρω στάδια.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
14.1. Ορισμός-Ταξινόμηση συνδέσμων ακριβείας. 14.2. Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα - Ενδείξεις-Αντενδείξεις τοποθέτησης συνδέσμων ακριβείας σε μερικές οδοντοστοιχίες. 14.3. Περιγραφή σταδίων κατασκευής μερικής οδοντοστοιχίας με συνδέσμους ακριβείας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τα είδη των συνδέσμων ακριβείας. Τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα - ενδείξεις και αντενδείξεις τοποθέτησης συνδέσμων ακριβείας σε μερικές οδοντοστοιχίες. • Τα στάδια κατασκευής μερικών οδοντοστοιχιών με συνδέσμους ακριβείας. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: • Τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε , καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων αυτών, κατά τα ανωτέρω στάδια κατασκευής μερικών οδοντοστοιχιών με συνδέσμους ακριβείας.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν ,με επίδειξη, στο χώρο του εργαστηρίου τα στάδια κατασκευής μερικών οδοντοστοιχιών με συνδέσμους ακριβείας. ♦ Οι μαθητές/τριες θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Κάθε ομάδα μαθητών θα καταγράψει στο χώρο του εργαστηρίου, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που παρατήρησε κατά την εκτέλεση των παραπάνω σταδίων , σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στάδια που ακολούθησαν κατά την κατασκευή μίας μερικής οδοντοστοιχίας. ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15ο :ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΜΕΡΙΚΩΝ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα στάδια που ακολουθούμε κατά τις επιδιορθώσεις μεταλλικών τμημάτων μίας μερικής οδοντοστοιχίας, αναπροσαρμογή της βάσης της, καθώς και προσθήκης δοντιών.
Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε , καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων αυτών, κατά τις ανωτέρω επιδιορθώσεις.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
15.1. Επιδιορθώσεις μεταλλικών τμημάτων μερικής οδοντοστοιχίας. 15.2. Αναπροσαρμογή βάσης σε μερικές οδοντοστοιχίες. 15.3. Προσθήκη δοντιών σε μερική οδοντοστοιχία.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά τις επιδιορθώσεις μεταλλικών τμημάτων μίας μερικής οδοντοστοιχίας. • Τα στάδια που ακολουθούμε κατά την αναπροσαρμογή της βάσης μίας μερικής οδοντοστοιχίας. • Το τρόπο προσθήκης δοντιών σε μερική οδοντοστοιχία. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν: • Τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούμε , καθώς και τους λόγους τήρησης των κανόνων αυτών, κατά τα ανωτέρω στάδια .	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν ,με επίδειξη, στο χώρο του εργαστηρίου τα στάδια που ακολουθούμε κατά την επιδιόρθωση μερικών οδοντοστοιχιών. ♦ Οι μαθητές/τριες θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των σταδίων στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Κάθε ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία τα ποσοστά των διαφόρων επιδιορθώσεων που γίνονται σε μερικές οδοντοστοιχίες. ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων θα γράψουν σε εργασία τις παρατηρήσεις τους και τα συμπεράσματά τους και θα τα παρουσιάσουν στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες. ♦ Θα ακολουθήσει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ ΙΙ (ΘΕΩΡΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ)

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την τεχνική της κατασκευής των ακινήτων προσθετικών εργασιών και να κατανοήσουν τους τρόπους με τους οποίους κατασκευάζονται ώστε να είναι σε θέση στο εργαστήριο να κατασκευάσουν ακίνητες προσθετικές εργασίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1° ΕΚΜΑΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την τεχνική της κατασκευής των διαφόρων ειδών εκμαγείων και να κατασκευάσουν στο εργαστήριο αφού έχουν κατανοήσει πως κατασκευάζονται.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.1. Εκμαγεία από αμάλγαμα 1.2. Εκμαγεία επιμεταλλωμένα 1.3. Κατασκευή εκμαγείων με κινητά κολοβώματα με το σύστημα Pindex. 1.4. Κατακσευή εκμαγείων με το σύστημα πλαστικών δισκαρίων	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την τεχνική της κατασκευής των διαφόρων ειδών εκμαγείων και να κατανοήσουν τον τρόπο ώστε να μπορούν να κατασκευάσουν.	Οι μαθητές / τριες στη θεωρία θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Στο εργαστήριο θα χωρισθούν σε ομάδες και θα παρακολουθήσουν επίδειξη κατασκευής εκμαγείων από τον διδάσκοντα. Στη συνέχεια θα κατασκευάσουν ο καθένας μαθητής/τρια εκμαγείο στο εργαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2° ΕΚΜΑΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες το σοβαρό ρόλο που παίζει η σύγκλειση στην σωστή εφαρμογή μιας ακίνητης προσθετικής εργασίας μέσα στο στόμιο και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας της.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1. Η σύγκλειση από θεωρητικής πλευράς. 2.2. Συγκλεισιακά σχήματα 2.3. Σύγκλειση κυνοδοντικής προστα-σίας. 2.4. Σύγκλειση ομαδικής λειτουργίας 2.5. Πρόωρες επαφές – παρεμβολές	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν το σοβαρό ρόλο που παίζει η σύγκλειση στην σωστή εφαρμογή μιας ακίνητης προσθετικής εργασίας μέσα στο στόμα και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας της.	Οι μαθητές / τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από την βιβλιογραφία τις επιπτώσεις που έχει στο στοματογναθικό σύστημα μια λάθος σύγκλειση. Θα γράψουν εργασία. Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στην τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάϊτς και άλλων εποπτικών μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3° ΑΡΘΡΩΤΗΡΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τη λειτουργία των αρθρωτήρων και να κατανοήσουν τι αναπαριστά και πως χρησιμοποιείται και πως επιλέγεται για κάθε περίπτωση ο αντίστοιχος τύπος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3.1. Ταξινόμηση 3.2. Επιλογή αρθρωτήρα 3.3. Το προσωπικό τόξο 3.4. Ανάρτηση εκμαγείων στον αρθρωτήρα whip-mix.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την λειτουργία των αρθρωτήρων και να κατανοήσουν τι αναπαριστά, πως χρησιμοποιείται και πως επιλέγεται για κάθε περίπτωση ο αντίστοχος τύπος.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαΐτς, CD roms. (θεωρία) Επίσης θα τους γίνει επίδειξη ανάρτησης εκμαγείων στον αρθρωτήρα whip-mix από τον διδάσκοντα ανά ομάδες. Θα ανατεθεί εργασία ανάρτησης εκμαγείων σε μερικούς μαθητές στον αρθρωτήρα whip-mix στο εργαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4° ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τον σκοπό παρασκευής προσωρινών αποκαταστάσεων και να κατανοήσουν τον τρόπο κατασκευής τους ώστε να μπορούν να τον εφαρμόσουν στο εργαστήριο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1. Σκοποί και προϋποθέσεις 4.2. Αμεσος τρόπος κατασκευής προσωρινής στεφάνης. 4.3. Αμεσος τρόπος κατασκευής προσωρινής γέφυρας. 4.4. Εμμεσος τρόπος κατασκευής προσωρινής στεφάνης. 4.5. Εμμεσος τρόπος κατασκευής προσωρινής στεφάνης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τους σκοπούς και τις προϋποθέσεις εφαρμογής μιας προσωρινής αποκαταστάσεως, τους διαφόρους τρόπους κατασκευής προσωρινής στεφάνης, γέφυρας και να κατανοήσουν πότε και που εφαρμόζεται μια προσωρινή αποκατάσταση.	Οι μαθητές/τριες θα παρακολουθήσουν επίδειξη από τον διδάσκοντα αφού χωρισθούν σε ομάδες κατασκευής μιας προσωρινής αποκατάστασης. Μετά θα κατασκευάσουν στο εργαστήριο μια προσωρινή αποκατάσταση είτε στεφάνη είτε γέφυρα. Επίσης θα προβληθεί video που θα δείχνει την κατασκευή προσωρινής στεφάνης και γέφυρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5° ΣΥΓΚΟΛΛΗΣΗ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα είδη της συγκόλλησης, τις τεχνικές συγκόλλησης, τους παράγοντες που επηρεάζουν θετικά και αρνητικά την πορεία της συγκόλλησης. Επίσης να κατανοήσουν τους μηχανισμούς δράσης της ιδανικής κόλλησης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5.1. Γενικά 5.2. Είδη συγκολλήσεως 5.3. Τεχνικές συγκολλήσεις 5.4. Παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχία της συγκόλλησης 5.5. Παράγοντες που δημιουργούν πόρους στις συγκολλήσεις. 5.6. Τύποι κολλήσεων 5.7. Ιδιότητες ιδανικής κόλλησης 5.8. Αρτύματα κράσεως	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα είδη της συγκόλλησης, τις τεχνικές συγκόλλησης τους παράγοντες που παίζουν ρόλο στην πορεία μιας συγκόλλησης. Επίσης να κατανοήσουν τους μηχανισμούς δράσης της ιδανικής κόλλησης και το ρόλο της ύπαρξης των αρτυμάτων κράσεως.	Οι μαθητές/τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαΐτς, CD roms. Επίσης θα τους γίνει επίδειξη από τον διδάσκοντα ανά ομάδες της τεχνικής της συγκόλλησης στο εργαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° ΣΤΕΦΑΝΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τη ρήση των στεφανών μερικής επικάλυψης και να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευή τους όπως και των στεφανών για την στήριξη κινητών προσθετικών εργασιών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6.1. Μερικές στεφάνες. 6.1.1. Στεφάνη μερικής επικάλυψης 6.1.2. Στεφάνη Mc Boyle 6.1.3. Στεφάνη μερικής επικάλυψης 4/5 6.1.4. Στεφάνη ηλοπαγής ή καρφιδόπηκτη 6.2. Στεφάνες για στήριξη κινητών προσθετικών εργασιών.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την χρήση των διαφόρων στεφανών μερικής επικάλυψης και να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευής τους όπως και των στεφανών για την στήριξη κινητών προσθετικών εργασιών ώστε να μπορούν να τις κατασκευάσουν	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms για την κατασκευή των προσθετικών αυτών εργασιών. Θα χωρισθούν σε ομάδες και ο διδάσκων θα τους κάνει επίδειξη κατασκευής στο εργαστήριο. Στη συνέχεια θα κατασκευάσει ο καθένας μαθητής τις στεφάνες στο εργαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7° ΤΕΧΝΗΤΗ ΜΥΛΗ ΜΕ ΕΝΔΟΡΡΙΖΙΚΟ ΑΞΟΝΑ (ΨΕΥΔΟΚΟΛΟΒΩΜΑΤΑ)

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τους διαφόρους τύπους ψευδοκολοβωμάτων και να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευή τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1. Γενικά 7.2. Τεχνητή μύλη τύπου Davis 7.3. Τεχνητή μύλη τύπου Richmond 7.4. Τεχνητή μύλη με άξονα δύο τεμαχίων	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τους τύπους τεχνητής μύλης τύπου Davis, τύπου Richmond, με άξονα δύο τεμαχίων, πότε και που χρησιμοποιείται η καθεμιά. Να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευή τους ώστε να μπορούν να τις κατασκευάσουν.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα χωρισθούν σε ομάδες όπου ο διδάσκων θα τους κάνει επίδειξη κατασκευής των διαφόρων τεχνητών μυλών. Οι μαθητές/ τριες θα κατασκευάσουν τις διάφορες τεχνητές μυλές στο εργαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8° Γ Ε Φ Υ Ρ Ε Σ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τους τύπους γεφυρών, τα τμήματα των γεφυρών και να κατανοήσουν την χρήση και τεχνική κατασκευής μερικών τύπων γεφυρών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
8.1. Τύποι γεφυρών 8.2. Τμήματα ακίνητης γέφυρας 8.2.1. Γεφύρωμα 8.2.2. Συγκράτημα 8.2.3. Σύνδεσμος 8.2.4. Στηρίγματα 8.3. Γέφυρα μεταλλική με συγκολλήσεις 8.3.1. Συγκόλληση των μερών της γέφυρας 8.3.2. Τεχνική της συγκόλλησης των τμημάτων της γέφυρας 8.4. Γέφυρα τύπου Maryland	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τους τύπους γεφυρών, τα τμήματα μιας ακίνητης γέφυρας την μεταλλική γέφυρα με συγκολλήσεις, την γέφυρα τύπου Maryland. Να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευής της μεταλλικής γέφυρας με συγκολλήσεις και της γέφυρας τύπου Maryland ώστε να μπορούν να τις κατασκευάσουν.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video όπου θα γίνει επίδειξη κατασκευής της μεταλλικής γέφυρας με συγκόλληση και της γέφυρας τύπου Maryland. Οι μαθητές / τριες θα κατασκευάσουν και τις δυο γέφυρες στο εργαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9° ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΚΕΣ ΣΤΕΦΑΝΕΣ – ΓΕΦΥΡΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τι είναι τηλεσκοπικές στεφάνες και τι γέφυρες και να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευής της τηλεσκοπικής στεφάνης και τηλεσκοπικής γέφυρας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
9.1. Γενικά 9.2. Κατασκευή τηλεσκοπικής στεφάνης 9.3. Κατασκευή τηλεσκοπικής γέφυρας	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τι είναι τηλεσκοπικές στεφάνες και τι τηλεσκοπικές γέφυρες. Να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευής της τηλεσκοπικής στεφάνης και τηλεσκοπικής γέφυρας	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video όπου θα γίνεται επίδειξη των σταδίων κατασκευής τηλεσκοπικής στεφάνης και τηλεσκοπικής γέφυρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10° ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ – ΕΝΔΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την χρήση των συνδέσμων ακριβείας και να κατανοήσουν την τεχνική της τοποθέτησης των.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
10.1. Γενικά 10.2. Εφαρμογές 10.3. Κατηγορίες συνδέσμων ακριβείας 10.4. Τρόπος τοποθέτησης του συνδέσμου ακριβείας.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την χρήση των συνδέσμων ακριβείας και να κατανοήσουν τα στάδια κατασκευής για την τοποθέτησή τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video όπου θα γίνεται επίδειξη τοποθέτησης συνδέσμων ακριβείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11° ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα είδη των εμφυτεμάτων και να κατανοήσουν την σχεδίαση τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
11.1.Είδη εμφυτευμάτων 11.2.Σχεδίαση προσθετικής εμφυτευμάτων.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα είδη των εμφυτευμάτων και να κατανοήσουν την σχεδίαση τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video όπου θα γίνεται επίδειξη σχεδίασης προσθετικής εμφυτευμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12° ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΕΣ ΠΡΟΣΘΕΣΕΙΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τη σημασία της υγείας του περιοδοντίου, και να κατανοήσουν τους μηχανισμούς επίδρασης των ακίνητων προσθέσεων στο περιοδόντιο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
12.1. Γενικά 12.2. Αιτίες – μηχανισμοί επίδρασης των ακίνητων προσθέσεων στο περιοδόντιο. 12.2.1.Συγκράτηση μικροβιακής πλάκας 12.2.2.Χημικές βλάβες	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τη σημασία της υγείας του περιοδοντίου και να κατανοήσουν τις αιτίες και τους μηχανισμούς επίδρασης των ακίνητων προσθέσεων στο περιοδόντιο το ρόλο της συγκράτησης της μικροβιακής πλάκας και τις χημικές βλάβες που προκαλούνται από την αλόγιστη χρήση στοματοπλυμάτων κατά της Οδοντικής Μικροβιακής Πλάκας (ΟΜΠ).	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video σχετικά με την ΟΜΠ, την σχέση της ακίνητης πρόσθεσης με το περιοδόντιο και την χρήση διαφόρων στοματοπλυμάτων και τεχνικών απομάκρυνσης της ΟΜΠ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το υλικό πορσελάνη και την χρήση της στην οδοντοτεχνική – οδοντιατρική. Να κατανοήσουν τους τρόπους και τις τεχνικές με τις οποίες κατασκευάζονται διάφορες ακίνητες προσθετικές εργασίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1° ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την σύσταση της οδοντιατρικής πορσελάνης και να κατανοήσουν τον τρόπο της χρήσης της και την τεχνική που εφαρμόζεται για να κατασκευαστούν οι διάφορες προσθετικές εργασίες.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.1. Γενικά – Ιστορική ανασκόπηση 1.2. Η φύση και η σύνθεση της πορσελάνης – οδοντοτεχνικές πορσελάνες 1.3. Υλικά εφυάλωσης 1.4. Χρωστικές ουσίες 1.5. Τύποι πορσελάνης (ταξινόμηση) 1.6. Ιδιότητες της πορσελάνης 1.7. Γενικά για την δόμηση και όπτηση της πορσελάνης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την σύσταση της οδοντιατρικής πορσελάνης και να κατανοήσουν τον τρόπο της χρήσης της και την τεχνική που εφαρμόζεται για να κατασκευαστούν οι διάφορες προσθετικές εργασίες.	Οι μαθητές/τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογρφία στοιχεία για την οδοντιατρική πορσελάνη καθώς και για την τεχνική δόμησης και όπτησης της. Τα αποτέλεσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση σλάϊτς, πινάκων και άλλων εποπτικών μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2° ΣΤΕΦΑΝΗ ΑΠΟ ΟΠΤΗ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ (JACKET)

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες τα στάδια κατασκευής στεφάνης Jacket και να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευής αυτής.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1. Γενικά 2.1.1. Τεχνική κατασκευής της στεφάνης Jacket πορσελάνης 2.1.2. Δόμηση και όπτηση της πορσελάνης 2.1.3. Χρωστικές επιφάνειες πορσελάνης 2.1.4. Βελτίωση της στεφάνης Jacket.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα στάδια κατασκευής στεφάνης Jacket και να κατανοήσουν την τεχνική κατασκευής, την δόμηση και όπτηση της πορσελάνης, το ρόλο των χρωστικών επιφανειών της πορσελάνης και το πως γίνεται η βελτίωση της στεφάνης Jacket.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video σχετικά με την κατασκευή στεφάνης Jacket βήμα προς βήμα όλα τα στάδια. Οι μαθητές/ τριες θα κατασκευάσουν στεφάνη Jacket στο εργαστήριο της ακίνητης προσθετικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°   ΜΕΤΑΛΛΟΚΕΡΑΜΙΚΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες την κατασκευή και χρήση των μεταλλοκεραμικών αποκαταστάσεων και να κατανοήσουν τα στάδια κατασκευής μιας μεταλλοκεραμικής στεφάνης και μιας γέφυρας

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3.1. Στεφάνη από μέταλλο και πορσελάνη (μεταλλοκεραμική). **3.1.1.** Κατασκευή μεταλλοκεραμικής στεφάνης. **3.1.2.** Σχεδίαση μεταλλικού σκελετού της στεφάνης. **3.1.3.** Χύτευση και προετοιμασία του μεταλλικού σκελετού της στεφάνης για την όπτηση της πορσελάνης. **3.1.4.** Οπτηση της πορσελάνης **3.2.** Μεταλλοκεραμική γέφυρα **3.2.1.** Συγκόλληση των μονάδων της μεταλλοκεραμικής γέφυρας μετά την όπτησή τους.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την κατασκευή και χρήση των μεταλλοκεραμικών αποκαταστάσεων και να κατανοήσουν τα στάδια κατασκευής μιας μεταλλοκεραμικής στεφάνης και μιας γέφυρας.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Οι μαθητές/ τριες θα χωρισθούν σε ομάδες και θα παρακολουθήσουν επίδειξη κατασκευής μεταλλοκεραμικής στεφάνης. Στο εργαστήριο της ακίνητης προσθετικής οι μαθητές, θα κατασκευάσουν μεταλλοκερμαική στεφάνη και γέφυρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°   ΟΛΟΚΕΡΑΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν τα ολοκερμαικά συστήματα και να κατανοήσουν την χρήση τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1. Εισαγωγή **4.2.** Τύποι συστημάτων (Γενικά) **4.2.1.** Χυτεύσιμα ή υαλοκεραμικά συστήματα – σύστημα DICOR. **4.2.3.** Απλά ολοκεραμικά συστήματα – Σύστημα OPTEC	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα ολοκεραμικά συστήματα και να κατανοήσουν τη χρήση τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα συλλέξουν πληροφοριακό υλικό για τα ολοκεραμικά συστήματα. Τα αποτελέμσατα θα ανακοινωθούν στην τάξη με την χρήση διαφόρων εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°   ΟΛΟΚΕΡΑΜΙΚΕΣ ΣΤΕΦΑΝΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν τη στεφάνη αλουμινοπορσελάνης και την στεφάνη DICOR και να κατανοήσουν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, ενδείξεις και αντενδείξεις των στεφανών αυτών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5.1. Εισαγωγή **5.2.** Στεφάνη αλουμινοπορσελάνης **5.2.1.** Πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα – ενδείξεις – αντενδείξεις. **5.3.** Στεφάνη DICOR	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την στεφάνη αλουμινοπορσελάνης και την στεφάνη DICOR. Να κατανοήσουν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, ενδείξεις και αντενδείξεις των στεφανών αυτής.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα των δύο τύπων στεφανών. Τα αποτελέσμαατα θα ανακοινωθούν στη τάξη με τη χρήση διαφόρων εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° ΟΛΟΚΕΡΑΜΙΚΑ ΕΝΘΕΤΑ - ΕΠΕΝΘΕΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν τα ολοκεραμικά ένθετα – επένθετα και να κατανοήσουν τις κατηγορίες και την εφαρμογή τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6.1. Εισαγωγή 6.2. Κατηγορίες ενθέτων – επενθέτων	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα ολοκεραμικά ένθετα – επένθετα και να κατανοήσουν τις κατηγορίες και την εφαρμογή τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms. Θα τους γίνει προβολή video με τις κατηγορίες ενθέτων - επενθέτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7° Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΛΟΚΕΡΑΜΙΚΩΝ ΣΤΕΦΑΝΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες την τεχνική του πυροχώματος στην κατασκευή ολοκεραμικών στεφανών και να κατανοήσουν τα στάδια κατασκευής.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1. Κατασκευή ολοκεραμικών στεφανών – Τεχνική HI - CERAM. 7.1.1. Κατασκευή εκμαγείου εργασίας 7.1.2. Κατασκευή πυροχωμάτινου κολοβώματος 7.1.3. Προπαρασκευή του πυροχωμάτινου κολοβώματος. 7.1.4. Κατασκευή του πυρήνα 7.1.5. Αποχωρισμός του πυρήνα 7.1.6. Χτίσιμο της στεφάνης 7.1.7. Βάψιμο – εφυάλωση της στεφάνης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την τεχνική του πυροχώματος στην κατασκευή ολοκεραμικών στεφανών και να κατανοήσουν τα στάδια κατασκευής.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8° Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ ΠΥΡΟΧΩΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΛΟΚΕΡΑΜΙΚΩΝ ΕΝΘΕΤΩΝ - ΕΠΕΝΘΕΤΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες την τεχνική του πυροχώματος στην κατασκευή ολοκεραμικών ενθέτων – επενθέτων και να κατανοήσουν τα στάδια κατασκευής.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
8.1. Κατασκευή ενθέτων - επενθέτων εργαστηριακά στάδια. 8.1.1. Κατασκευή εκμαγείου εργασίας 8.1.2. Κατασκευή εκμαγείου πυροχώματος και κολοβωμάτων 8.1.3. Χτίσιμο και όπτηση της πορσελάνης 8.1.4. Απλή τεχνική	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την τεχνική πυροχώματος στην κατασκευή ολοκεραμικών ενθέτων – επενθέτων και να κατανοήσουν το στάδιο κατασκευής.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9° ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΧΥΤΕΥΣΗΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες την τεχνική της χύτευσης και να κατανοήσουν τα στάδια της.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
9.1. Σύστημα DICOR – Εργαστηριακές διαδικασίες. 9.1.1. Εξοπλισμός 9.1.2. Πρώτο στάδιο – Κέρινο Πρότυπο 9.1.3. Δεύτερο στάδιο – Χύτευση 9.1.4. Τρίτο στάδιο – Κεραμοποίηση 9.1.5. Τέταρτο στάδιο – Βάψιμο 9.1.6. Αδροποίηση	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την τεχνική της χύτευσης και να κατανοήσουν τα στάδια της.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλαϊτς, CD roms.

ΜΑΘΗΜΑ : ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗΣ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος_είναι να γνωρίσουν και να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την φυσιολογία του προσώπου και της σύγκλεισης των δοντιών καθώς και το σκοπό της ορθοδοντικής. Επίσης τα αίτια πρόκλησης οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών και τους τρόπους διάγνωσης και πρόληψης της εμφάνισής αυτών. Να γνωρίσουν τα είδη κινητών και ακινήτων ορθοδοντικών μηχανημάτων καθώς και τις ενδείξεις κατασκευής και εφαρμογής τους, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε κατηγορίας. Να μάθουν το τρόπο κατασκευής και διαμόρφωσης ορθοδοντικών εκμαγείων , συρμάτων , αγκίστρων και ελατηρίων καθώς και το τρόπο τοποθέτησης εξελίκτρας. Τέλος θα εφαρμόσουν τις γνώσεις τους στη κατασκευή απλού κινητού μηχανήματος για τη προστομιακή μετακίνηση των προσθίων δοντιών της άνω γνάθου.
Η διδασκαλία του μαθήματος θα βοηθήσει τους μαθητές/τριες να γνωρίσουν και να κατανοήσουν βασικές αρχές δημιουργίας και αποκατάστασης ορθοδοντικών ανωμαλιών με τη χρήση οδοντοπροσθετικών μηχανημάτων, που κατασκευάζονται με τη συνεργασία ορθοδοντικού και οδοντοτεχνικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1° : ΕΙΣΑΓΩΓΗ- ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την διαχρονική εξέλιξη της ορθοδοντικής, τη φυσιολογία του προσώπου και της σύγκλεισης των δοντιών, καθώς και το σκοπό της ορθοδοντικής σήμερα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.1 Ιστορική ανασκόπιση 1.2 Φυσιολογία του προσώπου και της σύγκλεισης των δοντιών. 1.3. Σκοπός της ορθοδοντικής.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Την διαχρονική εξέλιξη της ορθοδοντικής και τις διάφορες επεμβάσεις που γινόντουσαν , για λόγους αισθητικής , στα δόντια των ανθρώπων. • Τη φυσιολογία του προσώπου, την ανάπτυξή του κατά την εμβρυϊκή, νεογνική , παιδική ηλικία, καθώς και στην ενηλικίωση. • Τη φυσιολογία της σύγκλεισης των δοντιών. • Το σκοπό της ορθοδοντικής σε πρόληψη εμφάνισης ορθοδοντικών ανωμαλιών και αποκατάστασής τους.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , προπλάσματα κεφαλής που αναπαριστούν και τις κινήσεις της κάτω γνάθου και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών /τριων θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία, ποσοστά ασθενών, που εμφανίζουν ορθοδοντικά προβλήματα, τόσο παγκοσμίως, όσο και στην Ελλάδα. ♦ Η άλλη ομάδα μαθητών/τριων θα αναζητήσει από τη βιβλιογραφία, ποσοστά ασθενών, που φέρουν στο στόμα τους ορθοδοντικές εργασίες για την επανόρθωση ανωμαλιών. ♦ Οι μαθητές /τριες των δύο ομάδων θα γράψουν εργασία και θα την παρουσιάσουν στην τάξη χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°: ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα αίτια που μπορούν να προκαλέσουν ορθοδοντικές ανωμαλίες στον άνθρωπο,
τους τρόπους που ταξινομούνται οι οδοντοστοματολογικές ανωμαλίες, καθώς και
τους τρόπους με τους οποίους γίνεται η διάγνωση των οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών. Επίσης, οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους διάφορους μηχανισμούς πρόκλησης οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών στον άνθρωπο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1. Αίτια πρόκλησης οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών. 2.2. Ταξινόμηση οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών. 2.3. Τρόποι διάγνωσης οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τα διάφορα αίτια που μπορούν να προκαλέσουν ορθοδοντική ανωμαλία στον άνθρωπο. • Τους τρόπους που ταξινομούνται οι οδοντοστοματολογικές ανωμαλίες. • Τους τρόπους διάγνωσης των οδοντοστοματολογικών ανωμαλιών. Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τους διάφορους μηχανισμούς πρόκλησης οδοντοστο-ματολογικών ανωμαλιών.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms, και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών θα ερμηνεύσει το μηχανισμό πρόκλησης ορθοδοντι-κών ανωμαλιών σε παιδιά που αναπνέουν από το στόμα. ♦ Μία άλλη ομάδα θα ερμηνεύσει το μηχανισμό πρόκλησης ορθοδοντικών ανωμαλιών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας που έχουν τη συνήθεια θηλασμού των δακτύλων τους. ♦ Μία άλλη ομάδα θα ερμηνεύσει το μηχανισμό πρόκλησης ορθοδοντικών ανωμαλιών σε παιδιά σχολικής ηλικίας, στα οποία υπάρχει καθυστέρηση απόπτωσης των νεογιλών δοντιών τους. ♦ Οι μαθητές των ομάδων θα γράψουν εργασία και θα την παρουσιάσουν στην τάξη χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση με τους άλλους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°: ΠΡΟΛΗΨΗ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΩΜΑΛΙΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα μέσα που χρησιμοποιούνται για την πρόληψη εμφάνισης ορθοδοντικών ανωμαλιών στον άνθρωπο. Επίσης να κατανοήσουν τον τρόπο που ο κάθε μηχανισμός προλαμβάνει την εμφάνιση ορθοδοντικών ανωμαλιών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3.1. Προληπτικά μέτρα σε περιπτώσεις στοματικών έξεων. 3.2. Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή τερηδονισμού νεογιλών δοντιών. 3.3. Προληπτικά μέτρα σε πρόωρες εξαγωγές νεογιλών ή μονίμων δοντιών στην παιδική ηλικία. 3.4. Προληπτικά μέτρα σε περιπτώσεις καθυστέρησης απόπτωσης των νεογιλών δοντιών.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Τα μέτρα πρόληψης εμφάνισης ορθοδοντικών ανωμαλιών που θα πρέπει να λαμβάνονται , όταν το παιδί έχει κάποια στοματική έξη. • Τα μέτρα πρόληψης που θα πρέπει να λαμβάνονται για την αποφυγή τερηδονισμού νεογιλών δοντιών. • Τα μέτρα πρόληψης που θα πρέπει να λαμβάνονται σε πρόωρες εξαγωγές νεογιλών ή μονίμων δοντιών στην παιδική ηλικία. • Τα μέτρα πρόληψης που θα πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις καθυστέρησης απόπτωσης των νεογιλών δοντιών. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν κάθε μηχανισμό πρόληψης εμφάνισης ορθοδοντικών ανωμαλιών.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. Θα χωρισθούν σε ομάδες. ♦ Η μία ομάδα μαθητών /τριων θα δημιουργήσει , με τη βοήθεια του καθηγητή, ερωτηματολόγιο και θα το δώσει στους υπολοίπους μαθητές της τάξης. Οι ερωτήσεις του θα αφορούν προσωπικές εμπειρίες των μαθητών σε θέματα οδοντιατρικά. ♦ Μία άλλη ομάδα θα συγκεντρώσει τα ερωτηματολόγια και θα κατασκευάσει πίνακες και ιστογράμματα από τις απαντήσεις των μαθητών. ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°: ΚΙΝΗΤΑ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ενδείξεις εφαρμογής κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων, τα πλεονεκτήματα , μειονεκτήματα, καθώς και τα διάφορα είδη των κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1. Ενδείξεις εφαρμογής κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. 4.2. Πλεονεκτήματα κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. 4.3. Μειονεκτήματα κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. 4.4. Είδη κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Τις ενδείξεις εφαρμογής κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα πλεονεκτήματα των κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα μειονεκτήματα των κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα είδη των κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων.	♦ Οι /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου, κινητά ορθοδοντικά μηχανήματα. ♦ Μία ομάδα μαθητών θα δημιουργήσει με τη βοήθεια του καθηγητή, ερωτηματολόγιο και θα το δώσει στους υπολοίπους μαθητές της τάξης. Οι ερωτήσεις του θα αφορούν προσωπικές εμπειρίες των μαθητών σε χρήση κινητών ορθοδοντικών μηχανημάτων. ♦ Μία άλλη ομάδα θα συγκεντρώσει τα ερωτηματολόγια και θα κατασκευάσει πίνακες και ιστογράμματα από τις απαντήσεις των μαθητών. ♦ Οι μαθητές/τριες των ομάδων θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°: ΑΚΙΝΗΤΑ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ενδείξεις εφαρμογής ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων, τα πλεονεκτήματα , μειονεκτήματα, καθώς και τα διάφορα είδη αυτών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5.1 Ενδείξεις εφαρμογής ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων. 5.2. Πλεονεκτήματα ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων. 5.3. Μειονεκτήματα ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων. 5.4. Είδη ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Τις ενδείξεις εφαρμογής ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα πλεονεκτήματα των ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα μειονεκτήματα των ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα είδη των ακίνητων ορθοδοντικών μηχανημάτων.	♦ Οι μαθητές/τριες προπτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν, στο χώρο του εργαστηρίου, ακίνητα ορθοδοντικά μηχανήματα. ♦ Θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία, ποσοστά παιδιών που φέρουν ακίνητα ορθοδοντικά μηχανήματα στο στόμα τους. ♦ Θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΚΜΑΓΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την τεχνική κατασκευής, κοπής και διαμόρφωσης ορθοδοντικών εκμαγείων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6.1. Περιγραφή σταδίων κατασκευής ορθοδοντικών εκμαγείων. 6.2. Κοπή και διαμόρφωση ορθοδοντικών εκμαγείων. 6.3. Κριτήρια για ικανοποιητικά ορθοδοντικά εκμαγεία	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Την τεχνική κατασκευής ορθοδοντικών εκμαγείων. • Το τρόπο κοπής και διαμόρφωσης των ορθοδοντικών εκμαγείων. • Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα σωστή ορθοδοντικά εκμαγεία.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου ,με επίδειξη από τον εκπαιδευτικό, τους τρόπους κατασκευής, κοπής και διαμόρφωσης εκμαγείων ♦ Θα κατασκευάσουν και θα διαμορφώσουν ορθοδοντικά εκμαγεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο : ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΡΜΑΤΩΝ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη των ορθοδοντικών συρμάτων που χρησιμοποιούνται στην ορθοδοντική, τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε για τη διαμόρφωσή τους καθώς και τις διάφορες τεχνικές που εφαρμόζουμε για να δημιουργήσουμε κάμψεις, γωνίες, τόξα, καμπύλες και αγκύλες στα ορθοδοντικά σύρματα. Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διαμόρφωση των συρμάτων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1. Είδη ορθοδοντικών συρμάτων. 7.2. Εργαλεία που χρησιμοποιούμε κατά τη διαμόρφωση ορθοδοντικών συρμάτων. 7.3. Οδηγίες για τη διαμόρφωση ορθοδοντικών συρμάτων.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τα είδη των ορθοδοντικών συρμάτων βάση του υλικού κατασκευής τους, της διατομής τους κ.ά, που χρησιμοποιούνται κατά την κατασκευή ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε για τη διαμόρφωση των ορθοδοντικών συρμάτων. • Τις διάφορες τεχνικές που εφαρμόζουμε για να δημιουργήσουμε κάμψεις, γωνίες, τόξα, καμπύλες και αγκύλες στα ορθοδοντικά σύρματα. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διαμόρφωση των συρμάτων.	♦ Οι μαθητές /τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου ,με επίδειξη από τον εκπαιδευτικό, τα διάφορα είδη των ορθοδοντικών συρμάτων, των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση των συρμάτων, καθώς και τις τεχνικές που εφαρμόζονται κατά τη διαμόρφωση τους ♦ Θα διαμορφώσουν σε ορθοδοντικά σύρματα κάμψεις, γωνίες, τόξα, καμπύλες και αγκύλες. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τις ανεπιθύμητες παραμορφώσεις που δημιουργούνται στα σύρματα, όταν ασκηθεί υπέρμετρη κάμψη, καθώς και τον τρόπο επανόρθωσής τους. ♦ Θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8° : ΑΓΚΙΣΤΡΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τη μορφή, τις ενδείξεις και αντενδείξεις τοποθέτησης των ακροσφαιρικών αγκίστρων και των αγκίστρων Adams , καθώς και τις τεχνικές κατασκευής τους.
Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη κατασκευή των ακροσφαιρικών αγκίστρων και των αγκίστρων Adams.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
8.1. Ακροσφαιρικά άγκιστρα. Περιγραφή, ενδείξεις τοποθέτησής τους, αντενδείξεις τοποθέτησής τους, περιγραφή τεχνικής κατασκευής τους. 8.2. Άγκιστρα Adams Περιγραφή, ενδείξεις τοποθέτησής τους, αντενδείξεις τοποθέτησής τους, περιγραφή τεχνικής κατασκευής τους.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • Τη μορφή των ακροσφαιρικών αγκίστρων. • Τις ενδείξεις τοποθέτησής τους. • Τις αντενδείξεις τοποθέτη-σής τους. • Την τεχνική κατασκευής τους. • Τη μορφή των αγκίστρων Adams • Τις ενδείξεις τοποθέτησής τους. • Τις αντενδείξεις τοποθέτη-σής τους. • Την τεχνική κατασκευής τους. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την κατασκευή των ανωτέρω αγκίστρων.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου ,με επίδειξη από τον εκπαιδευτικό,τις τεχνικές που εφαρμόζονται κατά την κατασκευή των αγκίστρων. ♦ Θα διαμορφώσουν σε ορθοδοντικά σύρματα τα ανωτέρω άγκιστρα. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τις δυσλειτουργίες των ορθοδοντικών μηχανημάτων που μπορεί να εμφανισθούν όταν γίνει εσφαλμένη κατασκευή των αγκίστρων. ♦ Θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο : ΕΛΑΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα ελατήρια που χρησιμοποιούνται κατά την κατασκευή ορθοδοντικών μηχανημάτων, το τρόπο δράσης τους και τις ενδείξεις εφαρμογής τους.
Επίσης να κατανοήσουν τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη κατασκευή και τοποθέτησή τους σε ορθοδοντικά μηχανήματα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
9.1. Μηχανισμός δράσης τους. 9.2. Ταξινόμηση 9.3. Περιγραφή κατασκευής τους	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν: • τα διάφορα ελατήρια που χρησιμοποιούνται κατά την κατασκευή ορθοδοντικών μηχανημάτων. • Τον τρόπο δράσης των ελατηρίων. • Τα είδη ελατηρίων. • Την τεχνική κατασκευής τους. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την κατασκευή των ανωτέρω ελατηρίων.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου ,με επίδειξη από τον εκπαιδευτικό ,τις τεχνικές που εφαρμόζονται κατά την κατασκευή καί τοποθέτηση των ελατηρίων σε ορθοδοντικά μηχανήματα. ♦ Θα διαμορφώσουν με ορθοδοντικό σύρμα ελατήρια. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τα σφάλματα που μπορεί να εμφανισθούν όταν γίνει εσφαλμένη κατασκευή των ελατηρίων. ♦ Θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες. σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο : ΕΞΕΛΙΚΤΡΕΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το σκοπό τοποθέτησης εξελίκτρας σε ορθοδοντικό μηχάνημα, τα διάφορα είδη εξελικτρών, καθώς και τη τεχνική που ακολουθούμε κατά την τοποθέτησή τους σε ορθοδοντικό μηχάνημα.
Επίσης να κατανοήσουν το μηχανισμό δράσης τους, καθώς και τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη τοποθέτησή τους σε ορθοδοντικά μηχανήματα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
10.1. Ορισμός. 10.2. Ταξινόμηση. 10.3. Περιγραφή τοποθέτησής τους.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Το σκοπό τοποθέτησης εξελίκτρας σε ορθοδοντικό μηχάνημα. • Τα είδη εξελικτρών . • Τη τεχνική που ακολουθούμε κατά την τοποθέτησή τους σε ορθοδοντικό μηχάνημα. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ♦ Το μηχανισμό δράσης των εξελικτρών. ♦ Τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την τοποθέτησή τους.	♦ Οι μαθητές/προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου ,με επίδειξη από τον εκπαιδευτικό ,τις τεχνικές που εφαρμόζονται κατά την τοποθέτηση των εξελικτρών σε ορθο-δοντικά μηχανήματα. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των τεχνικών στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τα σφάλματα που μπορεί να εμφανισθούν όταν γίνει εσφαλμένη τοποθέτηση εξελικτρών. ♦ Θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11° : ΠΡΟΣΤΟΜΙΑΚΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΣΘΙΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΥ ΜΕ ΚΙΝΗΤΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ενδείξεις προστομιακής μετακίνησης των τομέων της άνω γνάθου, τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται, καθώς και τα στάδια που ακολουθούμε για την κατασκευή κινητού μηχανήματος για προστομιακή μετακίνηση των τομέων της άνω γνάθου.
Επίσης να κατανοήσουν το μηχανισμό δράσης των ελατηρίων και εξελικτρών , καθώς και τους κανόνες που πρέπει να τηρούμε κατά την κατασκευή και τοποθέτηση μηχανημάτων για προστομιακή μετακίνηση των τομέων της άνω γνάθου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
11.1 Ενδείξεις προστομιακής μετακίνησης τομέων άνω γνάθου. 11.2 Μέθοδοι ορθοδοντικής μετακίνησης. 11.3. Περιγραφή σταδίων κατασκευής κινητού μηχανήματος για προστομιακή μετακίνηση τομέων της άνω γνάθου.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν : • Τις ενδείξεις προστομιακής μετακίνησης των τομέων της άνω γνάθου. • Τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται. • Τα στάδια που ακολουθούμε για την κατασκευή κινητού μηχανήματος για προστομιακή μετακίνηση των τομέων της άνω γνάθου. Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ♦ Το μηχανισμό δράσης των ελατηρίων και εξελικτρών . ♦ Τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την κατασκευή και τοποθέτηση μηχανημάτων για προστομιακή μετακίνηση τομέων της άνω γνάθου.	♦ Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms , και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ♦ Θα δουν , στο χώρο του εργαστηρίου ,με επίδειξη από τον εκπαιδευτικό ,τις μεθόδους και τεχνικές που εφαρμόζονται για την προστομιακή μετακίνηση των τομέων της άνω γνάθου. ♦ Θα κάνουν πρακτική εφαρμογή των τεχνικών στο χώρο του εργαστηρίου. ♦ Θα γράψουν εργασία σχετικά με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε μεθόδου. ♦ Θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στην τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, σλάϊτς και διαφάνειες και θα ακολουθήσει συζήτηση.

ΜΑΘΗΜΑ : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις βασικές αρχές οργάνωσης του εργαστηρίου τον εξοπλισμό του εργαστηρίου και να κατανοήσουν στοιχεία του ηλεκτρισμού και των παροχών πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ατυχήματος στο εργαστήριο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1° ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις βασικές λειτουργίες μιας επιχείρησης και να κατανοήσουν αυτές.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.1. Ιστορική διαμόρφωση 1.2. Μορφές επιχειρήσεων – προβληματισμοί ιδρύσεως επιχείρησης 1.3. Επιλογή τόπου εγκατάστασης, επιλογή οικήματος, νομοθεσία επαγγελματικής στέγης. 1.4. Οικονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης οδοντοτεχνικού εργαστηρίου	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τις βασικές λειτουργίες μιας επιχείρησης και να κατανοήσουν αυτές	Οι μαθητές/ τριες θα πάρουν πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο και τις διάφορες δημόσιες βιβλιοθήκες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2° ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ – ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες πως θα οργανώσουν το εργαστήριο και να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα κάνουν την επιλογή του προσωπικού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1 Οργάνωση-μελέτη διαρρύθμισης του χώρου του οδοντοτεχνικού εργαστηρίου. 2.2 Κανόνες ασφάλειας σε οδοντοτεχνικό εργαστήριο. 2.3 Επιλογή προσωπικού, εκπαίδευση προσωπικού, καταμερισμός εργασίας. 2.4 Ασφαλιστική νομοθεσία οδοντοτεχνικού επαγγέλματος.	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν πως θα οργανώσουν το εργαστήριο και να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο θα κάνουν την επιλογή του προσωπικού.	Οι μαθητές/ τριες θα πάρουν πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο και τις διάφορες δημόσιες βιβλιοθήκες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3° ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την οικονομική οργάνωση του εργαστηρίου και να κατανοήσουν τις υποχρεώσεις και τον τρόπο φορολόγησης εισοδήματος του ελεύθερου επαγγελματία.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3.1 Στοιχεία Λογιστικής 3.2 Υποχρεώσεις οδοντοτεχνικών που υπόκεινται στο φόρο 3.3 Στοιχεία – βιβλία οδοντοτεχνικού εργατηρίου 3.4 Ενέργειες που αφορούν την επιχείρηση κατά την ίδρυση της 3.5 Τρόπος φορολόγησης εισοδήματος από ελεύθερο επάγγελμα	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν την οικονομική οργάνωση του εργαστηρίου και να κατανοήσουν τις υποχρεώσεις οδοντοτεχνικών που υπόκειται στο φόρο και τον τρόπο φορολόγησης εισοδήματος από ελεύθερο επάγγελμα.	Οι μαθητές/ τριες θα πάρουν πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο και τις αρμόδιες υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4° ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν το νομοθετικό πλαίσιο και να κατανοήσουν τη σχέση νομοθετικού πλαισίου – συνδικαλισμού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1 Νομοθεσία που αφορά το επάγγελμα του οδοντοτεχνίτη. 4.2. Συνδικαλισιτκές οργανώσεις	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν το νομοθετικό πλαίσιο και να κατανοήσουν τη σχέση νομοθετικού πλαισίου – συνδικαλισμού	Οι μαθητές/ τριες θα πάρουν πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5° ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

Ο σκοπός του. κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις συσκευές που χρησιμοποιούνται σητν ακίνητη προσθετική και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5.1. Φούρνος αποκήρωσης και προθέρμανσης 5.2. Συσκευές χύτευσης 5.2.1. Μηχανική έκχυση με φυγόκεντρο δύναμη. 5.2.2. Ηλεκτρονική φρόντα 5.3.1. Συσκευή καθαρισμού χυτών 5.3.2. Συσκευή αμμοβολής 5.4.1. Συσκευή λείανσης μετάλλων και ακρυλικών 5.4.2. Συσκευή στίλβωσης μετάλλων και ακρυλικών 5.5. Συσκευή όπτησης πορσελάνης	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τις συσκευές που χρησιμοποιούνται στην ακίνητη προσθετική και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφημιστικά έντυπα εταιρειών, σλάϊτς, CD roms, και πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις συσκευές που χρησιμοποιούνται στην κινητή προσθετική και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6.1. Συσκευή τήξεως πάστας ανατύπωσης 6.2. Συσκευή παραλληλογράφου – παραλληλιστή. 6.3. Μηχχανήματα πολυμερισμού – οδοντοστοιχιών	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τις συσκευές που χρησιμοποιούνται στην κινητή προσθετική και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφημιστικά έντυπα εταιρειών, σλάϊτς, CD roms, και πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7° ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΕΝΙΚΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις συσκευές που χρησιμοποιούνται γενικά στο εργαστήριο και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1. Δονητής τύπου τραπέζης 2 ταχυτήτων. 7.2. Πρέσες υδραυλικές 7.3. Ευθείες 7.4. Τουρ 7.5. Αρθρωτήρες 7.6. Εγκλειστρα 7.7. Συστήματα κοπής γύψου 7.8. Συσκευή κενού αέρος για εκμαγεία	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τις συσκευές που χρησιμοποιούνται στην κινητή προσθετική και να κατανοήσουν τον μηχανισμό λειτουργίας τους.	Οι μαθητές/ τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφημιστικά έντυπα εταιρειών, σλάϊτς, CD roms, και πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8° ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες βασικά στοιχεία ηλεκτρισμού για να κατανοήσουν την σχέση του ηλεκτρισμού με τα μηχανήματα ώστε να περιοριστούν οι βλάβες και τα ατυχήματα μέσα στο εργαστήριο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
8.1. Βασικές έννοιες ηλεκτρικού ρεύματος 8.2. Βασικά μεγέθη (V,I,R,E,P) 8.3. Μονάδες μέτρησης 8.4. Συνεχές και εναλλασσόμενο ρεύμα 8.5. Ηλεκτρικά κυκλώματα 8.6. Ηλεκτρικό ρεύμα δικτύου 8.7. Ηλεκτρικές γεννήτριες 8.8. Διακόπτες και ασφάλειες 8.9. Βραχυκύκλωμα 8.10. Μέτρα προστασίας 8.11. Πρώτες βοήθειες (εγκαύματα, αιμορραγίες, ηλεκτροπληξία, δηλητηριάσεις),	Οι μαθητές / τριες να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία ηλεκτρισμού και να κατανοήσουν την σχέση του ηλεκτρισμού με τα μηχανήματα και την ύπαρξη τους ώστε να περιοριστούν οι βλάβες και τα ατυχήματα μέσα στο εργαστήριο	Οι μαθητές/τριες θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφημιστικά έντυπα εταιρειών, σλάϊτς, CD roms, και πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο.

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

2ος ΚΥΚΛΟΣ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΙΙ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:
Οι μαθητές/ τριες να είναι σε θέση να γνωρίζουν τη φυσιολογική λειτουργία των διαφόρων οργανικών και ανόργανων ουσιών σε ανθρώπινα βιολογικά υγρά, τη σημασία τους στην λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού, τις δυσλειτουργίες και τις ασθένειες που προκαλούν οι διαταραχές τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΙΜΑ Φυσιολογία και παθολογία των παρακάτω οργανικών και ανόργανων ενώσεων και στοιχείων του αίματος (πλάσματος). Αναφορά στο μεταβολισμό αυτών των ουσιών στον ανθρώπινο οργανισμό και στις σημαντικές παθήσεις που προκαλούν οι διαταραχές τους στο αίμα: **-Πρωτεΐνες, Λιποπρωτεΐνες** **-Σίδηρος, Φεριτίνη & Σιδηροσυνδετική Ικανότητα του Ορού** **-Χολερυθρίνη** **-Νερό, Ηλεκτρολύτες και Οξεοβασική ισορροπία**: Κάλιο, Νάτριο, Ασβέστιο, Χλώριο, Φώσφορος **-Ένζυμα** **Ηπατική Λειτουργία:** Τρανσαμινάσες(SGOT,SGPT) Φωσφατάσες(ALP,ACP, PAP) γ-GT 5-Νουκλεοτιδάση **Καρδιακή-μυική λειτουργία:** Γαλακτική Δεϋδρογενάση και ισοένζυμα (LDH) Κινάση της Κρεατίνης(CK) Αλδολάση **Παγκρεατική λειτουργία:** Αμυλάση Λιπάση ΙΔΡΩΤΑΣ	1. Να γνωρίζουν τη διαγνωστική σημασία των προσδιορισμών ουσιών του αίματος, τη φυσιολογία και παθολογία τους. Να γνωρίζουν το ρόλο των ενζύμων.	-Συζήτηση με τους μαθητές/ τριες για τις βασικές ουσίες του αίματος και τις φυσιολογικές τους τιμές. Χρήση εποπτικών μέσων. Οι μαθητές/ τριες αναφέρουν προσωπικές τους εμπειρίες. -Συζήτηση με τους μαθητές/ τριες για το ρόλο των ενζύμων στον οργανισμό. Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων.
2.ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΚΑΡΚΙΝΟΥ **ΚΑΡΚΙΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ** Καρκινοεμβρυϊκό Αντιγόνο Α-φετοπρωτείνη Χοριακή Γοναδοτροπίνη Γλυκοπρωτείνες Καρκινικών κυττάρων	2. Να γνωρίζουν τη βιοχημεία του καρκίνου.	Γίνεται συζήτηση μέσα στη τάξη με τους μαθητές/ τριες για τους καρκινικούς δείκτες, επίσης παρουσιάζονται διαφάνειες που δείχνουν τη σχέση των καρκινικών δεικτών και των διαφόρων μορφών καρκίνου.
3.ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ Βιοσύνθεση και φυσιολογική λειτουργία τους. Αβιταμίνωση. Λιποδιαλυτές A,D,E,K Υδατοδαιλυτές B1,B2,B6 Νιασίνη, Φυλικό οξύ, B12 Βιταμίνη C κ.ά.	3. Να γνωρίζουν για τις βιταμίνες, τη βιοχημεία τους και τη δράση τους στον οργανισμό.	Γίνεται συζήτηση για τις βιταμίνες και αναφέρονται προσωπικές εμπειρίες των μαθητών/ τριων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.ΟΡΜΟΝΕΣ Γενικά χαρακτηριστικά. Όργανα παραγωγής τους. Δράση τους στον οργανισμό. Διαταραχές. Σημαντικές ασθένειες που οφείλονται σε διαταραχές ορμονών. Ορμόνες υποθαλάμου, υπόφυσης, θυρεοειδούς,παγκρέατος, γεννητικές,επινεφριδίων	4. Να γνωρίζουν τις ορμόνες, τα όργανα που τις εκκρίνουν καθώς και τη λειτουργία τους.	-Συζήτηση μέσα στη τάξη και παρουσίαση εποπτικών μέσων. -Σλάιντς -Διαφάνειες -Βίντεο
5.ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΟ ΑΙΜΑ Φαρμακευτική ρύθμιση και φαρμακοκινητική. Μηχανισμός δράσης των φαρμάκων. Δόση και θεραπευτικό αποτέλεσμα. Παράγοντες που επηρεάζουν τη δράση των φαρμάκων στον οργανισμό. Φάρμακα στο αίμα:Σαλικυλικά Βαρβιτουρικά, ναρκωτικά, ψυχοτρόπα, μυοχαλαρωτικά, τοξικές ουσίες και δηλητήρια.	5. Να γνωρίσουν τη δράση των φαρμάκων και δηλητηρίων στο αίμα.	Οι μαθητές αναφέρουν προσωπικές τους εμπειρίες και γίνεται συζήτηση μέσα στην τάξη. Διαφάνειες Βίντεο
6.ΣΠΕΡΜΑ Φυσιολογία και παθολογία του σπέρματος. Ανδρική Αντισύλληψη. Ανδρική Στειρότητα.	6. Να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά του γόνιμου σπέρματος.	Γίνεται συζήτηση με τους μαθητές/ τριες, παρουσιάζονται σλάιντς και διαφάνειες σχετικά με το θέμα.
7.ΑΛΛΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΥΓΡΑ Φυσιολογία και παθολογία για διάφορα ανθρώπινα βιολογικά υγρά. Η βιοχημεία των διαφόρων ουσιών που υπάρχουν σε αυτά. Α) ΕΝΥ (γλυκόζη, πρωτεΐνες, χλωριούχα). Β) ΑΡΘΡΙΚΟ ΥΓΡΟ Γ) ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΥΓΡΑ (Διιδρώματα, εξιδρώματα, Πλευριτικό και Περιτοναϊκό υγρό). Δ)ΚΟΠΡΑΝΑ	7. Να γνωρίσουν το ρόλο των διαφόρων βιολογικών υγρών και διαγνωστικών στοιχείων που μας δίνουν.	Παρουσιάζονται σλάιντς και διαφάνειες με τα διάφορα βιολογικά υγρά.

Βιοχημικές Εργαστηριακές Εξετάσεις ΙΙ

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίζουν οι μαθητές/τριες τις βασικές αρχές των εργαστηριακών τους προσδιορισμών και την διαδικασία της εκτέλεσής τους.

Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
1.ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΙΜΑ Εργαστηριακός προσδιορισμός με σύγχρονες χρωματομετρικές μεθόδους των παρακάτω οργανικών και ανόργανων ενώσεων και στοιχείων του αίματος (πλάσματος): -**Χολερυθρίνη** -**Σίδηρος**,Φεριτίνη & σιδηρο-συνδετική ικανότητα του ορού -**Πρωτεϊνες** -Ηλεκτροφόρηση πρωτεϊνών με μέτρηση κλασμάτων -**Λιποπρωτεϊνες** -Ηλεκτροφόρηση λιποπρωτεϊνών -**Ηλεκτρολύτες**: Κάλιο, Νάτριο, Ασβέστιο, Χλώριο, Φώσφορος -**Ένζυμα** Τρανσαμινάσες(SGOT,SGPT) Φωσφατάσες(ALP,ACP, PAP) γ-GT 5- νουκλεοτιδάση Γαλακτική Δεϋδρογενάση και ισοένζυμα (LDH) Κινάση της Κρεατίνης(CK) Αλδολάση Αμυλάση Λιπάση	1. Να είναι ικανοί να εκτελούν τις εργαστηριακές εξετάσεις σε δείγματα αίματος με ακρίβεια και ασφάλεια. Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές των μεθόδων.	Προτείνεται να κάνουν οι μαθητές πρακτική άσκηση σε όλα όσα θα μάθουν οι μαθητές/τριες προτείνεται να γίνει επίδειξη βίντεο και διαφανειών στους μαθητές/τριες
2.ΚΑΡΚΙΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ Γενική Αναφορά στον Εργαστηριακό προσδιορισμό των παρακάτω ουσιών του αίματος (πλάσματος): Καρκινοεμβρυϊκό Αντιγόνο Α-φετοπρωτείνη Προσδιορισμός της Χοριακής Γοναδοτροπίνης Γλυκοπρωτείνες Καρκινικών κυττάρων	2. Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές και την σκοπιμότητα των μεθόδων.	

Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Δραστηριότητες
3.ΟΡΜΟΝΕΣ - ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ Α)Σκοπιμότητα εργαστηριακού προσδιορισμού των παρακάτω ορμονών που υπάρχουν στο αίμα: Τ3, Τ4, TSH PRL, LH, FSH Β)Σκοπιμότητα εργαστηριακού προσδιορισμού των παρακάτω βιταμινών που υπάρχουν στο αίμα: A, D, E, K, C, B1, B2, B12	3. Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές και την σκοπιμότητα των μεθόδων.	Προτείνεται να κάνουν οι μαθητές/τριες πρακτική εφαρμογή σε όλα όσα θα δουν σε αυτό το μάθημα
4.ΦΑΡΜΑΚΑ ΣΤΟ ΑΙΜΑ Εργαστηριακός προσδιορισμός με σύγχρονες μεθόδους του επιπέδου των παρακάτω φαρμάκων στο αίμα:Σαλικυλικά Βαρβιτουρικά, ναρκωτικά, ψυχοτρόπα, μυοχαλαρωτικά, τοξικές ουσίες και δηλητήρια.	4. Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές και την σκοπιμότητα των μεθόδων.	
5.ΣΠΕΡΜΑ Συλλογή δείγματος. Σπερμοδιάγραμμα: (κυτταρολογική και μακρο-σκοπική εξέταση, μέτρηση και κινητικότητα σπερματοζωαρίων, χρώσεις)	5. Να δίνουν οδηγίες σε εξεταζόμενους για τη συλλογή δείγματος. Να κατανοούν την σκοπιμότητα των μετρήσεων	
6.ΑΛΛΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΥΓΡΑ Προσδιορισμοί σε διάφορα βιολογικά υγρά: Α)ΕΝΥ: λήψη, φυσικοί χαρα-κτήρες, κυτταρολογική εξέ-ταση, χημική εξέταση (γλυ-κόζη, πρωτεϊνες, χλωριούχα). Β)ΑΡΘΡΙΚΟ ΥΓΡΟ Μακροσκοπική, χημική, μικροσκοπική εξέταση Γ) ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΥΓΡΑ (Διιδρώματα, εξιδρώματα, Πλευριτικό και Περιτοναϊκό υγρό). Δ)ΚΟΠΡΑΝΑ Μακροσκοπική, χημική, μικροσκοπική εξέταση	6. Να γνωρίζουν την σκοπιμότητα των εργαστηριακών προσδιορισμών στα διάφορα βιολογικά υγρά.	Προτείνεται η επίδειξη βίντεο και διαφανειών

ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ – ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΙΙ

Μέρος Α' ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΙΙ Εργαστήριο

Σκοπός: Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές/ τριες με τις ειδικές εργαστηριακές εξετάσεις που χρησιμοποιούνται στη διάγνωση των αναιμιών και την παρακολούθηση της θεραπείας τους.

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	**Προσδριορισμός αριθμού ΔΕΚ στο περιφερικό αίμα**	Να παρασκευάζουν επίχρισμα αίματος για ΔΕΚ. Να προσδιορίζουν τον αριθμό των ΔΕΚ.	Επίδειξη στο μικροσκόπιο της μεθόδου προσδιορισμού του τύπου ΔΕΚ. Πρακτική εφαρμογή στο εργαστήριο.
2.	Προσδιορισμός 1. **Σιδήρου ορού (Fe)** 2. Φερριτίνης ορού	Να προσδιορίζουν την ποσότητα του σιδήρου και της φερρριτίνης ενός δείγματος	Επίδειξη της μεθόδου προσδιορισμού του σιδήρου ορού. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.
3.	Ελεγχος αιμορραγικών διαθέσεων. 1. Χρόνος ροής 2. Χρόνος πήξης σε πλάκα και σωληνάριο 3. Συστολή θρόμβου 4. Χρόνος προθρομβίνης	Να γνωρίζουν τι περιλαμβάνει ο εργαστηριακός έλεγχος των αιμορραγικών διαθέσεων. Να εκτελούν τους προσδιορισμούς	Επίδειξη της μεθόδου για τον έλεγχο των αιμορραγικών διαθέσεων. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.
4.	Ελεγχος αιμολυτικών αναιμιών. 1. Παρασκευή αιμολύματος. 2. Test δρεπάνωσης ερυθρών αιμοσφαιρίων. 3. Οσμωτική αντίσταση ερυθρών αιμοσφαιρίων	Να προσδιορίζουν την οσμωτική αντίσταση των ερυθρών αιμοσφαιρίων. Να παρασκευάζουν αιμόλυμα. Να εκτελούν το test δρεπανώσεως	Επίδειξη της μεθόδου του ελέγχου των αιμολυτικών αναιμιών. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.
5.	**Μυελλόγραμμα** Γενικά	Να γνωρίζουν τη σκοπιμότητα της λήψης δείγματος μυελού των οστών και την τεχνική παρασκευής και χρώσης επιχρίσματος.	Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή. Video

Μέρος Β' ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΙΙ Εργαστήριο

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές / τριες το σύνολο των εργαστηριακών ελέγχων που γίνονται στο αίμα του αιμοδότη και στο αίμα του ασθενούς πριν από τη μετάγγιση αίματος και των παραγώγων αυτού..

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	**Τεχνικές καθορισμού ομάδων αίματος συστήματος ΑΒΟ.** 1. Αμεση μέθοδος 2. Εμμεση μέθοδος	Να προσδιορίζουν την ομάδα αίματος σύμφωνα με το σύστημα ΑΒΟ.	Επίδειξη των τεχνικών καθορισμού των ομάδων αίματος. Πρακτική εφαρμογή.
2.	**Καθορισμός υποομάδων των αντιγόνων του συστήματος ΑΒΟ.**	Να προσδιορίζουν τις υποομάδες των αντιγόνων του συστήματος ΑΒΟ ενός δείγματος.	Επίδειξη της μεθόδου προσδιορισμού των υποομάδων του συστήματος ΑΒΟ. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
3.	**Τεχνικές καθορισμού αντιγόνων του συστήματος Rhesus.** 1. Αντιγόνο D 2. Αντιγόνο Du	Να προσδιορίζουν τα αντγόνα του συστήματος Rhesus ενός δείγματος.	Επίδειξη των τεχνικών προσδιορισμού του συστήματος Rhesus. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.
4.	**Δοκιμασία διασταύρωσης** 1. Αμεση επείγουσα διασταύρωση 2. Εμμεση μη επείγουσα διασταύρωση	Να πραγματοποιούν με ευχέρεια τόσο την άμεση όσο και την έμμεση δοκιμασία διασταυρώσεως.	Επίδειξη της μεθόδου για τη δοκιμασία διασταύρωσης. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.
5.	**Δοκιμασία Coombs** 1. Αμεση Coombs 2. Εμμεση Coombs	Να πραγματοποιούν με ευχέρεια τόσο την άμεση όσο και την έμμεση δοκιμασία Coombs.	Επίδειξη της τεχνικής για τη δοκιμασία Coombs. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική εφαρμογή.

ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΙΙ (ΘΕΩΡΙΑ)

Σκοπός: Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθεί ο μαθητής /τρια με τα διάφορα είδη των αναιμιών τα αίτια που τις προκαλούν και πως αυτές θεραπεύονται.

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**ΔΕΚ** 1. Παραγωγή 2. Ρόλος	Να γνωρίζει τι είναι τα ΔΕΚ και ποιός ο ρόλος τους.	Διαφάνειες Μικροσκόπιο
2.	**Πήξη και αιμόσταση** 1. Γενικά 2. Διαδικασία πήξης-παράγοντες 3. Διαδικασία αιμόστασης 4. Αντιπηκτικά a. In vivo b. In vitro	Να περιγράφει τη διαδικασία πήξης και αιμόστασης του αίματος. Να αναφέρει τις ουσίες που δρούν ως αντιπηκτικές.	Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων , διαφανειών και βίντεο
3.	**Αναιμίες** 1. Γενικά 2. Διάκριση αναιμιών Α) Αναιμίες που οφείλονται σε έλλειψη κάποιου ερυθροποιητικού παράγοντα Β) Σε μυελική ανεπάρκεια Γ) Σε αυξημένες απώλειες αίματος Δ) Σε πλημελλή σύνθεση της σφαιρίνης.	Να γνωρίζει τη διάκριση των αναιμιών και τα αίτια στα οποία αυτές οφείλονται.	Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων διαφάνειες βίντεο , Η/Υ. να γίνει ανάθεση εργασιών σε μαθητές/τριες
4.	**Θαλασσαιμίες** 1. Διάκριση 2. Γενική μεταβίβαση 3. Κλινική εικόνα και εργαστηριακά ευρήματα ομόζυγης και ετερόζυγης β' μεσογειακής αναιμίας 4. Πρόληψη	Να γνωρίζει ποιες είναι, πως μεταβιβάζονται, ποια κλινική και εργαστηριακή εικόνα τις συνοδεύει. Να γνωρίζει τους τρόπους πρόληψης.	Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων και βίντεο. Οι μαθητές/τριες να χωριστούν σε ομάδες και να αναλάβουν εργασ΄΄ιες που θα παρουσιάσουν στην τάξη. να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΙΙ (Θεωρία)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής/τρια τα διάφορα αντιγονικά συστήματα των ερυθροκυττάρων και το ρόλο που παίζουν στις μεταγγίσεις αίματος.

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Ερυθροκυτταρικά αντιγόνα**	Να γνωρίζει τι είναι τα ερυθροκυτταρικά αντιγόνα	Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων
2.	**Αντιερυθροκυτταρικά αντισώματα** 1. Φυσικά αντισώματα 2. Ανοσα αντισώματα 3. Πλήρη αντισώματα 4. Ατελή αντισώματα	Να γνωρίζει τις διαφορές των αντιερυθροκυτταρικών αντισωμάτων.	Συνίσταται η χρήση Η/Υ και η ανάθεση εργασιών στους μαθητές/τριες
3.	**Η αντίδραση αντιγόνου – αντισώματος** 1. Στην κυκλοφορία του αίματος 2. Στο σωληνάριο	Να περιγράφει την αντίδραση αντιγόνου-αντισώματος στην κυκλοφορία.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων.
4.	**Αντιγονικά συστήματα ερυθροκυττάρων** **1. Το σύστημα ΑΒΟ** Α. Αντιγόνα ΑΒΟ Β. Υποομάδες των αντιγόνων ΑΒΟ Γ. Κληρονομικότητα των αντιγόνων ΑΒΟ. Δ. Κατανομή των αντιγόνων ΑΒΟ στον πληθυσμό. Ε. Αντισώματα ΑΒΟ **2. Το σύστημα Rhesus** Α. Τα αντιγόνα του συστήματος Rhesus Β. Οι γόνοι του συστήματος Rhesus Γ. Το αντιγόνο Du Δ. Τα αντισώματα του συστήματος Rhesus Ε. Μηχανισμοί ευαισθητοποίησης. **3. Αλλα συστήματα ομάδων αίματος**	Να αναφέρει τα αντιγόνα του συστήματος ΑΒΟ, τις διάφορες υποομάδες τους και την κατανομή στον πληθυσμό . Να κατανοεί την κληρονομικότητα των αντιγόνων ΑΒΟ. Να αναφέρει τα αντισώματα του συστήματος ΑΒΟ. Να περιγράφει τα αντιγόνα του συστήματος Rhesus και πως μεταβιβάζονται από τους γονείς στα παιδιά. Να κατανοεί την ύπαρξη του αντιγόνου Du και το ρόλο που παίζει στις μεταγγίσεις αίματος. Να περιγράφει τους μηχανισμούς ευαισθητοποίησης από τα αντιγόνα Rhesus. Να αναφέρει τα άλλα συστήματα ερυθροκυτταρικών αντιγόνων.	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων Οι μαθητές/τριες να συμμετάσχουν σε προγράμματα αγωγής υγείας του σχολείου. Να συμμετάσχουν σε εθελοντική αιμοδοσία οι μαθητές να αναλάβουν εργασίες και να τις παρουσιάσουν στην τάξη. επίσκεψη σε αιμοδοσία νοσοκομείου.

Ανοσολογία (ΘΕΩΡΙΑ)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τον τρόπο λειτουργίας του ανοσοποιητικού συστήματος του ανθρώπου.

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	**Εισαγωγή** 1. Τι είναι ανοσία 2. Διάκριση της ανοσίας	Να διατυπώνουν τον ορισμό και τους διαφόρους τύπους της	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες. Συζήτηση μέσα στη τάξη. ? Πίνακες και διαφάνειες.
2.	**Αντιγόνα** 1. Γενικά 2. Ιδιότητες των αντιγόνων 3. Καθοριστικές ομάδες ενός αντιγόνου 4. Διάκριση των αντιγόνων	Να αναφέρουν τις ιδιότητες των αντιγόνων. Να κατανοούν τι είναι οι καθοριστικές ομάδες ενός αντιγόνου Να διακρίνουν τα πλήρη αντιγόνα από τις απτίνες	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες. ? Πίνακες ? Διαφάνειες
3.	**Αντισώματα** 1. Γενικά 2. Ιδιότητες των ανοσοσφαιρινών ? Ανοσοσφαιρίνη IgG ? Ανοσοσφαιρίνη IgM ? Ανοσοσφαιρίνη IgA ? Ανοσοσφαιρίνη IgE Ανοσοσφαιρίνη IgD	Να περιγράφουν τη δομή του μορίου των πέντε τάξεων ανοσοσφαιρίνων. Να αναφέρουν τις ιδιότητες της κάθε μιας από τις πέντε τάξεις ανοσοσφαιρινών.	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες για το ρόλο των ανοσοσφαιρινών. ? Πίνακες ? Διαφάνειες
4.	**Χυμική και κυτταρική ανοσία** 1. Γενικά 2. Διάκριση των λεμφικών οργάνων Μετατροπή των αρχέγονων κυττάρων σε Τ- λεμφοκύτταρα και Β- λεμφοκύτταρα	Να αναγνωρίζουν τα κύτταρα που πραγματοποιούν τη χυμική και την κυτταρική ανοσία. Να διακρίνουν τα λεμφικά όργανα σε κεντρικά και περιφερικά Να περιγράφουν τη διαδικασία μετατροπής των αρχέγονων κυττάρων σε: Τ- λεμφοκύτταρα Β- λεμφοκύτταρα	? Εργασία από τους μαθητές / τριες. ? Πίνακες ? Διαφάνειες
5.	**Φαγοκυττάρωση** 1. Γενικά 2. Φαγοκύτταρα Α) Ουδετερόφιλα πολυμορφοπύρηνα. Β)Σύστημα μονοπυρήνων φαγοκυττάρων 3. Χημειοταξία Αναγνώριση – ενσωμάτωση Νέκρωση - πέψη	Να γνωρίζουν τα κύτταρα που πραγματοποιούν τη φαγοκυττάρωση και τις ιδιότητες τους. Να κατανοούν τι είναι η χημειοταξία και τι οι χημειοτακτικοί παράγοντες. Να περιγράφουν τη διαδικασία αναγνώρισης, ενσωμάτωσης, νέκρωσης και πέψης των ξένων έμμορφων στοιχείων (π.χ. μικροβίων) από τα φυγοκύτταρα	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες για το ρόλο των φαγοκυττάρων στην ανοσία. ? Πίνακες ? Διαφάνειες

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
6.	**Συμπλήρωμα** 1. Γενικά 2. Ενεργοποίηση του συμπληρώματος 3. Η σημασία του συμπληρώματος	Να κατανοούν τι είναι το συμπλήρωμα και ποια είναι η δράση του όταν ενεργοποιηθεί. Να αναγνωρίζουν τη σημασία του συμπληρώματος	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες για το ρόλο του συμπληρώματος στην ανοσία. ? Πίνακες ? Διαφάνειες
7.	**Αλλεργία - Υπερευαισθησία** 1. Γενικά 2. Διάκριση των αντιδράσεων υπερευαισθησίας	Να γνωρίζουν τι είναι οι αλλεργίες που οφείλονται και πως εκδηλώνονται. Να αναφέρουν τους τύπους των αλλεργιών.	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες για τους τύπους της αλλεργικής αντίδρασης του οργανισμού. ? Πίνακες ? Διαφάνειες
8.	**Εμβόλια και οροί** 1. Τρόποι ανοσοποιήσεως του οργανισμού (ενεργητική, παθητική ανοσοποίηση) 2. Εμβόλια: Διάκριση των εμβολίων 3. Οροί	Να κατανοούν τους διαφορετικούς τρόπους ανοσοποίησης του ανθρώπινου οργανισμού. Να κατανοούν τι είναι τα εμβόλια σε ποιες ομάδες κατατάσσονται και πως παρασκευάζονται Να κατανοούν τι είναι οι οροί και πως παρασκευάζονται.	? Εργασία από τους μαθητές/ τριες για τα είδη των εμβολίων και την εφαρμογή τους. ? Πίνακες ? Διαφάνειες

Ανοσολογία (Εργαστήριο)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τις σύγχρονες τεχνικές εφαρμογής της σύνδεσης αντιγόνου-αντισώματος in vitro και να πραγματοποιούν τις πιο συνηθισμένες ορολογικές εξετάσεις.

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	**Αντιδράσεις αντιγόνου αντισώματος in vitro.**	Να κατανοούν την δυνατότητα ένωσης ενός αντιγόνου με το ομόλογο αντίσωμά του στο εργαστήριο (in vitro)	Επίδειξη της μεθόδου. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση από τους μαθητές/ τριες.
2.	Ιζηματινοαντιδράσεις 1. Γενικά 2. Ιζηματινοαντιδράσεις σε υγρό μέσο 3. Ιζηματινοαντιδράσεις σε πηκτή Α. Απλή διάχυση προς μια κατεύθυνση Β. Διπλή διάχυση προς μια κατεύθυνση Γ. Διπλή διάχυση προς δύο κατευθύνσεις Δ. Κυκλοτερής ανοσοδιάχυση Ε. Ανοσοηλεκτροφόρηση Στ. Κροκιδωτικές δοκιμές	Να κατανοούν τις φάσεις πραγματοποίησης των ιζηματινοαντιδράσεων. Να περιγράφουν και να εφαρμόζουν την διαδικασία πραγματοποίησης των ιζηματινοαντιδράσεων.	Επίδειξη στους μαθητές/ τριες της μεθόδου. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
3.	**Συγκολλητινοαντιδράσεις** 1. Γενικά 2. Φαινόμενο προζώνης 3. Μικροβιακή συγκόλληση 4. Συγκόλληση latex 5. Παθητική αιμοσυγκόλληση	Να κατανοούν τις φάσεις πραγματοποίησης των συγκολλητινοαντιδράσεων. Να περιγράφουν και να εφαρμόζει την διαδικασία των διαφόρων ειδών. Να εξηγούν το φαινόμενο προζώνης	Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
4.	Ορολογικές εξετάσεις CRP 1. ASTO 2. RF (ρευματοειδής παράγοντας) 3. Ra Test 4. Mono Test 5. Widal 6. Wright	Να κατανοούν την διαγνωστική αξία των ορολογικών εξετάσεων CRP, ASTO, RF, Ra Test, Mono Test, Widal, Wright και να τις πραγματοποιούν στο εργαστήριο	Επίδειξη στους μαθητές/ τριες της Τεχνικής. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
5.	**Αντιδράσεις συνδέσεως του συμπληρώματος**	Να περιγράφουν την αντίδραση συνδέσεως του συμπληρώματος και να εφαρμόζουν την τεχνική στο εργαστήριο	Επίδειξη της μεθόδου. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
6.	**Ανοσοφθορισμός** 1. Αμεσος 2. Εμμεσος	Να περιγράφουν την μέθοδο ανοσοφθορισμού.	Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
7.	**Ραδιοανοσολογική μέθοδος (RIA).**	Να γνωρίζουν την αρχή λειτουργίας και τη σκοπιμότητα των μεθόδων αυτών.	Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
8.	**Ανοσοενζυμική μέθοδος (ELISA).**	Να γνωρίζουν την αρχή λειτουργίας και τη σκοπιμότητα της μεθόδου	Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ)

Σκοπός: Ο σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες διάφορα δείγματα που καλλιεργούνται στο μικροβιολογικά εργαστήριο, δίνοντας έμφαση στον τρόπο δειγματοληψίας, στα θρεπτικά υλικά στα οποία πρέπει να εμβολιαστούν και στην αξιολόγηση των αποικιών που θα αναπτυχθούν.

Α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Καλλιέργεια ούρων** 1. Γενικά 2. Συλλογή δείγματος 3. Συντήρηση δείγματος 4. Θρεπτικά υλικά 5. Εμβολιασμός 6. Επώαση Ανάγνωση	Να δίνουν οδηγίες για τη σωστή συλλογή δειγμάτων ούρων. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να ξεχωρίζουν τις θετικές από τις αρνητικές και τις στείρες καλλιέργειες.	? Επίδειξη της τεχνικής για τη καλλιέργεια ούρων. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση. ? Video
2.	**Καλλιέργεια φαρυγγικού επιχρίσματος** 1. Γενικά 2. Λήψη επιχρίσματος 3. Θρεπτικά υλικά 4. Εμβολιασμός 5. Επώαση Ανάγνωση	Να πραγματοποιούν λήψεις φαρυγγικού επιχρίσματος Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της τεχνικής για τη καλλιέργεια φαρυγγικού επιχρίσματος. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση ? Video
3.	**Καλλιέργεια πτυέλου** 1. Γενικά 2. Λήψη δείγματος 3. Θρεπτικά υλικά 4. Εμβολιασμός 5. Επώαση Ανάγνωση	Να δίνουν οδηγίες για τη σωστή συλλογή δείγματος πτυέλων. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της τεχνικής για τη καλλιέργεια πτυέλου. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση ? Video
4.	**Καλλιέργεια πύου και υλικού μολυσμένων τραυμάτων** 1. Γενικά 2. Λήψη δείγματος 3. Θρεπτικά υλικά 4. Εμβολιασμός 5. Επώαση 6. Ανάγνωση	Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της τεχνικής για τη καλλιέργεια πύου και υλικού μολυσμένων τραυμάτων. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση ? Video
5.	**Καλλιέργεια ρινικού ωτικού και οφθαλμικού εκκρίματος.** 1. Γενικά 2. Λήψη δείγματος 3. Θρεπτικά υλικά 4. Εμβολιασμός 5. Επώαση 6. Ανάγνωση	Να πραγματοποιούν λήψεις ρινικού ωτικού και οφθαλμικού εκκρίματος. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της τεχνικής για τη καλλιέργεια ρινικού, ωτικού και οφθαλμικού εκκρίματος. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση ? Video

Α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
6.	**Αιμοκαλλιέργεια** 1.Γενικά 2.Λήψη αίματος 3.Ποσότητα αίματος που απαιτείται 4.Θρεπτικά υλικά 5.Εμβολιασμός 6.Επώαση 7.Ανάγνωση 8.Ανακαλλιέργεια	Να δίνουν οδηγίες για τη σωστή αιμοληψία και αιμοκαλλιέργεια Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να ξεχωρίζουν τις θετικές από τις στείρες και τις επιμολυσμένες καλλιέργειες. Να κάνουν ανακαλλιέργειες.	? Επίδειξη της Τεχνικής της αιμοκαλλιέργειας. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση. ? Video ? Slides
7.	**Αιμοκαλλιέργεια** 1. Γενικά 2. Εργαστηριακές εξετάσεις Ε.Ν.Υ. 3. Λήψη Ε.Ν.Υ. 4. Μακροσκοπική εξέταση 5. Κυτταρολογική εξέταση Α) Μέτρηση λευκοκυττάρων Β)Λευκοκυττάρικος τύπος 6. Χημική εξέταση Α)Προσδιορισμός λευκώματος Β)Προσδιορισμός σακχάρου 7. Καλλιέργεια Α) Θρεπτικά υλικά Β) Εμβολιασμός Γ) Επώαση	Να κάνουν μακροσκοπική χημική και κυτταρολογική εξέταση Ε.Ν.Υ. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά για καλλιέργεια Ε.Ν.Υ. και συνθήκες επώασης αυτής. Να ξεχωρίζουν τις θετικές από τις στείρες και τις επιμολυσμένες καλλιέργειες. Να κάνουν ανακαλλιέργειες	? Επίδειξη των υλικών που χρησιμοποιούνται στην αιμοκαλλιέργεια. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση. ? Slides
8.	**Καλλιέργεια κολπικού / ουρηθρικού εκκρίματος** 1. Γενικά 2. Λήψη δείγματος Α) Κολπικό έκκριμα Β) Ουρηθρικό έκκριμα 3. Άμεσα παρασκευάσματα 4. Θρεπτικά υλικά 5. Εμβολιασμός 6. Επώαση 7.Ανάγνωση 8. Ειδικές εξετάσεις	Να πραγματοποιούν λήψεις κολπικού και ουρηθρικού εκκρίματος. Να φτιάχνει άμεσα παρασκευάσματα για μικροσκόπηση. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της Τεχνικής της καλλιέργειας κολπικού και ουρηθρικού εκκρίματος. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση. ? Video ? Slides
9.	**Καλλιέργεια κοπράνων** 1. Γενικά 2. Συλλογή δείγματος 3. Μακροσκοπική εξέταση 4. Άμεσο παρασκεύασμα 5. Καλλιέργεια.Θρεπτικά υλικά 6. Εμβολιασμός 7. Επώαση 8. Ενοφθαλμισμός 9. Ανάγνωση	Να δίνουν οδηγίες για τη σωστή συλλογή δείγματος κοπράνων. Να φτιάχνουν άμεσα παρασκευάσματα για μικροσκόπηση. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της Τεχνικής της καλλιέργειας κοπράνων. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση. ? Video ? Slides

Α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
10.	**Παρασιτολογικές εξετάσεις κοπράνων** 1. Γενικά 2. Συλλογή δείγματος 3. Άμεσο παρασκεύασμα 4. Μέθοδοι εμπλουτισμού Α) Μέθοδος καθίζησης Β) Μέθοδος επίπλευσης 5. Τεστ για οξύουρους (Σελοτέιπ Τεστ)	Να δίνουν οδηγίες για τη σωστή συλλογή δείγματος κοπράνων. Να φτιάχνουν άμεσα παρασκευάσματα για μικροσκόπηση. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να διακρίνουν τα παθογόνα μικρόβια από αυτά της φυσιολογικής μικροβιακής χλωρίδας	? Επίδειξη της Τεχνικής παρασιτολογικής εξέτασης κοπράνων. ? Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.
11.	**Εξετάσεις δερματικών βλαβών. Καλλιέργεια για μύκητες** 1. Γενικά 2. Λήψη δείγματος 3. Θρεπτικά υλικά 4. Εμβολιασμός 5. Επώαση 6. Ανάγνωση 7.Ταυτοποιητικές μέθοδοι μυκήτων. 8. Αυξανόγραμμα μυκήτων.	Να πραγματοποιούν λήψη από δερματικές βλάβες. Να επιλέγουν κατάλληλα υλικά και συνθήκες επώασης. Να εφαρμόζουν τις μεθόδους ταυτοποίησης μυκήτων. Να κάνουν αυξανόγραμμα μυκήτων	? Επίδειξη της Τεχνικής για την εξέταση των δερματικών βλαβών και την καλλιέργεια μυκήτων. Επίσκεψη στο εργαστήριο και πρακτική άσκηση.

Μικροβιολογία ΙΙ (Θεωρία)

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τον κλάδο της Ιολογίας ως ανεξάρτητης επιστήμης της Μικροβιολογίας, καθώς επίσης και δύο σημαντικά ακόμη κεφάλαια, όπως η Μυκητολογία και η Παρασιτολογία.

Α' ΜΕΡΟΣ: ΕΙΔΙΚΗ ΙΟΛΟΓΙΑ

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	1. Γενικές ιδιότητες των ιών. 2. Ταξινόμηση των ιών.	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των ιών, καθώς επίσης τη δομή, μορφολογία και το μέγεθος αυτών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
2.	? Εντεροϊοί 1. Γενικά 2. Είδη: Ιός πολυομυελίτιδος	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, , παθογόνο δράση, προφύλαξη, και εργαστηριακή διάγνωση των εντεροϊών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
3.	? Ιοί TOGA 1. Γενικά 2. Ιός της ερυθράς	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, παθογόνο δράση, προφύλαξη, και εργαστηριακή διάγνωση των ιών TOGA και ιδιαίτερα του ιού της ερυθράς.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
4.	? Βλενοϊοί 1. Γενικά 2. Ιοί της γρίπης	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, παθογόνο δράση, προφύλαξη, και εργαστηριακή διάγνωση των βλενοϊών και ιδιαίτερα του ιού της γρίππης	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
5.	? Παραβλεννοϊοί 1. Γενικά 2. Είδη: α) Ιός της παρωτίτιδας β) Ιός της ιλαράς	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, επιδημιολογία, παθογόνο δράση, ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των παραβλεννοϊών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
6.	? Ιός της λύσσας	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, επιδημιολογία, παθογόνο δράση, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ιών της ομάδας της λύσσας.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
7.	? Ιοί ομάδας Έρπητος 1. Γενικά 2. Είδη: α) Ιός απλού έρπητος 1 & 2 β) Ιός ανεμοβλογιάς - Έρπητος Ζωστήρος γ) Μεγαλοκυτταροϊός δ) Ιός της Λοιμώδους Μονοπυρήνωσης	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, επιδημιολογία, παθογόνο δράση, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ιών της ομάδας του έρπητος.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
8.	? Ιοί Ηπατίτιδας 1) Γενικά 2) Είδη: α) Ιός Ηπατίτιδας Α β) Ιός Ηπατίτιδας Β γ) Ιός Ηπατίτιδας C δ) Ιός Ηπατίτιδας D ε) Ιός Ηπατίτιδας Ε στ) Ιός Ηπατίτιδας G	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, αντιγονική δομή, επιδημιολογία, παθογόνο δράση, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ιών της ηπατίτιδας	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
9.	? Ρετροϊοί 1. Γενικά 2. Είδη: α) Ιός της ανοσοανεπάρκειας του ανθρώπου (HIV) β) HTLV (I & II)	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, καλλιέργεια, ανάπτυξη, αντιγονική δομή, επιδημιολογία, παθογόνο δράση, ανοσία, προφύλαξη, θεραπεία και εργαστηριακή διάγνωση των ρετροϊών.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
10.	Ογκογόνοι ιοί του ανθρώπου	Να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, επιδημιολογία, παθογόνο δράση, προφύλαξη, θεραπεία .	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

Β' ΜΕΡΟΣ :ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑ

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	? Μυκητολογία 1. Γενικά Ταξινόμηση	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες το κεφάλαιο Μυκητολογία και την ταξινόμηση των Μυκήτων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
2.	Κάντιντα (KANTIDA)	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες την ταξινόμηση, μορφολογία, καλλιέργεια και εργαστηριακή διάγνωση του ΚΑΝΤΙΝΤΑ.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
3.	? Δερματόφυτα	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες την ταξινόμηση, μορφολογία, καλλιέργεια και εργαστηριακή διάγνωση των Δερματόφυτων	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

Γ' ΜΕΡΟΣ :ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΙΑ

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Δραστηριότητες
1.	? Παρασιτολογία 1) Γενικά 2) Ταξινόμηση	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά και την ταξινόμηση των παρασίτων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
2.	? Πρωτόζωα 1. Γενικά 2. Είδη: α) Αμοιβάδα ιστολυτική β) Μαστιγοφόρα αίματος και ιστών * Τρυπανόσωμα * Λεϊσμάνιες γ) Μαστιγοφόρα εντερικού σωλήνα * Λάμβλια δ) Μαστιγοφόρα γεννητικού συστήματος	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, ταξινόμηση, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), θεραπεία, τρόποι μόλυνσης και εργαστηριακή διάγνωση των Πρωτόζωων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες
3.	? Έλμινθες 1) Γενικά 2) Είδη: α) Νηματώδεις ? Οξύουροι ? Ασκαρίδες ? Τριχίνη β) Τρηματώδεις γ) Κεστώδεις ? Ταινία solium ? Ταινία saginata * Εχινόκοκκος	Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες τα γενικά χαρακτηριστικά, μορφολογία, ταξινόμηση, επιδημιολογία, παθογόνο δράση (νόσοι), θεραπεία, τρόποι μόλυνσης και εργαστηριακή διάγνωση των Έλμινθων.	? Slides ? Test ? Video ? Ερωτηματολόγια ? Εργασίες ? Φωτογραφίες

Επιδημιολογία - Βιοστατιστική

Γενικός Σκοπός: Να γνωρίζει ο μαθητής /τρια τις αρχές και το ρόλο της επιδημιολογίας, να διακρίνει την επικινδυνότητα των ασθενειών και να εκτιμά τα αναγκαία μέτρα για την βελτίωση της Δημόσιας Υγείας.

	Περιεχόμενο	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	Επιδημιολογία – Ορισμός Αντικείμενο της επιδημιολογίας Ιστορική αναδρομή, Αίτια ασθενειών, Πρόγνωση ασθένειας Επικίνδυνοι παράγοντες Θεραπευτικά μέτρα Μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπιση	Να περιγράφει το σκοπό και το αντικείμενο της επιδημιολογίας	- συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων , διαφάνειες βίντεο και χρήση Η/Υ
2.	Ο ρόλος της πληροφόρησης σε θέματα υγείας (πηγές π.χ. Δημογραφικά, στατιστικά κ.τ.λ.)	Να προσδιορίζει το ρόλο της πληροφόρησης σε θέματα υγείας	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων
	Καθοριστικοί παράγοντες στην υγεία του πληθυσμού Π.χ. κοινωνικοοικονομικά, τρόπος ζωής, περιβάλλον	Να γνωρίζει τους καθοριστικούς παράγοντες στην υγεία του πληθυσμού.	Προτείνεται η συμμετοχή των μαθητών /τριών σε προγράμματα αγωγής υγείας
	Ποιοτική αξιολόγηση των πληροφοριών	Να περιγράφει τους τρόπους αξιολόγησης των πληροφοριών	
3.	Τρόποι μετάδοσης ασθενειών Οριζόντια μετάδοση Άμεση και Έμμεση Κάθετη μετάδοση – κληρονομική	Να περιγράφει τρόπους μετάδοσης των ασθενειών	Προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων και Η/Υ
	Ορισμός ενδημία, επιδημία, πανδημία	Να διακρίνει τα ενδημικά -επιδημικά - πανδημικά νοσήματα	
	Αναζήτηση συχνότητας περιστατικών των ασθενειών Χαρακτηριστικά προσώπου, χρόνου, τόπου	Να γνωρίζει τους τρόπους αναζήτησης των περιστατικών (ποιος, πότε, πού)	προτείνεται η χρήση εποπτικών μέσων και η ανάθεση εργασιών στους μαθητές/τριες
	Βήματα για την διερεύνηση της επιδημίας π.χ. κλινικά συμπτώματα, βιοχημικές εξετάσεις, κατανομή επιδημίας	Να περιγράφει την μεθολογία για την διερεύνηση της επιδημίας	να κάνουν εργασίες οι μαθητές/τριες
4.	Δείκτες νοσηρότητας Συχνότητα εμφάνισης (πόσο διαδομένη είναι η ασθένεια;) Σύγκριση μεταξύ δεικτών προβλήματα κατά τον υπολογισμό των δεικτών	Να εκτιμά το μέγεθος και την σοβαρότητα των ασθενειών	- Επίδειξη - Συζήτηση - Ασκήσεις
	Δείκτες θνησιμότητας σε σχέση με αίτια, τόπο, χρόνο, ηλικία, φύλο κ.α. Τρόποι υπολογισμού και παρουσίασης	Να προσδιορίζει τους σχετικούς δείκτες θνησιμότητας	Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων

	Περιεχόμενο	Εκπαιδευτικοί Στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
5.	Ορισμός – Ομαδικός προσυμπτωματικός έλεγχος ή Διαλογή (Screening)	Να περιγράφει τον ομαδικό προσυμπτωμα-τικό έλεγχο ή διαλογή	- Συζήτηση με τους μαθητές/τριες και ανάθεση εργασιών
	Ιστορική εξέλιξη Σκοπιμότητα Κριτήρια για την διαλογή	Να γνωρίζει την ιστορική εξέλιξη την σκοπιμότητα και τα κριτήρια της διαλογής	
	Αξιολόγηση – Εγκυρότητα Προβλεπτικότητα – Αξιοπιστία των διαγνωστικών εξετάσεων και της διαλογής	Να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της διαλογής	
6.	Πρόγνωση ασθενειών Ορισμός Τρόποι έκφρασης	Να γνωρίζει την έννοια της πρόγνωσης και να περιγράφει τους τρόπους έκφρασης αυτής	- Συζήτηση
7.	Σχέδια επιδημιολογικών μελετών – τύποι Περιγραφικές μελέτες Αναλυτικές μελέτες Διερευνητικές μελέτες	Να γνωρίζει τα σχέδια και τους τύπους των επιδημιολογικών μελετών	- Συζήτηση - Ασκήσεις
	Πλεονεκτήματα Μειονεκτήματα μελετών	Να περιγράφει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των μελετών	
	Έλεγχοι αξιοπιστίας της έρευνας και έλεγχος σημαντικότητας	Να προσδιορίζει την αξιοπιστία και επίπεδο σημαντικότητας	- Συζήτηση ? Ασκήσεις ? ασκήσεις γι την αξιοπιστία του δείγματος.
8.	Έννοια – Παράγοντας κινδύνου (Risk Factor)	Να κατανοεί τους παράγοντες κινδύνου	- Ασκήσεις - Συζήτηση
	Δείκτες κινδύνου Σχετικός κίνδυνος Οφειλόμενος κίνδυνος Οφειλόμενος κίνδυνος πληθυσμού Σχέση με τις ασθένειες	Να περιγράφει τους δείκτες κινδυνότητας και σχέσης με τα νοσήματα	να γίνει χρήση εποπτικών μέσων
9.	Καθοριστικοί παράγοντες υγείας και ασθένειας σε σχέση με πληθυσμιακή κατάσταση, με διαφορετικές χρονικές περιόδους, με γεωγραφική περιοχή και με βιοτική επίπεδο	Να διακρίνει τους καθοριστικούς παράγοντες υγείας και ασθενειών	- Συζήτηση και ανάθεση εργασιών σε μαθητές/τριες
10.	Απαραίτητα στοιχεία για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας στις θεραπευτικές υπηρεσίες και στις δραστηριότητες πρόληψης	Να εκτιμά την αποτελεσματικότητα των υγειονομικών υπηρεσιών	- Συζήτηση και χρήση εποπτικών μέσων
	Με βάση τα στοιχεία της επιδημιολογίας λήψη μέτρων για την αναβάθμιση των υγειονομικών υπηρεσιών	Να γνωρίζει τα μέτρα για την αναβάθμιση των υγειονομικών υπηρεσιών	- Συζήτηση

ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ - ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Σκοπός: Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής/τρια την μορφολογία των ιστών των οργάνων των διάφορων συστημάτων του ανθρωπίνου οργανισμού, να κατανοήσει τις ιστολογικές τεχνικές που εφαρμόζονται στο εργαστήριο.

Μέρος Α' Ιστολογία

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Το κύτταρο και οι λειτουργίες του**	Να περιγράφει τη δομή και τις λειτουργίες των κυττάρων	? Μικροσκόπιση ? Slides
2.	**Οι ιστοί** 1. Επιθηλιακός 2. Ερειστικός 3. Μυϊκός 4. Νευρικός	Να περιγράφει τη μορφολογία των διαφόρων ιστών	? Μικροσκόπιση ? Slides
3.	**Η κατασκευή των οργάνων του πεπτικού συστήματος**	Να περιγράφει τη μορφολογία των ιστών του πεπτικού συστήματος	? Μικροσκόπιση ? Slides
4.	**Η κατασκευή των οργάνων του αναπνευστικού συστήματος**	Να περιγράφει τη μορφολογία των ιστών του αναπνευστικού συστήματος	? Μικροσκόπιση ? Slides
5.	**Η κατασκευή των οργάνων του ουροποιητικού συστήματος**	Να περιγράφει τη μορφολογία των ιστών του ουροποιητικού συστήματος	? Μικροσκόπιση ? Slides
6.	**Η κατασκευή των οργάνων του γεννητικού συστήματος**	Να περιγράφει τη μορφολογία των ιστών του γεννητικού συστήματος	? Μικροσκόπιση ? Slides

Μέρος Β' Ιστολογική τεχνική

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
1.	**Ιστολογική τεχνική** Γενικά	Να κατανοεί τη λειτουργία του παθολογοανατομικού εργαστηρίου	? Μικροσκόπιση ? Video
2.	**Παρασκευή**	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της παρασκευής. Να περιγράφει τη διαδικασία της παρασκευής ιστοτεμαχίου	? Video ? Slides
3.	**Μονιμοποίηση** 1. Γενικά 2. Χρόνος 3. Ιδιότητες των μονιμοποιητικών διαλυμάτων 4. Μονιμοποιητικά διαλύματα Α) Φορμόλη Β) Οινόπνευμα Γ) Διχλωριούχος υδράργυρος Δ) Διχεωμικό κάλι Ε) Πικρικό οξύ Στ) Οξεικό οξύ Ζ)Υγρό Zenker και Zenker Formol Η) Άλλα	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της μονιμοποίησης. Να περιγράφει τη διαδικασία της μονιμοποίησης ιστοτεμαχίου Να αναφέρει τα πιο συνηθισμένα μονιμοποιητικά διαλύματα. Να αναγνωρίζει τις ιδιότητες που πρέπει να συγκεντρώνουν τα μονιμοποιητικά διαλύματα για να είναι αποτελεσματικά.	? Video ? Slides

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
4.	**Έκπλυση**	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της έκπλυσης. Να περιγράφει τη διαδικασία έκπλυσης ιστοτεμαχίου	? Video ? Slides
5.	**Αφαλάτωση** 1. Γενικά 2. Χρόνος 3. Διαλύματα	Να αναγνωρίζει τις περιπτώςεις που απαιτείται το στάδιο της αφυδάτωσης. Να περιγράφει τη διαδικασία αφυδάτωσης ιστοτεμαχίου	? Video ? Slides
6.	**Αφυδάτωση** 1. Γενικά 2. Χρόνος 3. Διαλύματα	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της αφυδάτωσης. Να Περιγράφει τη διαδικασία αφυδάτωσης ιστοτεμαχίου	? Video ? Slides
7.	**Διαφανοποίηση** 1. Γενικά 2. Χρόνος 3. Διαλύματα	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της διαφανοποίησης. Να περιγράφει τη διαδικασία διαφανοποίησης ιστοτεμαχίου	? Video ? Slides
8.	**Εμπότιση με παραφίνη** 1. Τεχνική 2. Χρόνος	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της εμπότισης με Παραφίνη. Να περιγράφει τη διαδικασία εμπότισης ιστοτεμαχίου με παραφίνη	? Video ? Slides
9.	**Έγκλειση ή σκήνωση σε παραφίνη**	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της έγκλεισης σε παραφίνη. Να περιγράφει τη διαδικασία σκήνωσης ιστιτεμαχίου σε παραφίνη	? Video ? Slides
10.	**Μικροτόμηση** 1. Τύποι μικροτομών Α) Μικρότομοι παραφίνης Β) Ψυκτικοί μικροτόμοι - κρυοστάτες 2. Τεχνική 3. Προβλήματα κατά τη μικροτόμηση	Να αναγνωρίζει τους διαφορετικούς τύπος μικροατόμου και πότε χρησιμοποιείται ο κάθε τύπος. Να περιγράφει τη διαδικασία λήψης τομών με μικροάτομο. Να αναγνωρίζει τα προβλήματα που Παρουσιάζονται κατά τη μικροτόμηση και να επιλέγει λύσεις.	? Video ? Slides
11.	**Επίστρωση των τομών Παραφίνης**	Να περιγράφει τη διαδικασία επίστρωσης τομών παραφίνης	? Video ? Slides
12.	**Ξήρανση**	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου ξήρανσης. Να περιγράφει τη διαδικασία ξήρανςης τομών παραφίνης	? Video ? Slides
13.	**Αποπαραφίνωση** 1. Γενικά 2. Διάλυμα 3. Χρόνοι	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου αποπαραφίνωσης. Να περιγράφει τη διαδικασία αποπαραφίνωσης	? Video ? Slides
14.	**Ενυδάτωση** 1. Γενικά 2. Διάλυμα 3. Χρόνοι	Να κατανοεί το σκοπό του σταδίου της ενυδάτωσης. Να Περιγράφει τη διαδικασία της ενυδάτωσης	? Video ? Slides

α/α	Περιεχόμενα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Μέθοδοι Εκπαίδευσης
15.	**Χρώση** 1. Γενικά 2. Χρώσεις Α) Αιματοξυλίνη - εωσίνη Β) Van Gieson Γ) Χρώση λίπους Δ) Άλλες χρώσεις	Να κατανοεί τη σημασία της χρώσης των τομών πριν από τη μικροσκόπηση Να περιγράφει τη διαδικασία χρώσης με την τεχνική Αιματοξυλίνης - εωσίνης, Van Gieson, Χρώσης λίπους κ.α.	? Video ? Slides ? Μικροσκόπιση
16.	**Κάλυψη**	Να κατανοεί τη σημασία της κάλυψης των τομών με κάλυπτρίδα. Να περιγράφει τη διαδικασία κάλυψης των τομών με καλυπτρίδα	? Video ? Slides ? Επίσκεψη
17.	**Αποφαλιδωτική κυτταρολογία** 1. Γενικά 2. Τρόποι λήψης κυττάρων 3. Παρασκευή επιχρισμάτων 4. Μονιμοποίηση 5. Χρώσεις παρασκευασμάτων - Τεχνική κατά Παπανικολάου (Pap Test)	Να κατανοεί τη σημασία της αποφολιδωτικής κυτταρολογίας. Να περιγράφει τους τρόπους λήψης κυττάρων για κυτταρολογικά παρασκευάσματα την Παρασκευή και τη μονιμοποίηση επιχρισμάτων και τη χρώση αυτών με την τεχνική κατά Παπανικολάου.	? Video ? Slides ? Μικροσκόπιση

Αγγλική Ορολογία

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ : να γνωρίσουν οι μαθητές /τριες και να εξοικειωθούν με την αγγλική ορολογία της ειδικότητάς τους

CONTENT	OBJECTIVES	TEACHING METHODS
1.1 The cell - Structure and Functions	-Name structure and function of cell	- use text, vocabulary practice, writing , listening and communication activity
1.2 -- Organization of the Body ? body fluid compartments ? composition extracellular fluid ? Intracellular fluid	- Know organization of the body, body fluids, compartments and composition	- use text, vocabulary practice, writing , listening and communication activity
1.3 –Electrolyte composition of body fluids - Units for measuring - Concentration of solutes, mols, equivalents, osmols	- name units for measuring concentration of solutes	- - use text, vocabulary practice, writing , listening and communication activity
2.1 – Neuromuscular Function: Nerve cells: Morphology and Functions	- Know nerve cell morphology function -	- draw a nerve cell and name its parts
2.2 –Muscle cells : Morphology and function	-Identify muscle cell structure and function	- draw a muscle cell and name its parts
3. - Skeletal System - Human Skeleton - Bones - Structure and function - Laboratory diagnosis Of bone disorders	- Know parts of human skeleton - Name structure and functions of bones - have Knowledge of laboratory diagnosis for bone disorders	- draw a skeleton and name its parts
4. Cardiovascular System - Anatomy - Physiology - Cardiac diseases - Examples - Arteriosclerosis - Hypertension - Diagnostic Tests(e.g. blood enzymes)	- Know anatomy and physiology of cardiovascular system - Identify cardiac diseases - Have Knowledge of laboratory tests in cardiac disease	Discuss in the class how you can prevent cardiac diseases
- Respiratory system : - Anatomy of lugs - Physiology of lungs - Pathology of lungs - Diagnostic tests (e.g.pulmonary function tests)	- Know anatomy , physiology and pathology of lungs - Name diagnostic tests for lung disease	Students could draw posters : smoking and lungs

CONTENT	OBJECTIVES	TEACHING METHODS
6. Renal System : - anatomy of Kidneys - Basic renal functions - Pathophysiology - Laboratory tests of renal function	- know anatomy and basic renal functions - have knowledge of renal pathophysiology - identify laboratory tests of renal function	- writing and communicating activities
7. Gastrointestinal system : - esophagus , stomach, small intestine, colon, gallbladder, liver, pancreas for each of the above : anatomy,physiology, pathophysiology, laboratory tests	- know anatomy and physiology for all parts of the gastrointestinal system - name disease states for all the gastrointestinal system - know laboratory tests for gastrointestinal diseases	- draw the gastrointestinal system and name its parts
8. Endocrine system : Thyroid gland, parathyroid glands, adrenal glands, pituitary glands, gonads (for all the above : anatomy, physiology, principal hormones, laboratory tests	- Name anatomy and physiology for endocrine glands - Identify laboratory tests used	- use text, vocabulary practice, writing , listening and communication activity
9. Circulating body fluids : - **blood, bone marrow, white blood cells, pratlets, red blood cells, lymph** - (for all the above :composition, function, diagnostic tests for hematologic disorders	- for all circulating body fluids know composition and function - name laboratory tests used in diagnosing hematologic disorders	- use text, vocabulary practice, writing , listening and communication activity
10. Laboratory tests : - **Blood chemistry and electrolytes** - Hematology - Urinalysis	- Know names and values of commonly used laboratory tests	- use text, vocabulary practice, writing , listening and communication activity

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ

2ΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

1. ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑ ΙΙ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
- κατανοεί τους παράγοντες που επιδρούν στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. καθώς και τους τρόπους μέσω των οποίων αυτοί επιδρούν
- συνειδητοποιήσει ότι το κάθε παιδί είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα με το δικό του ρυθμό ανάπτυξης ώστε να τροποποιεί τη συμπεριφορά του ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε παιδιού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Ι. ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 1. Τομείς Εξέλιξης του Ατόμου 2. Τρόποι μάθησης του παιδιού 3. Κάλυψη σωματικών και κοινωνικο – συναισθηματικών αναγκών του παιδιού 4. Έλεγχος σφυγκτήρων – Εκπαίδευση του παιδιού 5. Ο ρόλος της επικοινωνίας με τον ενήλικα	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τη σπουδαιότητα της ατομικής φροντίδας και απασχόλησης ? κατανοεί τους τρόπους μάθησης του παιδιού ? καλύπτει τις σωματικές και κοινωνικο – συναισθηματικές ανάγκες του παιδιού ? οργανώνει σωστά το περιβάλλον του παιδιού ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες του ? κατανοεί και να διακρίνει πότε το παιδί αρχίζει να αποκτά τον έλεγχο των σφυγκτήρων ? συμπεριφέρεται σωστά ώστε να βοηθήσει το παιδί στην κάλυψη αυτής του της ανάγκης ? συνειδητοποιήσει πως αυτή η περίοδος είναι δύσκολη για το παιδί ? εξηγεί τα στοιχεία επικοινωνίας ενήλικα – παιδιού ? κατανοεί τη σπουδαιότητα της επικοινωνίας μεταξύ ενήλικα - παιδιού	1. Στα εργαστήριά τους να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των βρεφών όσον αφορά τον ύπνο, την καθαριότητα και την ώρα του φαγητού. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη. 2. Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν και να καταγράφουν τις αντιδράσεις των παιδιών όσον αφορά την εκπαίδευσή τους στο δοχείο αφόδευσης . γίνεται επίδειξη με βίντεο , διαφάνειες κ.α.
ΙΙ. ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1. Οικογενειακός Προγραμματισμός - Αντισύλληψη - Υιοθεσία	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - συνειδητοποιεί την αναγκαιότητα και σπουδαιότητα του οικογενειακού προγραμματισμού - εξηγεί και να μπορεί να τηρεί μεθόδους αντισύλληψης - κατανοεί την αναγκαιότητα της υιοθεσίας - απευθύνεται στους αρμόδιους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υιοθεσία και να μπορεί να παραπέμπει όσους ενδιαφέρονται - κατανοεί τις προϋποθέσεις υιοθεσίας	1. Να επισκεφτούν ένα Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού και να συγκεντρώσουν πληροφορίες πάνω σε διάφορα θέματα, π.χ. υιοθεσία, αντισύλληψη. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη. 2. Να χωριστούν οι μαθητές/τριες σε ομάδες και να επεξεργαστούν διάφορα θέματα όπως κάπνισμα κι εγκυμοσύνη, ερυθρά κι εγκυμοσύνη, ψυχολογικός ρόλος της εγκυμοσύνης κ.λπ. Να γίνει συζήτηση στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
.2. Προγεννητική Διάγνωση 3. Κίνδυνοι κατά την Εγκυμοσύνη 4. Ενδομήτρια Περίοδος - Φάσεις	? ευαισθητοποιηθεί στην αναγκαιότητα της προγεννητικής διάγνωσης ? κατανοεί ότι με την προγεννητική διάγνωση αποφεύγονται εγγενείς ανωμαλίες ? εξηγεί τί θα πρέπει να αποφεύγει μια έγκυος γυναίκα ? κατανοεί και να τηρεί τους κανόνες που πρέπει να τηρούνται για την αποφυγή επιπλοκών της εγκυμοσύνης ? κατανοεί και να περιγράφει τις φάσεις της ενδομήτριας περιόδου ? διακρίνει τις διαφορές μεταξύ των φάσεων	3. Το κεφάλαιο προσφέρεται για προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας. 4. Μπορούν να δουν οι μαθητές/τριες Βίντεο πάνω σε αυτά τα θέματα και συμμετέχουν σε ανάλογες δρασηριότητες.
III. ΤΟΚΕΤΟΣ 1. Κρίση της γέννησης – Θεωρίες 2. Μέθοδοι Ψυχοπροφυλακτικής του τοκετού 3. Ψυχολογικές αντιδράσεις των γονέων 4. Προσαρμογή του βρέφους στο καινούριο περιβάλλον 5. Αντανακλαστικά νεογέννητου	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τις διάφορες θεωρίες του τοκετού και να μπορεί να τις εξηγεί - κατανοεί και να συνειδητοποιεί την αναγκαιότητα των ψυχοπροφυλακτικών μεθόδων για ανώδυνο τοκετό - συνειδητοποιεί τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η εμπειρία της γέννας στη ψυχολογία των γονέων - διακρίνει τις διαφορετικές ψυχολογικές αντιδράσεις των γονέων κατά και μετά τον τοκετό - διακρίνει τις αλλαγές που υφίσταται το βρέφος μετά τον τοκετό τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά - κατανοεί το ιδιαίτερο δέσιμο παιδιού – γονέων τόσο κατά όσο και μετά τον τοκετό - διακρίνει και να εξηγεί τα αντανακλαστικά του νεογέννητου	1. Οι μαθητές/τριες μπορούν να επεξεργαστούν διάφορα θέματα πάνω στον τοκετό και στην ψυχολογία του ανατρέχοντας μόνοι τους σε πηγές ή και σε αντίστοιχους φορείς. 2. Οι μαθητές/τριες μπορούν να δουν Slides ή Video πάνω σε αντίστοιχα θέματα. 3. Μπορούν να γίνουν επισκέψεις σε μαιευτήρια και να υπάρξει ενημέρωση από εξειδικευμένα άτομα στη συνέχεια γίνεται συζήτηση και βγαίνουν συμπεράσματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
IV. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 0 – 3 ΕΤΩΝ 1. Ανάπτυξη αδρής κινητικότητας ανά περίοδο 2. Ανάπτυξη λεπτών χειρισμών ανά περίοδο - 0 – 6 μηνών - 6 – 12 μηνών - 12 – 18 μηνών - 18 – 24 μηνών - 2 ετών – 2,5 ετών - 2,5 ετών – 3 ετών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? περιγράφει τις κινήσεις και τους χειρισμούς του βρέφους ανά περίοδο ? αναγνωρίζει σε ποιό στάδιο αδρής κινητικότητας και λεπτών χειρισμών βρίσκεται το βρέφος ? επιλέγει δραστηριότητες για την ανάπτυξη της αδρής κινητικότητας και των λεπτών χειρισμών του βρέφους, ανάλογα με το στάδιο που βρίσκεται ? οργανώνει το περιβάλλον του βρέφους ώστε να το βοηθά στην ανάπτυξη των κινήσεών του	1. Να επιλέξουν οι μαθητές/τριες δραστηριότητες που θα τους έχουν δοθεί στην τάξη πάνω στην αδρή κινητικότητα και στους λεπτούς χειρισμούς και να τις εφαρμόσουν στα βρέφη στον Βρεφονηπιακό Σταθμό. Να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους και να τις συζητήσουν στην τάξη. 2. Οι μαθητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν Βίντεο ή να δουν Slides πάνω σε αντίστοιχα θέματα.
V. ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ 1. Σημασία των αισθήσεων 2. Λειτουργία των αισθητηρίων οργάνων 3. Συντονισμός χεριού - ματιού 4. Μονιμότητα του αντικειμένου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τη σπουδαιότητα των αισθήσεων στο άτομο - περιγράφει και να εξηγεί τη λειτουργία των αισθητηρίων οργάνων ανά ηλικία - επιλέγει δραστηριότητες για βρέφη και νήπια που θα το βοηθούν στην ανάπτυξη των αισθήσεών του ? κατανοεί και να περιγράφει το συντονισμό χεριού – ματιού ? εξηγεί τον οπτικό – απτικό σύνδεσμο, ο οποίος είναι απαραίτητος για το συντονισμό χεριού – ματιού ? κατανοεί και να εξηγεί τη μονιμότητα του αντικειμένου ? διακρίνει τη σχέση μονιμότητας του αντικείμενου και αισθήσεων	Στο Βρεφονηπιακό Σταθμό που κάνουν οι μαθητές/τριες την πρακτική τους άσκηση μπορούν να εφαρμόσουν δραστηριότητες για τις αισθήσεις ανά ηλικία και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους, τις οποίες και θα συζητήσουν στην τάξη. Οι μαθητές /τριες χωρίζονται σε ομάδες , πειραματίζονται αναγνωρίζουν και ασκούν τις αισθήσεις τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VI. ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ 1. Τι μελετά 2. Αυτογνωσία και προσανατολισμός στο περιβάλλον 3. Εξέλιξη σωματικού σχήματος (2 – 4 ετών) 4. Εξέλιξη του χώρου (2 – 4 ετών) 5. Χρονικός Προσανατολισμός 6. Δραστηριότητες για το σώμα, το χώρο και το χρόνο παιδιών ηλικίας 2 – 4 ετών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - περιγράφει τί μελετά η ψυχοκινητικότητα - κατανοεί την αυτογνωσία και τον ροσανατολισμό στο περιβάλλον - διακρίνει τους σκοπούς που θέλουμε ανά ηλικία όσον αφορά την εξέλιξη του σωματικού σχήματος, του χώρου και του χρόνου - επιλέγει δραστηριότητες ώστε να βοηθάει τα παιδιά στην ανάπτυξη της ψυχοκινητικότητάς τους	Οι μαθητές/τριες να επιλέξουν δραστηριότητες για το σώμα, το χώρο και το χρόνο και να τις εφαρμόσουν στο Βρεφικό Σταθμό που πάνε εργαστήρια. Να παρατηρήσουν και να καταγράψουν τις αντιδράσεις των παιδιών. Καλό είναι η δραστηριότητα αυτή να εφαρμοστεί για τουλάχιστον 1 με 2 μήνες για να έχουν τη δυνατότητα οι μαθητές/τριες να δουν την εξέλιξη των αντιδράσεων των παιδιών με την πάροδο του χρόνου. Χωρίζονται σε ομάδες και πειραματίζονται.
VII. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ .1. Σημασία του λόγου .2. Μηχανισμοί της γλώσσας .3. Στάδια γλωσσικής ανάπτυξης 0 – 2 ετών .4. Ανάπτυξη λόγου 3 – 4 ετών 5.Ο ρόλος του ενήλικα στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού 6.Διαταραχές του λόγου των παιδιών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τη σημασία του λόγου στο άτομο - εξηγεί και να διακρίνει τους μηχανισμούς της γλώσσας - εξηγεί και να διακρίνει τα στάδια της γλωσσικής ανάπτυξης ανά ηλικία - κατανοεί τα στάδια γλωσσικής ανάπτυξης ανά ηλικία - συνειδητοποιεί τη σημασία του ενήλικα στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού - διορθώνει με σωστό τρόπο τα λάθη στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού - τηρεί τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζει στη γλωσσική ανάπτυξη - διακρίνει πότε ένα παιδί παρουσιάζει διαταραχές στο λόγο του - ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες του παιδιού με λεκτικές διαταραχές	1. Οι μαθητές/τριες στα εργαστήριά τους μπορούν να παρατηρήσουν το λόγο δύο παιδιών και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους, όσον αφορά το στάδιο της γλωσσικής ανάπτυξης που βρίσκεται το κάθε παιδί. Να συζητήσουν μέσα στην τάξη το κατά πόσο ο λόγος του κάθε παιδιού ανταποκρίνεται στην ηλικία του ή κατά πόσο υπάρχει απόκλιση. Να προτείνουν τρόπους που θα μπορούσαν να βοηθήσουν το παιδί. 2. Οι μαθητές/τριες να εφαρμόσουν δραστηριότητες για την ανάπτυξη του λόγου και να παρατηρήσουν τις αντιδράσεις των παιδιών με την πάροδο του χρόνου (1 με 2 μήνες).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VIII. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ – ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ .1. Ορισμός και σκοπός της κοινωνικοποίησης .2. Ανάπτυξη της επικοινωνίας με τον ενήλικα βρέφους 0 – 12 μηνών 3. Σημασία της προσκόλλησης στην κοινωνικο - συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού 4. Απόκτηση Εμπιστοσύνης ή Δυσπιστίας 5. Απόκτηση Αυτονομίας ή Αμφιβολίας 6. Ο ρόλος του πατέρα στην κοινωνικο – συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού 7. Σχέση με συνομιλήκους – Κοινωνική αλληλεπίδραση	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί και να εξηγεί τη σημασία της κοινωνικοποίησης - περιγράφει τα είδη του κοινωνικού χαμόγελου - κατανοεί τη σημασία του κοινωνικού χαμόγελου στην κοινωνικοποίηση του παιδιού - συνειδητοποιεί την αλληλεπίδραση του βρέφους 0 – 12 μηνών με τον ενήλικα, καθώς και να συνειδητοποιεί τη σημασία της - κατανοεί τη σημασία της προσκόλλησης στην κοινωνικό – συναισθηματική ανάπτυξη του βρέφους - διακρίνει τα είδη της προσκόλλησης - εξηγεί το άγχος προς τα ξένα πρόσωπα και το άγχος του αποχωρισμού - συνειδητοποιεί τη σημασία της συμπεριφοράς του ενήλικα την περίοδο του άγχους του αποχωρισμού - βοηθά το παιδί στην προσαρμογή του στο Σταθμό επιλέγοντας σωστούς τρόπους συμπεριφοράς - συνειδητοποιεί και να καλύπτει τις ανάγκες του βρέφους στη συγκεκριμένη περίοδο -περιγράφει τη συμπεριφορά των βρεφών σε αυτή την περίοδο και να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του σύμφωνα με τις ανάγκες του βρέφους - τηρεί τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζουν οι ενήλικες για να βοηθήσουν το παιδί στην απόκτηση της αυτονομίας του - ορίζει τον όρο προσωπικότητα και να διακρίνει από τί αποτελείται αυτή ? συνειδητοποιεί τη σημασία του ρόλου του πατέρα στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού ? περιγράφει την αναπτυξιακή πορεία που ακολουθεί η σχέση με τους συνομιλήκους ? διακρίνει τα είδη της κοινωνικής αλληλεπίδρασης στο παιχνίδι των παιδιών 2 – 4 ετών ? επιλέγει παιχνίδια για παιδιά ανάλογα με την κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ τους	1. Στο Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να επιλέξουν ένα παιδί και να παρακολουθήσουν και να καταγράψουν τις ιδιαιτερότητές του όσον αφορά τη συμπεριφορά και την προσωπικότητά του. Στη συνέχεια να προσπαθήσουν να τροποποιήσουν τη συμπεριφορά τους σύμφωνα με τις ανάγκες του παιδιού ώστε να το βοηθήσουν σε μια σωστή κοινωνικο – συναισθηματική ανάπτυξη. Η δραστηριότητα αυτή καλό είναι να κρατήσει ένα σημαντικό χρονικό διάστημα για να μπορέσουν οι μαθητές να παρατηρήσουν τυχόν αλλαγές στη συμπεριφορά του παιδιού. 2. Οι μαθητές/τριες παρατηρούν και να καταγράφουν τις αλληλεπιδράσεις των παιδιών στο παιχνίδι τους στην αυλή. Οι εργασίες τους να συζητηθούν στην τάξη.γίνεται επίδειξη με βίντεο, διαφάνειες κ.α. 3. Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνουν ρόλους και ενεργούν ανάλογα γίνεται παρατήρηση και αξιολόγηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
IX. ΠΑΙΧΝΙΔΙ . Ορισμός και σημασία του 2. Θεωρίες για το παιχνίδι 3. Χαρακτηριστικά του καλού παιχνιδιού και κατάλληλα παιχνίδια ανά ηλικία	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί και να διατυπώνει τους σκοπούς του παιχνιδιού ? συνειδητοποιεί την αναγκαιότητα του παιχνιδιού στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού ? περιγράφει τις θεωρίες του παιχνιδιού διακρίνει τα είδη παιχνιδιού κατά Piaget ? επιλέγει δραστηριότητες ανάλογες με το είδος του παιχνιδιού ανά ηλικία - επιλέγει τα κατάλληλα παιχνίδια ανά ηλικία - οργανώνει τα τμήματα του Βρεφ/κού Σταθμού με τα κατάλληλα παιχνίδια ανά ηλικία	1. Οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν το παιχνίδι των παιδιών ηλικίας 3 – 4 ετών στην αυλή και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους. Να εντοπίσουν το είδος του παιχνιδιού αυτής της ηλικίας και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Επίσης, να εντοπίσουν τυχόν αποκλίσεις. Οι εργασίες τους να συζητηθούν στην τάξη. 2. Αφού κάνουν μια έρευνα στην αγορά για το τι παιχνίδια κυκλοφορούν να κρίνουν αυτά τα παιχνίδια από παιδαγωγική άποψη κι από άποψη ασφάλειας για τα παιδιά. Οι εργασίες θα συζητηθούν στην τάξη.
Χ. ΗΘΙΚΗ ΑΓΩΓΗ 1. Ορισμός και σημασία της 2. Είδη κυρώσεων κατά Piaget 3. Ο ρόλος του ενήλικα στην πειθαρχία	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία της πειθαρχίας για την κοινωνικο – συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού - εξηγεί τους τρόπους με τους οποίους το παιδί οικοδομεί την προσωπικότητά του εξηγεί τα είδη κυρώσεων κατά Piaget - διακρίνει τη διαφορά μεταξύ των κυρώσεων - εφαρμόζει το κατάλληλο είδος κύρωσης για την πειθαρχία των παιδιών ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του ? εξηγεί τους κανόνες που τηρούνται από τον ενήλικα στη σωστή πειθαρχία των παιδιών ? εφαρμόζει τους κανόνες σωστής πειθαρχίας	Στο Σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση να επιλέξουν ένα ατίθασο παιδί και να προσπαθήσουν να το πειθαρχήσουν ανάλογα με τους κανόνες που διδάχτηκαν. Να γράψουν τις αντιδράσεις των παιδιών και να συζητήσουν τις εργασίες τους στην τάξη. Επίδειξη με βίντεο.

2. ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΙΙ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-- γνωρίζει τον τρόπο που οργανώνεται ο χώρος του Παιδικού Σταθμού
-- κατανοεί τους τρόπους και τα μέσα εφαρμογής των θεωρητικών κατευθύνσεων στην πράξη μέσα στον Παιδικό Σταθμό με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού
-- εφαρμόζει δραστηριότητες αντίστοιχους προς τους τομείς ανάπτυξης του παιδιού έχοντας υπόψη του τους ανάλογους στόχους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Ι. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ 1. Γωνιές 2. Εργαστήρια – Παράλληλα Εργαστήρια 3. Ανοικτές τάξεις 4. Εξωτερικός χώρος του Παιδικού Σταθμού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? οργανώνει γωνιές και εργαστήρια ? εφαρμόζει προγράμματα με ανοικτές τάξεις ? οργανώνει τον εξωτερικό χώρο του Παιδικού Σταθμού	1. Οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν τον εσωτερικό κι εξωτερικό χώρο του παιδικού σταθμού και να γράψουν κατά πόσο λειτουργούν γωνιές κι εργαστήρια. 2. Να προσπαθήσουν να οργανώσουν μια γωνιά ή παράλληλα εργαστήρια στον Παιδικό Σταθμό.
ΙΙ. ΤΟΜΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ 1. Κοινωνικό – συναισθηματικός τομέας - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι 2. Νοητική ανάπτυξη - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι 3. Ψυχοκινητική ανάπτυξη - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι .4. Γλωσσική ανάπτυξη - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι 5. Αισθητηριακή ανάπτυξη - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει το ρόλο της αγωγής όσον αφορά όλους τους τομείς ανάπτυξης - επιλέγει τους κατάλληλους στόχους ανά τομέα - εφαρμόζει τις κατάλληλες δραστηριότητες ανά τομέα	1. Οι μαθητές/τριες να κάνουν εφαρμογή δραστηριοτήτων ανά τομέα στον παιδικό σταθμό. 2. Οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν και να αξιολογήσουν τα προγράμματα που τηρούν οι παιδαγωγοί στους χώρους που κάνουν εργαστήρια. 3. Παρουσίαση διαφανειών και βίντεο. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν δραστηριότητες, τις διεκπεραιώνουν και ακολουθεί αξιολόγηση.
ΙΙΙ. ΠΡΟΑΝΑΓΝΩΣΗ – ΠΡΟΓΡΑΦΗ - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ κατανοεί την έννοια της προανάγνωσης – προγραφής ¦ επιλέγει κατάλληλους στόχους και δραστηριότητες για την προανάγνωση – προγραφή	Οι μαθητές/τριες στον παιδικό σταθμό να εφαρμόσουν δραστηριότητες προανάγνωσης – προγραφής και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους πάνω στην εξέλιξη των παιδιών. Να συζητηθούν στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
IV. ΠΡΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ - Ο ρόλος της αγωγής - Δραστηριότητες - Στόχοι	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ κατανοεί την έννοια των προμαθηματικών εννοιών ¦ επιλέγει κατάλληλους στόχους και δραστηριότητες για τις προμαθηματικές έννοιες	Οι μαθητές/τριες στον παιδικό σταθμό να εφαρμόσουν δραστηριότητες προμαθηματικών εννοιών και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους πάνω στην εξέλιξη των παιδιών. Να συζητηθούν στην τάξη.
V. ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ 1. Έννοια της μουσικής αγωγής 2. Σκοποί και σημασία της μουσικής αγωγής 3. Κριτήρια επιλογής τραγουδιών 4. Στόχοι τραγουδιών 5. Παρουσίαση τραγουδιών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - να κατανοεί την έννοια της μουσικής αγωγής - συνειδητοποιεί τη σημασία της μουσικής αγωγής για τα παιδιά - επιλέγει τραγούδια κατάλληλα για παιδιά προσχολικής ηλικίας και να γνωρίζει τον τρόπο παρουσίασής τους	1. Να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες στον παιδικό σταθμό τα τραγούδια που λένε στα παιδιά και να τα αξιολογήσουν. Να συζητήσουν τις παρατηρήσεις τους στην τάξη. 2. Οι μαθητές/τριες να επιλέξουν τραγούδια κατάλληλα για τα παιδιά που κάνουν την πρακτική τους και να τα παρουσιάσουν στα παιδιά. Να συζητήσουν την εμπειρία τους στην τάξη.
VI. ΠΑΙΧΝΙΔΙ 1. Το παιχνίδι από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα 2. Η σημασία του παιχνιδιού για το παιδί προσχολικής ηλικίας 3. Συμβολικό παιχνίδι 4. Μιμητικό παιχνίδι 5. Δραματικό παιχνίδι 6. Πολεμικό παιχνίδι 7. Ομαδικό παιχνίδι 8. Παιχνίδι και φύλο 9. Παιχνίδι και χαρακτήρας του παιδιού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? συνειδητοποιεί τη σημασία του παιχνιδιού για το παιδί προσχολικής ηλικίας ? διακρίνει τα διάφορα είδη παιχνιδιού ? γνωρίζει τα διαφορετικά παιχνίδια που παίζουν τα παιδιά ανάλογα με το φύλο και το χαρακτήρα τους	1. Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν και να καταγράψουν τα παιχνίδια που παίζουν τα αγόρια και τα κορίτσια, τα παιδιά διαφορετικών ηλικιών, καθώς και τα παιδιά διαφορετικού χαρακτήρα. Να τα ταξινομήσουν και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους στην τάξη. 2. Οι μαθητές/τριες να χωριστούν σε ομάδες και να παρουσιάσουν στην τάξη τα διάφορα είδη παιχνιδιού. 3. Παρουσίαση διαφανειών, βίντεο και slides.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VII. ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία της ευαισθητοποίησης του παιδιού πάνω σε θέματα οικολογίας ? επιλέγει κατάλληλες δραστηριότητες ώστε να επιτύχει αυτή την ευαισθητοποίηση	Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να εφαρμόσουν δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση των παιδιών πάνω σε θέματα οικολογίας. Να παρουσιάσουν τις εμπειρίες τους στην τάξη.
VIII. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τη σημασία της ευαισθητοποίησης του παιδιού πάνω στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στις άμεσες συνέπειες που έχουν στην ζωή του - επιλέγει κατάλληλες δραστηριότητες ώστε να πετύχει αυτή τη ευαισθητοποίηση	Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να εφαρμόσουν δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση των παιδιών πάνω στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Να παρουσιάσουν τις εμπειρίες τους στην τάξη. Παρακολούθηση βίντεο και σχολιασμός άρθρων με ανάλογο θέμα.
IX. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σημασία της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ? γνωρίζει πότε θα πρέπει να συζητάει με τα παιδιά πάνω σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης ? συνειδητοποιεί τους τρόπους με τους οποίους θα ενημερώσει τα παιδιά πάνω σε αυτό το θέμα	1. Να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες στον παιδικό σταθμό κατά πόσο τα παιδιά ενδιαφέρονται να μάθουν για θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και να καταγράψουν τον τρόπο που το αντιμετωπίζουν οι παιδαγωγοί τους. να παρουσιάσουν τις . εμπειρίες τους στην τάξη. 2. Να παρακολουθήσουν ειδικές βιντεοκασσέτες πάνω σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης για παιδιά.
X. ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ κατανοεί τη σημασία της ηθικής και θρησκευτικής ανάπτυξης για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ¦ επιλέγει και να εφαρμόζει δραστηριότητες ώστε να συμβάλλει στην ηθική και θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού ¦ τροποποιεί τη συμπεριφορά του ανάλογα ώστε να βοηθά στην ηθικά και θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού	1. Κατά τη διάρκεια της χριστουγεννιάτικης προετοιμασίας να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες στον παιδικό σταθμό τον τρόπο που οι παιδαγωγοί συμβάλλουν στη θρησκευτική ανάπτυξη των παιδιών και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους. Θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη. 2. Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν και να καταγράψουν τον τρόπο με τον οποίο οι παιδαγωγοί συμβάλλουν στην ηθική ανάπτυξη των παιδιών. Να συζητήσουν τα συμπεράσματά τους στην τάξη.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ II

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια, μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να :

- έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες και τα συστατικά της μουσικής, μέσα από βιωματική – ενεργητική συμμετοχή, με τη βοήθεια της φωνής, σώματος(κίνηση) και ρυθμικών κρουστών οργάνων (ντέφι, ξυλάκια, τρίγωνα κ.ά.) και παράλληλα να γνωρίσει τη μεθοδολογία διδασκαλίας των παραπάνω εννοιών, η οποία θα ανταποκρίνεται στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.
- Μάθει να παίζει ένα μουσικό όργανο, όπως μεταλλόφωνο, ξυλόφωνο, αρμόνιο, κιθάρα, φλογέρα κ.ά., έτσι ώστε να μπορεί να το χρησιμοποιεί ενισχυτικά για τη διεξαγωγή μουσικών δραστηριοτήτων με τα παιδιά αυτής της ηλικίας.
- Έχει καλλιεργήσει τη φωνή του, για να μπορεί να την χρησιμοποιεί με ευχέρεια, σαν ένα βασικό εκφραστικό μέσο στις καθημερινές δραστηριότητες των παιδιών αυτής της ηλικίας.
- Μάθει να επιλέγει και να κατασκευάζει ένα βασικό υλικό υποστήριξης (ρεπερτόριο τραγουδιών, καρτέλες, ηχογραφημένες κασέτες, κ.ά.) απαραίτητο για την οργάνωση των μουσικών δραστηριοτήτων.
- Έχει καλλιεργήσει τις αισθήσεις του και να μπορεί να οργανώνει τις πράξεις τους, κινητικές και νοητικές, με τρόπο δημιουργικό, αναπτύσσοντας πρωτοβουλίες ελεύθερα και αβίαστα.

Περιεχόμενα	Στόχοι	
I. ΗΧΟΧΡΩΜΑ	ΜΑΘΗΤΩΝ	ΝΗΠΙΩΝ
	Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν και να διακρίνουν την πηγή του ήχου, μέσα από την τάξη, έξω από την τάξη και από τα μουσικά όργανα.	να διακρίνουν τις διάφορες πηγές του ήχου και την κατεύθυνση αυτών μέσα στο χώρο. Να ταξινομούν τα μουσικά όργανα σε ομάδες: κρουστά, έγχορδα, πνευστά ή ξύλινα, μεταλλικά κ.ά.
II. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	Να μάθουν να κατασκευάζουν απλά μουσικά όργανα και να μπορούν να πειραματιστούν μ' αυτά, ανακαλύπτοντας έτσι, διαφορετικούς ήχους που είναι δυνατό να παράγουν	να μάθουν να κατασκευάζουν απλά μουσικά όργανα, με τη συνεργασία του διδάσκοντα, αναπτύσσοντας έτσι τη φαντασία τους και ευαισθητοποιώντας την ακοή τους.
III. ΕΝΤΑΣΗ	Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τη διαφορά ανάμεσα στο δυνατό και σιγανό ήχο.	Να αναγνωρίσουν τη διαφορά ανάμεσα στο σταδιακό δυνάμωμα και χαμήλωμα της έντασης του ήχου.
IV. ΔΙΑΡΚΕΙΑ	Να αναγνωρίζουν τα φθογγόσημα, τις παύσεις, τη στιγμή διάρκειας & τη σύζευξη διάρκειας	να μπορούν να διακρίνουν ένα αργό από ένα γρήγορο και ένα κοφτό ήχο.
V. ΥΨΟΣ	Να γνωρίσουν και να μάθουν το πεντάγραμμο, το κλειδί του Σολ και τις νότες.	να έχουν τη δυνατότητα να διακρίνουν το ψηλό, μεσαίο και χαμηλό ήχο.
VI. ΡΥΘΜΟΣ	Να εξοικειωθούν με τα μέτρα των 2/4, 3/4, 4/4, 7/8 και να γνωρίσουν τα σημεία επανάληψης.	να απαιτήσουν ρυθμικές εμπειρίες, βασιζόμενα στη μίμηση της κίνησης.
VII. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ	Να μπορούν να οργανώσουν μια παιδική ορχήστρα, βασιζόμενοι στις βιωματικές εμπειρίες των νηπίων. Με τις ορχήστρες αυτές, να μπορούν ακόμη, να συνοδεύουν τραγούδια ή να περιγράφουν τα συναισθήματα που απορρέουν από την αφήγηση μιας ιστορίας ή ενός παραμυθιού.	να αναπτύξουν την αίσθηση της συνεργασίας, της πειθαρχίας, της αυτοπεποίθησης και της ατομικής-συλλογικής ευθύνης.
VIII. ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ	Να αναπτυχθεί η αμφίδρομη σχέση που δημιουργείται μεταξύ ακροάματος και του ακροατή για την ευαισθητοποίηση και εκλέπτυνση των συναισθημάτων.	να είναι σε θέση μέσα από την απόλαυση και τη χαρά της ακρόασης, να αναγνωρίσει βασικές ιδιότητες του ήχου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. **Ηχόχρωμα:** Αναγνώριση ήχων που παράγονται από το σώμα, από αντικείμενα της τάξης, ήχους περιβάλλοντος και μουσικά όργανα.
2. **Κατασκευές απλών μουσικών οργάνων:** Κατασκευές που ενισχύουν τις λεπτές κινητικές δεξιότητες και αναπτύσσουν την ικανότητα της αναγνώρισης διαφορετικών ηχητικών χρωμάτων.
3. **Ένταση:** Μουσικά παιχνίδια για την κατανόηση της έντασης, με τη χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων – υλικών.
4. **Διάρκεια :** Παιχνίδια με κίνηση που ενεργοποιούν τις αισθήσεις και δίνουν τη δυνατότητα για περιγραφή της διάρκειας στο χώρο.
5. **Ύψος :** Παιχνίδια για την κατανόηση του ύψους, μέσα από την εκμάθηση παιδικών τραγουδιών (ταχταρίσματα, νανουρίσματα, ρίμες κ.ά.)
6. **Ρυθμός:** Ψυχοκινητικά παιχνίδια γνωριμίας, οικοδόμησης και εμπέδωσης βασικών χρονικών σχέσεων.
7. **Οργάνωση παιδικής ορχήστρας:** Παρουσίαση ομαδικών παιχνιδιών που ενεργοποιούν κινητικά την ομάδα, αναπτύσσουν τις διαπροσωπικές σχέσεις, εξάρουν τη φαντασία και ευαισθητοποιούν τα συναισθήματα.
8. **Μουσική ακρόαση :** Σωστά επιλεγμένα μουσικά κομμάτια που να στοχεύουν σε συγκέντρωση της πρ6σοχής τους στην ακοή.

Παρατηρήσεις

1. Οι στόχοι των μαθητών μπορούν να επιτευχθούν βιωματικά μέσα από την πρακτική τους άσκηση σε ένα επιλεγμένο μουσικό όργανο.
2. Η διδασκαλία του μουσικού οργάνου να είναι ομαδική, μέσα στα πλαίσια του προγράμματος μουσικής εκπαίδευσης των μαθητών.
3. Το πρόγραμμα χωρίζεται σε δυο παραμέτρους: α) στο πρόγραμμα των μαθητών και β) στο πρόγραμμα των νηπίων. Εξελίσσεται κατά τη διάρκεια δύο ετών.
4. Ο **α΄ κύκλος** επεξεργάζεται τα περιεχόμενα: Ηχόχρωμα, Κατασκευές απλών μουσικών οργάνων, Ένταση, Διάρκεια, και ο **β΄ κύκλος** τα : Ύψος, Ρυθμός, Οργάνωση παιδικής ορχήστρας και Μουσική ακρόαση.
5. Οι ώρες και για τους δυο κύκλους κατανέμονται μία (1) για το πρόγραμμα μαθητών και μία (1) ώρα για το πρόγραμμα νηπίων εβδομαδιαίως.

4. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΙΙ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να :

- οργανώνει και να εφαρμόζει καθημερινά προγράμματα απασχόλησης για βρέφη και για παιδιά προσχολικής ηλικίας με άξονα την ολόπλευρη ανάπτυξή τους
- γνωρίζει και να αντιμετωπίζει τυχόν προβλήματα που μπορεί να προκύψουν όσον αφορά τη συμπεριφορά των παιδιών
- τροποποιεί τη συμπεριφορά του/της ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών
- οργανώνει τους χώρους ενός βρεφονηπιακού σταθμού σε τμήματα ανά ηλικία και αριθμό παιδιών, γνωρίζοντας τη σωστή αναλογία παιδιών - παιδαγωγών

Η πρακτική άσκηση των μαθητών/τριών θα πραγματοποιείται σε Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, σε Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς ή σε Ιδιωτικούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς.

Η επιλογή των Σταθμών θα γίνεται σε συνεργασία με τη Διεύθυνση του Σχολείου και τη Διεύθυνση των Σταθμών της περιοχής τους. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να τηρούν τους κανονισμούς και τις οδηγίες των Διευθύνσεων του Σταθμού.

Στη Β' τάξη οι μαθητές/τριες θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα των βρεφικών και νηπιακών τμημάτων των Βρεφονηπιακών Σταθμών.

Το αναλυτικό πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να συμβαδίζει, όσο γίνεται, με τα αντίστοιχα θεωρητικά μαθήματα.

Να δίνεται έμφαση στους στόχους των δραστηριοτήτων που οργανώνονται ώστε να καλλιεργούνται όλοι οι τομείς ανάπτυξης του παιδιού.

Είναι αναγκαίο, επίσης, για την εμπέδωση θεωρίας και πράξης να πραγματοποιούνται επισκέψεις σε αντίστοιχους χώρους κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

Η πρακτική άσκηση θα πρέπει να έχει την παρακάτω δομή:

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΥ Αυτό το πρώτο μέρος της πρακτικής άσκησης θα γίνει την πρώτη φορά που θα πάνε οι μαθητές/τριες στον βρεφονηπιακό σταθμό.	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τη σημασία του προγράμματος για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας - εξοικειωθεί με την οργάνωση και υλοποίηση ενός προγράμματος σ' ένα βρεφικό ή νηπιακό τμήμα του βρεφονηπιακού σταθμού	- Να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες το πρόγραμμα της Βρεφονηπιοκόμου στο τμήμα του σταθμού που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση. Να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους και να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους, τους προβληματισμούς και τις απορίες που τους γεννήθηκαν. - Να πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε πρότυπους βρεφονηπιακούς σταθμούς για να δουν ίσως κάποιες διαφορές και να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους.
II. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: .1. Ψυχοπαιδαγωγικού υλικού 2. Ηλικίες και αριθμό παιδιών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό που χρησιμοποιείται σ' ένα βρεφονηπιακό σταθμό - επιλέγει το κατάλληλο ψυχοπαιδαγωγικό υλικό ανά ηλικία και τομέα ανάπυξης - γνωρίζει τις ηλικίες των παιδιών των Βρεφ/κών Σταθμών - οργανώνει τα τμήματα ενός Βρεφ/κού Σταθμού ανάλογα με τον αριθμό και τις ηλίιες των παιδιών	- Να καταγράψουν το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό που υπάρχει στο τμήμα του βρεφονηπιακού σταθμού που πραγματοποιούν τα εργαστήριά τους. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους αν αυτό ανταποκρίνεται στην ψυχοκινητική και κοινωνική .συναισθηματική του παιδιού. - Να καταγράψουν τα τμήματα και τον αριθμό παιδιών ανά τμήμα και ηλικίες. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους πάνω στην αναγκαιότητα αυτού του χωρισμού.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3. Δραστηριοτήτων των παιδιών	- κατανοεί την οργάνωση του προγράμματος ενός Βρεφ/κού Τμήματος - γνωρίζει τις δραστηριότητες ανα ηλικία παιδιών που εφαρμόζονται στο ημερήσιο πρόγραμμα	Να παρατηρήσουν το πρόγραμμα που εφαρμόζει η παιδαγωγός του τμήματος που κάνουν τα εργαστήριά τους και να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους τους προβληματισμούς και τις απορίες που τους γεννήθηκαν.
4. Αναλογίας παιδαγωγού – παιδιών	- γνωρίζει τον αριθμό των παιδιών ανά παιδαγωγό ανάλογα με την ηλικία τους - κατανοεί την σπουδαιότητα της σωστής αναλογίας παιδιών ανά παιδαγωγό	Να καταγράψουν ανά τμήμα του Βρεφ/κού Σταθμού που κάνουν την πρακτική τους άσκηση τον αριθμό των παιδιών και των παιδαγωγών. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους για τη σπουδαιότητα αυτής της αναλογίας.
5. Αρχιτεκτονικής κτιρίου Το δεύτερο μέρος της πρακτικής άσκησης θα γίνει τις επόμενες δύο βδομάδες (2 φορές) που θα πάνε οι μαθητές/τριες στα εργαστήριά τους.	- γνωρίζει ποιο είναι το κατάλληλο κτίριο για παιδιά προσχολικής ηλικίας από αρχιτεκτονικής άποψης - εντοπίζει τους κινδύνους ενός ακατάλληλου κτιρίου	Να περιγράψουν το κτίριο του Βρεφ/κού Σταθμού που κάνουν την πρακτική τους άσκηση. Να συζητήσουν με τον επόπτη καθηγητή τους την καταλληλότητα του κτιρίου και να προτείνουν λύσεις για την αποφυγή κινδύνων που μπορεί να υπάρχουν.
III. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ Το τρίτο μέρος θα διαρκέσει ένα μήνα (4 φορές).	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια να: - οργανώνει και να εφαρμόζει δραστηριότητες ανά τομέα ανάπτυξης - χρησιμοποιεί σωστούς σκοπούς στην οργάνωση δραστηριοτήτων ανά τομέα ανάπτυξης	Να επιλέγουν οι μαθητές/τριες και να εφαρμόζουν στο Βρεφ/κό Σταθμό που πραγματο-ποιούν τα εργαστήριά τους *ΜΙΑ δραστηριότητα κάθε φορά σε ΕΝΑ συγκεκριμένο τομέα ανάπτυξης με συγκεκριμένους στόχους*. Να καταγράφουν τα υλικά που χρησιμοποιήσαν, τους στόχους της δραστηριό-τητας, την περιγραφή της και την αξιολόγησή της. Να συζητούν με τον επόπτη καθηγητή τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
II. ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Το τέταρτο μέρος θα διαρκέσει μέχρι τη λήξη και του Β' τετραμήνου.	Να είναι σε θέση ο μαθητής/τρια να: - εφαρμόζει κάθε δραστηριότητα την κατάλληλη ώρα μέσα στο ημερήσιο πρόγραμμα του Βρεφ/κού Σταθμού, ώστε να καλύπτει την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού - καλύπτει τους στόχους που επιλέγει για τις δραστηριότητες - εντοπίζει μέσα από την εφαρμογή των προγραμμάτων τους τυχόν λάθη ώστε να αποφεύγει την επανάληψή τους - εντοπίζει αδυναμίες των παιδιών στην πραγματοποίηση μιας δραστηριότητας ώστε να μπορεί να τα βοηθά προσαρμόζοντας τους στόχους τους	Να οργανώνουν και να εφαρμόζουν ένα ημερήσιο πρόγραμμα στο Βρεφ/κό Σταθμό, επιλέγοντας τις κατάλληλες δραστηριότητες ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των παιδιών. Να καταγράφουν τα υλικά που χρησιμοποίησαν, τους στόχους των δραστηριο-τήτων, την περιγραφή τους και την αξιολόγησή τους. Να συζητούν με τον επόπτη καθηγητή τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν ώστε να βελτιώνονται συνεχώς.

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-οργανώνει και να εξοπλίζει ένα Βρεφονηπιακό Σταθμό με βάση τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των νηπίων ανά ηλικία
-οργανώνει και συντηρεί τις γωνιές και τα εργαστήρια ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των νηπίων ανά ηλικία
-εφαρμόζει δραστηριότητες στα νήπια σε όλους τους τομείς ανάπτυξης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
I. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ 1. Κύριες Αίθουσες 2. Βοηθητικοί Χώροι	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει και να αξιολογεί την καταλληλότητα και τη λειτουργικότητα του χώρου που θα λειτουργήσει ως Βρεφονηπιακός Σταθμός ? επιλέγει κατάλληλους χώρους τόσο για τις κύριες αίθουσες όσο και για τους βοηθητικούς χώρους, οι οποίοι θα πρέπει να συνδέονται λειτουργικά μεταξύ τους	Προτείνεται να χωριστούν οι μαθητές/τριες σε ομάδες και να παρατηρήσουν τους χώρους του βρεφονηπιακού σταθμού , να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους και να τις αξιολογήσουν μέσα στην τάξη. Γίνεται επίδειξη με βίντεο , διαφάνειες και εφαρμογές με Η/Υ
II. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ (3 – 6 ΕΤΩΝ) 1. Έπιλα 2. Σκεύη 3. Ψυχοπαιδαγωγικό Υλικό	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: =γνωρίζει τα κατάλληλα έπιπλα, σκεύη και ψυχοπαιδαγωγικό υλικό για τα νήπια - επιλέγει έπιπλα, σκεύη και ψυχοπαιδαγωγικό υλικό κατάλληλα για τα Τμήματα Προσχολικής Ηλικίας, ανάλογα με τις ηλικίες και τις ιδιαιτερότητες των νηπίων	Καλό θα είναι να καταγράψουν οι μαθητές/τριες και να αξιολογήσουν τα έπιπλα και το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό του βρεφονηπιακού σταθμού. Γίνεται επίδειξη με βίντεο και εφαρμογές με Η/Υ . Πραγματοποιούνται επισκέψεις σε πρότυπους σταθμούς προσχολικής ηλικίας.
III. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΙΘΟΥΣΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ (3 – 6 ΕΤΩΝ) 1. Διαρρύθμιση Χώρου 2. Αντιπροσωπευτικά Σχεδιαγράμματα Αιθουσών Τμημάτων Προσχολικής Ηλικίας	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει την αναλογία προσωπικού και νηπίων - χωρίζει τα νήπια ανά ηλικία ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε ηλικίας - οργανώνει τις αίθουσες και να αξιοποιεί τη διαρρύθμιση του χώρου λαμβάνοντας υπόψη του τόσο τη σύνθεση των ομάδων των παιδιών όσο και τις ανάγκες τους - αξιολογεί το χώρο ως προς τη λειτουργική διαρρύθμισή του	Ανά ομάδες οι μαθητές/τριες συζητούν βάσει σχεδιαγραμμάτων με τις αίθουσες του βρεφονηπιακού σταθμού, για να εντοπίσουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα αυτών. Παρουσιάζονται διαφάνειες και slides. Γίνονται εφαρμογές με Η/Υ.
IV. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΩΝΙΩΝ ΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει και να περιγράφει τις γωνιές - κατανοεί τη σπουδαιότητα των γωνιών ως προς τη συμβολή τους στην ψυχοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων - γνωρίζει τον τρόπο που στήνεται και που εφαρμόζεται μια γωνιά στο Βρεφονηπιακό Σταθμό	Επίσκεψη πρότυπων βρεφονηπιακών σταθμών, παρατήρηση και καταγραφή των γωνιών που υπάρχουν σ΄αυτή , ενημέρωση από τους υπεύθυνους του χώρου και συζήτηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
1. ΓΩΝΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ επιλέγει και να χρησιμοποιεί κατάλληλα βιβλία για όλες τις ηλικίες ¦ συνδιαλέγεται με τα παιδιά και να χρησιμοποιεί σωστά τον προφορικό λόγο ¦ χρησιμοποιεί δραστηριότητες που θα βοηθήσουν στη γλωσσική ανάπτυξη, στην έκφραση και να καλλιεργεί την εμπιστοσύνη στις ίδιες ικανότητες επικοινωνίας και έκφρασης των νηπίων	Να οργανώσουν οι μαθητές/τριες μια γωνιά βιβλιοθήκης στην τάξη και συνέχεια στο βρεφονηπιακό σταθμό που πραγματοποιούν την πρακτική τους. Παρατήρηση της αλληλεπίδρασης των παιδιών. Γίνεται επίδειξη με βίντεο και σχετική εφαρμογή με Η/Υ.
2. ΓΩΝΙΑ ΜΑΝΑΒΙΚΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των νηπίων ? αξιοποιεί αυτή τη γωνιά ώστε να βοηθήσει τα νήπια να αναπτύξουν ικανότητες ομαδοποίησης, ταξινόμησης κι επίλυσης προβλημάτων, ανάλογα πάντα με την ηλικία των νηπίων	Εποικοδομητική συζήτηση μέσα στην τάξη με βάση τους σκοπούς της γωνιάς μανάβικου. Γίνεται επίδειξη βίντεο
I. ΓΩΝΙΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ 4. ΓΩΝΙΑ ΚΟΥΚΛΟΣΠΙΤΟΥ 5. ΓΩΝΙΑ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΥ 6. ΓΩΝΙΑ ΓΙΑΤΡΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των νηπίων ?αξιοποιεί αυτές τις γωνιές ώστε να βοηθήσει τα νήπια να αναπτύξουν ικανότητες για απεικόνιση της πραγματικότητας και συνειδητή επέμβαση σε αυτήν (συμβολικό παιχνίδι)	Προτείνεται η συζήτηση με τους μαθητές/τριες μέσα στην τάξη με βάση τους σκοπούς της γωνιάς της κουζίνας ή του κομμωτηρίου. Γίνεται επίδειξη βίντεο
7. ΓΩΝΙΑ ΜΕΤΑΜΦΙΕΣΗΣ 8. ΓΩΝΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ – ΡΥΘΜΙΚΗΣ 9. ΓΩΝΙΑ ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των νηπίων ? αξιοποιεί αυτές τις γωνιές ώστε να βοηθήσει τα νήπια να αναπτύξουν τη φαντασία τους, τη δημιουργικότητά τους καθώς και την ελεύθερη έκφρασή τους	Προτείνεται η συζήτηση μέσα στην τάξη με βάση τους σκοπούς της γωνιάς. Οι μαθητές/τριες αυτοσχεδιάζουν ,συγκρίνουν κι εφαρμόζουν
10. ΓΩΝΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ 11. ΓΩΝΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των νηπίων ? αξιοποιεί αυτές τις γωνιές ώστε να βοηθήσει τα νήπια να αναπτύξουν τους λεπτούς χειρισμούς, τη φαντασία και την κριτική τους σκέψη	Εποικοδομητικοί συζήτηση μέσα στην τάξη με βάση τους σκοπούς της γωνιάς των οικοδομικών υλικών. Οι μαθητές/τριες αυτοσχεδιάζουν , ομαδοποιούν και εφαρμόζουν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
12. ΓΩΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ 13. ΓΩΝΙΑ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των νηπίων ? αξιοποιεί αυτές τις γωνιές ώστε να βοηθήσει τα νήπια να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους και τη φαντασία τους	Προτείνεται η συζήτηση μέσα στην τάξη σχετικά με τους σκοπούς της γωνιάς ζωγραφικής και χειροτεχνίας. Γίνεται επίδειξη με βίντεο. ακολουθεί συζήτηση στην τάξη και γίνεται χρήση Η/Υ.
14. ΓΩΝΙΑ ΚΑΙΡΟΥ 15. ΓΩΝΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ - ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΝ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες των νηπίων ¦ αξιοποιεί αυτές τις γωνιές ώστε να βοηθήσει τα νήπια να αποκτήσουν ικανότητες εξερεύνησης, σύγκρισης και κριτικής σκέψης	Εποικοδομητική συζήτηση για τους σκοπούς της γωνιάς καιρού. Οι μαθητές/τριες προσποιούνται τις ηλικίες αυτές και ενεργούν ανάλογα.
16. ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΗ ΓΩΝΙΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει και να περιγράφει την ευκαιριακή γωνιά - κατανοεί τη σπουδαιότητα της ευκαιριακής γωνιάς - χρησιμοποιεί την ευκαιριακή γωνιά ανάλογα με τις ανάγκες που δημιουργούνται	Εποικοδομητική συζήτηση για τους σκοπούς της ευκαιριακής γωνιάς. Γίνεται επίδειξη με βίντεο και ακολουθεί συζήτηση.
V. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ . Διαφορά Εργαστηρίων και Γωνιών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? διακρίνει τα εργαστήρια από τις γωνιές ? κατανοεί τη σπουδαιότητα των εργαστηρίων ? προετοιμάζει και να οργανώνει εργαστήρια ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται	Παρακολούθηση διαφανειών ή βίντεο με γωνιά και εργαστήρια για να εντοπίσουν διαφορές μεταξύ τους, συζήτηση μέσα στην τάξη.
2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ 3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ 4. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ 5. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ 6. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΓΡΑΦΙΣΜΟΥ 7. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΡΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ 8. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΡΟΑΝΑΓΝΩΣΗΣ 9. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ 10. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - επιλέγει και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά για την εφαρμογή των αντίστοιχων εργαστηρίων - αξιοποιεί τα αντίστοιχα εργαστήρια για να βοηθήσει την ψυχοκινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων, καθώς και την κριτική τους σκέψη	Ανά ομάδες οργανώνουν οι μαθτές/τριες ένα εργαστήριο της επιλογής τους. Στη συνέχεια θα οργανώσουν κάτι αντίστοιχο στο βρεφονηπιακό σταθμό . Παρατήρηση αλληλεπίδρασης των παιδιών και συζήτηση. Επίδειξη με βίντεο, αφίσες κ.α. Εφαρμογές Η/Υ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *
VI. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει και να περιγράφει τα παράλληλα εργαστήρια - κατανοεί τη σπουδαιότητα των παράλληλων εργαστηρίων - προετοιμάζει και να οργανώνει παράλληλα εργαστήρια	Προτείνεται η οργάνωση μέσα στην τάξη και ακολούθως στο βρεφονηπιακό σταθμό παράλληλων εργαστηρίων. Παρατήρηση και συζήτηση για την αλληλεπίδραση των μαθητών /τριών και νηπίων.
VII. ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΤΑΞΕΙΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει και να περιγράφει τις ανοικτές τάξεις ? κατανοεί τη σπουδαιότητα των ανοικτών τάξεων - τις προετοιμάζει και να τις οργανώνει	Να οργανώσουν οι μαθητές/τριες , αν είναι εφικτό , δραστηριότητες με ανοικτές τάξεις στο βρεφονηπιακό σταθμό και να καταγράψουν τις αντιδράσεις των παιδιών και τις συζητήσουν.
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	**ΣΚΟΠΟΙ**	**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ***
VIII. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΩΝΙΩΝ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΑΝΟΙΚΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΑΥΛΗ) ? Γωνιά κηπουρικής ? Γωνιά νερού ? Δραστηριότητα γυμναστικής / μουσικοκινητικής ? Δραστηριότητα αφής (αμμοδόχος) - Δραστηριότητα πειραματισμού και έρευνας	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? κατανοεί τη σπουδαιότητα της οργανώσης γωνιών, εργαστηριών και δραστηριοτήτων στον εξωτερικό χώρο ? προετοιμάζει και να οργανώνει γωνιές, εργαστήρια και δραστηριότητες στην αυλή ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν	Καλό θα είναι να οργανώσουν οι μαθητές/τριες γωνιές-εργαστήρια στον εξωτερικό χώρο και να παρατηρήσουν την διαφορά της αλληλεπίδρασης των παιδιών μέσα και έξω από την τάξη. Να γίνει αξιολόγηση των διαφορετικών αντιδράσεων των παιδιών σε ανοικτούς ή κλειστούς χώρους (διαφάνειες – βίντεο –slides)

*: Επειδή το μάθημα εκτός από το θεωρητικό μέρος έχει και 2 ώρες εργαστήριο, οι δραστηριότητες είναι ουσιαστικά η πρακτική εφαρμογή της θεωρίας.

Τις ώρες των εργαστηρίων οι μαθητές/τριες θα χωρίζονται σε ομάδες και θα αναλαμβάνουν να προετοιμάζουν και να οργανώνουν γωνιές ή εργαστήρια αντίστοιχα, μέσα στο χώρο της τάξης τους, ανάλογα με τη θεωρητική ενότητα. Προτείνουμε η θεωρία να έχει προηγηθεί του εργαστηρίου έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να γνωρίζουν τόσο τους στόχους της συγκεκριμένης γωνιάς ή εργαστηρίου, όσο και τα υλικά που θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν.

Επίσης, μπορεί η κάθε ομάδα μαθητών/τριών να αναλάβει την εφαρμογή δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης γωνιάς ή εργαστηρίου στις άλλες ομάδες για να δει πώς λειτουργεί η γωνιά και το εργαστήριο στην πράξη (αρχικά με τους ίδιους μαθητές/τριες και στη συνέχεια στον Παιδικό Σταθμό). Η εφαρμογή των δραστηριοτήτων θα μπορεί να γίνεται εναλλάξ.

6. ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΙ

Το μάθημα της Εξελικτικής Ψυχολογίας ΙΙ διδάσκεται 2 ώρες στο 2° κύκλο της Γ΄ τάξης του Λυκείου των ΤΕΕ, ειδικότητα βρεφονηπιοκόμων

Γενικοί σκοποί
Με τη διδασκαλία του μαθήματος της Εξελικτικής Ψυχολογίας ΙΙ στη Γ΄τάξη του Λυκείου των Τ.Ε.Ε. επιδιώκεται:

Να γνωρίσουν οι μαθητές τις περιόδους της νηπιακής, της παιδικής και της εφηβικής ηλικίας για να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την αναπτυξιακή περίοδο.

Να γνωρίσουν την ολόπλευρη βιοψυχική ανάπτυξη του νηπίου, του παιδιού και του εφήβου.

Να κατανοήσουν την καθοριστική συμβολή της οικογένειας στη συνολική ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.

Να αποκτήσουν σε ένα βαθμό τη δυνατότητα μεταφοράς τη γνώσης για το νήπιο, το παιδί και τον έφηβο στην καθημερινή πραγματικότητα ώστε να κατανοούν καλύτερα τη συμπεριφορά τους.

Να αναπτύξουν την ευαισθησία και την αγάπη γενικά προς το παιδί.

Ειδικοί στόχοι:

Να γίνουν πλήρως διακριτοί στη σκέψη των μαθητών οι περίοδοι ανάπτυξης.

Να γνωρίσουν οι μαθητές τις επιμέρους αναπτυξιακές δυνατότητες του νηπίου σε όλες τις πτυχές της ψυχοσωματικής υπόστασης που προκαλούν το ενδιαφέρον της επιστημονικής έρευνας.

Να είναι σε θέση οικοδομώντας στην υπάρχουσα γνώση να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την παιδική ηλικία.

Να κατανοήσουν πως με το τελευταίο στάδιο της αναπτυξιακής πορείας του ατόμου, το στάδιο της εφηβείας, φτάνουν σε κάποια ολοκλήρωση οι ψυχοπενυματικές δυνατότητές του. Να συνειδητοποιήσουν ακόμη πως στην εφηβεία παρατηρούνται κάποιες ιδιαίτερες εξάρσεις στο βιοψυχικό κόσμο του εφήβου,

Να κατανοήσουν πως η προσωπικότητα του παιδιού διαμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα λειτουργίας της οικογένειας καθώς και από τις συγκεκριμένες μορφές διαπαιδαγώγησής του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.ΝΗΠΙΑΚΗ (ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ) ΗΛΙΚΙΑ		
1.1 Σωματικές αλλαγές	1.1 Να διακρίνουν οι μαθητές τις επιμέρους σωματικές μεταβολές στην περίοδο αυτή	1.1Συνοπτικά να παρουσιαστούν οι σωματικές αλλαγές καθώς και η ψυχοκινητική ανάπτυξη του νηπίου.
1.2 Νοητική ανάπτυξη ? Γνωρίσματα της σκέψης του νηπίου ? Σχηματισμός εννοιών ? Οργάνωση εννοιών ? Περιβάλλον και γνωστική ανάπτυξη	1.2 Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά της σκέψης του νηπίου ? Να κατανοήσουν το σχηματισμό των εννοιών και πώς αυτές οργανώνονται. ? Να αντιληφθούν την ταξινόμηση των εννοιών. ? Να κατανοήσουν τις προέννοιες και τον εγωκεντρικό χαρακτήρα της σκέψης του νηπίου. ? Να κατανοήσουν πως τα περιβάλλοντα με τα διάφορης ποιότητας ερεθίσματα επηρεάζουν θετικά η αρνητικά τη γνωστική ανάπτυξη.	1.2 Να δοθεί έμφαση στα γνωρίσματα της σκέψης του νηπίου. Να παρουσιαστούν στον πίνακα συνολικά τα χαρακτηριστικά της σκέψης του. Να χρησιμοποιηθούν παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση των εννοιών και πώς αυτές ταξινομούνται. Να αναφερθούν σε χαρακτηριστικά περιβάλλοντα και να αντιληφθούν τη μορφή που παίρνει η γνωστική ανάπτυξη των νηπίων ανάλογα με το περιβάλλον.
1.3 Γλωσσική ανάπτυξη ? Εγωκεντρικός και κοινωνικοποιημένο ς λόγος ? Γλώσςα και νόηση ? Καθυστέρηση της ομιλίας	? 1.3 Να είναι σε θέση να διακρίνουν τον εγωκεντρικό από τον κοινωνικοποιημένο λόγο. ? Να γίνει κατανοητή η σχέση γλώσσας και νόησης. ? Να κατανοήσουν πότε πρόκειται για καθυστέρηση ομιλίας και τι αυτό σημαίνει.	1.3 Θα γίνει καλύτερα κατανοητή η διάκριση του λόγου σε εγωκεντρική και κοινική με τη χρήση ενδεχομένως σχετικής διαφάνειας με νήπια. ? Η αναφορά στη σχέση γλώσσας και νόσησης να είναι συνοπτική και να χρησιμοποιηθούν παραδείγματα. ? Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στο να δεχτούμε την καθυστέρηση της ομιλίας.
1.4 Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη ? Απόκτηση αυτονομίας-αμφιβολίας ? Απόκτηση πρωτοβουλίας-ενοχής ? Η διαμόρφωση του κοινωνικού ρόλου του φύλου ? Παιδικοί φόβοι ? Παιδικό παιγνίδι ? Ηθική ανάπτυξη του νηπίου	? 1.4Να γίνει κατανοητό πως βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του νηπίου είναι η απόκτηση αυτονομίας ή αμφιβολίας και πρωτοβουλίας ή ενοχής. Σ' αυτό καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι γονείς. ? Να κατανοήσουν τη μεγάλη σημασία του ρόλου του φύλου στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του ατόμου. ? Να γίνει κατανοητή η έννοια της παιδικής επιθετικότητας. ? Να αντιληφθούν πως η γονική αντιμετώπιση του νηπίου οδηγεί στην επιθετική του συμπεριφορά. ? Να κατανοήσουν την εμφάνιση στη ζωή του νηπίου του φόβου. Να μπορούν να τον διακρίνουν από τη φοβία. ? Να αντιληφθούν την επιλογή τρόπου αντιμετώπισής του. ? Να γίνει κατανοητό πώς ξεκινά και πώς αναπτύσσεται το παιδικό παιγνίδι. ? Να διακρίνουν οι μαθητές τις διάφορες μορφές του παιδικού παιγνιδιού. ? Να γίνει κατανοητό τι δηλώνει η έννοια της ηθικότητας. ? Να κατανοήσουν τι είναι ηθικό για το νήπιο.	? 1.4 Η ενότητα για την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του νηπίου θα γίνει περισσότερο κατανοητή, αν προκληθεί συζήτηση μεταξύ των μαθητών στα επιμέρους αντικείμενα και φέρουν παραδείγματα από την καθημερινή ζωή. ? Μια επίσκεψη σε βρεφονηπιακό σταθμό θα βοηθήσει στην κατανόηση κάποιων μορφών της ψυχοκοινωνικής συμπεριφοράς. ? Μια συνοπτική αναφορά στα κυριότερα χαρακτηριστικά της ψυχοκοινωνικής συμπεριφοράς του νηπίου μετά τη συνολική ανάπτυξή της, θα συντελέσει στη συγκράτηση των σημαντικότερων σημείων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2 ΠΑΙΔΙΚΗ (ΣΧΟΛΙΚΗ) ΗΛΙΚΙΑ	?	
2.1 Σωματικές αλλαγές	? 2.1 Γνώση των σημαντικών αλλαγών και της κινητικής ανάπτυξης.	2.1 Προβολή εικόνων με χρονοδιάγραμμα των σωματικών αλλαγών και της κινητικής ανάπτυξης.
2.2 Νοητική ανάπτυξη ? Γνωρίσματα της σκέψης του παιδιού ? Η κατάκτηση γνωστικών λογικών σχημάτων	? 2.2 Γνώση των νοητικών χαρακτηριστικών του παιδιού της σχολικής ηλικίας. ? Κατανόηση της σημασίας για τη ζωή των γνωστικών κατακτήσεων του παιδιού της σχολικής ηλικίας.	2.2 Συζήτηση με τους μαθητές για τις νοητικές επιμέρους ικανότητες του παιδιού της σχολικής ηλικίας. Περίληψη ενότητας.
2.3 Γλωσσική ανάπτυξη Επικοινωνιακός λόγος Διαταραχές λόγου	? 2.3 Γνώση των γνωρισμάτων του λεξιλογίου του παιδιού της σχολικής ηλικίας. ? Να κατανοήσουν ότι ο λόγος του παιδιού αποκτά τον επικοινωνιακό του χαρακτήρα. ? Κατανόηση των σημαντικότερων διαταραχών στο λόγο.	2.3 Σημασία της συνομιλίας με το παιδί για την ανάπτυξη του λόγου του. Να γίνει εκμετάλλευση της ικανότητας του παιδιού για το διάλογο. Η υπερβολική παρακολούθηση της τηλεόρασης δε βοηθά το διάλογο και κατά συνέπεια τον εμπλουτισμό του λόγου. Οι διαταραχές του λόγου όσο γρηγορότερα αντιμετωπίζονται τόσο το καλύτερο.
2.4 Ανάπτυξη μνήμης	? 2.4 Έννοια της μνήμης ? Να κατανοήσουν τη σημασία της βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης μνήμης με παραδείγματα. ? Να γνωρίσουν πως η μνημονική δυνατότητα βελτιώνεται.	2.4 Διάλογο με τους μαθητές για τη μνήμη. Αναφορά παραδειγμάτων που φανερώνουν ότι συγκρατούν καλύτερα κάποια πράγματα.
2.5 Λήθη	? 2.5 Να γίνει κατανοητός ο ρόλος της λήθης.	2.5 Χρήση παραδειγμάτων για την κατανόηση της λήθης.
2.6 Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη ? Σχέσεις με τους συνομηλίκους ? Σχολική φοβία ? Παιδική ζήλια	? 2.6 Να γνωρίσουν τις κύριες μορφές που παίρνει η συναισθηματική ανάπτυξη σε αυτή την ηλικία. ? Να αντιληφθούν το δυναμισμό που προσλαμβάνει για το παιδί της σχολικής ηλικίας η ομάδα των συνομηλίκων. ? Να γίνει κατανοητή η έκφραση της κοινωνικότητας του απιδιού. ? Να κατανοήσουν τη διαφορά της σχολικής φοβίας από τους άλλους φόβους ? Να γνωρίσουν τις μορφές των συμπτωμάτων της σχολικής φοβίας. ? Κατανόηση του περιεχομένου της παιδικής ζήλιας και με ποιες εκδηλώσεις μπορεί κανείς να την αναγνωρίσει στη ζωή του παιδιού.	? 2.6 Η ανάπτυξη της κοινωνικότητας είναι σημαντικό στοιχείο για μια ισορροπημένη ψυχοσυναισθηματικά ζωή. ? Συναναστροφή με συνομηλίκους. ? Αναφορά περιπτώσεων παιδιών με σχολική φοβία. ? Πώς ξεπεράστηκε; ? Η ζήλια παρατηρείται και σε μεγάλη ηλικία. Μπορεί να γίνει συζήτηση πάνω σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση. ?
2.7 Ανάπτυξη της ηθικότητας του παιδιού	? 2.7 Κατανόηση της έννοιας της ηθικότητας. ? Με ποια κριτήρια αξιολογεί το παιδί μια πράξη ως ηθική.	2.7 Να προβληματιστούν οι μαθητές σχετικά με το τι θεωρείται ηθικό και τι όχι για το παιδί. ? Η διαπαιδαγώγηση του παιδιού καθορίζει και την ανάπτυξη της ηθικότητάς του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ		
3.1 Στοργικοί-απορριπτικοί γονείς 3.2 Διαλεκτικοί-αυταρχικοί γονείς	? 3.1-3.2 Να αντιληφθούν την επίδραση στο συναισθηματικό κόσμο του παιδιού και στη συμπεριφορά του των δύο εκ διαμέτρου αντίθετων γονικών ιδιοτήτων προς το παιδί.	3.1-3.2 Ενδείκνυται με σχεδιάγραμμα να παρουσιαστούν στους μαθητές οι γονικές συμπεριφορές και οι επιπτώσεις τους. Ανταλλαγή απόψεων επιβάλλεται.
3.3 Υπερπροστατευτικοί γονείς	? 3.3 Να γνωρίσουν το περιεχόμενο του υπερπροστατευτισμού. Να αντιληφθούν τις συνέπειές του στο παιδί.	3.3 Να ζητηθεί από τους μαθητές να αναφέρουν από την εμπειρία τους παραδείγματα για τον υπερπροστατευτισμό.
3.4 Οικογένεια και ψυχική υγεία του παιδιού	? 3.4 Να κατανοήσουν τα γνωρίσματα της ψυχικής υγείας. Η ποιότητα της οικογενειακής λειτουργίας την καθορίζει.	3.4 Να δοθεί έμφαση στους παράγοντες που εδραιώνουν την ψυχική υγεία.
3.5 Οι γονείς στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης του παιδιού	? 3.5 Να κατανοήσουν την έννοια της αυτοεκτίμησης και πώς αυτή οικοδομείται, εφόσον είναι διδακτή.	3.5 Να συγκροτηθούν ομάδες μαθητών και να επισημάνουν τα σημεία που δείχνουν πότε η συμπεριφορά του παιδιού διακρίνεται από αίσθηση αξιοσύνης ή μη.
4. ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
4.1 Στάδια της εφηβείας	? 4.1 Να κατανοήσουν τις έννοιες εφηβεία και ήβη.	? 4.1-4.2 Ενεργός συμμετοχή των μαθητών με διατύπωση ερωτήσεων και συζήτηση σε θέματα που τους απασχολούν.
4.2 Σωματικές αλλαγές ? Η γεννετήσια λειτουργία	? 4.2 Να αντιληφθούν το ρόλο που παίζουν οι ενδοκρινείς αδένες στη γενετήσια λειτουργία και γενικά στις σωματικές μεταβολές.	
4.3 Νοητική ανάπτυξη ? Γνωρίσματα της σκέψης του εφήβου ? Η κατάκτηση γνωστικών λογικών σχημάτων.	? 4.3 Να γίνει κατανοητό ότι η σκέψη του εφήβου μπορεί να λειτουργεί με μη συγκεκριμένα δεδομένα. Αυτό είναι γνώρισμα της ανώτερης σκέψης.	? 4.3 Κέντρα για εφήβους προς παροχή ψυχολογικής στήριξης.
4.4 Ο λόγος της εφηβικής ηλικίας	? 4.4 Να διακρίνουν τι χαρακτηρίζει τον εφηβικό λόγο. Σε τι διαφέρει από το λόγο του παιδιού.	? Χρήση βίντεο
4.5 Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη ? Ψυχολογικές αντιδράσεις των εφήβων ? Απόκτηση της "ταυτότητας του εγώ" ? Συναισθηματικές διαταραχές κατά την εφηβεία	? 4.5 Να κατανοήσουν την αιτία και το περιεχόμενο καθεμιάς από τις ψυχολογικές αντιδράσεις του εφήβου. ? Να συνειδητοποιήσουν τη σοβαρότητα της έννοιας της «ταυτότητας του εγώ». ? Να κατανοήσουν τις συναισθηματικές διαταραχές και να γίνει αναφορά σε τρεις από αυτές.	

7. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-γνωρίζει και να αξιοποιεί κατάλληλα τα είδη της παιδικής λογοτεχνίας
-έχει εξοικειωθεί με την αφήγηση και τη δραματοποίηση μιας ιστορίας
-γνωρίζει τα στοιχεία του καλού λογοτεχνικού βιβλίου και να μπορεί να το χρησιμοποιήσει για παιδαγωγικούς σκοπούς
-εφαρμόζει δραστηριότητες για τη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού
-εφαρμόζει δραστηριότητες για να βοηθήσει το παιδί να αγαπήσει το βιβλίο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 1. Ορισμός 2. Ιστορική ανασκόπηση 3. Σκοπός του μαθήματος 4. Τι προσφέρει στα παιδιά	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει και να κατανοεί τη σημασία που έχει η λογοτεχνία για παιδιά προσχολικής ηλικίας ? συνειδητοποιεί την προσφορά της λογοτεχνίας προσχολικής ηλικίας για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας	Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να τους δοθούν παιδικά λογοτεχνήματα από διάφορες εποχές (π.χ. μύθοι του Αισώπου, κείμενα από το περιοδικό «Διάπλασις των παίδων» κ.λπ.). Να τα μελετήσουν και στη συνέχεια να συζητήσουν στην τάξη πάνω σε τί αποσκοπούσε το λογοτέχνημα κάθε εποχής και τί πρόσφερε στα παιδιά. Μέσα από τη συζήτηση θα βγουν και οι σκοποί του μαθήματος.
II. ΚΡΙΤΗΡΙΑ – ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ - Περιεχόμενο - Χαρακτηριστικά - Λειτουργία του παιδικού λογοτεχνήματος	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά της λογοτεχνίας προσχολικής ηλικίας - αξιολογεί το παιδικό λογοτέχνημα	Οι μαθητές/τριες αφού μελετήσουν κάποια λογοτεχνικά κείμενα προσχολικής ηλικίας μπορούν να συζητήσουν στην τάξη πάνω στα χαρακτηριστικά της λογοτεχνίας προσχολικής ηλικίας και στη συνέχει να τα αξιολογήσουν ανάλογα με την ηλικία. ' Επίδειξη με διαφάνειες και βίντεο.
III. ΕΙΔΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? γνωρίζει τα είδη της λογοτεχνίας προσχολικής ηλικίας και να μπορεί να τα ταξινομεί	1. Να δοθούν στους μαθητές/τριες διάφορα παιδικά βιβλία και να τους ζητηθεί να τα ταξινομήσουν ανάλογα με τα είδη τους. 2. Στο παιδικό σταθμό που κάνουν την πρακτική τους άσκηση οι μαθητές/τριες να καταγράψουν και να ταξινομήσουν τα βιβλία που υπάρχουν στη γωνιά βιβλιοθήκης.
IV. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ . Σημασία του 2. Ειδολογική κατάταξή του 3. Η διαφοροποίησή του ανάλογα με την ηλικία του παιδιού 4. Κριτήρια επιλογής του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? προσδιορίζει την ηλικία που θα πρέπει να δοθεί το πρώτο βιβλίο στα παιδιά ? διαφοροποιεί τα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία ανάλογα με την ηλικία των παιδιών προσχολικής ηλικίας ? προτείνει τα κατάλληλα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία ανάλογα με την ηλικία	1. Στον παιδικό οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν τα εικονογραφημένα βιβλία της γωνιάς βιβλιοθήκης και να καταγράψουν κατά πόσο ανταποκρίνονται στην ηλικία των παιδιών της τάξης και στα κριτήρια που συζητήθηκαν. Οι προτάσεις τους να συζητηθούν στην τάξη. 2. Να επιλέξουν εικονογραφημένα βιβλία από το εμπόριο για μια συγκεκριμένη ηλικία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
V. ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ 1. Προέλευση και διάδοσή του 2. Ιστορική αναδρομή 3. Είδη παραμυθιών 4. Δομή του παραμυθιού 5. Χαρακτηριστικά του παραμυθιού 6. Παιδαγωγική αξία του παραμυθιού 7. Το παραμύθι σήμερα 8. Διάφορες ερμηνείες των παραμυθιών 9. Διήγηση και παρουσίαση του παραμυθιού 10. Δραστηριότητες που απορρέουν από τη διήγηση	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει τα είδη των παραμυθιών και να μπορεί να τα ταξινομεί - συνειδητοποιεί τη δομή και τα χαρακτηριστικά του παραμυθιού ώστε να μπορεί να διασκευάζει παραμύθια - αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του παραμυθιού στα παιδιά προσχολικής ηλικίας - αναφέρει κάποιες ερμηνείες των παραμυθιών - γνωρίζει πώς πρέπει να αφηγείται ένα παραμύθι στα παιδιά - προτείνει δραστηριότητες που να απορρέουν από την αφήγηση ενός παραμυθιού	1. Οι μαθητές/τριες μπορούν να επιλέξουν διάφορα παραμύθια είτε από το εμπόριο είτε από τον παιδικό σταθμό και να τα ταξινομήσουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους και το είδος τους. 2. Οι μαθητές/τριες να διηγηθούν ένα παραμύθι στον παιδικό σταθμό και στη συνέχεια να εφαρμόσουν μια δραστηριότητα μέσα από αυτό το παραμύθι. Να παρουσιάσουν την αξιολόγηση της συνολικής δραστηριότητάς τους στην τάξη. 3. χρήση βίντεο και άλλων εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας.
VI. ΜΥΘΟΙ – ΘΡΥΛΟΙ 1. Ορισμός και ερμηνεία των μύθων 2. Είδη μύθων 3. Σημασία των μύθων και σημαντικότερα έργα 4. Ορισμός των θρύλων 5. Σχέση και διαφορές μύθου, θρύλου και παραμυθιού 6. Δραστηριότητες που απορρέουν από την αφήγηση μύθων - θρύλων	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναγνωρίζει ένα μύθο και να μπορεί να τον ταξινομεί ανάλογα με το είδος του ? διακρίνει ένα μύθο από ένα θρύλο και από ένα παραμύθι ? προσδιορίζει τη σημασία του μύθου και του θρύλου στα παιδιά προσχολικής ηλικίας ? προτείνει δραστηριότητες που να απορρέουν από τη διήγηση μύθων και θρύλων	1. Να δοθούν στους μαθητές διάφορα ανακατεμένα κείμενα μύθων και θρύλων και να τους ζητηθεί να τα κατατάξουν ανάλογα. 2. Στον παιδικό σταθμό να διαβάσουν ένα μύθο στα παιδιά και στη συνέχεια να εφαρμόσουν μια δραστηριότητα μέσα από την αφήγηση αυτού του μύθου. Να παρουσιάσουν τη συνολική δραστηριότητά τους στην τάξη.
VII. ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ 1. Ορισμός 2. Διαφορές της μικρής ιστορίας από το παραμύθι - Χαρακτηριστικά 3. Στόχος και σημασία της μικρής ιστορίας 4. Συγγραφείς και έργα 5. Δραστηριότητες που απορρέουν από τη διήγηση μιας μικρής ιστορίας	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ¦ διαχωρίζει μια μικρή ιστορία από ένα παραμύθι ¦ κατανοεί τη σημασία της μικρής ιστορίας στα παιδιά προσχολικής ηλικίας ¦ επινοεί μια μικρή ιστορία ¦ προτείνει δραστηριότητες που απορρέουν από τη διήγηση μιας μικρής ιστορίας	1. Να δοθούν στους μαθητές βιβλία με μικρές ιστορίες και παραμύθια. Αφού τα μελετήσουν να παρουσιάσουν τις διαφορές που ανακάλυψαν αιτιολογώντας τα συμπεράσματά τους. 2. Στο παιδικό σταθμό να διαβάσουν μια μικρή ιστορία στα παιδιά και στη συνέχεια να κάνουν μια δραστηριότητα που να απορρέει από την αφήγηση. Να παρουσιάσουν τη δραστηριότητά τους στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VIII. ΠΟΙΗΣΗ 1. Ορισμός και σημασία της 2. Σχέση ποίησης και ανάπτυξης λόγου - Φωνούλες 3. Παραδοσιακή ποίηση 4. Χαρακτηριστικά της παιδικής ποίησης 5. Τρόποι επαφής του παιδιού με την ποίηση 6. Ιστορική αναδρομή	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - συνειδητοποιεί τη σημασία της ποίησης στη γλωσσική και αισθητική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας - επιλέγει κατάλληλα ποιήματα για να αναπτύξει το λόγο του παιδιού - επινοεί απλά ποιηματάκια με ομοιοκαταληξία - διακρίνει ποιά είναι η κατάλληλη ποίηση για παιδιά προσχολικής ηλικίας - προτείνει δραστηριότητες για να φέρει σε επαφή τα παιδιά προσχολικής ηλικίας με την ποίηση	1. Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να απαγγείλουν ποιηματάκια στα παιδιά καλλιεργώντας την ανάπτυξη του λόγου τους. Στη συνέχεια μπορούν μαζί με τα παιδιά να φτιάξουν απλά ποιηματάκια με ομοιοκαταληξία. 2. Οι μαθητές/τριες μπορούν να δοκιμάσουν να μάθουν μια «φωνούλα» στα παιδιά. Η εκμάθηση θα κρατήσει ένα τρίμηνο περίπου για να μπορούν να δουν κάποια αποτελέσματα, τα οποία και θα παρουσιάσουν στην τάξη.
IX. ΒΙΒΛΙΑ ΓΝΩΣΕΩΝ 1. Ορισμός 2. Σημασία	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - να γνωρίζει το περιεχόμενο και τις κατηγορίες των βιβλίων γνώσεων - συνειδητοποιεί τη σημασία τους στα παιδιά προσχολικής ηλικίας	Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν και να καταγράψουν τα βιβλία γνώσεων που υπάρχουν και να τα ταξινομήσουν ανάλογα με το είδος τους.
X. ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ 1. Ορισμός 2. Ιστορική Ανασκόπηση 3. Σημασία 4. Διασκευή παραμυθιού ή ιστορίας για κουκλοθέατρο	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει το περιεχόμενο της έννοιας του κουκλοθεάτρου - προσδιορίζει τη σημασία του για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας - διασκευάζει παραμύθια ή μικρές ιστορίες για να παιχτούν στο κουκλοθέατρο	Οι μαθητές/τριες να διασκευάσουν ένα παραμύθι ή μια μικρή ιστορία για το κουκλοθέατρο και να την παίξουν στον παιδικό σταθμό. Να καταγράψουν τις αντιδράσεις των παιδιών και να αξιολογήσουν την προσπάθειά τους. Να παρουσιάσουν τις εμπειρίες τους στην τάξη.
XI. ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ 1. Ιστορική ανασκόπηση 2. Σημασία 3. Θέατρο σκιών και Παιδικός Σταθμός 4. Δραστηριότητες	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - προσδιορίζει τη σημασία του θεάτρου σκιών για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας - προσδιορίζει τους λόγους που καθιστούν σημαντικό το θέατρο σκιών στους παιδικούς σταθμούς - προτείνει δραστηριότητες για θέατρο σκιών στους παιδικούς σταθμούς	1. Στον παιδικό σταθμό οι μαθητές/τριες να παίξουν θέατρο σκιών με απλά υλικά μαζί με τα παιδιά (ένα πανί, μια πηγή φωτισμού, επίπεδες φιγούρες, τα χέρια τους, το σώμα τους). Να καταγράψουν και να αξιολογήσουν την προσπάθειά τους. Να παρουσιάσουν τις εμπειρίες τους στην τάξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
XII. ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ 1. Ορισμός .2. Διαφορές θεατρικού παιχιδιού, θεάτρου και δραματοποίησης 3. Η εφαρμογή του θεατρικού παιχνιδιού 4. Φάσεις του θεατρικού παιχνιδιού 5. Παραδείγματα θεατρικών παιχνιδιών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - διαχωρίζει το θεατρικό παιχνίδι από το θέατρο και τη δραματοποίηση - εκτελεί με σωστό τρόπο ασκήσεις θεατρικού παιχνιδιού σε παιδιά προσχολικής ηλικίας - αναφέρει τις φάσεις του θεατρικού παιχνιδιού	Σε συνεργασία με το μάθημα της μουσικοκινητικής οι μαθητές/τριες μπορούν να εφαρμόσουν το θεατρικό παιχνίδι στον παιδικό σταθμό και να καταγράψουν τις εμπειρίες τους, τις οποίες και θα παρουσιάσουν στην τάξη. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και υποδύονται ρόλους.
XIII. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΝΤΥΠΑ 1. Ορισμός και είδη 2. Χαρακτηριστικά και αξιολόγησή τους	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? αναγνωρίζει τα εικονογραφημένα έντυπα και να τα ταξινομεί ? αξιολογεί τα εικονογραφημένα έντυπα	Να δοθούν στους μαθητές εικονογραφημένα έντυπα για να τα αξιολογήσουν και να συζητήσουν τις απόψεις τους στην τάξη.
XIV. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΤΟΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: ? προσδιορίζει τη σπουδαιότητα της δανειστικής βιβλιοθήκης στον Βρεφονηπιακό Σταθμό ? οργανώνει μια διανειστική βιβλιοθήκη	Στον παιδικό σταθμό να προσπαθήσουν να συνεργαστούν και να βοηθήσουν τις παιδαγωγούς να οργανώσουν μια απλή δανειστική βιβλιοθήκη για τα παιδιά, δίνοντάς τους το κατάλληλο υλικό καθώς και τη βοήθειά τους όπου τους τη ζητάνε.
XV. ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΑΦΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ - Δραστηριότητες στον Βρεφ/κό Σταθμό	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: 2. αναγνωρίζει τη σημασία του τρόπου επαφής του παιδιού με τη λογοτεχνία προσχολικής ηλικίας ώστε να την αγαπήσει ? προτείνει και να εφαρμόζει ποικίλες δραστηριότητες για να φέρει σε επαφή τα παιδιά προσχολικής ηλικίας με τη λογοτεχνία	2. Στο παιδικό σταθμό να φτιάξουν βιβλία μαζί με τα παιδιά και να καταγράψουν τις εμπειρίες τους, τις οποίες και θα παρουσιάσουν στην τάξη. 2. Να σκεφτούν και να προτείνουν δραστηριότητες που θα βοηθήσουν τα παιδιά να αγαπήσουν το βιβλίο.

8. ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-γνωρίζει τις ιδιαιτερότητες των παιδιών στο χώρο εργασίας του/της
-συμβουλεύει τους γονείς και να τους βοηθάει να αποδεχτούν τις ιδιαιτερότητες των παιδιών τους
-εντοπίζει μια σοβαρή ιδιαιτερότητα να παραπέμπει το παιδί σε ειδικά εκπαιδευμένο άτομο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ .1. Εννοιολογικές Διασαφήσεις - Φυσιολογική Συμπεριφορά - Αποκλίνουσα Συμπεριφορά - Ειδική Αγωγή .2. Αίτια και ταξινόμηση της αποκλίνουσας συμπεριφοράς .3. Συνέπειες στη ψυχική υγεία του παιδιού από τηνταξινόμηση 4. Αντιπαράθεση φυσιολογικής και αποκλίνουσας συμπεριφοράς 5. Πόσο μόνιμη είναι η αποκλίνουσα συμπεριφορά - Ερευνητικά δεδομένα - Συμπεράσματα .6. Τρόποι συλλογής πληροφοριών της αποκλίνουσας συμπεριφοράς των παιδιών και ο ρόλος του παιδαγωγού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί τις έννοιες της αποκλίνουσας και της φυσιολογικής συμπεριφοράς - γνωρίζει τα αίτια της αποκλίνουσας συμπεριφοράς - κατανοεί τον τρόπο ταξινόμησης της αποκλίνουσας συμπεριφοράς - γνωρίζει κατά πόσο η αποκλίνουσα συμπεριφορά μπορεί να είναι μόνιμη ή όχι - κατανοεί τους τρόπους που συλλέγουμε πληροφορίες για την αποκλίνουσα συμπεριφορά των παιδιών - συλλέγει πληροφορίες για την αποκλίνουσα συμπεριφορά των παιδιών στο χώρο της δουλειάς του/της - ευαισθητοποιηθεί πάνω στην αποκλίνουσα συμπεριφορά των παιδιών	1. Οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν στα εργαστήριά τους δύο παιδιά, εκ των οποίων το ένα έχει κάποια ιδιαιτερότητα και το άλλο είναι φυσιολογικό, σε όλες τις δραστηριότητές τους στο Βρεφ/κό Σταθμό. Να εντοπίσουν και να καταγράψουν τις διαφορές και τις ομοιότητες μεταξύ τους. Να συζητήσουν τις παρατηρήσεις τους στην τάξη. 2. Να γίνει συζήτηση στην τάξη για τα συναισθήματα που γεννήθηκαν στους/στις μαθητές/τριες μετά την αναφορά από τον καθηγητή στα παιδιά με ιδιαιτερότητες. 3. Πώς αισθάνονται όταν συναντούν ένα άτομο με ιδιαιτερότητα; Να συζητήσουν στην τάξη τα συναισθήματά τους. 4. Παρακολούθηση Video.
II. ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ 1. Έννοια και περιεχόμενο της επιθετικότητας 2. Συμπτώματα επιθετικότητας 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Παιδαγωγική αντιμετώπιση της επιθετικότητας	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - περιγράφει την έννοια και το περιεχόμενο της επιθετικότητας - κατανοεί τα συμπτώματα της επιθετικότητας - διακρίνει πότε ένα παιδί είναι επιθετικό - συνεργάζεται με τους γονείς για την ενιαία αντιμετώπιση του παιδιού στο σπίτι και στον Βρεφ/κό Σταθμό - αντιμετωπίζει σωστά από παιδαγωγικής άποψης την επιθετικότηα του παιδιού - τροποποιεί τη συμπεριφορά του ανάλογα με την ένταση της επιθετικότητας του κάθε παιδιού - βοηθά το παιδί στην ένταξή του στο Βρεφ/κό Σταθμό	Οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ένα επιθετικό παιδί στον Βρεφ/κό Σταθμό και να καταγράψουν τα συμπτώματα που παρουσιάζει. Στη συνέχεια να σκεφτούν και να καταγράψουν τρόπους αντιμετώπισης σύμφωνα με την προσωπικότητα του κάθε παιδιού. Προτείνεται να παρουσιαστεί βίντεο με σχετικά θέματα. Οι μαθητές/ τριες αναλαμβάνουν ρόλους μέσα στη τάξη και αξιολογούν τα αποτελέσματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
III. ΤΟ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ 1. Η έννοια και το περιεχόμενο της υπερκινητικότητας 2. Συμπτώματα υπερκινητικότητας 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Παιδαγωγική αντιμετώπιση της υπερκινητικότητας	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί και να περιγράφει την έννοια της υπερκινητικότητας - κατανοεί τα συμπτώματα της υπερκινητικότητας - διακρίνει πότε ένα παιδί είναι υπερκινητικό - συνεργάζεται με τους γονείς για την ενιαία αντιμετώπιση του παιδιού τόσο στο σπίτι όσο και στο Βρεφ/κό Σταθμό - τροποποιεί τη συμπεριφορά του σύμφωνα με την ιδιαιτερότητα του κάθε παιδιού - βοηθά το παιδί στην ένταξή του στο Βρεφ/κό Σταθμό	1. Οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ένα υπερκινητικό παιδί στον Βρεφ/κό Σταθμό και να καταγράψουν τα συμπτώματα που παρουσιάζει. Στη συνέχεια να σκεφτούν και να καταγράψουν τρόπους αντιμετώπισης σύμφωνα με την προσωπικότητα του κάθε παιδιού. 2. Να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των άλλων παιδιών απέναντι στο υπερκινητικό παιδί. Να συζητήσουν με τον καθηγητή τους τους προβληματισμούς τους.
IV. ΒΡΕΦΙΚΟΣ ΑΥΤΙΣΜΟΣ 1. Έννοια αυτισμού 2. Συμπτώματα αυτισμού 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση του αυτισμού 5. Το πρόβλημα της ένταξης ή μη των αυτιστικών παιδιών στο Βρεφ/κό Σταθμό	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί την έννοια του αυτισμού - διακρίνει τα συμπτώματα του αυτισμού - ευαισθητοποιηθεί ως προς τον αυτισμό - βοηθάει τους γονείς αν του ζητηθεί - αντιμετωπίζει σωστά από παιδαγωγικής άποψης ένα αυτιστικό παιδί - κατανοεί πότε και με ποιό τρόπο ένα αυτιστικό παιδί μπορεί ή μη να ενταχθεί στο Βρεφ/κό Σταθμό	1. Οι μαθητές/τριες να επισκεφτούν χώρους με αυτιστικά παιδιά και να ενημερωθούν από εξειδικευμένα άτομα. 2. Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν από ένα βιβλίο σε σχέση με τον αυτισμό. 3. Γίνεται παρουσίαση με διαφάνειες και βίντεο.
V. ΝΟΗΤΙΚΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ 1. Έννοια της νοητικής καθυστέρησης 2. Παιδαγωγική ταξινόμηση νοητικής καθυστέρησης 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση 5. Το πρόβλημα της ένταξης ή μη των νοητικά καθυστερημένων παιδιών στο Βρεφ/κό Σταθμό	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί την έννοια της Ν.Κ. - διακρίνει τα είδη της Ν.Κ. από παιδαγωγικής άποψης - συνειδητοποιεί το πότε και με ποιό τρόπο ένα παιδί με Ν.Κ. μπορεί να ενταχθεί στο χώρο του Βρεφ/κού Σταθμού - βοηθάει τους γονείς αν του ζητηθεί - αντιμετωπίζει σωστά από παιδαγωγικής άποψης ένα παιδί με Ν.Κ.	1. Οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν στα εργαστήριά τους ένα παιδί που μπορεί να παρουσιάζει ένα είδος Ν.Κ. σε όλες τις δραστηριότητές τους στο Βρεφ/κό Σταθμό. Να εντοπίσουν και να καταγράψουν τί επιτυγχάνει και σε ποιό βαθμό επιτυγχάνει να φέρει εις πέρας τις δραστηριότητες. Να συζητήσουν τις παρατηρήσεις τους στην τάξη και να προτείνουν τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών του. 2. Οι μαθητές/τριες να επισκεφτούν χώρους με παιδιά με Ν.Κ.και να ενημερωθούν από εξειδικευμένα άτομα. Γίνεται παρουσίαση με διαφάνειες και βίντεο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VI. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ 1. Είδη διαταραχών - Ψευδισμός - Τραυλισμός 2. Επιπτώσεις των διαταραχών στην προσωπικότητα των παιδιών 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Παιδαγωγική αντιμετώπιση	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει τα είδη των διαταραχών - διακρίνει τη διαφορά μεταξύ τους - συνειδητοποιεί τις επιπτώσεις των διαταραχών στην προσωπικότητα του παιδιού - συμβουλεύει τους γονείς για τον τρόπο που θα συμπεριφερθούν στο παιδί τους - συνεργάζεται με τους γονείς για την ενιαία αντιμετώπιση του παιδιού τόσο στο σπίτι όσο και στο Βρεφ/κό Σταθμό	1. Οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν στα εργαστήριά τους ένα παιδί που μπορεί να παρουσιάζει διαταραχές στο λόγο του. Να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους κυρίως όσον αφορά την κοινωνικό – συναισθηματική τους συμπεριφορά και την αλληλεπίδρασή του με τα άλλα παιδιά. Να συζητήσουν τις παρατηρήσεις τους στην τάξη και να προτείνουν τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών του. 2. Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν διάφορα θέματα πάνω στις διαταραχές του λόγου και στην αντιμετώπισή τους. Να συζητηθούν τα επιπλέον στοιχεία που συνέλλεξαν στην τάξη.
VII. ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ .1. Έννοια της δυσλεξίας .2.Συμπτώματα δυσλεξίας στην προσχολική ηλικία 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Παιδαγωγική αντιμετώπιση	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί την έννοια της δυσλεξίας - διακρίνει τα συμπτώματα της δυσλεξίας στα παιδιά προσχολικής ηλικίας - εντοπίζει πότε ένα παιδί μπορεί να είναι δυσλεκτικό μέσα από τις καθημερινές δραστηριότητες του Βρεφ/κού Σταθμού - βοηθάει τους γονείς όσον αφορά τη συμπεριφορά τους προς το παιδί - αντιμετωπίζει το παιδί σωστά από παιδαγωγικής άποψης - παραπέμπει, σε συνεργασία με τους γονείς, το παιδί, αν χρειάζεται, σε ειδικό παιδαγωγό - συνεργάζεται με τους Συμβούλους – Ψυχολόγους για την καλύτερη αντιμετώπιση της δυσλεξίας	1. Οι μαθητές/τριες στον Βρεφ/κό Σταθμό να παρατηρήσουν τις ψυχοκινητικές δραστηριότητες, τις ασκήσεις προγραφής και προανάγνωσης των παιδιών. Να εντοπίσουν τυχόν δυσκολίες κατανόησης και επιτυχίας των δραστηριοτήτων. Να συζητήσουν με τον καθηγητή αν κάποιες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κάποια παιδιά μπορεί να αποτελούν συμπτώματα δυσλεξίας. 2. Να επισκεφτούν Κέντρα που παρέχουν βοήθεια σε δυσλεκτικά παιδιά και να ενημερωθούν από εξειδικευμένα άτομα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
V.III. ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ - Κλοπή - Ψευδολογία - Σχολειοφοβία - Παιδικοί φόβοι – Φοβίες - Ανασφάλεια - Άρνηση πρόσληψης τροφής - Σκληρότητα - Κρίσεις οργής - Ευσυγκίνητο ή υπερευαίσθητο - Νωθρότητα - Δειλία - Ζηλοτυπία - Έλλειψη συγκέντρωσης	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - διακρίνει τα συμπτώματα της κάθε ιδιαιτερότητας - βοηθάει τους γονείς όσον αφορά τη συμπεριφορά τους προς το παιδί - αντιμετωπίζει το παιδί σωστά από παιδαγωγικής άποψης - συνεργάζεται με τους γονείς για την ενιαία αντιμετώπιση του παιδιού τόσο στο σπίτι όσο και στο Βρεφ/κό Σταθμό	1. Οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ένα παιδί που παρουσιάζει κάποια από τις ιδιαιτερότητες κοινωνικής συμπεριφοράς στο Βρεφ/κό Σταθμό και να καταγράψουν τα συμπτώματα που παρουσιάζει, καθώς και την αλληλεπίδρασή του με τα άλλα παιδιά. Στη συνέχεια να σκεφτούν και να καταγράψουν τρόπους αντιμετώπισης σύμφωνα με την προσωπικότητά του. 2. Καλό θα ήταν οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν VIDEO
IX. ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙ - ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ 1. Έννοιολογικές διασαφήσεις 2.Συμπτώματα 3. Συμβουλευτική γονέων 4. Παιδαγωγική αντιμετώπιση	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - αναγνωρίζει ένα κακοποιημένο παιδί ή ένα παιδί με κάποια τραυματική εμπειρία ανάλογα με τη συμπεριφορά του - κατανοεί τί είναι κακοποίηση και τί τραυματική εμπειρία - συνεργάζεται με τους Συμβούλους – Ψυχολόγους για την καλύτερη παροχή βοήθειας προς το παιδί - γνωρίζει πότε μπορεί να μιλήσει στους γονείς	1. Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν διάφορα θέματα πάνω στις διάφορες μορφές κακοποίησης και στις διάφορα είδη τραυματικών εμπειριών. Να συζητηθούν στην τάξη. 2. Καλό θα ήταν οι μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν VIDEO με σχετικό θέμα.
X. ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ - Πολιτικοί Μετανάστες - Οικονομικοί Μετανάστες	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - βοηθάει την ένταξη των παιδιών στο Βρεφ/κό Σταθμό με γλωσσικές δραστηριότητες - αποτρέπει τυχόν εκδηλώσεις ρατσισμού από τα άλλα παιδιά του Σταθμού - συνεργάζεται με τους γονείς για την παροχή βοήθειας τόσο στους ίδιους όσο και στο παιδί τους	Οι μαθητές/τριες να παρατηρήσουν την αλληλεπίδραση του συγκεκριμένου παιδιού με τα άλλα παιδιά του Σταθμού. Να καταγράψουν τις παρατηρήσεις τους και να συζητήσουν μέσα στην τάξη τον τρόπο αντιμετώπισης τυχόν εκδηλώσεων ρατσισμού. Επίδειξη με διαφάνειες, βίντεο κ.ά.

9. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Γενικός σκοπός μαθήματος: Ο/η μαθητής/τρια μετά το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος θα πρέπει να:
-κατανοεί την έννοια και τη σημασία της αισθητικής αγωγής
-συνειδητοποιεί τη σπουδαιότητα των διαφόρων μορφών της αισθητικής αγωγής για την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού
-συμβάλλει στην ανάπτυξη της αισθητικής αγωγής του παιδιού με ποικίλλους τρόπους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
I. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ .1. Ρεύματα της τέχνης .2. Έννοια και αντικείμενο της αισθητικής αγωγής 3. Σκοπός της αισθητικής αγωγής 4. Η ψυχολογική προσέγγιση 5. Η παιδαγωγική προσέγγιση 6. Ο ρόλος σχολείου – παιδαγωγού	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει τα ρεύματα της τέχνης - περιγράφει την έννοια και το αντικείμενο της αισθητικής αγωγής - κατανοεί το σκοπό της αισθητικής αγωγής - διατυπώνει τις προσεγγίσεις της αισθητικής αγωγής - συνειδητοποιεί το ρόλο του σχολείου και του παιδαγωγού στην αισθητική καλλιέργεια των παιδιών	1. Οι μαθητές/τριες αφού χωριστούν σε ομάδες να επεξεργαστούν και να παρουσιάσουν στην τάξη διάφορα θέματα πάνω στην αισθητική αγωγή. 2. Να παρακολουθήσουν βιντεοκασσέτες σχετικές με την αισθητική αγωγή. 3. Γίνονται εφαρμογές με Η/Υ.
II. Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ 1. Βασικές παιδαγωγικές αρχές για την οργάνωση της αισθητικής αγωγής 2. Η διακόσμηση της τάξης	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - κατανοεί και να τηρεί τις παιδαγωγικές αρχές για την οργάνωση της αισθητικής αγωγής - επιλέγει τρόπους διακόσμησης που βοηθούν στην αισθητική καλλιέργεια κι ενθάρρυνση της δημιουργικότητας του παιδιού	Οι μαθητές/τριες να περιγράψουν την διακόσμηση της τάξης του παιδικού σταθμού που πάνε εργαστήρια. Να την αξιολογήσουν όσον αφορά τον τρόπο που μπορεί να επηρεάζει τον ψυχικό κόσμο και την αισθητική ανάπτυξη του παιδιού.
III. ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ 1. Ιστορικές προσεγγίσεις 2. Επίσκεψη στα Μουσεία – Σκοποί 3. Προετοιμασία των παιδιών για την επίσκεψη 4. Εμψύχωση και εμψυχωτές στα Μουσεία 5. Οργάνωση – Λειτουργία – Προγράμματα των Μουσείων για παιδιά 6. Παιδικά Εργαστήρια μέσα στα Μουσεία	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει τις ιστορικές προσεγγίσεις για το Μουσείο - κατανοεί τους σκοπούς της επίσκεψης σε ένα Μουσείο - οργανώνει μια επίσκεψη σε ένα Μουσείο - κατανοεί της σημασία της εμψύχωσης στα παιδιά και το ρόλο του εμυχωτή στα Μουσεία - γνωρίζει την οργάνωση, τη λειτουργία και τα προγράμματα των Μουσείων για παιδιά - συνειδητοποιήσει την αναγκαιότητα των εργαστηρίων μέσα στα Μουσεία	1. Οι μαθητές/τριες να οργανώσουν και να πραγματοποιήσουν μια επίσκεψη σε ένα Μουσείο. Να γράψουν μια αξιολόγηση για το χώρο που επισκέφτηκαν, τα συναισθήματά τους και τους προβληματισμούς τους. Να συζητηθεί στην τάξη η εμπειρία τους αυτή. 2. Να επισκεφτούν το Παιδικό Μουσείο και να παρακολουθήσουν τα εργαστήρια, όπου είναι εφικτό. Να συζητήσουν στην τάξη τις εμπειρίες τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
IV. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ 1. Η βιβλιοθήκη ως παιδαγωγικός θεσμός 2. Δημιουργία της παιδικής βιβλιοθήκης 3. Αντικείμενο και σκοποί της βιβλιοθήκης 4. Λειτουργία της παιδικής βιβλιοθήκης	Να είναι σε θέση ο/η μαθητή/τρια να: - κατανοεί την αναγκαιότητα της παιδικής βιβλιοθήκης - δημιουργία μια παιδική βιβλιοθήκη σε συνεργασία με τα παιδιά - συνειδητοποιεί τους σκοπούς της βιβλιοθήκης - βοηθά με σωστό τρόπο τα παιδιά στη χρησιμοποίηση της βιβλιοθήκης	1. Οι μαθητές/τριες να αξιολογήσουν τη βιβλιοθήκη των τμημάτων στα εργαστήριά τους όσον αφορά τη συμβολή της στην αισθητική ανάπτυξη του παιδιού. 2. Να οργανώσουν με τα παιδιά μια βιβλιοθήκη και να καταγράψουν τις αντιδράσεις των παιδιών. Να συζητήσουν τις εμπειρίες τους στην τάξη. 3. Να πραγματοποιήσουν επισκέψεις σε βιβλιοθήκες του Δήμου τους.
V. ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ 1. Έννοια και σημασία της δημιουργικότητας του παιδιού 2. Σκοποί εικαστικής αγωγής 3. Ζωγραφική - Ο ρόλος στην ανάπτυξη του παιδιού - Σκοποί 4. Πλαστική – Γλυπτική - Ρόλος - Σκοποί 5. Κολάζ - Ρόλος - Σκοποί. 6. Τύπωμα - Ρόλος - Σκοποί 7. Υφαντική – Πλεκτική - Ρόλος - Σκοποί 8. Κατασκευές με διάφορα υλικά - Ρόλος - Σκοποί	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - συνειδητοποιεί τη σημασία της δημιουργικότητας στην ανάπτυξη του παιδιού - κατανοεί τη σημασία των εικαστικών τεχνών στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού - συνειδητοποιεί τη σημασία των σκοπών των εικαστικών τεχνών	1. Οι μαθητές/τριες να επισκεφτούν ένα πρότυπο παιδικό σταθμό και να καταγράψουν τόσο τους χώρους όσο και το προγραμμάτων παιδαγωγών. Να συζητήσουν στην τάξη κατά πόσο πιστεύουν πως ο χώρος και το πρόγραμμα αυτό βοηθά στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. 2. Οι μαθητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν Video και Slides με ανάλογες δραστηριότητες από πρότυπους παιδικούς σταθμούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΚΟΠΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
VI. ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ 1. Παιδικό θέατρο – Σκοποί – . Προετοιμασία για επίσκεψη σε παιδικό θέατρο – Επίσκεψη και παρακολούθηση παιδικού θεάτρου – Εργαστήρια μέσα στο παιδικό θέατρο 2 Κουκλοθέατρο - Εμφάνιση κι εξέλιξή του - Σκοποί - Επίσκεψη και παρακολούθηση κουκλοθεάτρου 3. Θέατρο Σκιών - Εμφάνιση κι εξέλιξή του - Σκοποί - Επίσκεψη και παρακολούθηση Θεάτρου Σκιών	Να είναι σε θέση ο/η μαθητής/τρια να: - γνωρίζει το αντικείμενο του παιδικού θεάτρου - κατανοεί τους σκοπούς του παιδικού θεάτρου - προετοιμάζει τα παιδιά πριν την πραγματοποίηση μιας επίσκεψης - οργανώνει επισκέψεις σε παιδικά θέατρα - συνειδητοποιεί τη σημασία των παιδικών εργαστηρίων μέσα στο παιδικό θέατρο - γνωρίζει την εμφάνιση και την εξέλιξη του κουκλοθεάτρου - κατανοεί το σημαντικό ρόλο του κουκλοθεάτρου στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού - πραγματοποιεί επισκέψεις σε κουκλοθέατρο - γνωρίζει την εξέλιξη του θεάτρου σκιών - συνειδητοποιεί τους σκοπούς του θεάτρου σκιών - οργανώνει επισκέψεις σε θέατρα σκιών με τα παιδιά	1. Οι μαθητές/τριες να πραγματοποιήσουν επισκέψεις σε παιδικά θέατρα, θέατρα σκιών και κουκλοθέατρα και να παρακολουθήσουν κάποιες παραστάσεις. Να συζητήσουν τους προβληματισμούς τους και τα συναισθήματα που τους γεννήθηκαν. Επίσης, να αξιολογήσουν το έργο όσον αφορά τη συμβολή του στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. 2. Οι μαθητές/τριες να προσπαθήσουν να συμμετάσχουν σε παιδικά εργαστήρια των παιδικών θεάτρων με σκοπό να αντιληφθούν καλύτερα τη σημασία τους στην αισθητική αγωγή του παιδιού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2000

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr
e-mail: webmaster @ et.gr

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Σολωμού 51

Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225 761 - 5230 841
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225 713 - 5249 547
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239 762
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 141
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 188
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248 785
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248 320

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54100	(031) 423 956
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4135 228
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23	(061) 6381 100
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 450 44	(0651) 87215
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	(0531) 22 858
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 411 10	(041) 597449
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 Τ.Κ. 491 00	(0661) 89 127 / 89 120
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 711 10	(081) 396 223
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη	(0251) 46 888 / 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ.
- Για τα ΦΕΚ από 8 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) προσαυξάνεται κατά 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα ΦΕΚ του Τεύχους Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π. ανεξαρτήτως αριθμού σελίδων δρχ. 100. (Σε περίπτωση Πανελλήνιου Διαγωνισμού η τιμή θα προσαυξάνεται κατά δρχ. 100 ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού).

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000 δρχ.	3.000 δρχ.
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000 »	750 »
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000 »	1.500 »
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000 »	750 »
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κ.τλ.)	5.000 »	250 »
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 »	500 »
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 »	150 »
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 »	500 »
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	300.000 »	15.000 »
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	50.000 »	2.500 »
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	300.000 »	15.000 »

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται με το διπλάσιο των ανωτέρω τιμών.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ